

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2001-2002)

FOR BUDSJETTERMINEN 2002

Utgiftskapitler: 300-336

Inntektskapitler: 3300-3334

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2001-2002)

FOR BUDSJETTERMINEN 2002

Utgiftskapitler: 300-336

Inntektskapitler: 3300-3334

*Tilråding fra Kulturdepartementet av 21. september 2001,
godkjent i statsråd samme dag.*

Del I
Innledning

1 Mer til kultur – mer kreativt Norge

Regjeringens mål for kulturpolitikken er å løfte, fornye og vitalisere norsk kulturliv. Det legges opp til en opptrappet satsing på kultur frem mot Norges 100-års feiring som selvstendig nasjon i 2005. Opptrappingsplanen omfatter både kulturinstitusjonene og den profesjonelle kunsten, og det folkelige, frivillige, lokale kulturlivet og medieområdet. I likhet med alle mindre kulturer og språksområder i verden, utfordres Norges identitet, språk og kulturarv av globaliseringen. Når vi skal forme fremtiden, ønsker regjeringen et økt fokus og satsing på kultur.

Gjennom kulturpolitiske virkemidler vil regjeringen styrke ytringsfriheten og demokratiet, ved å legge til rette for sterke, frie, uavhengige medier som gjennom litteratur, film, aviser og gode allmennkringkastere sikrer dialog og debatt, og bidrar med et mangfold av norske historier på norsk språk.

Kulturpolitikken skal utvikle hele mennesker i et kreativt Norge. Kulturlivet representerer landets felles hukommelse, og skal tilføre befolkningen følelsesmessig stimulans, rom for refleksjon og ettertanke. Hele befolkningen, særlig barn og unge, skal sikres mulighet til opplevelse av profesjonell kunst av høy kvalitet, og få mulighet til deltagelse gjennom kreativ kulturaktivitet, idrett og attraktive fritidssysler. Gode kulturtilbud bidrar til bedre livskvalitet, og styrket fysisk og mental helse. Kulturpolitikken har som mål å både gi opplevelser av ypperlig kunst og kvalitet, og mulighet for den enkelte til å realisere sitt kreative potensial gjennom deltagelse.

Det norske kulturlandskapet kjennetegnes av godt utviklede kulturinstitusjoner og et profesjonelt kunstliv, med mange høyt kvalifiserte, skapende og utøvende kunstnere. Samtidig har Norge et bredt folkelig engasjement i en rik flora av frivillige kulturaktiviteter. Topp og bredde er gjensidig avhengig av hverandre i kulturlivet - på alle felt. Regjeringens forslag til kulturbudsjett legger opp til å gi både den profesjonelle og den amatørbaserte kulturen bedre rammevilkår over hele landet.

Regjeringen vil satse på å bygge opp flere gode kulturelle møteplasser i estetiske omgivelser, med god design og kunstnerisk utsmykking. Gjennom kulturpolitikken vil regjeringen gi stimulans til landets kunstnere, både de som er frie og selvstendige, og de som er aktive innenfor kulturinstitusjonene. Regjeringens kulturpolitikk vil

legge til rette for bedre samarbeid mellom institusjonene og frie grupper og enkeltkunstnere. Bedre formidling er et kjernepunkt i regjeringens kultursatsing. Det forventes økt samarbeid i kultursektoren for å få til utvidete åpningstider og bedre felles informasjon og markedsføring. Områdene dans og jazz/rytmisk musikk er særlig tilgodesett i årets kulturbudsjett, og det legges opp til utvikling av samarbeid og nettverk på disse områdene.

Både næringspolitikk, distriktspolitikk, velferdspolitik, skolepolitikk og utenrikspolitikk har en viktig kulturdimensjon. I utviklingen av det norske fremtidssamfunnet må kulturpolitikken få større oppmerksomhet, og integreres i helhetstenkningen. Regjeringen har lagt opp til økt samarbeid på tvers av departementsgrensene, og vil legge opp til å utvikle samarbeidet videre i årene som kommer. Regjeringen vil gjennom kulturpolitikken bidra til å skape økt livskvalitet, vekst, kreativitet og nyskapning i Norge.

Regjeringen har i de siste to årene vist vilje til å løfte kultursektoren. Forslaget til kulturbudsjett for 2002 innebærer at:

- Kulturdepartementets budsjett øker med 330,5 mill. kroner, dvs. 8,8 pst. Dette er en av de største økningene noen gang
- den budsjettmessige satsingen er i tråd med våre løfter om økt satsing på kultur hvert år fram til 2005
- veksten slår ut positivt for hele kultursektoren, særlig museene, bibliotekene og arkivverket – som tar vare på vår fortid, formidler vår nåtid og gir ideer og impulser om vår fremtid. Samlet sett øker bevilgningene til denne sektoren med 74,7 mill. kroner
- budsjettet viser vilje til satsing på medier generelt og aviser spesielt. Produksjonsstøtten øker med 87,8 mill. kroner – og er høyere enn noen gang. Ingen leser flere aviser enn nordmenn – det er en posisjon vi bør holde på!
- filmsektoren får et betydelig budsjettløft for andre år på rad, i 2001 58,9 mill. kroner og i 2002 32,0 mill. kroner. Regjeringen har gjennomført omorganiseringen av norsk filmsektor – som en del av fornyelsen og moderniseringen av offentlig sektor
- fornyelsesarbeidet innebærer også en sammenheng av Norsk museumsutvikling, Riksbibliotekjenesten og Statens bibliotektilsyn. Målet er å lage ett felles samordningsorgan – som skal ha fokus på gode tjenester og akseptable åpningstider for publikum.

Forslag til utgiftsramme for 2002:

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
05.20	Sivil beredskap	2 540			1)
08.10	Administrasjon m.m.	91 244	145 018	153 060	5,5
08.20	Kulturformål	2 964 294	3 024 267	3 230 275	6,8
08.30	Film- og medieformål	5 15 694	602 738	719 220	19,3
	Sum utgifter	3 573 772	3 772 023	4 102 555	8,8

1) Beløpet er overført til programkategori 08.30 Film- og medieformål fra 2001

2 Regjeringens økonomiske opplegg for 2002

Regjeringens hovedmål for den økonomiske politikken er arbeid for alle, en rettferdig fordeling, å videreutvikle det norske velferdssamfunnet og å bidra til en bærekraftig utvikling.

For å nå disse målene legger Regjeringen vekt på å videreføre den økonomiske politikken basert på Solidaritetsalternativet, som sprang ut av arbeidet til Sysselsettingsutvalget. Gjennomføringen av Solidaritetsalternativet har gitt gode resultater, med økt sysselsetting og redusert arbeidsledighet.

I St.meld. nr. 29 (2000-2001) ble det fastlagt nye retningslinjer for den økonomiske politikken. Regjeringen så et behov for en robust handlingsregel for bruken av oljeinntektene. Som retningslinje for budsjettpolitikken legges følgende til grunn:

- petroleumsinntektene fases gradvis inn i økonomien. Det legges til grunn en innfasing om lag i takt med forventet realavkastning av Petroleumsfondet
- det må legges stor vekt på å jevne ut svingninger i økonomien for å sikre god kapasitetsutnyttelse og lav arbeidsledighet.

Det ble samtidig sterkt understreket at hvordan oljeinntektene brukes er av vesentlig betydning for den langsiktige vekstevnen til norsk økonomi. I budsjettopplegget for 2002 legger Regjeringen opp til økt bruk av oljeinntekter dels i form av reduksjon i skatte og avgiftsnivået og dels utbygging av statlig finansierte velferdsgoder.

Regjeringen har i forbindelse med merverdiavgiftsreformen 2001, jf. Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) lagt opp til å skjerme kultursektoren for økt

avgiftsplikt. I skatte- og avgiftsopplegget for 2002 legges det opp til enkelte ytterligere presiseringer av avgiftsfritaket. Bl.a. foreslås billettformidlingstjenester helt unntatt avgiftsplikt. For nærmere omtale vises det til Ot.prp. nr. 1 (2001-2002).

I forbindelse med Stortingets behandling av St.meld. nr. 2 (2000-2001) Revidert nasjonalbudsjett 2001, ba et flertall i finanskomiteen om at regjeringen kommer tilbake i statsbudsjettet for 2002 med tiltak som gjør at de frivillige organisasjonene kompenseres for merutgifter som følge av merverdiavgiftsreformens ikrafttredelse. Det er avsatt 100 mill. kroner under kap. 2309, post 01 til dette formålet. Regjeringen foreslår at Finansdepartementet gis fullmakt til å fordele dette beløpet i 2002, jf. egen omtale i Gul Bok.

3 Forslaget til kulturbudsjett

Det budsjettforslaget som legges fram innebærer en betydelig styrking av kulturbudsjettet fra 2001 til 2002.

3.1 Programkategori 08.10 Administrasjon m.m.

Programkategorien omfatter administrasjonsutgifter for departementet, utgifter til lotteriforvaltningen og utgifter til deltakelse i internasjonalt samarbeid.

Departementet foreslår en bevilgning på i alt 153,0 mill. kroner i 2002. Dette er en økning på i alt 8,0 mill. kroner eller 5,5 pst. sammenliknet med saldert budsjett for 2001. Økningen skyldes i hovedsak prisomregning, kompensasjon for merverdiavgiftsreformen, høyere lønnsutgifter, bl.a. som følge av lønnsoppgjøret i 2001, utgifter til

norsk formannsskap i Nordisk ministerråd og økte IT-utgifter.

3.2 Programkategori 08.20 Kulturformål

Programkategorien omfatter bevilgninger til billedkunst, kunsthåndverk, arkitektur, design, kunstnerstipend, musikk- og scenekunstformål, språk-, litteratur- og bibliotekformål, museumsvirksomhet, kulturvern, arkivformål og kulturbygg.

Departementet foreslår en bevilgning på i alt 3 230,3 mill. kroner i 2002. Dette er en økning på 206,0 mill. kroner eller 6,8 pst. sammenlignet med saldert budsjett for 2001.

Kulturdepartementet foreslår en kulturpolitisk profil med følgende hovedsatsingsområder:

- mer kunst og kultur til barn og unge gjennom den kulturelle skolesekken
- styrking og konsolidering innenfor museumssektoren
- moderniserings- og samordningstiltak innen arkiv, bibliotek og museer
- bedre tilgang til informasjon gjennom midler til IKT-utvikling
- gjennomføring av byggeprosjekter i samsvar med investeringsplan for kulturbygg som fremlegges i denne proposisjonen
- satsing på jazz og dans/ballett
- videreutvikling og styrking av virksomheten ved kulturinstitusjonene

St.meld. nr. 22 (1999-2000) om arkiv, bibliotek og museer fikk bred tilslutning i Stortinget, jf. Innst.S. nr. 46 (2000-2001). Regjeringen har fulgt opp med forslag om bevilgning til generell styrking og større reformer innen museumssektoren, bl.a. midler til utviklingsarbeid i forbindelse med etablering av et nasjonalt kunstmuseum gjennom samorganisering av seks kunstinstitusjoner. Ellers har regjeringen fulgt opp med forslag om bevilgning til utviklingstiltak innen arkiv og bibliotek, herunder satsing på IKT-området.

Regjeringen fremlegger i 2002 en samlet plan for investeringer til nasjonale kulturbygg og tusenårssteder for perioden 2002-2005. Investeringsplanen viser også til aktuelle prosjekter utover 2005. For 2002 er det lagt inn investeringsmidler til allerede igangsatte prosjekter ved Den Nationale Scene, Ivar Aasen-tunet, Vestlandske Kunstindustrimuseum, Jærmuseet, Domkirkeodden, Hundorp, Trøndelag Folkemuseum, Norge og Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter. Det er videre lagt inn investeringsmidler til nye fylkestusenårssteder i Østfold, Rogaland, Buskerud, Tele-

mark og Finnmark, samt til Østsamisk museum i Neiden, samisk tusenårssted.

Det er lagt inn midler til videreføring av prosjektet «kulturell skolesekk».

Tilskuddsordningen for frivillige organisasjoners lokale lag og virke på musikk- og amatørteaterområdet videreføres. Midlene kanaliseres gjennom Norsk musikkråd og Norsk Amatørteaterråd.

Tilskudd til samiske formål er i 2002 samlet på en post for overføring til Sametinget.

3.3 Programkategori 08.30 Film og medieformål

Programkategorien omfatter pressestøtte, bevilgninger til filmformål og midler til drift av statlige virksomheter på film- og medieområdet.

Departementet foreslår en bevilgning på i alt 719,2 mill. kroner i 2002. Dette er en økning på 116,5 mill. kroner eller 19,3 pst. sammenliknet med saldert budsjett for 2001.

Tilskuddet til produksjon av aviser foreslås økt med 87,8 mill. kroner eller 48,8 pst. Deler av økningen skal kompensere for avisenes innteksttap som følge av endrede retningslinjer for statlig annonsering av ledige stillinger. Den resterende økningen innebærer en generell styrking av tilskuddsordningen, og en særskilt styrking av de minste avisene i ordningen. Videre foreslås støtten til samiske aviser økt med 1 mill. kroner til 11 mill. kroner. Støtten til anvendt medieforskning og etterutdanning foreslås økt med 1,4 mill. kroner til 14,1 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke støtten til filmproduksjon med 32 mill. kroner.

Med unntak av støtte til nærkringkastingsformål ytes det ikke støtte til kringkastingssektoren over statsbudsjettet. Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere foreslås økt med kr 60 fra kr 1 715 til kr 1 775 for å kompensere for pris- og lønnsvekst.

4 Regjeringens politikk på kultur-, medie- og idrettsområdet

4.1 Hovedmål for kulturpolitikken

Hovedsatsingsområder for kulturpolitikken er å fremme:

- gode rammebetingelser for institusjoner og tiltak
- møteplasser for kunstnerisk utvikling og kulturell utveksling

- økt kulturaktivitet i lokalsamfunnet
- et kulturelt løft frem mot 2005.

Å oppnå bred oppslutning om kunst- og kulturtilbudene fordrer for det første tilgang til et bredt spekter av kulturytringer i alle deler av landet. Dessuten må tilbudene og aktivitetene gis en utforming og innretning som appellerer til og virker inkluderende for ulike målgrupper. Å nå frem til barn og unge med kunst- og kunnskapsopplevelser av høy kvalitet må tillegges særlig vekt. Ikke mindre viktig vil det være å utvikle kulturpolitikken på en måte som stimulerer interessen for kulturfeltet blant de grupper i befolkningen som har sine røtter i andre land og kulturer. Gjennom deltakelse i kulturaktiviteter kan det skapes tilhørighet, kommunikasjon og gjensidig forståelse.

En offensiv kulturpolitikk er et nødvendig korrektiv og supplement til den kommersielle underholdningsindustrien, bl.a. for å sikre kvalitet og tilgjengelighet.

Det norske språkområdet er svært lite sett i forhold til de fleste andre nasjonalspråk, og er som følge av den raske teknologiske utviklingen truet i større grad enn tidligere. Å sikre bruken av norske språk – både bokmål og nynorsk – fremstår derfor som et viktig mål. Bl.a. vil det være spørsmål om nødvendige tiltak for å unngå såkalte domenetap, dvs. at norsk som fagspråk på ulike områder blir fortrent av engelsk.

I et stadig åpnere internasjonalt samfunn må kultursektoren utnytte de muligheter og gripe de utfordringer dette representerer. Samspill over landegrensene og samarbeid mellom kulturinstitusjoner i ulike land blir stadig viktigere.

En rekke kulturinstitusjoner er velfungerende og oppnår gode resultater både kvalitativt og kvantitativt innenfor de tilgjengelige ressursrammene. Like fullt er det naturlig å sette fokus på organiseringen av kulturfeltet. På noen områder fremstår strukturen som unødvendig oppsplittet. Museumsreformen er således begrunnet i et ønske om å oppnå bedre resultater gjennom færre, men faglig og økonomisk mer solide institusjoner.

4.2 Hovedmål for mediepolitikken

Utgangspunktet for mediepolitikken er å sikre ytringsfriheten som en forutsetning for et levende folkestyre. Det er et hovedmål å sikre et kulturelt mangfold, fremme norskspråklig medietilbud og beskytte barn og unge mot skadelig medieinnhold. Disse målene uttrykker grunnleggende verdier som må ligge fast også i fremtiden.

Staten har et ansvar for å skape et grunnlag for en fungerende offentlig dialog. Samtidig er det klart at også mediene selv må ha et ansvar for å ivareta medienes demokratiske funksjon. Særlig gjelder dette i forhold til redaksjonelle spørsmål som staten av prinsipielle grunner ikke bør gripe inn i.

For at mediene skal fungere som en infrastruktur for informasjon og ytringer i samfunnet, må de tilby et mangfold av troverdig og kvalitativ informasjon som ivaretar behovene til alle grupper i samfunnet, herunder minoriteter. Særlig viktig i denne sammenheng er eksistensen av norsk-produsert innhold som reflekterer norsk virkelighet, språk og kultur.

Dette mangfoldet i innhold er imidlertid ikke mulig uten at det også foreligger et mangfold av uavhengige kilder til informasjon, et visst mangfold i medieeierskap, redaksjonell uavhengighet fra både staten, eierne og andre, tilstrekkelig gode økonomiske rammer, journalistisk/redaksjonell kompetanse og ikke minst et velfungerende medieetisk system.

4.3 Hovedmål for idrettspolitikken

Målene for den statlige idrettspolitikken er nedfelt i St.meld. nr. 14 (1999-2000) Idrettslivet i endring. I denne stortingsmeldingen blir virkemidlene gjennomgått og tilpasset utviklingen på idrettsområdet. Visjonen for idrettspolitikken er uttrykt som «idrett og fysisk aktivitet for alle». Dette innebærer at flest mulig skal gis mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet. Regjeringen vil spesielt satse på at forholdene skal legges til rette for barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). Meldingen ble behandlet av Stortinget i februar 2001, og Innst.S. nr. 147 (2000-2001) viser at det er bred politisk enighet om hovedlinjene i idrettspolitikken.

Idrettsanlegg er en viktig faktor i arbeidet for å nå målet om idrett og fysisk aktivitet for alle. Departementet legger stor vekt på å sikre bedre planlegging og prioritering innen anleggssektoren. Ved hovedfordelingen i 2002 vil departementet øke tilskuddssatsene til enkelte anleggstyper med høyt brukspotensial og anleggstyper som gir mulighet for egenorganisert aktivitet. Videre vil nærmiljøanlegg og rehabilitering av eldre idrettsanlegg fortsatt være et prioritert område i perioden frem til 2003.

Kulturdepartementet vil arbeide videre med nasjonalanlegg for enkelte utvalgte idrettsgrener. Foreløpig er det etablert nasjonalanlegg for idrettene fotball (Ullevål Stadion), skiflyging (Viker-

sund skiflygingsbakke), alpint (Kvitfjell alpinanlegg) og hurtigløp skøyter (Vikingskipet). I løpet av høsten 2001 vil departementet søke en avklaring når det gjelder henholdsvis ski nordiske grener (Holmenkollen), skiskyting (Holmenkollen) og roing/padling (Årungen).

Samarbeidet med den frivillige medlemsbaserte idretten er viktig for å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Tilskudd til den frivillige medlemsbaserte idretten gis gjennom to kanaler. Det gis tilskudd til Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, og det gis grunnstøtte til lokale idrettslags arbeid for barn og ungdom.

Tildelingen av spillemidler til Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité deles inn i fire rammetilskuddsposter: Grunnstøtte NIF sentralt/regionalt, Grunnstøtte særforbund, Barn, ungdom og breddeidrett og Toppidrett. Departementet ønsker å medvirke til en utvikling der en mindre del av de statlige overføringene blir benyttet til administrasjon, mens en større andel av midlene fremover blir benyttet til mer aktivitetsrettede tiltak og prosjekter primært rettet mot barn og ungdom. Det er også et mål at en størst mulig del av midlene skal komme det lokale idrettsliv til gode.

Formålet med tilskuddsordningen til lokale idrettslag er å støtte opp om og stimulere til økt

aktivitet i den lokale frivillige medlemsbaserte idretten. Ved hovedfordelingen i 2001 ble det avsatt 82,4 mill. kroner til fordeling mellom idrettslagene.

Arbeidet mot bruk av dopingmidler er en sentral oppgave innenfor idrettspolitikken. Kulturdepartementet har engasjert seg i anti-dopingarbeidet både innenfor og utenfor organisert idrett. Departementet leder et kontaktutvalg for anti-dopingarbeid hvor representanter fra relevante departementer og andre virksomheter deltar. Videre arbeider departementet for å etablere et uavhengig anti-dopingorgan i Norge. Etableringen av det nye organet, som skjer i nært samarbeid med Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, vil bli gjennomført i løpet av 2002.

Departementet legger videre stor vekt på at Norge skal være en sentral aktør på anti-dopingområdet også internasjonalt, og har således arbeidet aktivt for å sikre etableringen av det internasjonale anti-dopingorganet WADA. For å sikre norsk innflytelse og gjensidig utvikling, har Norge inngått en samarbeidsavtale på idrettsområdet med Frankrike. Sør-Afrika, Canada og Cuba har likeledes ytret ønske om nærmere samarbeid. På anti-dopingområdet er det etablert et samarbeid med Danmark og Kina.

Boks 4.1 Fordeling av spilleoverskuddet til idrettsformål i 2001

Det samlede spilleoverskuddet i Norsk Tipping AS var i 2000 2 442,0 mill. kroner. Overskuddet ble i 2000, i henhold til lov av 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v., fordelt med en tredjedel på hvert av formålene kultur, idrett og forskning. Tabellen nedenfor viser fordelingen av spilleoverskuddet til ulike idrettsformål i 2001:

	(i 1 000 kr)
	2001
Idrettsanlegg i kommunene	351 800
Idé og arkitektkonkurranse	10 000
Anlegg for friluftsliv i fjellet	9 000
Nasjonalanlegg/spesielle anlegg	37 500
Idrettsforskning	14 200
Idrettsfaglig utvikling	2 000
Anleggsfaglig utvikling	3 200
Idrettsanleggsregisteret (KRISS)	1 100
Anti-dopingarbeid	5 500
Fysisk aktivitet, lokal tilhørighet og sosial integrasjon	14 800
Friluftslivstiltak for barn og ungdom	1 800
Landslaget Fysisk Fostring i Skolen	1 200
Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité	289 500
Tilskudd til lokale idrettslag	82 400
Sum	824 000

5 Kulturell skolesekk

Gjennom prosjektet «den kulturelle skolesekken» vil regjeringen gi barn i grunnskolen større tilgang til ulike kunst- og kulturuttrykk, og mulighet til selv å delta i kulturelle aktiviteter. En slik helhetlig og bevisst innlemmelse av kunstneriske og kulturelle verdier i skolens læringsmål, betyr bl.a. å trekke inn kunstnere og kulturarbeidere og å anvende kunst- og kulturinstitusjonenes ressurser og kompetanse i skolens virksomhet. Det er utformet en utviklingsplan med forankring i Læreplanen for den 10-årige grunnskolen (L97), og tiltak som tildeles midler skal bygge på prinsipper som er nedfelt i denne utviklingsplanen. Prosjektet konkretiseres i samarbeid med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, kommuner og fylkeskommuner, samt sentrale institusjoner innen film, litteratur, billedkunst, musikk, scenekunst og kulturvern.

6 Informasjonsteknologi - bredbånd i folkebibliotekene

Som ledd i regjeringens Handlingsplan for bredbåndsutbygging i Norge er det foreslått satt av 10 mill. kroner til bredbåndstilknytning i folkebibliotekene. Dette vil bl.a. styrke folkebibliotekenes funksjon som ressursentre for lokaladministrasjonen og det lokale næringsliv, og bidra til å sikre at en størst mulig del av befolkningen har tilgang til moderne datatjenester. Satsingen ses i sammenheng med arbeidet med å effektivisere, videreutvikle og tilgjengeliggjøre bibliografi- og katalogiseringstjenester for biblioteksektoren. Det vises for øvrig til omtale under kap. 320 Allmenne kulturformål, post 60 Kulturbygg og bredbånd i folkebibliotekene.

Kulturnett Norge er en felles nettbasert inngang til norsk kulturliv som består av egne sektornett for arkiv, bibliotek, museum og kunst (www.kulturnett.no). Alle sektornettene er i dag tilgjengelige på internett. Kulturnett Norge er en

nasjonal overbygning over de enkelte sektorbaserte kulturnett og skal gi en faglig ramme for de mange institusjoner som presenterer kultur- og informasjonstilbud gjennom elektroniske nettverk. Tilgjengelighet, mangfold, kvalitet og bredde er sentrale faktorer i videreutviklingen av Kulturnett Norge.

7 Fornyelse av offentlig sektor

Kulturdepartementet har fulgt opp målsettingene i regjeringens handlingsplan for fornyelse av offentlig sektor gjennom flere ulike tiltak.

For alle vesentlige saksområder under Kulturdepartementet er det utviklet eller under utvikling strategier for å bedre tilgjengeligheten mot publikum og brukere for øvrig. Dette gjelder særlig bruk av IKT/Internett, men også åpningstider m.v. i institusjoner rettet mot publikum skal vurderes.

I St.meld. nr. 22 (1999-2000) om arkiv, bibliotek og museer (abm-meldingen) er det lagt opp til forenkling- og reorganiseringstiltak på flere nivåer for å oppnå bedre faglig samordning og mer rasjonell ressursbruk. De mest omfattende enkelttiltakene er den varslede restrukturering av museumssektoren og sammenslåingen av statlige fagorganer for bibliotek og museer til ett nytt statlig samordnings- og utviklingsorgan for arkiv, bibliotek og museer.

Museumssektoren er i dag preget av en usdvanlig fragmentert institusjonsstruktur med over 800 registrerte museer og samlinger, hvorav om lag 300 direkte eller indirekte nyter godt av statlige driftstilskudd. I tillegg til et mindre antall statsinstitusjoner er de museene som helt eller delvis finansieres over Kulturdepartementets budsjett, fordelt mellom tre ulike tilskuddssystemer. I tråd med de tiltak og prinsipper som er skissert i meldingen, er det nå igangsatt drøftinger som både sikter mot en konsolidering av institusjonsstrukturen og en forenkling av tilskuddssystemet.

En fylkesvis gjennomgang av hele landet i løpet av en femårsperiode skal etter planen resultere i en regional samorganisering av de mange små og mellomstore museene, slik at man sitter igjen med et mindre antall museumsenheter, enheter som har tilstrekkelig faglig og økonomisk tyngde til å kunne inngå i et nasjonalt nettverk. Et slikt nettverk skal legge til rette for nasjonal arbeidsdeling og samordning, motvirke konkurrerende overlapping og dermed sikre faglig sammenheng og god ressursutnyttelse. Dette vil også

legge til rette for et mer enhetlig tilskuddssystem. For nærmere omtale av status for arbeidet, vises det til omtalen under «Oppfølging av arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet» nedenfor.

Som direkte ledd i arbeidet med fornyelse av offentlig sektor foreslår regjeringen at den sammenslåingen av Statens bibliotektilsyn og Norsk museumsutvikling som er omtalt i abm-meldingen, også skal omfatte Riksbibliotektilsynet. Sistnevnte institusjon hører i dag inn under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. De tre nevnte institusjoner vil etter forslaget bli erstattet av et nytt statlig samordnings- og utviklingsorgan som i tillegg til bibliotek- og museumsfeltet også skal arbeide med arkivspørsmål. Det nye organet skal ha hovedtilknytning til og få sin basisfinansiering fra Kulturdepartementet, men det vil bli etablert nødvendige samarbeids- og koordineringsmekanismer departementene imellom, jf. nærmere omtale under kap. 325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer.

For nærmere omtale av arkivsektoren vises det til omtalen under «Oppfølging av arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet» nedenfor.

Kulturdepartementet har i løpet av 2001 gjennomført hoveddelen av en omfattende omlegging og effektivisering av filmsektoren. Fornyelsen av sektoren tar utgangspunkt i en deling av virksomhetene etter funksjon og målgruppe. Et av målene har vært å rendyrke og effektivisere tilskuddsforvaltningen. Ansvar for tilskudd til filmproduksjon er fra 1. juli 2001 lagt til det nyopprettede Norsk filmfond.

Departementet har lagt til grunn at staten i fremtiden ikke selv skal produsere film. Det delvis statlig eide Norsk Film AS fisjonerer i to selskap, produksjonsselskapet Norsk Film AS og infrastrukturselskapet Filmparken AS. Departementet tar sikte på å avvikle det statlige eierskapet i produksjonsselskapet Norsk Film AS i løpet av annet halvår 2001. Det statlige eierskapet i infrastrukturselskapet Filmparken AS opprettholdes. Selskapet vil bestå av fast eiendom, filmstudio og produksjonsutstyr ved anlegget på Jar samt rettighetene til filmer produsert av Norsk Film AS.

Norsk filmutvikling vil bli etablert 1. januar 2002. Statens studiesenter for film vil avvikles fra samme tidspunkt. Norsk filmutvikling skal bidra til idé-, talent- og kompetanseutvikling for hele det norske filmmiljøet.

Lotteritilsynet i Førde har bl.a. som oppgave å utføre stedlig kontroll av gevinstautomater rundt omkring i landet. Det er i tidligere fremlegg for Stortinget, jf. Ot.prp. nr. 84 (1998-99) og Ot.prp.

nr. 49 (1999-2000) skissert at denne ytre kontrollen vil ivaretas av et eget inspektørkorps på 150 deltidsstillinger. I stedet for å opprette et eget inspektørkorps foreslår departementet nå at det opprettes en sentral kontrollenhet i Førde begrenset til 8 stillinger. I tillegg, som en del av dette, har Lotteritilsynet og Justervesenet, som administrativt er underlagt Nærings- og handelsdepartementet, inngått samarbeidsavtale for perioden 2001-2004 om stedlig kontroll av oppstilte gevinstautomater. Bakgrunnen er at Justervesenets kontrollører allerede utfører kontrollarbeid rundt omkring i landet på steder hvor gevinstautomater også står oppstilt. Justervesenet har derfor påtatt seg å utføre en vesentlig del av kontrollarbeidet også i forhold til gevinstautomatene, mot kompensasjon for merkostnadene. Dette kontrollarbeidet vil dermed i stor grad dekke Lotteritilsynets behov for stedlig kontroll av automater på en kostnadseffektiv måte. Dette samarbeidet mellom to statsinstitusjoner underlagt to ulike departementer innebærer en effektivisering av ressursbruken sammenlignet med oppbygging av et eget ytre kontrollapparat under Lotteritilsynet.

I tillegg er det gjennomført og planlagt betydelige forenklinger av regelverk innenfor alle deler av departementets ansvarsområde. Dette innebærer bl.a. at tidligere øremerkede tilskudd nå er avvirket og innarbeidet i de generelle overføringsene til kommunene.

Departementet vil fortsatt ha fokus på tiltak som kan bidra til en mer effektiv offentlig sektor. Målsettingen må være å overføre ressurser fra administrasjon til tjenesteyting, noe som også må innebære at ressursene må utnyttes mer effektivt og fleksibelt.

8 Oppfølging av handlingsplanen for funksjonshemmede

Kulturnett Norge, med sektornettene Arkivnett, Biblioteknett, Kunstnett og Museumsnett, tilbyr kulturopplevelser og tjenester via nettet, og gjør dem tilgjengelige for grupper som tidligere ikke har kunnet nyte godt av dem i like stor grad. Kulturnett Norge gav i 2001 bl.a. prosjektmidler til prosjektet «Tilrettelegging av kulturhistorie og naturinformasjon for blinde og svaksynte brukere på Internett». Museumsnett har i sin Museumsguide merket av de museene som er tilrettelagt for funksjonshemmede.

Det treårige forsøksprosjektet med tegnspråk-teater er videreført i perioden. Det er i 2001 foretatt en evaluering av virksomheten.

På bakgrunn bl.a. av tilrådinger i gjennomførte utredninger har Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek igangsatt tiltak for å bedre produksjonen av studielitteratur for synshemmede. Tiltakene omfatter organisasjonsutvikling og omlegging til digital produksjon. Det er lagt vekt på å forbedre kontakten med brukergruppene, f.eks. ved å gjøre kataloger tilgjengelige på internett.

Norsk språkråd har lagt fram en handlingsplan for norsk språk og IKT, hvor bruk av språkteknologi som hjelpemiddel for funksjonshemmede er omtalt.

Kulturdepartementet støtter gjennom tildeling av spillemidler Norges Idrettsforbund og Olympiske Komités prosjekt for integrering av funksjonshemmede i norsk idrett. Målet er at særforbund skal ta ansvar for funksjonshemmede ved å gi dem tilbud gjennom egne lag.

Samarbeidsprosjektet mellom NRK og SINTEF – med støtte fra handlingsplanen for funksjonshemmede – med sikte på å gjøre det mulig for døve og hørselshemmede å få teksting av direktesendte fjernsynsprogram via Tekst-TV, er forsinket. Igangsetting av drift av det nye tekstesystemet, som skulle ha skjedd i løpet av 2000, har blitt utsatt som følge av tekniske problemer. I følge NRK kan tekstesystemet tidligst settes i drift i 2003. Departementet vil vurdere å lovfeste teksting av NRKs og TV2s programmer.

Kulturdepartementet har fra 2001 satt som en forutsetning for bevilgninger til virksomhet som driver kulturformidling mot billettsalg, at innehavere av ledsagerbevis for funksjonshemmede som kjøper billett til full pris til en utstilling eller arrangement, gis rett til gratis billett for sin ledsager.

9 Miljøomtale

Hovedtyngden av Kulturdepartementets innsats på miljøfeltet inngår i miljøvernpolitikkenes resultatområde 3 «Kulturminner og kulturmiljø». De andre resultatområdene har imidlertid også relevans for Kulturdepartementets virkeområde og er særlig knyttet til etablering og drift av kulturbygg og idrettsanlegg. Omtalen tar utgangspunkt i at kultur-, idretts- og miljøpolitikken har mange felles berøringspunkter. Økende bevisstgjøring om det menneskeskapte miljøets betydning for livskvalitet, trivsel og identitet avdekker behov for styrket offentlig innsats og engasjement knyttet til både kulturvern og kvaliteten på våre fysiske omgivelser. Et overordnet mål for tiltakene i årene framover er å bidra til bedre samarbeid og samordning mellom sektorene og mellom Miljøvern-

departementet og Kulturdepartementet innenfor de områder der kultur-, idretts- og miljøpolitikken berører hverandre.

Tiltakene vil omfatte en kombinasjon av flere virkemidler, kobling av vern, utvikling og formidling, holdningsskapende arbeid, veiledning, faglig rådgiving, stimuleringstiltak og investeringstiltak. Omtalen omfatter områder som allerede følges opp gjennom pågående innsats og prosesser og som vil ha budsjettmessige konsekvenser eller vil bli meddelt Stortinget på ulike vis. Dette gjelder:

- museene og utvalgte kulturverntiltak gjennom budsjettmessig oppfølging av St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving, som vil inngå i budsjettproposisjonen for 2002 og årene framover
- kulturbygg og anlegg for idrett og friluftsliv, som vil bli budsjettmessig ivaretatt gjennom Kulturdepartementets tilskudd til regionale og lokale kulturbygg, spillemidlene, samt gjennom bevilgninger til nasjonale kulturbygg og tusenårssteder. En investeringsplan for nasjonale kulturbygg og tusenårssteder inngår i budsjettproposisjonen for 2002 og årene framover
- estetisk kvalitet i omgivelsene gjennom en satsning på saksfeltet offentlig rom, utsmykking, arkitektur og design.

9.1 Museene og utvalgte kulturverntiltak

Kulturarven skapes og er under kontinuerlig forandring. Museene samler, bevarer, forsker i og formidler kunnskap slik at kontinuitet og endring, sammenhenger og forskjeller blir ivaretatt. Om lag 300 kunst- og kulturhistoriske museer får direkte eller indirekte tilskudd over Kulturdepartementets budsjett. Mange museer forvalter kulturminner i form av bygninger og anlegg, og enkelte kulturminner er organisert som museer.

Innsatsen i årene framover vil rette seg mot følgende tiltak:

- styrke sammenhengen mellom vern og formidling
- styrke museenes potensial knyttet til dokumentasjon, bevaring, forskning og kunnskapsutvikling, som et grunnlag for samarbeid og tjenesteyting mellom sektorene både lokalt, regionalt og nasjonalt, spesielt rettet mot handlingsbåren kunnskap, håndverk, bygningsvern, konservering og skjøtsel
- utvikle museenes rolle i regional planlegging og tettstedsutvikling, næringsutvikling og reiseliv

- utvikle museenes forvaltning og formidling av kulturminner knyttet til den samiske befolkning og minoriteter
- med henvisning til Lokal Agenda 21 legge vekt på forholdet til og betydningen av den frivillige innsatsen, frivillige organisasjoner og samarbeidet mellom offentlig og privat virksomhet.

Innsatsen vil inngå i oppfølgingen av St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving og omtales i de årlige budsjettproposisjonene.

9.2 Kulturbygg, idrettsanlegg og friluftsliv

Bygg og anlegg innen kultur- og idrettssektoren er viktige kulturbærere og danner fysiske rammer rundt et mangfold av aktiviteter. Investeringer i kultur- og idrettssektoren har som mål å etablere funksjonelle og vakre arenaer for kunst, kultur, idrett, rekreasjon og friluftsliv. Utformingen av kulturbygg og idrettsanlegg er viktige for kvaliteten på offentlige rom, og lokalisering er viktig for byutvikling, næringsliv og reiseliv.

Kulturbygg omfatter både nybygg og tilrettelegging av eksisterende bygninger. Tilskudd til kulturbygg kombinerer verne- og miljøhensyn med kulturlivets behov for lokaler til ulike formål. Kulturdepartementet gir investeringstilskudd til nasjonale, lokale og regionale kulturbygg, anlegg for idrett og friluftsliv og til utsmykking av offentlige bygg. Norsk kulturråd gir tilskudd til kulturbygg.

Veilederen «Estetikk i statlige bygg og anlegg», utarbeidet av Kulturdepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Samferdselsdepartementet i 1997 er veiledende for statlig byggevirksomhet. Estetikk og miljøhensyn vektlegges ved forhåndsgodkjenning av idrettsanlegg og lokale og regionale kulturbygg. Flere veiledere er utarbeidet. Forhåndsgodkjenning av friluftsanlegg skal tilfredsstillende de samme krav til miljø og estetikk som gjelder for ordinære idrettsanlegg.

Innsatsen i årene framover vil rette seg mot følgende tiltak:

- følge opp investeringsplanen for nasjonale kulturbygg og tusenårssteder
- kvalitetssikre investeringer i bygg og anlegg gjennom løpende oppfølging av enkeltsaker og revisjon av veilederen «Estetikk i statlige bygg og anlegg»
- holdningsskapende innsats gjennom bruk av veiledere, sjekklister og faglig oppfølging av enkeltsaker

- etablere felles mål for friluftslivet gjennom samarbeid og koordinering mellom kultur- og miljøsektoren
- økt fokus på sambruk av bygninger, anlegg og areal, for eksempel skole, idrett og friluftsliv/rekreasjon
- sikre at kulturbyggene er planlagt ut fra det lokale og regionale kulturlivets behov, og at funksjonelle, estetiske og miljømessige forhold ivaretas på en god måte, gjennom prosessen med forhåndsgodkjenning av planer
- prioritere midlene slik at en vesentlig del går til ombygging av eksisterende kulturbygg eller til ombygging fra annet formål til kulturformål
- ut fra et bærekraftig hensyn fortsatt prioritere rehabilitering av idrettsanlegg
- stimulere flere kommuner og fylkeskommuner til å arbeide for miljø og estetikk gjennom prisutdelinger
- bidra til arbeidet med Idrettens Agenda 21.

Investeringer i kulturbygg, idrettsanlegg og friluftsliv vil omtales i de årlige budsjettproposisjoner. Det henvises spesielt til investeringsplanen for nasjonale kulturbygg og tusenårssteder.

9.3 Offentlig rom, utsmykking, arkitektur og design

Kvaliteten på den fysiske formgivingen er av betydning for offentlig rom i byer og tettsteder, bygninger og gjenstander. Våre fysiske omgivelser, fra landskapsrommet til offentlige rom i byer og tettsteder, bygninger og gjenstander, er uttrykk for vår kulturelle identitet og skaper grunnlag for trivsel og livskvalitet. I Norge er statens innsats på området bredt anlagt og omfatter byutvikling og stedsforming, offentlige rom, bomiljøer, bygninger, samferdselsanlegg, produkter og grafisk materiale. Det er nødvendig med et nært samarbeid på tvers av departementer, sektorer, fag og forvaltningsnivåer. Samarbeid må sees i lys av at flere statlige virksomheter er omorganisert og at deregulering og konkurranseutsetting fører til endringer i statens og det offentliges roller. Komplekse planprosesser som både skal ivareta verne- og utviklingsinteresser og krav til estetisk utforming, øker behovet for relevant fagkompetanse.

Innsatsen i årene framover vil rette seg mot følgende tiltak:

- utvikle og skape nye fysiske omgivelser og offentlige rom med høy arkitektonisk og kunstnerisk kvalitet – med vekt på den betydning dette har for livskvalitet, trivsel og identitet –

og sett i sammenheng med byutvikling, stedsforming og næringsutvikling

- videreutvikle det statlige ansvaret for oppdragskunst, samt framheve statens rolle som forbilder og pådriver. Staten kan endre rammebetingelser, utvikle gode eksempler og formidle inspirasjon til myndigheter, beslutningstakere og næringslivet
- eksperimentere og tenke nytt slik at framveksten av god arkitektur, design og utsmykking i det offentlige rom sikres, formidles og debatteres.

Budsjettmessig oppfølging vil inngå i de årlige budsjettproposisjoner.

9.4 Rapport for 2000

Museenes tiltak knyttet til sikring, registrering og katalogisering av gjenstander ble videreført. Formidlingstiltak overfor barn og unge ble prioritert. Norsk kulturråd gav støtte til museums- og kulturverntiltak.

Kulturdepartementet har i 2000 videreført arbeidet med kvalitetssikring av egne byggesaker for å ivareta intensjonene i veilederen «Estetikk i statlige bygg og anlegg».

Den interdepartementale kontaktgruppen for estetikk videreførte innsatsen i 2000.

Norsk Form videreførte programmet «Skole og omgivelser». Utvikling av kurstilbud til kommunene om estetikk og byggeskikk er videreført i samarbeid med Husbanken og Kommunenes Sentralforbund. I forbindelse med programmet «Tusenårssteder i kommunene» er arbeid igangsatt i flere hundre kommuner med nye og forbedrede offentlige møterom. Utsmykkingsfondet har gitt tilskudd til en rekke prosjekter over hele landet. Norsk kulturråd har gitt støtte til enkeltprosjekter som representerer nytenkning innenfor kulturbygg, arkitektur og omgivelser.

Kulturdepartementet ga i september 2000 ut veilederen "Miljøhensyn ved bygging og rehabilitering av idrettsbygg". Den ble sendt ut til alle landets kommuner, fylkeskommuner og idrettens ledd. Veilederen inneholder også konkrete miljøsjekklistor, som skal benyttes ved forhåndsgodkjenning av planer for idrettsbygg.

Kulturdepartementet ga i desember 2000 ut veilederen "Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet". Gjennom hele året ble det arbeidet med veilederen og eksempelsamlingen "Idrettsanlegg og estetikk". Sistnevnte publisering ble gitt ut og distribuert i mars 2001.

10 Oversikt over budsjettforslaget for 2002**Utgifter fordelt på kapitler**

(i 1 000 kr)					
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
	Sivil beredskap				
0398	Informasjonsberedskap-Norsk rikskringkasting	2 540			
	<i>Sum kategori 05.20</i>	<i>2 540</i>			
	<i>Sum programområde 05</i>	<i>2 540</i>			
	Administrasjon m.m.				
0300	Kulturdepartementet	67 914	71 225	76 505	7,4
0301	Deltaking i internasjonale organisasjoner	23 330	23 556	24 161	2,6
0305	Lotteritilsynet		50 237	52 394	4,3
	<i>Sum kategori 08.10</i>	<i>91 244</i>	<i>145 018</i>	<i>153 060</i>	<i>5,5</i>
	Kulturformål				
0320	Allmenne kulturformål	640 940	583 063	646 555	10,9
0321	Kunstnerformål	237 747	248 895	263 767	6,0
0322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	177 661	192 720	214 886	11,5
0323	Musikkformål	345 051	380 365	399 901	5,1
0324	Teater- og operaformål	712 824	753 197	770 489	2,3
0325	Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer			59 520	
0326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	311 239	304 721	289 986 ¹⁾	-4,8
0328	Museums- og andre kulturvernformål	386 959	406 002	421 857 ²⁾	3,9
0329	Arkivformål	151 873	155 304	163 314	5,2
	<i>Sum kategori 08.20</i>	<i>2 964 294</i>	<i>3 024 267</i>	<i>3 230 275</i>	<i>6,8</i>
	Film- og medieformål				
0334	Film- og medieformål	294 450	358 663	395 277	10,2
0335	Pressestøtte	221 244	239 659	321 249	34,0
0336	Informasjonsberedskap-Norsk rikskringkasting		4 416	2 694	-39,0
	<i>Sum kategori 08.30</i>	<i>515 694</i>	<i>602 738</i>	<i>719 220</i>	<i>19,3</i>
	<i>Sum programområde 08</i>	<i>3 571 232</i>	<i>3 772 023</i>	<i>4 102 555</i>	<i>8,8</i>
	<i>Sum utgifter</i>	<i>3 573 772</i>	<i>3 772 023</i>	<i>4 102 555</i>	<i>8,8</i>

1) 25,3 mill. kroner er overført til nytt kap. 325.

2) 24,8 mill. kroner er overført til nytt kap. 325.

I tillegg til de midlene som foreslås bevilget under Kulturdepartementets budsjett, blir det også foreslått 65,0 mill. kroner til nytt underjordisk magasin ved Nasjonalbiblioteket, samt

3,5 mill. kroner til prosjektering av rehabilitering av Nasjonalbibliotekets bygg på Solli plass i Oslo under Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett.

Utgifter fordelt på postgrupper

(i 1 000 kr)

Post-gr.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
01-01	Driftsutgifter	871 853	929 491	990 901	6,6
21-23	Spesielle driftsutgifter	51 022	33 036	36 452	10,3
30-49	Nybygg, anlegg m.v.	33 128	40 708	36 203	-11,1
50-59	Overføringer til andre statsregnskap	303 024	318 147	513 880	61,5
60-69	Overføringer til kommuner	197 501	203 429	193 030	-5,1
70-89	Overføringer til private	2 117 244	2 247 212	2 332 055	3,8
90-99	Utlån, avdrag m.v.			34	
	Sum under departementet	3 573 772	3 772 023	4 102 555	8,8

Inntekter fordelt på kapitler

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
	Administrasjon m.m.				
3300	Kulturdepartementet	1 004		50	
3301	Deltaking i internasjonale organisasjoner	5 260	4 546	4 683	3,0
3305	Inntekter fra spill og lotterier	1 681 000	1 699 500	1 773 222	4,3
	<i>Sum kategori 08.10</i>	<i>1 687 264</i>	<i>1 704 046</i>	<i>1 777 955</i>	<i>4,3</i>
	Kulturformål				
3320	Allmenne kulturformål	875		250	
3322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	11 811	4 697	5 762	22,7
3323	Musikkformål	12 319	14 935	15 383	3,0
3324	Teater- og operaformål	15 432	8 240	10 000	21,4
3325	Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer			712	
3326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	27 628	11 601	12 109	4,4
3328	Museums- og andre kulturvernformål	20 588	14 453	14 897	3,1
3329	Arkivformål	9 114	5 202	6 700	28,8
	<i>Sum kategori 08.20</i>	<i>97 767</i>	<i>59 128</i>	<i>65 813</i>	<i>11,3</i>
	Film- og medieformål				
3334	Film- og medieformål	33 494	22 599	22 923	1,4
	<i>Sum kategori 08.30</i>	<i>33 494</i>	<i>22 599</i>	<i>22 923</i>	<i>1,4</i>
	<i>Sum programområde 08</i>	<i>1 818 525</i>	<i>1 785 773</i>	<i>1 866 691</i>	<i>4,5</i>
	<i>Sum inntekter</i>	<i>1 818 525</i>	<i>1 785 773</i>	<i>1 866 691</i>	<i>4,5</i>

Oversikt over poster med stikkordet "kan overføres", utenom 30-49 poster:

				(i 1 000 kr)
Kap.	Post	Benevnelse	Overf.pr. 01.01.2001	Forslag 2002
320	60	Kulturbygg og bredbånd i folkebibliotekene	1 051	47 870
320	73	Nasjonale kulturbygg	5 076	83 950
320	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd		86 751
320	75	Kulturprogram		6 621
320	76	Hundreårsmarkeringen 1905-2005		23 500
320	81	Kulturell skolesekk		18 300
321	73	Kunstnerstipend m.m.	3 665	87 353
334	71	Filmproduksjon m.m.	5 744	28 653
334	75	Medieprogrammet		11 976

Når stipendperioden for enkelte stipendmottakere blir endret bl.a. ved permisjoner, blir bevilgningsbehovet på kap. 321, post 73 redusert i en budsjettermin. Behovet vil øke tilsvarende i senere budsjettermin.

Bevilgningene til kontingenter for departementets deltakelse i EUs kultur- og mediepro-

grammer bygger på anslag og varierer som følge av valutasvingninger.

For de øvrige postene blir det gitt tilskudd til prosjekter og formål som trenger lang planleggings- og gjennomføringstid. Tilskuddene til disse prosjektene blir normalt utbetalt over flere år.

Antall årsverk under Kulturdepartementet pr. 01.03.2001

Kap.	Betegnelse	Pr. 01.03.2001
300	Kulturdepartementet	111
301	Deltaking i internasjonale organisasjoner	9
305	Lotteritilsynet	20
320	Allmenne kulturformål	39
322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	95
323	Musikkformål	43
324	Teater- og operaformål	27
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	369
328	Museums- og andre kulturvernformål	86
329	Arkivformål	200
334	Film- og medieformål	129
Sum årsverk		1 128

Del II
Budsjettforslag

Programkategori 08.10 Administrasjon m.m. (kap. 0300–0305)

Utgifter under programkategori 08.10 fordelt på kapitler

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
0300	Kulturdepartementet	67 914	71 225	76 505	7,4
0301	Deltaking i internasjonale organisasjoner	23 330	23 556	24 161	2,6
0305	Lotteritilsynet		50 237	52 394	4,3
	Sum kategori 08.10	91 244	145 018	153 060	5,5

Utgifter under programkategori 08.10 fordelt på postgrupper

(i 1 000 kr)

Post-gr.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
01-01	Driftsutgifter	72 922	121 584	133 619	9,9
21-23	Spesielle driftsutgifter	813	258	266	3,1
30-49	Nybygg, anlegg m.v.		5 008		-100,0
70-89	Overføringer til private	17 509	18 168	19 175	5,5
	Sum kategori 08.10	91 244	145 018	153 060	5,5

Programkategorien omfatter administrasjonsutgifter for Kulturdepartementet, utgifter til Lotteritilsynet og utgifter i forbindelse med deltakelse i internasjonalt samarbeid.

Økningen på 5,5 pst. fra 2001 til 2002 skyldes i hovedsak prisomregning, kompensasjon for merverdiavgiftsreformen, høyere lønnsutgifter, bl.a. som følge av lønnsoppgjøret i 2001, utgifter til norsk formannsskap i Nordisk ministerråd og økte IT-utgifter, jf. omtale under kap. 300, 301 og 305 nedenfor.

Gjennomgang av spill- og lotterifeltet

Pengespill og lotterier tilbys i dag med hjemmel i tre ulike lover. Norsk Tipping AS tilbyr pengespill og sportsspill med hjemmel i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v., Norsk Rikstoto tilbyr spill på hest med hjemmel i lov 1. juli 1927 nr. 3

om veddemål ved totalisator, og frivillige organisasjoner tilbyr lotterier med hjemmel i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. Omsetningen i pengespillmarkedet er anslått til ca. 22 mrd. kroner for 2000, med følgende fordeling:

- Norsk Tipping AS: 7,7 mrd. kroner
- Norsk Rikstoto: 2,6 mrd. kroner
- private lotterier, inkl. Extra: 11,9 mrd. kroner

Overskuddet fra Norsk Tipping AS' spill fordeles med en tredjedel på hvert av formålene kultur, idrett og forskning. Overskuddet fra Norsk Rikstoto går til drift av norsk hestesport og hesteavl, etter fradrag av en statlig avgift på 3,7 pst. av brutto omsetning. Hovedandelen av omsetningen i det private lotterimarkedet genereres gjennom gevinstautomater som oppstilles etter tillatelse fra

politiet. Omsetningen i slike automater er anslått til ca. 9,1 mrd. kroner for 2000.

Internasjonalt varierer organiseringen av pengespill fra land til land. I Europa forutsetter de fleste nasjonale regelverk at pengespillene genererer overskudd til samfunnsnyttige formål eller gir avgifter til statskassen. I de nordiske land er staten i stor grad selv arrangør av de ulike pengespillene. Samfunnsnyttige organisasjoner og eventuelle kommersielle aktører står her for et supplerende tilbud av lotteri- og kasinovirksomhet.

Kulturdepartementet overtok ansvaret for forvaltning av lotteriloven fra Justisdepartementet 1. januar 2001. Lotteritilsynet ble opprettet som forvaltnings- og kontrollorgan på lotterifeltet fra samme dato. I forbindelse med Stortingets behandling av forslaget om opprettelse av Lotteritilsynet ble det forutsatt at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en samlet gjennomgang av spill- og lotterimarkedet, jf. Ot.prp. nr. 84 (1998-99) og Ot.prp. nr. 49 (1999-2000), samt Innst.O. nr. 33 (1999-2000) og Innst.O. nr. 12 (2000-2001).

I Ot.prp. nr. 49 (1999-2000) redegjorde regjeringen for det kommende arbeidet med samlet gjennomgang av spill- og lotteriområdet, jf. pkt. 3.3 siste avsnitt:

«Den samlede gjennomgangen av statlige og private spill og lotterier vil bl.a. innebære en nærmere vurdering av om det er hensiktsmessig med felles lovgivning og styring av statlige og private spill og lotterier. Det vil bli foretatt en samlet gjennomgang av rammebetingelsene for de statlige spill og private lotterier, herunder en nærmere vurdering av hvilke formål som skal anses lotteriverdige, om det er behov for en deling av spill og lotterimarkedet mellom de ulike aktørene, og om det er behov for felles regler for markedsføring og aldersgrenser for spill og lotterier. I forbindelse med gjennomgangen vil bl.a. også TV-lotterier, spill på ferger og spørsmålet om å åpne for kasino m.v. bli utredet, sammen med spørsmålet om nye retningslinjer for kontroll og godkjenning av skrapelodd.»

Arbeidet med gjennomgangen er påbegynt, bl.a. ved at det er nedsatt en ekspertgruppe med representanter fra Norsk Rikstoto, Norsk Tipping AS og frivillige organisasjoner som arrangerer lotterier. Gruppen skal se nærmere på den økonomiske og teknologiske utviklingen av spille- og lotterimarkedet. Departementet tar sikte på å legge saken frem for Stortinget høsten 2002.

Hovedbegrunnelsen for sterk statlig regulering av pengespillmarkedet er ønsket om en for-

svarlig utvikling av pengespilltilbudet. En slik regulering er ikke et særnorsk fenomen. Samtlige europeiske land (og også land utenfor Europa) har, av sosialpolitiske og samfunnsmessige årsaker, funnet det nødvendig med offentlig regulering av befolkningens tilgang til pengespill. I forbindelse med gjennomgangen av spill- og lotterifeltet vil departementet rette fokus på spilleavhengighet og annen problemadferd i forhold til alle typer pengespill. I Norge har dette fokus i særlig grad vært knyttet til gevinstautomater. Det står i dag oppstilt mellom 20 000 og 30 000 gevinstautomater på landsbasis. Automatene kan utbetale gevinster opptil kr 2 000 pr. spill, og står i stor grad utplassert i kiosker, bensinstasjoner og kjøpesentra, dvs. områder og lokaler der svært mange ferdes. Fra 1. januar 2001 ble det innført 18 års aldersgrense for spill på slike automater.

Sammenlignet med en del andre vestlige land er de norske reglene for gevinstautomater liberale, både med hensyn til hvor automatene kan stå oppstilt og hvor høye gevinster som utbetales. I tillegg skiller Norge seg ut ved at antall gevinstautomater i forhold til befolkningen er høyere enn i de fleste andre europeiske land. Danmark har oppstilt ca. 12 000 slike automater. Disse kan kun stå i spillehaller med 18 års aldersgrense, og kan ikke utbetale gevinster over 300 danske kroner. I Danmark er i tillegg ca. 400 automater med høyere gevinstutbetaling oppstilt i kasinoer. I Sverige er det gitt tillatelse til oppstilling av 7500 gevinstautomater i restauranter og bingohaller. De svenske automatene gir kun utbetaling i form av en kvittering som kan veksles i penger, og høyeste gevinstutbetaling tilsvarer ca. 500 norske kroner. Automater med høyere gevinstutbetaling er under utplassering i kasinoer.

I Finland er det oppstilt ca. 16 700 gevinstautomater. Automater som står oppstilt i spillehaller og restauranter kan gi gevinst på inntil 200 mark pr. spill (ca. 260 norske kroner). Automater som står oppstilt i kiosker, butikker og bensinstasjoner kan gi gevinster på inntil 100 mark. All oppstilling skjer i regi av det statlige spillleselskapet RAY. Barn under 15 år kan kun spille sammen med voksne.

Fra flere hold er det framholdt at det store omfanget av gevinstautomater utplassert i det offentlige rom representerer problemer for mange som ikke har et kontrollert forhold til det å spille. Fra f.eks. rusmiddelforskningen kjenner en fra før til sammenhengen mellom tilgjengelighet og forbruk. Det er også påpekt som uheldig at oppstilte spillautomater ofte er det første barn møter i butikker, bensinstasjoner etc. og at mange

automater fortsatt står oppstilt uten tilstrekkelig tilsyn fra lokalinnhaveren.

Det er til nå ikke gjennomført omfattende undersøkelser av spilleavhengighet i Norge. Det nyopprettede Lotteritilsynet vil derfor i løpet av 2001 iverksette en bredt anlagt befolkningsundersøkelse med sikte på å skaffe representative data om spilleavhengighet. Både spilletilbudene fra Norsk Tipping AS, Norsk Rikstoto og de frivillige organisasjonene vil bli omfattet av undersøkelsen. Undersøkelsen ventes avsluttet våren 2003. Som ledd i det videre arbeid med gjennomgang av spill- og lotterifeltet vil departementet vurdere om utplassering av gevinstautomater bør begrenses til spillecaféer og andre særskilte lokaler, slik det er vanlig i våre naboland. Dette vil gjøre det lettere å håndheve aldersgrensen på 18 år. Tiltak for å redusere uheldig spilleadfærd knyttet til statlige spill vil også bli vurdert.

Lotteritilsynet etablerer i samarbeid med Brønnøysundregistrene et lotteriregister som bl.a. vil gi oversikt over omsetning og overskudd fra lotterivirksomhet, herunder antallet oppstilte gevinstautomater. Et betydelig antall frivillige organisasjoner har i dag inntekter fra slike gevinstautomater. Etter gjeldende forskrifter kan maksimalt 20 pst. av overskuddet (bruttoomsetning fratrukket gevinster) fra den enkelte automat tilfalle lokalinnhaveren og maksimalt 45 pst. tilfalle eieren/operatøren av automaten. Minimum 35 pst. av overskuddet skal dermed tilfalle den frivillige organisasjon som er ansvarlig for oppstillingen. Det er ikke uvanlig at 80 pst. av omsetningen i automaten betales ut i gevinst. 20 øre av hver krone vil da fordeles som overskudd til lokaleier,

automateier og organisasjon. Dette innebærer at bare 7 øre av hver spilte krone vil tilfalle den ansvarlige organisasjonen. Gjennom lotteriregisteret vil en få bedre oversikt over hvor mye av den totale omsetningen i automatene som faktisk tilfaller de samfunnsnyttige og humanitære organisasjonene som automaten er oppstilt til inntekt for. På bakgrunn av Lotteritilsynets undersøkelser vil det blant annet kunne bli aktuelt å se nærmere på overskuddsfordelingen fra slike automater.

Det stadig økende tilbudet av spill på Internett bryter med de nasjonale spillemonopolene i det europeiske pengespillmarkedet. Norsk Tipping AS har anslått at nordmenn i år 2000 brukte ca. 400 mill. kroner på utenlandske pengespill på Internett. Omsetningen antas å øke i årene som kommer, og kan i stor grad gå på bekostning av omsetningen i de norske pengespillene.

Som følge av denne teknologiske utviklingen er det åpnet for tre prøveprosjekt med tilbud av norske pengespill via Internett. Tilbudene er rettet mot spillere i Norge. Norsk Tipping AS og Norsk Rikstoto har iverksatt sine prosjekt. Det tredje prosjektet gjennomføres av en gruppe frivillige organisasjoner, og ventes iverksatt i løpet av 2001. Det er så langt ikke meldt om problemer med hensyn til trekningskontroll, betalingsformidling eller spilleavhengighet i forhold til de prosjektene som er iverksatt. Prøveprosjektene ventes avsluttet i løpet av 2002. Dersom prosjektene ikke avdekker problemer som gjør slike pengespilltilbud betenkelige, tar departementet sikte på å utarbeide regelverk for permanente tilbud om pengespill via Internett.

Kap. 0300 Kulturdepartementet (jf. kap. 3330)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	67 914	71 225	76 505
	Sum kap. 0300	67 914	71 225	76 505

Budsjettforslag 2002

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke departementets egne lønns- og driftsutgifter. Økningen på 5,3 mill. kroner fra 2001 til 2002 skyldes i hovedsak prisomregning, økte utgifter som følge av merverdi-

avgiftsreformen, høyere lønnsutgifter, bl.a. som følge av lønnsoppgjøret 2001, utgifter til norsk formannsskap i Nordisk ministerråd og økte IT-utgifter.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som departementet får i merinntekter under kap. 3300, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Resultatrapport for 2000

De viktigste administrative arbeidsoppgavene på kulturområdet var i 2000:

- arbeid med prosjektet nytt operahus, jf. St.prp. nr. 48 (1998-99) og Innst.S. nr. 213 (1998-99), Stortingets vedtak 15.06.99
- start av arbeid med nasjonal plan for produksjon og formidling av opera og ballett i Norge, i tråd med Stortingets vedtak 15.06.99, jf. Innst.S. nr. 213 (1998-99)
- start av arbeid med gjennomgåelse av scenekunstfeltet, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000), Innst.S. nr. 2 (1999-2000) og kongelig resolusjon av 11.08.00 om oppnevning av scenekunstutvalg
- forberedende oppfølgingsarbeid i tilknytning til fremlagt stortingsmelding om arkiv, bibliotek og museum, St.meld. nr. 22 (1999-2000), som ble behandlet i Stortinget 01.12.00. jf. Innst.S. nr. 46 (2000-2001)
- gjennomgåelse og vurdering av kulturbyggprosjekter, utarbeidelse av oversikter og prioritering av behov, forberedende arbeid med investeringsplan for kulturbygg
- foreløpig evaluering av kulturnett Norge
- start av arbeid med evaluering av Statens bibliotektilsyn og Norsk museumsutvikling
- arbeid med de fylkesvise tusenårssteder og tusenårsmarkeringen.

Departementets arbeid på idrettsområdet var i hovedsak knyttet til oppfølging av St.meld. nr. 14 (1999-2000) Idrettslivet i endring. Meldingen ble lagt frem i desember 1999, men som følge av regjeringsskiftet ble behandlingen av meldingen utsatt til vårsesjonen 2001. Dette medførte at gjennomføringen av noen av tiltakene som ble foreslått i meldingen ble utsatt til etter stortingsbehandlingen.

De viktigste arbeidsoppgavene på idrettsområdet var:

- ny tilskuddsordning til lokale idrettslags arbeid for barn og ungdom ble utformet og iverksatt
- arbeidet med utvikling av budsjettstrukturen for overføring av spillemidler til NIF ble videreført
- det ble arrangert en stor internasjonal antidopingkonferanse
- startet arbeidet med å etablere et uavhengig nasjonalt antidopingorgan
- presentert høringsnotat til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout
- veilederen for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet ble revidert

- vikingskipet på Hamar etablert som nasjonalanlegg for skøyter.

I 2000 var virksomheten på medieområdet preget av følgende:

Policy- og reformarbeid

- oppfølging av NOU 1999: 26 Konvergens – Sammensmeltning av tele-, data- og mediesektorene
- oppfølging av NOU 2000: 15 Pressepolitikk ved et tusenårsskifte
- planlegging og oppfølging av reformen på filmområdet.

Regulering/myndighetsutøvelse

- planlegging av utlysninger av fornyet konsesjon for analogt riksdekkende reklamefjernsyn og konsesjoner i et digitalt bakkenett for fjernsyn
- oppfølging av proposisjoner fremlagt i 1999 om endringer i kringkastingsloven vedrørende sponning i kringkasting og som følge av tillegg til EØS-avtalens fjernsynsdirektiv, samt lov om standarder ved overføring av fjernsynssignaler. Fremleggelse av høringsnotat med forslag til forskriftsendringer om sponning som følge av tillegg til EØS-avtalen. Fastsettelse av forskrift om standarder ved overføring av fjernsynssignaler.

Gjennomføring av direktiver

- oppfølging av forhandlingene om EU-direktivutkast om følgerett for bildende kunstnere og direktivutkast om opphavsrett i informasjons-samfunnet.

Internasjonalt arbeid

- oppfølging og planlegging av det internasjonale arbeidet gjennom EU-programmene Media II- og Media Plus- og Europarådet
- utarbeidelse av norske posisjoner angående vern av utøvende kunstners rettigheter i audiovisuelle medier, og angående audiovisuelle tjenester i WTOs GATS-2000-runde.

Utfordringer og strategier

Hovedlinjene i den statlige kultur-, medie- og idrettspolitikken, jf. omtalen i hoved- og kategoriinnledningene innebærer at departementet bl.a. er ansvarlig for:

- analyse og vurdering av utviklingen på kultur-, medie- og idrettsområdet
- utforming og evaluering av bruk av statlige virkemidler på de samme områdene
- å spille en aktiv rolle når det gjelder utvikling, igangsetting og koordinering av relevante forsknings- og utviklingsprosjekter
- overordnet styring av statlige institusjoner og virksomheter med vekt på rammestyring, mål- og resultatstyring
- gjennomføring av nødvendig omstilling, effektivisering og andre moderniseringstiltak

- oppfølging av den internasjonale utviklingen på departementets fagområder.

Gjennomføring av operaprojektet vil innebære en spesiell styringsutfordring i årene framover.

For å ta hånd om dette vil departementet legge vekt på å utvikle:

- styringssystemer som sikrer oppfylling av kulturpolitiske mål og effektiv bruk av ressurser
- en tilpasningsdyktig organisasjon
- høy forvaltningsmessig og faglig kompetanse
- en god og samkjørt ledelse
- kvalifiserte og motiverte medarbeidere.

Kap. 3300 Kulturdepartementet (jf. kap. 0300)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter			50
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	523		
18	Refusjon av sykepenger	481		
	Sum kap. 3300	1 004		50

Post 01 Ymse inntekter

Posten gjelder inntekter i forbindelse med seminarer, konferanser m.m., jf. kap. 300, post 01.

Kap. 0301 Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 3301)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	5 008	5 130	4 720
21	Spesielle driftsutgifter	813	258	266
74	De Forente Nasjoners organisasjon for undervisning, vitenskap og kultur (UNESCO)	16 880	17 510	18 497
75	Tilskudd til internasjonalt samarbeid	629	658	678
	Sum kap. 0301	23 330	23 556	24 161

Kapitlet omfatter UNESCO - De forente nasjoners organisasjon for utdanning, vitenskap og kultur - og Den norske UNESCO-kommisjonen.

UNESCO - FNs særorganisasjon for utdanning, vitenskap og kultur - er et samarbeidsorgan for regjeringene i medlemslandene og et møte- sted for fagfolk innenfor de ulike samarbeidsområdene. Hovedoppgaven for UNESCO er å bidra

til fred og utvikling ved å fremme internasjonalt samarbeid innen organisasjonens fagområder.

Den norske UNESCO-kommisjonen er rådgivende organ for regjeringen i UNESCO-saker og bindeledd mellom UNESCO og norske institusjoner og organisasjoner. UNESCOs generalkonferanse skal høsten 2001 vedta ny langtidsstrategi for 2002–2007, samt program og budsjett for

toårsperioden 2002–2003. UNESCO-kommisjonens virksomhet er relatert til UNESCOs eget program.

UNESCO er for tiden inne i en omstillingsprosess med fokus på en effektivisering av organisasjonens virksomhet. På norsk side har Statskonsult, etter oppdrag fra Kulturdepartementet, foretatt en vurdering av det norske engasjementet i UNESCO. Statskonsult anbefaler bl.a. at strategien for det norske medlemskapet i UNESCO klargjøres og slik at økt fokus settes på hvilke muligheter Norge har til å påvirke organisasjonens virksomhet.

Kulturdepartementet vil komme tilbake til saken.

Budsjettforslag 2002

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgiftene til sekretariatet og kommisjonen, og utgifter til reiser og til spredning av informasjon om virksomheten til UNESCO.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som UNESCO-kommisjonen får i merinntekter under kap. 3301, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Post 21 Særskilte driftsutgifter

Bevilgningen på post 21 kan bare benyttes i samme omfang som det kan skaffes inntekter. Det er også en forutsetning at posten kan overskrides med det samme beløpet som UNESCO-kommisjonen får i merinntekter under kap. 3301, post 02 Inntekter ved oppdrag, jf. forslag til vedtak II.

Post 74 De forente nasjoners organisasjon for utdanning, vitenskap og kultur (UNESCO)

Bevilgningen gjelder den norske medlemskontingenten til UNESCO for 2002 og tilskudd til World Heritage Fund, som er et eget fond under UNESCO.

Post 75 Tilskudd til internasjonalt samarbeid

Bevilgningen under denne posten gjelder midler til tiltak som ikke blir gjennomført i regi av UNESCO-kommisjonen, men som har relevans for det arbeidet som foregår i UNESCO. Av bevilgningen skal kr 432 000 fordeles som tilskudd til norske frivillige kulturorganisasjoners internasjonale samarbeid.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Fremme utdanning for alle.	1.1. Følge opp UNESCOs konferanser på utdanningsområdet det siste tiåret, med vekt på verdenskonferansen om utdanning for alle.
	1.2. Styrke UNESCOs skolenettverk ASP.
2. Fremme av vitenskapene i utviklingens tjeneste.	2.1. Følge opp handlingsplanen fra UNESCOs vitenskapskonferanse, med vekt på etiske problemstillinger, samt arbeide med det samfunnsvitenskapelige programmet MOST.
3. Fremme kulturelt mangfold og et informasjonssamfunn for alle.	3.1. Følge opp handlingsplanen om kultur og utvikling, med vekt på arbeid for å fremme det kulturelle mangfold.
.	3.2. Bidra til vern av og tilgang til arkiv og biblioteker, samt arbeide med etiske og normative aspekter ved den nye informasjonsteknologien.

Resultatrapport for 2000

Rapporteringen tar utgangspunkt i de resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (2000-2001).

Resultatmål 1.1:

Følge opp arbeidet med høyere utdanning, menneskerettighetsundervisning, verdensarvundervisning, voksenopplæring og interkulturelle prosjekter

UNESCO-kommisjonen deltok i planlegging og gjennomføring av en internasjonal konferanse i Tromsø om fredsbyggende arbeid i høyere utdanning. Konferansen, som samlet 500 deltakere fra ca. førti land, var en oppfølging av UNESCOs verdenskonferanse om høyere utdanning. Kommisjonen deltok i forberedelse og gjennomføring av den nasjonale voksenopplæringsuken. For å følge opp verdenskonferansen om utdanning for alle i Dakar i 2000, tok UNESCO-kommisjonen initiativ til opprettelse av en nasjonal arbeidsgruppe.

Gjennom UNESCOs skolenettverk ASP (Associated Schools Project) ble det arbeidet med å fremme flerkulturell forståelse og undervisning om menneskerettigheter og verdensarven.

Resultatmål 2.1:

Følge opp Agenda 21 med vekt på overføring av kunnskap til utviklingslandene

Vitenskapsutdanning og vitenskap og samfunn har stått sentralt i UNESCO-kommisjonens arbeid for å følge opp Verdenskonferansen for vitenskap. Samarbeidet med Verdenskommisjonen for etikk og vitenskap er videreført gjennom planlegging

av et seminar om vann og etikk som vil finne sted i Bergen i 2001. Kommisjonen planla og gjennomførte i januar 2001 et nasjonalt nettverksseminar innen kystsoneforvaltning. Innenfor rammen av det samfunnsvitenskapelige forskningsprogrammet MOST deltok kommisjonen i nasjonale og internasjonale aktiviteter.

Resultatmål 3.1:

Følge opp UNESCOs handlingsplan for kulturpolitikk for utvikling

I arbeidet for å fremme det kulturelle mangfold startet UNESCO-kommisjonen planlegging av og samarbeid om markeringen av FNs år for dialog mellom sivilisasjoner. Planene omfatter en rekke aktiviteter innen litteratur, film, musikk, kunst og arkitektur. UNESCO-kommisjonen videreførte sitt arbeid med den dansk-norske slavefarten innenfor rammen av UNESCOs Slaveruteprosjekt. Kommisjonens arbeid med Ungdom og verdensarven ble videreført.

Resultatmål 4.1

Følge opp programmet for verdens bok- og dokumentarv

Nasjonal og internasjonal oppfølging av UNESCO-programmet «Verdens hukommelse» – om vern av bok- og dokumentarven – har vært en viktig oppgave, herunder utarbeidelse av norske nominasjoner til UNESCOs internasjonale register for verdens hukommelse.

Kap. 3301 Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 0301)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter	4 185	4 288	4 417
02	Inntekter ved oppdrag	843	258	266
18	Refusjon av sykepenges	232		
	Sum kap. 3301	5 260	4 546	4 683

Post 01 Ymse inntekter

Posten gjelder refusjon fra Utenriksdepartementet for den delen av UNESCO-kontingenten som er godkjent som utviklingshjelp etter OECD/DACs retningslinjer, jf. kap. 301, post 01.

Post 02 Inntekter ved oppdrag

Posten gjelder inntekter ved Den norske UNESCO-kommisjonen, jf. kap. 301, post 21.

Kap. 0305 Lotteritilsynet (jf. kap. 3305)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter		45 229	52 394
45	Større nyanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		5 008	
	Sum kap. 0305		50 237	52 394

Lotteritilsynet ble opprettet med virkning fra 1. januar 2001 som forvaltnings- og kontrollorgan for saker etter lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. Samtidig ble Lotterinemnda opprettet som klageorgan for Lotteritilsynets vedtak i første instans. Regjeringen la i Ot.prp. nr. 49 (1999-2000) bl.a. følgende til grunn for oppbyggingen av Lotteritilsynet:

«Stillingsbehovet ved Lotteritilsynet anslås til 35 heltidsstillinger til den sentrale administrasjonen, inklusiv sekretariatet for Lotterinemnda. I tillegg kommer stillingene knyttet til den eksisterende kontrollen med de statlige spillene og et nytt inspektørkorps, hovedsakelig i deltidsengasjementer, til å forestå den stedlige kontrollen av spill og lotterier. Statskontrollen ved Norsk Tipping AS, Statens kontrollkomite ved Norsk Rikstoto og Statens inspektører ved baner som kjører løp med totalisator skal integreres som deler av Lotteritilsynet. Statskontrollen ved Norsk Tipping AS opprettholdes som en egen avdeling av Lotteritilsynet på Hamar.»

Lotteritilsynet har utredet organiseringen av det ytre kontrollapparatet. I stedet for å opprette et eget inspektørkorps på 150 deltidsstillinger, jf. Ot.prp. nr. 84 (1998-99), foreslås nå at det opprettes en sentral kontrollenhet i Førde begrenset til 8 stillinger. Den sentrale kontrollenheten i Førde vil ha ansvar for Lotteritilsynets kontroll av lotterinnretninger og hestespill. I tillegg, i forhold til kontroll av gevinstautomater, har Lotteritilsynet inngått samarbeidsavtale med Justervesenet for perioden 2001-2004 om kontroll av oppstilte automater. Bakgrunnen er at Justervesenets kontrollører allerede utfører kontrollarbeid på mange av de steder hvor gevinstautomatene står oppstilt. Justervesenet har derfor påtatt seg å utføre en vesentlig del av kontrollarbeidet også i forhold til gevinstautomatene, mot kompensasjon for merutgiftene. Dette kontrollarbeidet vil dermed i stor grad dekke Lotteritilsynets behov for stedlig kon-

troll av automater, på en kostnadseffektiv måte. Etter 2004 må Lotteritilsynets behov for stedlig kontroll vurderes på nytt på grunn av ny teknologi i spilleautomatene (elektronisk overvåkning).

Lotteritilsynet overtar fra 1. januar 2002 også kontrollansvaret for pengespill som tilbys av Norsk Tipping AS og Norsk Rikstoto. Dette innebærer bl.a. at det overføres 7 personer fra Norsk Tipping AS til Lotteritilsynets enhet på Hamar. I den forbindelse foreslår departementet at lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. endres slik at Lotteritilsynet selv kan fastsette nærmere instruks for kontrollarbeidet. Odelstingsproposisjon om dette er oversendt Stortinget til behandling samtidig med budsjettforslaget.

Budsjettforslag 2002**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen under denne posten skal dekke lønns- og driftsutgiftene for Lotteritilsynet. Det er avsatt midler til 50 stillinger. Det er innarbeidet lønnsmidler til en egen sentral kontrollenhet i Lotteritilsynet, samt overtakelse av kontrollansvaret for Norsk Tipping AS og Norsk Rikstoto.

Bevilgningen skal også dekke utgifter til de oppgaver som utføres av Justervesenet og Statens innkrevingssentral, samt utgifter knyttet til Brønnøysundregistrene. Det er videre satt av midler til drift av Lotterinemnda og utredningstjenester i regi av departementet, jf. oppfølging av justiskomiteens merknader i Innst.O. nr. 33 (1999-2000).

Utgiftene under denne posten skal i sin helhet dekkes ved refusjon og gebyrer som pålegges driftsledet i spill- og lotterimarkedet, jf. kap. 3305, postene 02 og 03.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som Lotteritilsynet får i merinntekter under kap. 3305, post 02 Gebyr og post 03 Refusjon, jf. forslag til vedtak II.

Post 45 Større nyanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Utgiftene under denne posten har vært beregnet til totalt 15,0 mill. kroner fordelt på 2000 og 2001. Bevilgningen i 2001 på 5,0 mill. kroner dekker blant annet investeringer i maskiner, inventar og

utstyr i forbindelse med etablering av Lotteritilsynet.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål for 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Bidra til en forsvarlig fordeling av inntektsmulighetene fra spill og lotteri.	1.1. Skaffe oversikt over lotteritilbudet i Norge. 1.2. Bidra til at størst mulig del av omsetningen fra lotteri går til samfunnsnyttige og humanitære formål.
2. Bidra til forsvarlig kontroll med private lotterier og statlige spill.	2.1. Kontroll av automater, andre lotteri-innretninger og regnskaper. Hindre at illegale spill får etablert seg. 2.2. Innarbeide Statskontrollen på Hamar og Statens Kontrollkomite` for Norsk Rikstoto i Lotteritilsynets sin organisasjon. 2.3. Bygge opp kompetanse på spill basert på ny teknologi.
3. Bidra til en trygg og forsvarlig utvikling av lotteritilbudet i Norge.	3.1. Gjennomføre kartlegging av spilleavhengighet i Norge, omfang og årsak.
4. God forvaltning og service på lotteriområdet.	4.1. Effektiv saksbehandling og økonomiforvaltning. 4.2. Gi informasjon og service til aktører i lotterimarkedet.

Kap. 3305 Inntekter fra spill og lotterier (jf. kap. 0305)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	1 681 000	1 648 000	1 706 640
02	Gebyr		51 500	58 962
03	Refusjon			7 620
	Sum kap. 3305	1 681 000	1 699 500	1 773 222

Post 01 Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS

Overskuddet fra de ulike spillene som Norsk Tipping AS driver, blir slått sammen og fordelt med en tredjedel på hvert av formålene kultur, idrett og forskning. Spilleoverskuddet til kultur- og forskningsformål blir inntektsført i statsbudsjettet etter at Norsk Tipping AS' regnskap for foregående spilleår foreligger. Utgiftene til kultur- og forskningsformål blir på samme måten som

andre statsutgifter, bevilget over statsbudsjettet. Det er ikke direkte sammenheng mellom utgiftene til kultur- og forskningsformål i statsbudsjettet og størrelsen på de årlige spilleoverskuddene fra Norsk Tipping AS.

Etter lov av 28. august 1992 nr. 103 om pengepill m.v. blir den delen av spilleoverskuddet som går til idrettsformål, fordelt av Kongen. Denne delen skal derfor ikke inntektsføres i statsbudsjettet.

På grunnlag av prognose fra Norsk Tipping AS over forventet samlet spilleoverskudd i 2001 foreslås en bevilgning på kr 1 706 640 i 2002.

I forbindelse med Norsk Tipping AS' internett-prosjekt er det avdekket behov for å etablere et eget rettighetsselskap. Styret for Norsk Tipping AS har derfor vedtatt å etablere et heleid datterselskap som vil få overført enkelte rettigheter som har kommersiell verdi, fra morselskapet. Dette vil bl.a. være eierrettighetene til Norsk Tipping AS' rammeverk for e-handel. Datterselskapet vil kunne inngå samarbeidsavtaler med andre selskaper. Dette vil ikke berøre den nåværende politiske styringen av Norsk Tipping AS' spillevirk-somhet.

Post 02 Gebyr

Posten gjelder inntekter fra gebyrer for bl.a. behandling av søknader om godkjenning og autorisasjon av aktører i lotterimarkedet, samt gebyr for typegodkjenning og oppstilling av automater, jf. kap. 305, post 01.

Gebyrinntektene for 2002 anslås til kr 58 962 000. Anslaget er noe usikkert, bl.a. fordi arbeidet med registrering av aktører og aktivitet i lotterimarke-det ikke vil være ajourført før i 2002. Dette skyl-des delvis at lotteriregisteret ikke vil være opera-tivt før 1. januar 2002. Dato for oppstart av registe-ret var opprinnelig fastsatt til 1. juli 2001

Gebyrinntektene for 2002 skal i tillegg til å dekke utgiftene under kap. 305, post 01, også

bidra til inndekning av utgiftene under samme post i 2001, samt deler av utgiftene under kap. 464, post 01 i 2000 til etablering av Lotteritil-synet. På grunn av forsinkelsene med etablering av lotteriregisteret vil deler av de inntekter som bidrar til denne inndekningen kunne påregnes først i 2003.

Post 03 Refusjon

Posten gjelder inntekter fra refusjoner for utgif-tene ved kontroll av spillene til Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS, jf. kap. 305, post 01.

Kontroll av Norsk Tipping AS' spill utføres i dag av Statskontrollen ved Norsk Tipping AS som består av personell ansatt ved Norsk Tipping AS, under ledelse av notarar oppnevnt av Kulturdepar-tementet. Utgiftene dekkes av Norsk Tipping AS. Statens kontrollkomite ved Norsk Rikstoto utfører kontroll av Norsk Rikstotos spill og lønnes av Norsk Rikstoto.

Ansvarer for dette kontrollarbeidet vil bli over-ført til Lotteritilsynet fra 1. januar 2002. Ansvarer for kontrollen ved baner med totalisatorløp vil også bli overført til Lotteritilsynet fra samme dato.

Utgiftene til kontroll av Norsk Rikstotos og Norsk Tipping AS' spill er totalt anslått til kr 7 620 000 i 2002.

Det kan i tillegg bli aktuelt å føre refusjoner for innkjøpte tjenester på posten.

Programkategori 08.20 Kulturformål (kap. 0320-0329)

Programkategorien omfatter bevilgninger til allmenne kulturformål, kunst- og kunstnerformål,

arkitektur og design, samt bibliotek-, arkiv- og kulturvernformål.

Utgifter under programkategori 08.20 fordelt på kapitler

(i 1 000 kr)

Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
0320	Allmenne kulturformål	640 940	583 063	646 555	10,9
0321	Kunstnerformål	237 747	248 895	263 767	6,0
0322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	177 661	192 720	214 886	11,5
0323	Musikkformål	345 051	380 365	399 901	5,1
0324	Teater- og operaformål	712 824	753 197	770 489	2,3
0325	Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer			59 520	
0326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	311 239	304 721	289 986	-4,8
0328	Museums- og andre kulturvernformål	386 959	406 002	421 857	3,9
0329	Arkivformål	151 873	155 304	163 314	5,2
	Sum kategori 08.20	2 964 294	3 024 267	3 230 275	6,8

Utgifter under programkategori 08.20 fordelt på postgrupper

(i 1 000 kr)

Post-gr.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
01-01	Driftsutgifter	711 371	714 993	753 976	5,5
21-23	Spesielle driftsutgifter	35 423	25 049	28 263	12,8
30-49	Nybygg, anlegg m.v.	33 128	35 700	36 203	1,4
50-59	Overføringer til andre statsregnskap	253 916	259 039	295 747	14,2
60-69	Overføringer til kommuner	197 501	203 429	193 030	-5,1
70-89	Overføringer til private	1 732 955	1 786 057	1 923 056	7,7
	Sum kategori 08.20	2 964 294	3 024 267	3 230 275	6,8

Departementet foreslår å overføre Statens bibliotektilsyn og Norsk museumsutvikling, samt diverse prosjektmidler til nytt kap. 325 Samord-

ningstiltak for arkiv, bibliotek og museer. Videre foreslås ulike samiske kulturformål overført til

kap. 320 Allmenne kulturformål. I forhold til 2001 innebærer dette følgende tekniske endringer:

- 25,3 mill. kroner er overført fra kap. 326 til kap. 325
- 24,8 mill. kroner er overført fra kap. 328 til kap. 325
- 1,2 mill. kroner er overført fra kap. 321 til kap. 320
- 0,1 mill. kroner er overført fra kap. 322 til kap. 320
- 10,2 mill. kroner er overført fra kap. 324 til kap. 320
- 7,1 mill. kroner er overført fra kap. 326 til kap. 320
- 6,5 mill. kroner er overført fra kap. 328 til kap. 320
- 0,7 mill. kroner er overført fra kap. 329 til kap. 320

Andre mindre tekniske endringer er omtalt under de enkelte kapitlene.

Departementet foreslår en bevilgning for 2002 på i alt 3 230,3 mill. kroner. Dette er en økning på 206,0 mill. kroner eller 6,8 pst. sammenlignet med saldert budsjett for 2001.

Utfordringer og strategier

Kultursektoren har noe viktig å tilføre alle grupper i befolkningen i form av nye kunnskaper og opplevelser til glede, inspirasjon og ettertanke. I all sin forskjellighet kan likevel de ulike kunst- og kulturområdene sies å utgjøre en helhet, der de ulike elementene må fungere godt både hver for seg og sammen dersom kultursektoren som helhet skal være i god forfatning.

Museene utmerker seg som en særdeles viktig formidlingsarena med et årlig besøkstall på ca. 9 millioner mennesker, hvorav en betydelig andel er barn og unge. I tillegg til den innsats museene yter for å legge til rette for et stort og voksende publikum, forventes forsvarlig forvaltning av store gjenstandssamlinger og ca. 5 000 verneverdige bygninger, herunder anslagsvis 150 teknisk/industrielle kulturminner.

Gjennom behandlingen av St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving og den tilhørende Innst.S. nr. 46 (2000-2001) sluttet Stortinget seg til en opptrapping av den statlige økonomiske innsatsen overfor arkiv, bibliotek og museer med i alt 414 mill. kroner over en periode på fem år. Statsbudsjettet for 2002 er første året av den varslede femårige opptrappingen, og det er i denne omgang lagt særlig vekt på å styrke museene.

Kulturdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet har nylig satt fokus på samspillet mellom kulturlivet og næringslivet. Alta museum kan tjene som eksempel på museenes faktiske betydning i et reiselivsperspektiv: Museet har et årlig besøkstall på mer enn 66 000 mennesker, hvorav nærmere 50 000 er utenlandske turister. Vi legger til grunn at en rekke andre museer har et latent uutnyttet potensial for reiselivet, og at dette kan utløses gjennom generell oppgradering, bedre tilrettelegging og markedsføring. Nordkapplået tiltrekker seg årlig omlag 200 000 turister, mens for eksempel Nordkappmuseet i Honningsvåg hittil ikke i nevneverdig grad har vært i stand til å få denne turiststrømmen innom museet.

Også i hovedstaden legges det opp til en museumssatsing ved å legge til rette for utviklingen av et nytt nasjonalt kunstmuseum. Et hovedelement er visjonen om å skape en kunstfaglig vidtfavnende formidlingsarena i området ved Tullinløkka i Oslo – en arena som årlig må forventes å bli oppsøkt av mer enn en halv million mennesker. Den nye institusjonen skal aktivt spille sammen med alle kunstmuseer og andre arenaer for kunstformidling i hele landet. Å utnytte de muligheter IKT gir for å formidle både samlingene, den tilhørende dokumentasjonen og virtuelle utstillinger tilpasset ulike brukergrupper i inn- og utland vil bli gitt høy prioritet.

Kravet til kvalitet stilles overfor alle deler av kultursektoren. Det er naturlig å fremholde Festspillene i Bergen blant de tiltakene som utmerker seg kvalitativt. Oslo Filharmoniske Orkester er den av Norges kunstinstitusjoner som har oppnådd høyest internasjonalt renommé, på tross av at orkestret har svært vanskelige arbeidsforhold grunnet de utilfredsstillende akustiske forhold i Oslo konserthus. Dette reduserer også publikums kunstopplevelse. Kulturdepartementet gir gjennom budsjettforslaget for 2002 et vesentlig bidrag til at arbeidet med å utbedre akustikken kan komme i gang. Dette er imidlertid bare et første trinn i arbeidet med å gi konserthuset akustiske forhold på høyde med den standard man i dag må forvente av et kvalitativt godt konserthus. Kulturdepartementet ønsker at den videre utbedring kan skje med god fremdrift. Dette er imidlertid avhengig av at Oslo kommune, som eier av Oslo konserthus, går inn med en betydelig andel av finansieringen.

Andre deler av kunstfeltet har tidligere utvilsomt vært for lavt prioritert sett i forhold til den brede allmenne interessen for de aktuelle kunstuttrykkene. I budsjettforslaget foreslås der-

for en styrking av innsatsen til jazz, dans, opera og ballett. Disse påplussingene vil komme institusjoner og tiltak i alle deler av landet til gode.

Målsettingen om å nå ut til flest mulig i hele landet avspeiles også i videreføring av bredbånd-satsingen og den kulturelle skolesekken. Likeledes omfatter investeringsplanen for kulturbygg prosjekt i så godt som alle fylker. Av planen framgår et uomtvistelig behov for nye eller utvidede lokaler til en rad ulike aktiviteter eller funksjoner innenfor kulturfeltet.

Det er stor bredde innenfor musikk og teater i Norge – både i forhold til sjangere, uttrykksmåter og geografi. Over Kulturdepartementets budsjett gis det innenfor disse feltene støtte til en rekke institusjoner og tiltak over hele landet. Dette er profesjonelle institusjoner, festivaler, frie grupper og ensembler på den ene siden og tiltak som baserer seg på frivillig innsats og tiltak for amatører på den annen side. Denne infrastrukturen gir bred mulighet for den enkelte til å delta i kunst- og kulturlivet. Det gir mulighet til å få opplæring i musikk og drama, og selv å spille i orkestre eller i amatørteater på den ene siden, og til å være publikum ved de profesjonelle orkestrenes og teatrene konserter og forestillinger på den annen side, og derved få del i de opplevelser som profesjonelle kunstneriske prestasjoner kan gi. Både på teater- og musikkfeltet er det for tiden i gang flere utredningsarbeider som samlet skal gi grunnlag for å vurdere politikken på området.

Bevilgningsnivået på bevilgninger i 2002 i forhold til 2001

På en rekke områder og for flere institusjoner representerer budsjettforslaget for 2002 en realvekst. For de øvrige institusjoner og tiltak opprettholdes i de aller fleste tilfeller realnivået i forhold til 2001 ved at pris- og lønnsvekst kompenseres, jf. det overordnede perspektivet nevnt ovenfor.

Satsingsområder i 2002 – utbygging og styrking av institusjoner og tiltak

Det er viktig for Kulturdepartementet at mennesker over hele landet skal ha tilgang til et best mulig kulturtilbud. Budsjettforslaget for 2002 innebærer at:

- det er lagt inn en realvekst på 41,0 mill. kroner til museumsreformen, fordelt med 35,0 mill. kroner til mer enn 50 museer som samlet dekker alle landets fylker, og 6,0 mill. kroner til Nasjonalt kunstmuseum

- tre statlige virksomheter, Riksbibliotekstjenesten, Statens bibliotektilsyn og Norsk museumsutvikling, foreslås slått sammen til ett organ, ABM-utvikling, som budsjetteres under nytt kap. 325 med sikte på at det nye organet skal være fullt operativt fra 1. januar 2003 etter en prosjekt- og utredningsfase i 2002
- bevilgningen til Nasjonalbiblioteket økes med 7,5 mill. kroner til drift. I tillegg er lagt inn 65 mill. kroner til nytt magasin og 3,5 mill. kroner til prosjektering av rehabiliterings- og ombyggingsarbeid ved Oslo-avdelingen under Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett
- bevilgningen til Arkivverket økes med 6,5 mill. kroner eller 4,6 pst., herunder 3 mill. kroner til oppbygging av IKT-kapasitet
- som ledd i satsingen på norsk språk og språkteknologi er det lagt inn 8,4 mill. kroner til Norsk Ordbok, Norsk Riksmålsordbok og tiltak bl.a. for å legge et første grunnlag for en språkbank
- det for første gang legges frem en investeringsplan for nasjonale kulturbygg, der det med vanlig forbehold for den årlige budsjettbehandlingen legges opp til en samlet innsats i årene 2002-2005 på 519,5 mill. kroner, som er nær det tredobbelte av de siste fire års bevilgninger
- det er lagt inn 18,3 mill. kroner til «kulturell skolesekk» som dermed videreføres på et høyt nivå
- jazzområdet er styrket med 4,6 mill. kroner som fordeles med 2,6 mill. kroner til fem regionale jazzsentra, 1 mill. kroner til Norsk Jazzforbund, 0,5 mill. kroner til Molde Jazzfestival og 0,5 mill. kroner til Cosmopolite
- det satses på dans med 4,6 mill. kroner, fordelt med 2,5 mill. kroner til Den Norske Opera - nye øvingslokaler for ballett, 0,8 mill. kroner til Carte Blanche og 1,3 mill. kroner til Teater Ibsens – scene i Tønsberg. I tillegg til at det er satt av midler til scene for dans i Oslo
- regional produksjon og formidling av opera i distriktene økes med 4,2 mill. kroner eller 45 pst.
- tilskuddet til Den Norske Opera øker med i alt 10,1 mill. kroner, herunder 1,5 mill. kroner i tilskudd til en ekstra produksjon i 2002 og 2,5 mill. kroner til nye prøvelokaler for Operaballetten
- tilskudd til tiltak for å fremme kulturelt mangfold foreslås styrket. Det legges opp til en prosess i 2002 for å komme frem til et helhetlig opplegg for å fremme kulturelt mangfold, jf. omtale under kap. 320 post 74

- Kulturdepartementet overfører samtlige tidligere øremerkede midler til samiske kulturformål til Sametinget, slik regjeringen tidligere har varslet overfor Stortinget. Innsatsen styrkes og det overføres samlet 29,1 mill. kroner.

Budsjettforslaget innebærer for øvrig at følgende tiltak er gitt særlig prioritet:

- støtten til musikkfestivaler styrkes med 1,3 mill. kroner
- tilskuddet til Festspillene i Bergen økes med 3,2 mill. kroner eller 45 pst.
- tilskuddet til Bergen Filharmoniske Orkester økes med 3,0 mill. kroner eller 5,0 pst.
- tilskuddet til Den Nationale Scene økes med 2,7 mill. kroner eller 4,0 pst.
- tilskuddet til Hålogaland Teater økes med 0,8 mill. kroner eller 5,1 pst.
- bevilgningen til Utsmykkingsfondet til utsmykking av kommunale og fylkeskommunale bygg m.v. økes med 2,6 mill. kroner
- bevilgningen til Nasjonalgalleriet økes med 3,7 mill. kroner eller 9,2 pst.
- tilskuddet til Nordnorsk Kunstmuseum økes med 2,3 mill. kroner

- Senter for internasjonal formidling av billedkunst, opprettet høsten 2001, får et tilskudd i 2002 på 5,9 mill. kroner, herav 3,6 mill. kroner over Kulturdepartementets budsjett
- tilskuddet til Folkeakademiens Landsforbund økes med 0,4 mill. kroner eller 6,9 pst.

Oppfølging av arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet

Gjennom behandlingen av St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving (abmeldingen) 1. desember 2000 sluttet Stortinget seg i all hovedsak til de foreslåtte prinsipper og tiltak for oppgradering og videreutvikling av arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet, jf. Innst.S. nr. 46 (2000-2001). Flertallet i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, alle unntatt Fremskrittspartiet, ga uttrykk for at en opptrapping av de statlige driftsbevilgninger med 414 mill. kroner i løpet av fem år, slik som skissert i meldingen, er nødvendig for å nå de mål en må ha for utviklingen på dette området. I budsjettforslaget for 2002 er denne opptrappingen påbegynt slik følgende tabell viser:

Opptrapping av driftsbevilgningene til arkiv, bibliotek og museer:

(i 1 000 kr)

Sektor	Felles-tiltak	Arkiv	Bibliotek m.m.	Museer	Sum
Varslet opptrapping over 5 år i St.meld. nr. 22 (1999-2000) og Innst.S. nr. 46 (2000-2001)	78 000	62 000	72 000	202 000	414 000
Påbegynt opptrapping i budsjettforslaget for 2002	2 500	3 000	9 100	41 000	55 600

Som det framgår av tabellen, har departementet i denne første fase av oppfølgingsarbeidet prioritert opptrappingen av museumssektoren, og det er i budsjettforslaget lagt inn økte midler til museumstiltak som svarer til en jevn opptrapping over fem år i samsvar med det som er forutsatt i abmeldingen. For de øvrige områder innebærer budsjettforslaget at den forutsatte opptrappingen er påbegynt. Det understrekes at oppfølgingsarbeidet må ses i det femårsperspektiv som er forutsatt i meldingen, og de viktigste målsettingene for den samlede oppfølgingen av hele abm-området kan oppsummeres slik:

- sikre samfunnets felles hukommelse inn i den elektroniske tidsalder

- gjennom digital formidling få frem i lyset det unike kilde- og kunnskapsmateriale som ligger skjult for de fleste i våre arkiver
- utvikle bibliotekområdet med Nasjonalbiblioteket i spissen til et helhetlig system basert på brukertilpassede teknologiske løsninger
- skape det såkalte sømløse bibliotek, dvs. et bibliotektilbud som gjør at enhver bibliotekbruker skal kunne henvende seg til et hvilket som helst bibliotek uavhengig av type og størrelse for å få den tjeneste og den service vedkommende måtte ønske
- gjennom bredbåndstilknytning utvide folkebibliotekenes funksjoner til å gi alle grupper av befolkningen tilgang til internett-baserte tjenester

- omskape et fragmentert museumslandskap ut fra tre prinsipper:
 - a) å bevare og styrke lokalt engasjement i kulturvernet,
 - b) å sikre faglig kompetanse og institusjonell styrke på regionalt nivå, og
 - c) å samordne museene i et nasjonalt nettverk
- legge til rette for utviklingen av et stort nasjonalt kunstmuseum i hovedstadsområdet
- etablere et statlig samordnings- og utviklingsorgan for hele abm-feltet, et departementsovergrepene sentralorgan som skal utvikle fellesløsninger og yte etterspurte og selvinitierte felles tjenester overfor institusjoner innenfor arkiv-, bibliotek- og museumssektoren. Her tenkes ikke minst på løsninger og tjenester som fremelsker samarbeid og samordning sektorene imellom, men også sektorspesifikke behov må tilgodeses.

Til sammen innebærer dette et omfattende reformprogram. I tiden etter at Stortinget behandlet abm-meldingen 1. desember 2000 er viktige skritt tatt for å iverksette dette reformprogrammet.

Arkiv

På arkivområdet er det arbeidet med å redde bevaringsverdig elektronisk arkivmateriale fra å gå ugjenkallelig tapt for ettertiden som framstår som den klart største og mest kritiske oppgaven. Man har kommet langt i utviklingen av det tekniske metodegrunnlaget som skal til, men Arkivverket mangler operativ kapasitet, og situasjonen er på flere områder i ferd med å bli kritisk. Det vises til budsjettforslaget under kap. 329 Arkivformål.

Det er grunn til å understreke den særlige betydning ivaretagelse av arkivfunksjonen har i tilknytning til arbeidet med fornyelse av offentlig sektor. For det første er Arkivverket en sentral utviklingsaktør med tanke på å legge til rette for overgang til elektronisk saksbehandling og arkivering i forvaltningen. For det andre reiser omorganiseringen i forvaltningen særlige arkivproblemer, både når det gjelder å ta hånd om de etablerte arkivene etter organer som nedlegges eller omorganiseres, og når det gjelder å legge til rette rasjonelle og kostnadseffektive ordninger og rutiner for arkivdanningen i nye eller omdannede virksomheter. I tillegg reiser det seg en del spesielle spørsmål om arkivansvar og arkivrutiner når tidligere offentlig virksomhet organiseres utenfor forvaltningen. I alle disse spørsmål er det nødven-

dig at Arkivverket kan fungere effektivt som rådgivende myndighet. Sist, men ikke minst stiller omorganiseringen i forvaltningen ekstraordinære krav til Arkivverket med hensyn til avlevering og betjening av større mengder nyere arkivmateriale.

I statsbudsjettet for 2001 ble det bevilget 1,5 mill. kroner til prosjektmidler for utprøving av interkommunale samarbeidsordninger på arkiv- og bibliotekområdet. Bredbåndsatsingen for folkebibliotekene har lagt grunnlag for flere interkommunale samarbeidstiltak på bibliotekfeltet. Ved fordelingen av bevilgningen på 1,5 mill. kroner har departementet derfor prioritert anmeldte behov med utgangspunkt i arkivsektoren, bl.a. for å utvikle og styrke interkommunale arkivordninger (IKA).

Bibliotek

På bibliotekområdet er det den videre utvikling og utbygging av Nasjonalbiblioteket som framstår som den største statlige enkeltoppgaven, og departementet viser her til budsjettforslaget under kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål.

I løpet av de kommende år skal det gjennomføres tre større byggeprosjekter for Nasjonalbiblioteket. Både for det nye underjordiske magasinet ved Oslo-avdelingen og for depotbygget ved Rana-avdelingen vil byggearbeidene komme i gang tidlig i 2002. For det tredje prosjektet, rehabiliteringen av den gamle bibliotekbygningen på Solli plass i Oslo, vil innledende planleggingsarbeid finne sted i 2002. Siktemålet er at oppgraderings- og ombyggingsarbeidene skal kunne iverksettes i 2004, dvs. etter at samlingene er overført til det nye magasinet.

Forslaget om å opprette et nytt statlig samordnings- og utviklingsorgan for arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet, jf. nytt kap. 325, vil ikke minst få positive konsekvenser for biblioteksektoren ettersom begge de nåværende organene Statens bibliotektilsyn (med oppgaver overfor folke-, skole- og fylkesbibliotek) og Riksbibliotektilsynet (med oppgaver overfor fag- og forskningsbibliotek) foreslås innlemmet i det nye organet. Dermed vil det bli lagt svært godt til rette for en helhetlig behandling av alle bibliotekfaglige spørsmål.

Museer

Hovedoppgaven på museumsfeltet er det omfattende arbeidet med restrukturering av norsk museumsvesen som er skissert i abm-meldingen.

Norsk museumsutvikling er godt i gang med en prosess der man i løpet av en femårsperiode i samarbeid med de respektive fylkeskommuner og museer samt aktuelle vertskommuner skal drøfte seg fram til en hensiktsmessig regional samorganisering.

Målet er en institusjonsstruktur med vesentlig færre og dermed faglig og administrativt sterkere enheter enn i dag. Hensikten er å styrke den faglige kompetansen på regionalt nivå og å samle museene i et nasjonalt nettverk. Et slik nettverk skal legge til rette for nasjonal arbeidsdeling og samordning, motvirke konkurrerende overlapping og dermed sikre faglig sammenheng og god ressursutnyttelse.

I løpet av første halvår 2001 har Norsk museumsutvikling hatt sonderingsmøter med elleve fylkeskommuner og med Sametinget. I noen tilfeller har det også vært oppfølgende møter der museene og til dels aktuelle vertskommuner har deltatt. Også departementet har deltatt på de fleste møtene. Det er forutsatt at man kommer i gang med en tilsvarende dialog i de øvrige fylker i løpet av høsten. I den innledende fasen er det lagt vekt på å innhente utfyllende informasjon om situasjonen og eksisterende planer i de enkelte fylker, dessuten å informere om den forestående prosessen og de prinsipper og tiltak som det er lagt opp til i meldingen og i stortingsinnstillingen.

Nasjonalt kunstmuseum

Departementet er godt i gang med å legge til rette for utviklingen av et stort nasjonalt kunstmuseum i hovedstadsområdet slik det er skissert i abm-meldingen. Gjennom å samordne seks kunstinstitusjoner – Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Riksutstillinger, Kunstindustrimuseet i Oslo, Norsk arkitekturmuseum og Henie-Onstad Kunstsenter – til ett samlet nasjonalt kunstmuseum skal Norge få en faglig bredt anlagt og vitenskapelig fundert billedkunstinstitusjon, som vil få stor betydning for kunstformidlingen i hele landet og for samspillet med utenlandske kunstmuseer.

Vi er i innledningsfasen av en prosess som etter de skisserte planer vil strekke seg nærmere 15 år fram i tid, men der det vil være en rekke delmål som skal realiseres på langt tidligere tidspunkt. Hovedbasen for den nye institusjonen skal utvikles i området ved Tullinløkka i Oslo, men elementer med annen lokalisering vil kunne tillegges

funksjoner som passer inn i en samlet helhet, først og fremst Høvikodden og Bankplassen. Prosjektet har møtt stor oppslutning blant de involverte institusjoner, noe som ble bekreftet på et møte mellom departementet og institusjonene 16. august 2001. Det er to hovedelementer i det forestående arbeidet. For det første å bygge om de nåværende seks separate institusjonene til en helhetlig institusjon. Alle grupper av tilsatte vil bli trukket inn i dette arbeidet. For det andre å analysere arealbehovet for alle de funksjonene som må ivaretas innenfor rammen av den nye institusjonen. Dette vil gi grunnlaget for videre prosjektering og igangsetting av byggearbeider.

Departementet har oppnevnt et interimsstyre til å lede prosessen fram til neste store milepæl, den formelle etablering av den nye institusjonen under ledelse av felles styre og direktør. Etter den stramme tidsplan som er skissert, skal dette skje fra 1. januar 2003. Departementet har dessuten tilsatt en prosjektdirektør til å lede den administrative del av prosessen. Kulturdepartementet har også oppnevnt en arbeidsgruppe med representanter fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Miljøverndepartementet, Oslo kommune og Kulturdepartementet. Siktemålet er at den nye kunstinstitusjonens hovedbase i området ved Tullinløkka skal være ferdig utbygd i 2014 – og dermed kunne forstås som en hovedmarkering av 200-årsjubileet for det moderne Norge. I St.meld. nr. 22 (1999-2000) ble følgende fremdriftsplan skissert:

- 2001-2005: Planlegging, prosjektering og bygging på Tullinløkka
- 2005: Nybygg på Tullinløkka kan tas i bruk
- 2007-2009: Rehabilitering av NGO-bygningen der Kunstakademiet nå holder til
- 2011-2013: Rehabilitering av Historisk museum og den gamle kjemibygningen
- 2014: Historisk museum og den gamle kjemibygningen kan tas i bruk.

I Innst.S. nr. 46 (2000-2001) viser et bredt komiteflertall til denne fremdriftsplanen:

« og mener den bør være et godt utgangspunkt for det videre utredningsarbeid.»

Tidspunktet for ferdigstillelse av nybygg vil sannsynligvis kunne bli noe senere enn 2005, men departementet vil for øvrig arbeide videre med saken i tråd med denne skissen.

Investeringsplan for nasjonale kulturbygg og tusenårssteder

Formål og innhold

Høyt prioriterte og andre aktuelle kulturbygg vil i årene fremover kreve et økt statlig investeringsomfang. Med bakgrunn i omfattende udekkede behov og mange urealiserte planer og byggeprosjekter på kultursektoren, uttalte familie-, kultur- og administrasjonskomiteen i Innst.S. nr. 46 (2000-2001):

«Komiteen vil understreke at det er påkrevd å utarbeide en investeringsplan for kulturbygg som forelegges Stortinget i de årlige budsjettproposisjonene. Det vil gi grunnlag for en løpende prioritering av aktuelle prosjekter. Komiteen ber om at investeringsplanen legges fram i budsjettet for 2002. »

Planen er et styringsdokument i beslutningen om kulturbygginvesteringer i kommende fireårsperiode, og en oversikt over prosjekter som er aktuelle etter fireårsperioden. Planen inneholder derfor bevilgningsmessige konsekvenser, realiseringstid og prioritering mellom prosjekter. Det legges til grunn at planen oppdateres hvert år i forbindelse med budsjettproposisjonen.

Investeringsplanen omfatter nasjonale kulturbygg og tusenårssteder. Forslag om realisering av planlagte investeringstiltak i 2002 fremmes under kap. 320 Allmene kulturformål, post 73 Nasjonale kulturbygg. Det presiseres at det på vanlig måte må tas forbehold om at bevilgningsnivået fremover i planperioden vil bli vurdert i de årlige statsbudsjettene.

Bevilgningsnivå og prioritering

I St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving - Om arkiv, bibliotek, museum i ei IKT-tid og om bygningsmessige rammevilkår på kulturområdet, er det anført behov for blant annet å øke de årlige bevilgningene til nasjonale kulturbygg til 90 mill. kroner. I Budsjett-innst.S. nr. 2 (2000-2001) uttalte flertallet i familie- kultur- og administrasjonskomiteen:

«K o m i t e e n s f l e r t a l l, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser også til Innst.S. nr. 46 (2000-2001) der dette flertallet gir sin tilslutning til at de økonomiske anslag for kulturbygg i kommende tiårsperiode økes slik at den dekker prosjekter i det omfang departementet redegjør for i St.meld. nr. 22 (1999-2000). D e t t e f l e r t a l l e t vil derfor

be Regjeringen i arbeidet med statsbudsjettet for de nærmeste år muliggjøre realiseringen av disse byggeprosjektene.»

St.meld. nr. 15 (2000-2001) Nasjonale minoriteter i Noreg, varslet statlig finansiering av et senter for dokumentasjon og formidling av romanifolkets kultur med sikte på byggestart i 2002. Videre har Stortinget i budsjettinnstillingen for 2001 anmodet Kulturdepartementet om å sikre byggestart i 2002 for et nytt teaterbygg for Hålogaland Teater. På dette grunnlag vil investeringsplanen for tilskudd til nasjonale kulturbygg og tusenårssteder summeres til beløp i 2003, 2004 og 2005 som går ut over den ramme det er redegjort for i stortingsmeldingen om arkiv, bibliotek og museum. Dette er en konsekvens av at en anser det nødvendig å få en rask gjennomføring av romaniavdelingen ved Glomdalsmuseet og nytt teaterbygg i Tromsø.

I samsvar med St.meld. nr. 22 (1999-2000), er det lagt til grunn følgende prinsipper for prioriteringer i perioden fram til 2005:

- igangsatte prosjekter med vedtatte tilsagn
- nye tusenårssteder
- andre prosjekter og tiltak som har særlig høy prioritet.

Det foreligger en rekke andre gode kulturbyggprosjekter som kan være aktuelle i forhold til budsjettposten nasjonale kulturbygg. Disse prosjektene er det ikke mulig å realisere i perioden 2002-2005 med det foreslåtte bevilgningsnivået. Selv om planen lister opp disse, er det ikke lagt opp til bevilgninger før etter 2005. I tillegg har departementet fått kjennskap til mulig støtteverdige prosjekter som må konkretiseres nærmere før de kan presenteres for Stortinget.

Kulturdepartementet må ta forbehold om at noen av prosjektene som kan være aktuelle fra 2003 er på et forberedende stadium og at kostnadsanslag ikke er basert på gjennomført prosjektering. Anslagene er derfor bare foreløpige illustrasjoner av tilskuddsbehov. Først når nødvendig informasjon og dokumentasjon av ansvar foreligger vil departementet i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen ta stilling til kostnadsrammer og statlig finansiering. Anslått bevilgningsbehov i årene etter 2002 vil derfor måtte justeres for prosjekter som nå er i utrednings- eller planleggingsfasen og for prosjekter som ennå ikke er avklart, for eksempel videreføring av tiltak for å oppgradere akustikken i Oslo konserthus. Kulturdepartementet vil komme tilbake til dette i den årlige oppdateringen av investeringsplanen.

Alle beløp for årene etter 2002 er foreløpige plantall og innebærer ikke tilsagn om statlig tilskudd. Prosjekter med forslag om bevilgning og tilsagn er omtalt under kap. 320, post 73.

Tilskudd til prosjekter i 2002

I 2002 foreslås tilskudd til følgende nasjonale kulturbygg og tusenårssteder: Ivar Aasen-tunet, Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter, Operahusprosjektet, Vestlandske Kunstindustrimuseum, Jærmuseet, Domkirkeodden, Hundorp, Trøndelag Folkemuseum, Norge, Den Nationale Scene, Fredriksten festning, Avaldsnes – Nordvegen Historiesenter, Østsamisk museum i Neiden, Hringariki – Veien kulturminnepark, Telemarkskanalen, Vardø by, lokaler til scenekunstinstitusjoner, ekstraordinært vedlikehold, Kvæntunet og Glomdalsmuseet. Det vises til nærmere omtale av prosjektene under bevilgningsforslaget for 2002 under kap. 320, post 73.

Nye prosjekter i perioden 2003-2005

Det legges opp til at følgende nye prosjekter skal realiseres med statstilskudd i perioden 2003-2005:

Tusenårssteder

- Lindesnes er tusenårssted for Vest-Agder. Fylkeskommunen har foreslått oppført en publikumsbygning med multimediasal, utstillinger, adkomst/kafé og tekniske rom med samlet areal på 800 m². Samlet kostnadsanslag er på 22,4 mill. kroner. Departementet har lagt til grunn et statstilskudd på 9 mill. kroner
- Hordalands tusenårssted er Hardanger. Det er gjennomført en utredning om etablering av et kunst- og kultursenter i Øystese i Kvam kommune i Hardanger. Det er lagt til grunn 8 mill. kroner i samlet tilskudd
- Gulatinget er tusenårssted for Sogn og Fjordane. Gulatinget og Gulatingsloven er sentral i oppbyggingen av rettsstaten. Det foreligger forslag om flere tiltak for å markere Gulatinget, blant annet plassering av skulpturelle elementer på stedet. Departementet har lagt til grunn 8 mill. kroner i statlig tilskudd til tiltakene
- Oslo Middelalderby er tusenårssted for Oslo. Det er gjennomført tiltak i ruinparken og etablert vannspeil for til sammen 107 mill. kroner, som er finansiert av kommunen. Til realisering av ytterligere tiltak er det lagt til grunn 10 mill. kroner i statlig tilskudd. Departementet avven-

ter nærmere søknad vedrørende innholdet i dette

- Nordland fylkeskommune har valgt Petter Dass-museet på Alstahaug som tusenårssted. Det er planer om etablering av et senter for forskning og formidling av Petter Dass som barokkdikter og prest. Departementet har lagt til grunn 10 mill. kroner i statlig investeringsstilskudd.

Med dette vil programmet for fylkestusenårssteder Stortinget ga sin tilslutning til i Innst.S. nr. 246 (1997-98) være gjennomført.

Andre prosjekter

Nationaltheatret gjennomførte i 1999 første byggetrinn i ombyggingen av amfiscenen. Målet for prosjektet er å få en mer fleksibel og lettdrevet scene, tilpasset ulike sceneuttrykk. En ferdigstilteelse av prosjektet vil kreve ytterligere 15 mill. kroner.

I forbindelse med statens overtagelse av Sigrid Undsets hjem, Bjerkebæk, har Kulturdepartementet bedt Maihaugen om å planlegge et nytt publikumsbygg på 345 m² brutto for billett-salg, enkel servering, publikumstoiletter m.v. En regner med 5 mill. kroner i statlig finansieringsandel.

I 2000 tok Bergen Kunstmuseum i bruk en begrenset del av Lysverkbygningens bruksareal på 6 878 m². Bygningen vil gi plass for garderobe-anlegg, informasjonsrom, lager og verksted, 3 200 m² utstillingsareal, kafé og kunstbokhandel, kombinert konsert-, seminar- og utstillingsrom, kontorer og bibliotek. Ombyggingen er beregnet til 43 mill. kroner. Bergen kommune har forpliktet seg til å finansiere 25 mill. kroner av kostnadene, og har søkt Kulturdepartementet om et tilskudd på 18 mill. kroner. Departementet vil komme tilbake til denne saken i budsjettproposisjonen for 2003.

Ekstraordinært vedlikehold

Institusjoner som får driftstilskudd fra departementet har ansvar for å avsette tilstrekkelig midler til forvaltning, drift og vedlikehold innenfor driftsbudsjettet. I særskilte tilfeller er det likevel nødvendig med midler til ekstraordinært vedlikehold.

Tilskudd til følgende nasjonale kulturbygg og tusenårssteder prioriteres i perioden 2002-2005:

(i mill. kroner)							
Prosjekter	Areal i kvm.	Kostn. anslag	Samlet tilskudd	2002	2003	2004	2005
Ivar Aasen-tunet	1 690	52,6	30,7	1,0			
Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter, Akershus		66,0	38,0	4,0	15,0	13,7	
Brukermedvirkn. operahusprosj.				4,0	4,0	4,0	4,0
Vestlandske Kunstindustrimuseum, Bergen	770	7,3	4,4	1,6			
Utstilling /vitensenter, Jærmuseet, Rogaland	1 980	27,5	11,0	4,6	4,4		
Ombygg. - Den Nationale Scene		36,5	17,5	17,5			
Domkirkeodden, Hedmark		8,5	6,5	4,5	1,3		
Hundorp, Oppland		23,3	7,9	3,7	2,4		
Trøndelag Folkemuseum, Sør-Trøndelag		90,0	10,0	4,0	3,2	1,8	
Norveg, Nord-Trøndelag	2 050	53,0	12,0	4,0	5,0		
Sum vedtatte prosjekter				48,9	35,3	19,5	4,0
Fredriksten festning, Østfold		19,0	10,0	3,0	4,0	3,0	
Norvegen historiesenter, Avaldsnes, Rogaland	1 800	48,0	10,0	5,0	5,0		
Østsamisk museum i Neiden, Samisk tusenårssted	1 030	32,5	30,0	2,5	13,5	14,0	
Hringariki – Veien kulturminnepark, Buskerud	900	47,0	10,0	2,5	4,5	3,0	
Telemarkskanalen, Telemark			8,0	1,0	2,0	5,0	
Vardø by, Finnmark		28,0	10,0	3,5	6,5		
Lindesnes, Vest-Agder	800	22,4	9,0		5,0	4,0	
Øystese, Hordaland			8,0				8,0
Gulatinget, Sogn og Fjordane			8,0				8,0
Oslo Middelalderby, Oslo			10,0				10,0
Petter Dass-museet, Nordland			10,0				10,0
Sum nye tusenårssteder				17,8	40,5	29,0	36,0
Kvæntunet, Porsanger		19,0	12,0	1,0	6,0	5,0	
Lokaler div. scenekunstinst.				6,8			
Ekstraordinært vedlikehold				12,0	10,0	10,0	10,0
Ombygging, Nationaltheatret		15,0	15,0				15,0
Bjerkebæk, Lillehammer	345	10,0	5,0				5,0
Bergen Kunstmuseum	6 878	43,0	18,0				18,0
Glomdalsmuseet, romaniavd.	2 000	50,0	50,0	4,0	31,0	15,0	
Nybygg - Hålogaland Teater, Tromsø	5 050	200,0	140,0		20,0	90,0	30,0
Totalt prosjekter 2002-2005				90,2	142,8	168,5	118,0

Som presisert ovenfor, er det kun prosjekter med forslag til bevilgning i 2002 som gis bindende tilsagn om statstilskudd. For andre prosjekter er tallene å anse som foreløpige plantall der en må ta forbehold om den videre bearbeidelsen av prosjektene og den årlige budsjettbehandling.

Prosjekter som er aktuelle etter 2005

Kulturdepartementet gjør oppmerksom på at planene som er listet opp under dette punktet varierer i graden av bearbeiding og avklaring, fra ideer til prosjekterte tiltak. Departementet tar forbehold om at byggesakene ikke er ferdigbehandlet. Listen må derfor ses på som illustrasjon på hvilke typer prosjekter som er aktuelle etter 2005. Opplysningene under hvert prosjekt vil bli oppdatert årlig.

Det foreligger følgende ideer og planer:

Institusjon	Tiltak
Norsk Teknisk Museum, Norsk Folkemuseum og Maihaugen	10.000 m ² fellesmagasin for museumsgjenstander.
Aja samisk senter, Kåfjord	Utvidelse av samisk senter med 1.556 m ² for å huse bibliotek, bokbussgarasje, duodji, verksted for ungdomsklubb, museum og språksenter.
De Samiske Samlinger, Karasjok	Ny billedkunstavdeling.
Europas Blues Senter, Notodden	3.240 m ² bygning som skal inneholde bluesutstilling, bibliotek, bluesteater, bluesklubb, kurs- og konferanselokaler, øvingsrom, musikkstudio, butikk, kafé og kontorer.
Hamsunsenter, Hamarøy	Formidling av Knut Hamsuns forfatterskap. Senteret skal etter planen bli på 1.200 m ² og omfatte utstillingsarealer, bibliotek, lesesal, kafé og auditorium.
Norsk Industriarbeidermuseum, Tinn	Rehabilitering av reservestasjonen og hovedkraftstasjonen for å gi større areal for blant annet museets formidlingsvirksomhet.
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Trondheim	Tilbygg på 1.500 m ² for tekstilkunst.
Agder naturmuseum og botaniske hage, Kristiansand	Utbyggingen på 1.600 m ² som skal inneholde rom for utstillinger, undervisningsvirksomhet, kontorer, verksted, magasin og personalrom.
Galleri F 15, Moss	Utbygging i sammenheng med fylkesgalleri for Østfold.
Skimuseet, Oslo	Fornyelse av utstilling og utvidelse.
Norsk Luftfartsmuseum, Bodø	Ny luftfartsutstilling.
Vadsø museum- Ruija kvenmuseum	Nytt bygg for bl.a. temporære utstillinger om kvenenes historie og kultur.
Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum, Odda	Etablering av kulturhusfunksjoner i fredet kraftstasjon.
Aust-Agder-Museet, Arendal	Museums- og arkivbygg.
Norsk Folkemuseum	Etablering av utstillinger i byavdelingen.
Stavanger kommune	Konserthus.
Kristiansand kommune	Konserthus.
Agder Teater, Kristiansand	Tilbygg til teaterhus.
Halti, Nordreisa	Kvenkultursenter.

Statlige kulturbygg

I tillegg i prosjekter som omfattes av investeringsplanen bevilges det under Arbeids- og administrasjonsdepartementets kap. 1580 Bygg utenfor husleieordningen, midler til bl.a. nytt operahus. Under Arbeids- og administrasjonsdepartementets kap. 2445 Statsbygg bevilges midler til statlige bibliotek, kunstmuseum og arkiv. Følgende statlige kulturbygg gjennomføres eller planlegges:

Nytt operahus

Det vises til særskilt omtale av dette prosjektet.

Nasjonalbiblioteket

- nytt underjordisk magasin ved Osloavdelingen er forventet ferdig juli 2003
- ombygging av eksisterende lokaler for avdelingen i Oslo gjennomføres etter at det nye magasinet er ferdig, og antas ferdig mot slutten av 2005
- bokdepot med automatlager og kontorbygg ved avdelingen i Rana forventes å være ferdig oktober 2003.

Nasjonalt Kunstmuseum

- nybygg på Tullinløkka i Oslo og ombygging av eksisterende bygninger i området til lokaler for nytt kunstmuseum bestående av det som i dag er Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Riksgalleriet, Henie Onstad kunstsenter, Kunstindustrimuseet i Oslo og Norsk Arkitekturmuseum. Prosjektet vil bli ferdigstilt etappevis fram mot 2014
- ombygging av Bankplassen 3 i Oslo og tilbygg, tegnet av Sverre Fehn, til lokaler for Norsk Arkitekturmuseum og andre enheter som inngår i det nye kunstmuseet. Skipsreder Jens Ulltveit-Moe har i brev til Arbeids- og administrasjonsdepartementet gitt storslagent tilsagn om gave på 10 mill. kroner til delvis dekning av kostnader til dette prosjektet. Statsbygg har fått i oppdrag å utarbeide forprosjekt for å avklare kostnader og framdrift.

Arkiv

- utvidelse av magasinet for Statsarkivet i Tromsø er integrert i byggeprosjektet for Universitetet i Tromsø, og forventes å være driftsklart juni 2003
- planleggingen av renovering og utvidelse av Statsarkivet i Trondheim er igangsatt

- utvidelse av administrasjonsbygningen for Riksarkivet og Statsarkivet i Oslo, samlokalisert på Kringsjø i Oslo, planlegges
- det vil i tillegg være behov for utbygging av magasiner ved arkivanlegget på Kringsjø.

Regjeringen vil komme tilbake til disse sakene i budsjettssammenheng.

Operahusprosjektet

Stortinget fattet 15. juni 1999 følgende vedtak om nytt operahus, jf. Innst.S. nr. 213 (1998-99):

- «I. Det bygges et nytt operahus med lokalisering i Bjørvika. Operahusprosjektet gjennomføres uavhengig av den videre vei- og byutvikling og med basis i en særskilt reguleringsplan
- II. Det utvikles en modell for opera- og ballettformidling i Norge innen ferdigstillelsen av det nye operahuset.»

Bygging av nytt operahus er det største enkeltprosjektet på kultursektoren i Norge i dag. Regjeringen tillegger prosjektet den største betydning, ikke bare fordi huset vil gi vår nasjonalopera Den Norske Opera fullverdige rammebetingelser for å utvikle opera- og ballettkunsten videre, men også fordi huset vil gi stimulans til nyskaping for kunstformene over hele landet. Operahuset vil bli et symbolbygg for det moderne Norge og for den betydning kunst og kultur skal ha i landet vårt.

Nedenfor gis en redegjørelse for den prosess som er gjennomført etter Stortingets lokaliseringsvedtak og for videre fremdrift i prosjektet. Forslag til prosjekteringsbevilgning er ført opp på Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett, kap. 1580 Bygg utenfor husleieordningen.

Arkitektkonkurransen og videre prosjektering

Resultatet av den åpne internasjonale arkitektkonkurransen, der 240 utkast ble tatt opp til bedømmelse, ble offentliggjort i juni 2000. Det var det norske arkitektkontoret Snøhetta som vant. I tillegg ble fire andre utkast premiert uten rangering.

Etter arkitektkonkurransen er vinnerutkastet videre bearbeidet. Det er inngått kontrakt om videre prosjektering med Snøhetta, og det er kontrahert prosjekteringsteam innenfor fagene bygg, VVS (vann, varme og sanitær), elektro, geoteknikk, akustikk og teaterteknikk.

Organiseringen av prosjektet

I tråd med Innst.S. nr. 213 (1998-99), jf. St.prp. nr. 48 (1998-99) Om nytt operahus (II), er det etablert en styringsgruppe for operahusprosjektet. Styringsgruppen ledes av Kulturdepartementet og har representanter fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Statsbygg og Den Norske Opera.

Statsbygg har som byggherre etablert en egen prosjektorganisasjon for sin styring av prosjektet, og Kulturdepartementet har opprettet en egen seksjon for sin oppfølging av prosjektet. Kulturdepartementet har en tett oppfølging av prosjektet og styringsordningen med prosjektet er forsterket ved at det er etablert et prosjekttilsyn, at beslutninger i styringsgruppen treffes ved flertallsvedtak og at styringsgruppen gis innsyn i bemanningsplaner og kontrakter.

Kostnadsstyringen

Operahusets verdi er først og fremst knyttet til dets kulturpolitiske, funksjonelle og estetiske kvaliteter, sett i forhold til kostnadene i forbindelse med investering og drift.

Ved behandlingen av St.prp. nr. 48 (1998-99) Om nytt operahus (II), sluttet familie-, kultur- og administrasjonskomiteen seg til at kostnadsrammen for operahuset først skal fastsettes etter fullført forprosjekt, jf. Innst.S. nr. 213 (1998-99). Dette er også i tråd med Finansdepartementets retningslinjer for styring av statlige investeringsprosjekter, jf. Gul bok (1999-2000). Grunnen til dette er at det på et så tidlig stadium av prosjektutviklingen er knyttet betydelig usikkerhet til hvordan prosjektet kan og bør løses. Operaprojektets størrelse, kompleksitet, lange gjennomføringstid og en krevende lokalisering innebærer en betydelig usikkerhet med hensyn til løsninger og kostnader.

Det kostnadsanslaget for operahuset som man opererer med i forprosjektfasen, er derfor å anse som en planleggingsforutsetning som er styrende for prosjekteringen frem til forprosjektet er fullført og bindende kostnadsramme kan fastsettes.

Etter arkitektkonkurransen, sommeren 2000, ble det foretatt kostnadsberegninger med utgangspunkt i Snøhettas prosjekt. Som redegjort for i St.prp. nr. 1 (2000-2001) ga regjeringen sin tilslutning til at huset kan planlegges innenfor et kostnadsanslag på 2 050 mill. kroner, i prisnivået januar 1999. På grunnlag av en analyse av usikkerheten i kostnadsanslaget, ble det videre lagt opp til at Kulturdepartementet og Arbeids- og admi-

nistrasjonsdepartementet i samråd med Finansdepartementet kan disponere ytterligere 110 mill. kroner som en prosjektreserve. Dette gir et øvre kostnadsanslag som grunnlag for prosjektutviklingen frem til forprosjekt på 2 160 mill. kroner (prisinivået januar 1999).

Ved fastsettelse av prosjektreserven ble det kun tatt hensyn til estimatusikkerheten (dvs. usikkerhet i mengdeberegninger og enhetspriser). Når forslag til bindende kostnadsramme fremmes, skal det tas hensyn til totalusikkerheten i prosjektet. I henhold til Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjettproposisjon for 2001, skal kostnadsrammene for nye prosjekter fastsettes med en usikkerhetsavsetning som gir 85 pst. sikkerhet mot overskridelser.

En samlet familie-, kultur- og administrasjonskomité ga følgende omtale i Budsjett-innst.S. nr. 2 (2000-2001):

«Komiteen har merket seg at det er utarbeidet nytt kostnadsanslag for det nye operahuset i Bjørvika på 2.050 mill. kroner som er en økning på 14 % i forhold til det tidligere anslaget på 1.800 mill. kroner. Årsaken til økningen er i hovedsak den arkitektoniske utformingen med store skråflater og stor grunnflate.»

«Komiteen tar dette til etterretning og merker seg at departementet ser risikoanalysen som er foretatt som en bekreftelse på behovet for stram styring.»

«Komiteen er enig i denne vurderingen og vil understreke at det er nødvendig å ha god kontroll over kostnadene både generelt og av hensyn til realiseringen av fremtidige kulturbygg.»

I budsjettproposisjonen for 2001 ble kostnadsanslaget oppgitt i prisnivå pr. januar 1999. St.prp. nr. 48 (1998-99) Om nytt operahus (II) forutsatte at kostnadsanslaget skal justeres for den reelle prisutviklingen i entreprisemarkedet. Med sikte på å kunne presentere kostnadsanslaget i et oppdatert prisgrunnlag har styringsgruppen for operaprojektet ved hjelp av eksterne konsulenter utarbeidet en rapport med grundige analyser av prisutviklingen i bygge- og anleggsbransjen i det sentrale østlandsområdet. Resultatet av analysene vil bli presentert for Stortinget i forbindelse med operaproposisjonen i 2002.

Videre fremdrift

Den foreløpige risikoanalysen som ble gjort sommeren 2000 ved vurderingen av prosjektet viste at det på det stadium fortsatt var knyttet forholdsvis

høy usikkerhet til den videre planleggings- og gjennomføringsprosessen. I løpet av 2001 har prosjektet vært gjennom en omfattende detaljering og videreutvikling og arbeidet styres pr. september 2001 fast i overensstemmelse med de premisene for økonomi og fremdrift som det ble redigert for i St.prp. nr. 1 (2000-2001). Regjeringen er imidlertid innforstått med at det er et betydelig planarbeid som gjenstår innen kostnadsrammen kan fastsettes på et forsvarlig grunnlag. Usikkerheten ved operaprojektet knytter seg særlig til at det her er tale om et meget stort, komplekst og langvarig prosjekt med en krevende lokalisering. Samtidig understreker dette behovet for stram styring for å holde de styringsmål som er satt for økonomi og fremdrift i forprosjektfasen.

Det er forutsatt at forprosjektet skal ferdigstilles tidsnok til at Stortinget kan behandle saken våren 2002. Fremdriftsplanen er stram, men prosjektet er pr. september 2001 fremdriftsmessig i rute.

Som ledd i kvalitetssikringen av forprosjektet skal det gjennomføres en ny, uavhengig risikoanalyse, bl. a. som grunnlag for vurdering av hvilke usikkerhetsmarginer som bør legges til for å kunne gi prosjektet en forsvarlig, bindende kostnadsramme for gjennomføringsfasen.

De retningslinjer for styring av statlige investeringsprosjekter som er omtalt i Gul bok for 2000, jf. side 78-80, vil da bli lagt til grunn.

Med vedtak om byggebevilgning i Stortinget vårsesjonen 2002 vil forarbeider kunne utføres på tomten høsten 2002, slik at byggestart kan skje på nyåret 2003. Byggearbeidene er planlagt avsluttet i 2007 slik at huset kan få et års innkjøringstid frem mot åpningsforestilling høsten 2008.

Kommersielle arealer

I St.prp. nr. 48 (1998-99) Om nytt operahus (II) var det en forutsetning at de kommersielle arealer som eventuelt ville bli innarbeidet, ikke skulle dekkes av kostnadsrammen for operahuset, men fullt ut være selvfinansierte.

Etter initiativ fra Den Norske Opera har departementet gitt sin tilslutning til at det prosjekteres ca. 500 m² brutto til restaurantdrift og ca. 500 m² brutto til bedriftsrom for eksterne samarbeidspartnere. Etter at disse arealer er belastet med sin fulle andel av prosjektets totale kostnader og egne innredningsarbeider, vil funksjonene gi god lønnsomhet og de vil fullt ut være selvfinansierte. Den Norske Opera forutsettes å drive eller leie ut disse funksjonene.

Eiendomsserverv

Etter Stortingets lokaliseringsvedtak i 1999, ble det innledet forhandlinger mellom Staten v/Statsbygg og Oslo kommune v/byrådet om kjøp av operatomten i Bjørvika. Da partene ikke kom til enighet om kjøpesum, ble det besluttet at kjøpesummen fastsettes ved avtaleskjønn.

Det er undertegnet skjønnsavtale mellom staten og Oslo kommune som fastsetter premissene for domstolens skjønnsavgjørelse. Oslo kommune v/byrådet og Oslo havnestyre har hver for seg bekreftet at staten vil få tilgang til operatomten 1. juli 2002 uavhengig av fremdriften for skjønns-saken. Dette innebærer at fremdriften for operahusprosjektet er uavhengig av skjønns-saken.

Kostnadsanslagene, jf. ovenfor, inkluderer en fast sum til kjøp av tomt med 75 mill. kroner, som var et middeltall av Statsbyggs anslag på 50 – 100 mill. kroner for dette formål i St.prp. nr. 48 (1998-99) Om nytt operahus (II). Etter avtale med Oslo kommune skal prisen for tomten bli fastsatt slik at kjøper får ansvaret for rensing av tomten. Beløpet på 75 mill. kroner er derfor holdt uendret og vil bli justert når skjønnsrettens kjennelse foreligger og plan for fjerning av de forurensede massene er godkjent.

Reguleringsplanen

Statsbygg har utarbeidet forslag til reguleringsplan og oversendte denne til Oslo kommune i april i år, etter at planen var lagt ut til offentlig ettersyn. Planen forutsettes behandlet av Oslo bystyre i løpet av høsten 2001.

Skipsbarriere

Det er under utredning sikringstiltak for operahuset mot skipspåkørsler som følge av at planene for senketunnelen nå vurderes endret slik at det ikke lenger er behov for en skipsbarriere for å sikre senketunnelen. I så tilfelle kan områdene innenfor veitunnelen eksponeres for tilsvarende risiko, deriblant operahuset i Bjørvika. Kulturdepartementet vil komme tilbake til saken når forslag til bindende kostnadsramme fremmes.

Den Norske Operas omstillingsprosjekt

Den Norske Opera har sammen med Kulturdepartementet igangsatt et omstillingsprosjekt med formål å tilrettelegge for virksomheten i nytt operahus - praktisk, teknisk og kunstnerisk. Samti-

dig med dette skal Operaen drive ordinær virksomhet i sine nåværende lokaler.

I St.prp. nr. 48 (1998-99) Om nytt operahus (II) anslo Kulturdepartementet behovet for økt tilskuddsnivå til 40–45 mill. kroner (1998-kroner) ved innflytting i nytt hus. Dette ambisjonsnivået ligger fast.

For å møte de kunstneriske utfordringene i nytt operahus må det skje en gradvis opptrapping av tilskuddet til Den Norske Opera frem mot 2008. I budsjettet for 2002 har Kulturdepartementet prioritert å sikre Nasjonalballettens fysiske rammebetingelser slik at ballettkompaniet kan utvikle seg kunstnerisk. Det er derfor lagt inn midler som gjør det mulig for Operaen å inngå leieavtale om eksterne prøvelokaler for Nasjonalballetten frem til innflytting i nytt hus. Videre er det lagt inn midler for å øke produksjonskapasiteten ved Den Norske Opera. Den gradvise opptrappingen av driftstilskuddet i tråd med det opplegg som er skissert, vil bli forsterket i budsjettet for 2003.

Kulturmelding

Departementet har igangsatt arbeidet med en ny stortingsmelding om kulturpolitikken. Meldingen planlegges lagt frem våren 2002. Siktemålet er å få frem en overordnet og prinsipiell drøftelse av de kulturpolitiske utfordringene i dagens og morgendagens Norge. Basert på noen gjennomgripende problemstillinger og nye erkennelser vil meldingen gjøre rede for hvilke konsekvenser samfunnsendringene bør få for innretningen av den fremtidige kulturpolitikken.

Utredninger på scenekunstheltet

Departementet har iverksatt flere utredninger og evalueringer innenfor scenekunstheltet. Disse utredningene vil alt i alt gi oppdatert kunnskap om feltet og må for øvrig sees i sammenheng med orkesterutredningen, jf. omtale nedenfor.

Scenekunstutredningen

Regjeringen oppnevnte i august 2000 et utvalg for å gjennomgå scenekunstheltet. Fordi departementet parallelt arbeider med å utvikle en nasjonal plan for produksjon og formidling av opera og ballett skal scenekunstutredningen ikke omfatte opera og ballett. På grunn av de overlappende arbeidsområdene er det nær kontakt mellom de to utredningsarbeidene. Scenekunstutvalget skal vurdere om dagens struktur av institusjoner og

frie grupper, finansieringsordninger, eierskap og andre eksterne rammebetingelser, samt institusjonsinterne forutsetninger er godt nok innrettet for å nå hovedmålene om å sikre flest mulig tilgang til opplevelse av teater, opera og dans av høy kunstnerisk kvalitet, å fremme kunstnerisk fornyelse og sikre god og målrettet ressursutnyttelse. Utvalget skal foreslå tiltak for å bedre måloppnåelsen. Utvalget skal levere sin utredning innen utgangen av 2001 og på bakgrunn av utredningen fra scenekunstutvalget, høringsuttalelser m.m. vil det bli fremlagt en melding til Stortinget om scenekunstpolitikk.

Nasjonal plan for produksjon og formidling av opera og ballett

Da Stortinget 15. juni 1999 vedtok å bygge nytt operahus i Bjørvika, ble det også fattet følgende vedtak:

«Det utvikles en modell for opera- og ballettformidling i Norge innen ferdigstillelsen av det nye operahuset.»

Vedtaket danner grunnlaget for Kulturdepartementets utredning om en nasjonal plan. Det er oppnevnt en referansegruppe på 13 medlemmer som bistår departementets utredningsarbeid. I tillegg til referansegruppens møter holder departementet nær kontakt med fagmiljøet og regionale og lokale myndigheter gjennom en rekke særmøter.

Orkesterutredningen, der første delrapport ble avgitt i august 2001, tar opp symfoniorkestrenes rolle i forbindelse med operafeltet. Referansegruppen har nær kontakt med utvalget som er oppnevnt for å vurdere scenekunstheltet.

Departementet tar sikte på å legge den nasjonale planen frem for Stortinget våren 2002.

Andre utredninger

Over Kulturdepartementets budsjett er det i årene 1999–2001 gitt tilskudd til drift av et treårig prøveprosjekt med tegnspråketeater. Proveprosjektet er evaluert i 2001, jf. nærmere omtale under kap. 324 Teater- og operaformål.

Tilskuddsordningen for fri scenekunst som forvaltes av Norsk kulturråd er under evaluering i 2001. Resultatet av evalueringen vil inngå i grunnlagsmaterialet for scenekunstutvalget og stortingsmeldingen om scenekunst, jf. omtale ovenfor.

Orkesterutredningen

Det ble i august 2001 fremlagt en utredning som inneholder en vurdering av fremtidig orkesterstruktur med hensyn til geografisk spredning, orkestrenes størrelse, aktivitetsnivå og turnevirksomhet samt ulike former for organisering av totale tilgjengelige ressurser, herunder ivaretagelse av funksjoner som dagens struktur ikke dekker. Utredningen er mottatt i departementet medio august og er sendt på høring til berørte parter. Departementet tar sikte på å komme tilbake til saken i kulturmeldingen.

Det vil om kort tid også foreligge en tilleggsutredning som vil gi grunnlag for å sammenligne situasjonen i Norge med andre land.

Andre utredninger på musikkfeltet

Norsk kulturråd har på oppdrag fra Kulturdepartementet satt i gang en utredning av det profesjonelle ensemblefeltet som inkluderer både vokal- og musikkensembler. Utredningen skal foreligge våren 2002.

Norsk kulturråd vil i 2002 også sette i gang en utredning av det rytmiske musikkområdet med hovedvekt på rock, jf. nærmere omtale under kap. 320 Allmenne kulturformål

Initiativ for økt samspill mellom kulturliv og næringsliv

I regjeringens langtidsprogram for 2002-2005, jf. St.meld. nr. 30 (2000-2001), vises det til at:

«Det ligger trolig et potensial både for kultur- og næringslivet i et nærmere samspill mellom disse sektorene. Fokus bør være på hvordan et samspill mellom kultur- og næringslivet kan utløse økt verdiskaping og være til gjensidig nytte for hverandre.»

Et nærmere samspill og samarbeid mellom nærings- og kulturliv kan på den ene siden styrke produksjon av norsk kunst og kultur og tilby kulturlivet nye utviklingsmuligheter. På den andre siden kan økt samspill med kulturlivet sette ytterligere fart i en næringsutvikling basert på innovasjon, kreativitet og idérikdom. Det vil også kunne bidra til regional utvikling og å forsterke vår nasjonale identitet og internasjonale konkurransekraft.

På denne bakgrunn inviterte kulturministeren og næringsministeren i mai til et felles samråd i Oslo om hvordan og hvorfor næringslivet og kulturlivet kan samarbeide, og hvilket kreativt potensial dette kan utløse. I august la de to departemen-

tene frem et felles temahefte – Tango for to - Samspill mellom kulturliv og næringsliv – som, blant annet gjennom praktiske eksempler, viser hvordan samspillet mellom kultur og næringsliv kan bidra til verdiskaping og gjensidig nytte. Temaheftet angir også på hvilke områder departementene ser det som særlig aktuelt med initiativ og tiltak fra det offentlige for å fremme økt samarbeid basert på kulturpolitiske og næringspolitiske mål. Ikke minst vil det være behov for å stimulere og tilrettelegge for økt kommunikasjon og utvikling av møteplasser i skjæringspunktet mellom kultur og næring. Initiativet følges opp i dette budsjettet, og Kulturdepartementet tar sikte på å følge saken videre i samarbeid med Nærings- og handelsdepartementet.

Nasjonal kunnskapsdatabase

Regjeringen har utlyst en anbudskonkurranse om en toårig prøveordning der staten kjøper tilgang til en større kunnskapsbase for bibliotek- og undervisningssektoren.

Prøveordningen skal bl.a. kartlegge omfanget av bruken av kunnskapsbasen i lys av de endringer i adferd når det gjelder informasjonsinnhenting som har funnet sted etter at Internett fikk masseutbredelse. Over tid vil bruken være avgjørende for basens kultur-, undervisnings- og innholdspolitiske verdi. Statens engasjement utover prøveperioden vil bli vurdert i lys av resultatene av evalueringen. Regjeringen vil komme tilbake til saken når anbudene er behandlet.

Fornyelse av offentlig sektor

I regjeringens tiltredelseserklæring ble behovet for fornyelse av offentlig sektor understreket – bl.a. med stikkord som redusert detaljstyring, mer tjenesteproduksjon og mindre administrasjon. Dette er relevant også for kultursektoren.

Over Kulturdepartementets budsjett ytes tilskudd til en rekke institusjoner og tiltak innenfor alle deler av kultursektoren. Kulturdepartementet legger stor vekt på at det skal foretas løpende og kritisk vurdering og prøving av ressursbruken i sektoren. I St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving er det foreslått endringer i rammevilkårene for arbeidet i arkiv, bibliotek og museum som kan gi grunnlag for forenklinger og samordningsgevinster, ikke minst hva angår museumsfeltet.

Også innenfor andre deler av kulturfeltet bør det være gode muligheter for at virksomheter og enkelttiltak samarbeider innenfor og på tvers av

sjangere og geografiske områder for å oppnå bedre kunstneriske resultater og ressursutnyttelse generelt. Det er ønskelig at ulike former for samarbeid blir prøvd ut. Departementet er kjent med at enkelte scenekunstinstitusjoner har planer om samarbeid av kunstnerisk og administrativ

art. En ser det som svært positivt at slike initiativ til samarbeid kommer fra institusjonene selv. Departementet vil følge dette nøye og vurdere om det i konkrete tilfeller bør legges inn føringer om dette som forutsetning for statstilskudd.

Kap. 0320 Allmenne kulturformål (jf. kap. 3320)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	30 398	34 834	37 767
50	Norsk kulturfond	216 887	225 262	230 167
51	Fond for lyd og bilde	29 610	27 498	27 500
52	Norges forskningsråd	1 645	1 914	1 971
53	Samiske kulturformål			29 109
60	Kulturbygg og bredbånd i folkebibliotekene, <i>kan overføres</i>	34 695	58 300	47 870
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	73 986	49 100	83 950
74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	135 298	72 025	86 751
75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	5 982	6 331	6 621
76	Hundreårsmarkeringen 1905-2005, <i>kan overføres</i>	63 825	44 175	23 500
77	Bergen som europeisk kulturby	14 000		
78	Ymse faste tiltak	15 265	19 875	20 421
79	Til disposisjon	11 749	7 249	5 333
80	Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner	7 600	26 500	27 295
81	Kulturell skolesekk, <i>kan overføres</i>		10 000	18 300
	Sum kap. 0320	640 940	583 063	646 555

Kapitlet omfatter Norsk kulturråd, Norsk kulturfond og Fond for lyd og bilde. Videre omfatter kapitlet bevilgninger til kulturell skolesekk, kulturbygg og tusenårssteder, tilskudd til bredbånd i folkebibliotekene, deltakelse i EUs kulturprogram, Hundreårsmarkeringen 1905-2005, bevilgninger til Norges forskningsråd, samiske kulturformål, tiltak under Norsk kulturråd og tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner, samt ymse faste tiltak og departementets disposisjonspost for ymse engangstiltak.

I forhold til 2001 er det foretatt følgende tekniske endringer:

- tilskudd til ulike samiske formål er samlet under ny post, jf. omtale under post 53 Samiske kulturformål. 0,4 mill. kroner er overført til

den nye posten fra post 50 under dette kapitlet. 25,8 mill. kroner er overført fra poster under andre kapitler

- 1,2 mill. kroner til Nordic Black Theatre er overført fra kap. 324, post 78 til kap. 320, post 74
- 3,0 mill. kroner til Internasjonalt kultursenter og museum er overført fra kap. 328 post 78 til kap. 320, post 74
- 1,7 mill. kroner til Opera Vest er overført fra kap. 320, post 50 til kap. 324, post 73
- 4,6 mill. kroner til jazzformål er overført fra kap. 320, post 74 til kap. 323, post 78
- 2,8 mill. kroner til jazzformål er overført fra kap. 323, post 78 til kap. 320, post 74.

Budsjettforslag 2002

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter for Norsk kulturråd, inkludert utgifter til sekretariatsfunksjoner for Fond for lyd og bilde og Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere.

For Norsk kulturråd er bevilgningen for 2002 videreført på samme nivå som for 2001.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som Norsk kulturråd får i merinntekter under kap. 3320, post 01 Ymse inntekter og post 03 Refusjon, jf. forslag til vedtak II.

Det er satt i gang en utredning av det profesjonelle ensemblefeltet, herunder både vokal- og musikkensembler. Utredningen skal foreligge våren 2002 og vil sammen med orkesterutredningen, jf. programkategoriomtalen, gi grunnlag for en fornyet vurdering av rammebetingelser og innsats overfor musikkfeltet. Departementet vil komme tilbake til Stortinget med saken.

I 2002 vil det bli satt i gang en utredning av det rytmiske musikkområdet med hovedvekt på rock. Utredningen skal supplere de foreliggende utredningene på jazzområdet, «Improvisasjon sett i system» fra 1995 og en oppfølgingsrapport fra 2001, samt den pågående utredningen på folkemusikkområdet. Utredningen skal kartlegge kunstpolitiske og næringspolitiske virkemidler rettet mot de ulike rytmiske sjangrene og av samarbeidet mellom sjangrene. Utredningen skal gi departementet et grunnlag for en helhetlig vurdering av det rytmiske feltet, herunder behov for samordning og bedre utnyttelse av eksisterende ordninger.

De ovenstående utredningene gjennomføres av Norsk kulturråd i samarbeid med Kulturdepartementet.

Som varslet i St.prp. nr. 61 (1999-2000) vil det bli foretatt en vurdering av styringsforholdet mellom departementet og Norsk kulturråd som ledd i arbeidet med kulturmeldingen.

Post 50 Norsk kulturfond

Fondet har som formål å stimulere skapende åndsliv innenfor litteratur og kunst, verne om kulturarven og formidle kulturgodene til så mange som mulig. I arbeidet med å forvalte Norsk kulturfond legger Norsk kulturråd vekt på å støtte nyskapende kunst og stimulere nye kunstneriske uttrykksformer og nye formidlingsmåter. Bevilgningen foreslås økt med 4,9 mill. kroner i forhold til 2001.

Tilskudd til samiske musikkfestivaler er overført til kap. 320, post 53, jf. omtale under nevnte post. Tilskuddet til Opera Vest er overført til kap. 324, post 73.

Det skal legges vekt på å ivareta sentrale virksomhetsområder og å videreføre viktige forsøks- og utviklingsprosjekter som er satt i gang. Avsetningen til tilskuddsordningen for musikkfestivaler er økt med 1,3 mill. kroner. Tilskudd til dans skal fortsatt gis høy prioritet innenfor avsetningen til fri scenekunst. Tilskuddet til Oslo Danseensemble skal videreføres i 2002. Mosaikkprogrammet avsluttes i 2001, men det skal legges vekt på tiltak for å fremme det kulturelle mangfoldet på tvers av ulike fagområder.

Skandinavisk Forenings Kunstnerkollegium i Roma ble stiftet av Bjørnstjerne Bjørnson, og er den eldste kunstnerforeningen i utlandet. Foreningen har helt siden Ibsens tid vært møtested for nordiske kunstnere. Foreningen mottar årlig tilskudd fra Nordisk Ministerråd, som bl.a. dekker husleieutgiftene til foreningens leide lokaler i Roma. Lokalene, som ligger i sentrum av Roma, har i lengre tid vært til salgs, og foreningen ønsker å kjøpe dem. Kjøpesummen er av foreningen antydnet å utgjøre et beløp i størrelsesorden 15 mill. svenske kroner. Foreningen har henvendt seg til både statlige myndigheter og private stiftelser/selskaper i de nordiske landene om økonomisk støtte til kjøpet.

Forutsatt at foreningen sikrer den øvrige finansieringen av kjøpet, foreslår Kulturdepartementet at staten, gjennom Norsk kulturfond, bidrar med et engangsbeløp på 1,0 mill. kroner til huskjøpet.

Hovedfordelingen for disponeringen av bevilgningen til Norsk kulturfond fastsettes i henhold til vedtektene for Norsk kulturfond ved kongelig resolusjon etter forslag fra Norsk kulturråd.

Post 51 Fond for lyd og bilde

Fondets midler skal nyttes til å fremme produksjon og formidling av innspillinger i lyd og/eller bilde og skal støtte tiltak som stimulerer til nyskapende virksomhet. Bevilgningen videreføres i 2002 med samme beløp som i 2001. Tiltak som stimulerer utviklingen av en levende barne- og ungdomskultur og det kulturelle mangfoldet, skal vektlegges.

Innføring av en privatrettslig vederlagsordning på dette området vil bli vurdert i sammenheng med EUs direktiv om harmonisering av visse aspekter av opphavsrett og nærstående ret-

tigheter i informasjonssamfunnet, som ble vedtatt i april 2001.

Post 52 Norges forskningsråd

Posten skal dekke utgiftene til oppfølging av program for kulturstudier (1997-2002) under Norges forskningsråd.

Post 53 Samiske kulturformål

I St.meld. nr. 55 (2000-2001) Om samepolitikken er det foreslått å overføre statlige tilskudd til

samiske kulturtiltak til Sametinget. For å følge opp dette, og etter drøftelser med Sametinget og andre berørte parter, foreslås det at midler til samiske tiltak under Kulturdepartementets budsjett blir samlet under denne posten, med unntak av midler til Samisk bibliografi under kap. 326, post 01 og midler til samiske filmproduksjoner under kap. 334, post 72. Det foreslås videre at hele bevilgningen under post 53 overføres til og disponeres av Sametinget.

Som følge av ovennevnte overføres forvaltningsansvaret for følgende formål til Sametinget:

	(i mill. kroner)
Samiske musikkfestivaler	0,4
Samiske kunstnerstipend og stipendkomitevederlag	1,2
Utstillingsvederlag til samiske kunstinstitusjoner	0,1
Beaivvas Sami Teather	10,2
Stedsnavntjenesten og oppfølging av samisk språklov	0,4
Samisk spesialbibliotek	3,6
Mobil bibliotekjeneste	3,1
Samiske museer på tilskuddsordningen for museer	3,6
De samiske Samlinger	2,9
Samisk arkiv	0,7
Sum bevilgning 2001	26,2

Tabellen viser øremerkede statlige tilskudd til samiske kulturformål i 2001.

Den samlede bevilgningen til samiske formål er økt med 2,9 mill. kroner for å gi rom for helårsdrift av lulesamisk bokbuss, økt virksomhet ellers og for å dekke administrative utgifter.

Det forutsettes at prinsippene for kunstnerpolitikken i Norge legges til grunn ved Sametingets forvaltning av midlene til kunstnerstipend, jf. Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere av

16. september 1998. Kulturdepartementet vil presisere dette nærmere i tilsagnsbrevet til Sametinget.

Samiske kunstnere kan som tidligere søke og bli tildelt alle typer stipend samt garantiinntekter som er foreslått bevilget under kap. 321.

Post 60 Kulturbygg og bredbånd i folkebibliotekene, kan overføres

Lokale og regionale kulturbygg

Posten gjelder investeringstilskudd til lokale og regionale kulturbygg. Det kan søkes om midler til nybygg, ombygging av/eller tilbygg til eksisterende kulturbygg, eller ombygging fra andre formål til kulturbygg. Husene skal fungere som kulturelle og sosiale møtested i lokalsamfunnet og eventuelt innen regionen. Lokalene skal være tilgjengelige for alle og åpne for all lovlig kultur- og organisasjonsvirksomhet. Departementet foreslår å bevilge 37,9 mill. kroner til lokale og regionale kulturbygg i 2002.

Bredbånd i folkebibliotekene

Som ledd i regjeringens Handlingsplan for bredbåndsutbygging i Norge er det foreslått satt av 10 mill. kroner til bredbåndstilknytning i folkebibliotekene. Ordningen forvaltes av Statens bibliotektilsyn og har hatt stor pågang av kvalifiserte

søkere. I 2002 skal satsingen ses i sammenheng med arbeidet å effektivisere, videreutvikle og tilgjengeliggjøre bibliografi- og katalogiseringstjenester for biblioteksektoren. Dette arbeidet vil foregå i regi av Nasjonalbiblioteket og Statens bibliotektilsyn i dialog med samarbeidspartnere som BIBSYS.

Post 73 Nasjonale kulturbygg, kan overføres

I programkategoriomtalen er det presentert en investeringsplan for nasjonale kulturbygg og

tusenårssteder med prosjekter og bevilgningsbehov for perioden fram til 2005 og prosjekter som er aktuelle etter 2005.

Departementet foreslår i 2002 en bevilgning på 84,0 mill. kroner under denne posten og en avsetning på 6,2 mill. kroner under kap. 320, post 76 Hundreårsmarkeringen 1905-2005, dvs. totalt 90,2 mill. kroner.

I tillegg foreslår Kulturdepartementet en tilsagnsramme på 164,3 mill. kroner utover bevilgningen for 2002, jf. forslag til vedtak III.

Forslag til fordeling av bevilgningene til nasjonale kulturbygg:

(i mill. kroner)					
	Vedtaks- år	Samlet tilskudd	Tidligere bevilget	Forslag til bevilgning	Gjenstår til senere år
Vedtatte prosjekter					
Ivar Aasen-tunet	1994	30,7	29,7	1,0	
Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter	1995	38,0	5,3	4,0	28,7
Operahusprosjektet	1999			4,0	
Vestlandske Kunstindustrimuseum	2000	4,4	2,8	1,6	
Jærmuseet	2000	11,0	2,0	4,6	4,4
Domkirkeodden	2000	6,5	0,7	4,5	1,3
Hundorp	2000	7,9	1,8	3,7	2,4
Trøndelag Folkemuseum	2000	10,0	1,0	4,0	5,0
Norveg	2000	12,0	3,0	4,0	5,0
Den Nationale Scene	2000	17,5		17,5	
Sum vedtatte prosjekter				48,9	46,8
Nye prosjekter					
Fredriksten festning		10,0		3,0	7,0
Avaldsnes-Norvegen					
Historiesenter		10,0		5,0	5,0
Østsamisk museum i Neiden		30,0		2,5	27,5
Hringariki – Veien kulturminnepark		10,0		2,5	7,5
Telemarkskanalen		8,0		1,0	7,0
Vardø by		10,0		3,5	6,5
Lokaler til div. scene-kunstinstitusjoner				6,8	
Ekstraordinært vedlikehold				12,0	
Kvæntunet		12,0		1,0	11,0
Glomdalsmuseet		50,0		4,0	46,0
Sum nye prosjekter				41,3	117,5
Totalt				90,2	164,3

Under Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett kap. 1580 Bygg utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg er bevilgningsbehovet til statlige kulturbygg ført opp.

Nasjonale kulturbygg

Tilskuddene skal bidra til bygninger og rom for institusjoner eller tiltak som har en nasjonal oppgave, en landsomfattende funksjon eller en viktig landsdelsfunksjon. Byggeprosjektene skal dekke behovet for forsvarlig areal, økt funksjonalitet, og/eller økt sikkerhet gjennom planlegging, ombygging og/eller nybygg. Bygningene skal ha høy arkitektonisk kvalitet.

I behandlingen av søknader om tilskudd blir det krevd redegjørelse for hvordan tiltaket ivaretar formålene, det kulturfaglige grunnlaget for byggeprosjektet, samarbeidet med andre institusjoner som ivaretar formålet, og eventuelle aktiviteter ut over hovedformålet.

Hovedregelen er at den statlige finansieringssandelen ikke skal overstige 60 pst. av det offentlige tilskuddet.

Søknader om tilskudd skal redegjøre for eieransvar og driftsfinansiering. Nye institusjoner skal i tillegg redegjøre for styring og organisering. Gjennomførings- og fullfinansieringsansvaret skal være dokumentert. I prosjekter som er blitt finansiert med en stor andel fra Kulturdepartementet, har byggherreansvaret i de fleste tilfelle blitt ivaretatt av Statsbygg. Også andre former for organisering av byggherrefunksjonen kan være aktuelle. Dette gjelder for eksempel byggeprosjektet ved Eidsvoll 1814 - Rikspolitisk senter, der departementet har gitt Eidsvoll 1814 i oppdrag å utarbeide et forprosjekt.

Fylkestusenårssteder

Tusenårsstedene i fylkene skal bidra til at anlegg, institusjoner, kulturmiljøer, naturområder m.v. av stor historisk, kulturell og miljømessig verdi blir tatt vare på og markert på en særskilt måte. Tusenårsstedene skal ha en nasjonal, kulturell og miljømessig betydning som peker ut over det enkelte fylke. I søknadene må det fremgå hvordan disse forutsetningene er ivaretatt.

Det er hovedregelen at gjennomføringsansvaret for tusenårsstedene legges til den fylkeskommune hvor tusenårsstedet er lokalisert. Fylkeskommunen har, eventuelt sammen med vertskommunen, ansvaret for at tusenårsstedet blir fullfinansiert og for offentlig tilskudd til drift.

Fylkeskommunens ansvar for medfinansiering, gjennomføring, fullfinansiering og drift må være dokumentert før departementet utbetaler tilskudd til finansiering av tiltak på tusenårsstedene.

Vedtatte nasjonale kulturbygg og tusenårssteder

Ivar Aasen-tunet

Det gjenstår 1 mill. kroner av Kulturdepartementets tilskudd til byggeprosjektet. Dette foreslås bevilget.

Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter, tusenårssted Akershus

Prosjektets kostnadsramme er på 66 mill. kroner (prisnivå 2001). Departementet har gitt stiftelsen Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter i oppdrag å utarbeide forprosjekt for det nye museumsbygget. Stiftelsen har opprettet en byggekomite for dette formålet. Planen er å gjennomføre forprosjektet i 2002, slik at bygging kan igangsettes i 2003.

Operahusprosjektet

Operahusprosjektet er nærmere omtalt i programkategoriinnledningen. Det foreslås en bevilgning på 4,0 mill. kroner til dekning av utgifter Den Norske Opera vil ha til sin brukermedvirkning (2,5 mill. kroner) og til å styrke styringen med prosjektet (1,5 mill. kroner).

Vestlandske Kunstindustrimuseum

Prosjekteringen av ombyggingen av arealer til museumsformål er igangsatt. Ombyggingen skal etter planen ferdigstilles våren 2002.

Jærmuseet

Utstillingstemaet «teknologi og landskap» vil bli ferdig i 2002. De tre andre temaene - «byggeskikk», «frå smed til robot» og «husdyr» - vil bli påbegynt i 2002.

Domkirkeodden, tusenårssted Hedmark

De arkeologiske undersøkelsene og formidlingsprosjektet for tusenårsstedet skal videreføres i 2002. Byggearbeidene for vernebygg over ruinene igangsettes høsten 2002 og avsluttes slik at det kan åpnes sommeren 2003. Av tilskuddet på 4,5 mill. kroner foreslås 2,5 mill. kroner bevilget under kap. 320 post 76.

Hundorp, tusenårssted Oppland

Istandsettingen av utvalgte bygninger er igangsatt. Dette arbeidet vil fortsette i 2002. I tillegg vil arbeidet med den permanente utstillingen bli videreført. Tilskuddet på 3,7 mill. kroner foreslås under kap. 320, post 76.

Trøndelag Folkemuseum Sverresborg, tusenårssted Sør-Trøndelag

Utendørs sceneanlegg med tilskuerplasser ferdigstilles i 2001. I 2002 videreføres tiltak for å bedre museets infrastruktur og uteområder. I tillegg planlegges tiltak i museets byavdeling og istandsetting av verneverdige bygninger.

Norveg – senter for kystkultur og kystnæring, tusenårssted Nord-Trøndelag

Vikna kommune er byggherre. Planen er å gå videre i prosjekteringen denne høsten, starte byggingen i løpet av første kvartal 2002 og ferdigstille bygningen med utstillinger i 2003.

Den Nationale Scene

Ombyggingen av teatersalongen ved Den Nationale Scene ble gjennomført i 2001. I statsbudsjettet for 2001 ble det gitt tilsagn om 17 mill. kroner i tilskudd til prosjektet, som har en samlet kostnadsramme på 35 mill. kroner, jf. Innst.S. nr. 2 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2000-2001). I 2001 har teatret finansiert den statlige andelen med låneopptak. Departementet foreslår at tilskuddet bevilges i 2002, og at det i tillegg gis 0,5 mill. kroner i kompensasjon for teatrets renteutgifter i forbindelse med låneopptaket.

Nye tusenårssteder

Fredriksten festning, tusenårssted Østfold

Fredriksten festning er utpekt til tusenårssted blant annet på grunn av dens historiske betydning. Med utgangspunkt i eksisterende kulturvirksomhet på festningen er det planlagt følgende prosjekter: oppgradering av festningen gjennom utbedringer og tiltak; informasjonssenter/besøks-senter; utvikling av museumsutstillinger og av festningsområdet til arena for kulturarrangementer; og tiltak for å gjøre festningen bedre kjent for besøkende.

Samlet kostnad er anslått til 19 mill. kroner. Halden kommune, Østfold fylkeskommune og Fredriksten festnings venner har gitt tilsagn om

3 mill. kroner hver i tilskudd. Fylkeskommunen har ansvaret for gjennomføringen av tiltakene og fullfinansieringsansvar for de delprosjekter som vedtas igangsatt. Det er forutsatt at tiltakene ikke krever statlig driftstilskudd. Departementet foreslår 3 mill. kroner i tilskudd i 2002 og ytterligere 7 mill. kroner senere år.

Avaldsnes, tusenårssted Rogaland

Avaldsnes på Karmøy var kongesete fra 870 til 1450. Det foreligger planer om bygging av et senter for forskning og formidling av historisk utvikling fra steinalderen til i dag.

Kostnadene er foreløpig anslått til 40 mill. kroner. Rogaland fylkeskommune har vedtatt å gi 10 mill. kroner i tilskudd. Karmøy kommune er innstilt på å skaffe til sammen 20 mill. kroner i kommunale midler og fra sponsorer. Kommunen har påtatt seg ansvaret for gjennomføring og fullfinansiering av senteret og vil dekke de årlige driftskostnadene. Prosjekteringen igangsettes i år og byggestart er satt til høsten 2002 og planlagt ferdigstilling våren 2004.

Departementet foreslår et samlet statlig tilskudd på 10 mill. kroner, hvorav 5 mill. kroner bevilges i 2002.

Østsamisk museum i Neiden, samisk tusenårssted

Østsamisk museum i Neiden skal avspeile østsamisk kultur og identitet, og utvikle en helhetlig forståelse av dette i et moderne museumsanlegg. Det skal bære østsamekulturen videre, og være en åpen og inkluderende arena for alle.

Med utgangspunkt i rapporten «Prosjekt Østsamisk museumsanlegg i Neiden» og Sametingets brev av 30. juni 2000, foreslår Kulturdepartementet at det i 2002 gis 2,5 mill. kroner i tilskudd til prosjektering av en museumsbygning på 1 030 m² brutto. Statsbygg har gitt en foreløpig vurdering av aktuell lokalisering.

Sametinget vil ta hovedansvaret for driften av museet, og Sør-Varanger kommune vil gi tilskudd til driften. Den lokale forankringen av museet skal sikres i den framtidige styringsstrukturen. Sametinget vurderer eierforhold, organisering og drift i samarbeid med Sør-Varanger kommune og Finnmark fylkeskommune.

Prosjektet må realiseres innenfor en ramme på 30 mill. kroner i tilskudd fra Kulturdepartementet. Det foreslås derfor tilsagn om ytterligere 27,5 mill. kroner i tilskudd i senere terminer. Dersom det oppnås ekstern finansiering, kan kostnadsrammen gå ut over 30 mill. kroner.

Hringariki – Veien kulturminnepark, tusenårssted Buskerud

Ringerike var et maktsentrum i jernalderen, og stedet Veien har vært møtested for ferdsel. Det er planer om tiltak i Veien kulturminnepark, oppføring av et langhus og et arkeologisk opplevelsessenter. Tiltakene er anslått til 47 mill. kroner. Det foreligger tilsagn om 10 mill. kroner i tilskudd fra Buskerud fylkeskommune, til sammen 10 mill. kroner fra Ringerike og Hole kommuner, 10 mill. kroner i private bidrag og 0,6 mill. kroner i bygdeutviklingsmidler. I løpet av året vil det bli etablert et eiendomsselskap. Dette vil ta ansvaret for gjennomføring og fullfinansiering av byggeprosjektene. Inntil selskapet er etablert, har fylkeskommunen ansvaret for dette. Buskerud fylkeskommune og Hole og Ringerike kommuner har vedtatt tilskudd til finansiering av driften. Byggingen av langhuset starter våren 2002 og skal etter planen ferdigstilles våren 2003. Opplevelsessenteret planlegges påbegynt i 2003 med ferdigstilling i 2004-05. Under forutsetning av at byggeprosjektene blir fullfinansiert, foreslår departementet 2,5 mill. kroner i tilskudd i 2002 og tilsagn om ytterligere 7,5 mill. kroner senere år.

Telemarkskanalen/Skien, tusenårssted Telemark

Telemarkskanalen har vært i kontinuerlig drift siden åpningen av de første slusene i 1861 og har høy status som teknisk kulturminne og reiselivsmål. Den forvaltes av Telemark fylkeskommune. Det foreligger planer om tiltak for å heve kvaliteten i sluse- og bryggeområdene i Skien og langs resten av kanalen, og planer om kulturarangementer. Kostnadene er anslått til 22 mill. kroner. Fra Kommunal- og regionaldepartementet er det gitt 2,1 mill. kroner i tilskudd til estetisk oppgradering av kanalen. Kulturdepartementet foreslår en samlet tilskuddsramme på 8 mill. kroner til tiltak for å markere og ta vare på Telemarkskanalen. Departementet foreslår at 1 mill. kroner bevilges i 2002, og at det gis tilsagn om ytterligere 7 mill. kroner senere år.

Vardø by, tusenårssted Finnmark

Vardø har hatt en viktig betydning som fiske- og handelshavn. Det foreligger planer om utbygging av promenade i byens indre havn og presentasjon av byens historie. Tiltakene er anslått til 18,8 mill. kroner. Finnmark fylkeskommune har vedtatt 5,8 mill. kroner i tilskudd. Det er videre forutsatt 3 mill. kroner i tilskudd fra Vardø kommune.

Kommunen har ansvaret for gjennomføringen og fremtidig drift og vedlikehold. Sammen med Finnmark fylkeskommune har kommunen ansvaret for fullfinansieringen. Departementet foreslår 3,5 mill. kroner i 2002 og tilsagn om ytterligere 6,5 mill. kroner senere år.

Andre nye prosjekter**Lokaler til scenekunstinstitusjoner**

Det foreslås midler til dekning av merutgifter til lokaler for følgende scenekunstinstitusjoner:

- 2,5 mill. kroner til dekning av merutgifter Den Norske Opera får ved nye prøvelokaler for Operaballetten
- 2,0 mill. kroner til merutgifter Nationaltheatret får til nye lager- og prøvelokaler
- innenfor en ramme på 2,3 mill. kroner foreslås midler til lokaler på Nedre Foss i Oslo til en scene for dans og nye prøvelokaler for Riksteatret. De aktuelle lokalene eies av Statsbygg. Utforming av lokalene skal skje i samarbeid med brukerinstitusjonene, og det skal i størst mulig grad legges til rette for felles bruk av publikumsfasiliteter m.m.

Tilskudd til ekstraordinært vedlikehold

Av hensyn til personsikkerheten og risiko for driftsstans, foreslår Kulturdepartementet 5 mill. kroner i investeringstilskudd til oppgradering av sceneteknisk utstyr ved Det Norske Teatret. Det er en forutsetning at teatret innenfor sine samlede inntekter avsetter et tilstrekkelig beløp til dekning av vedlikehold og andre investeringskostnader utover dette.

Helt siden 1986, ett år etter at den nye museumsbygningen var ferdig, har Norsk Teknisk Museum hatt problemer med vannlekkasje fra taket og terrassene. Med en videreføring av en avsetning på 0,75 mill. kroner innenfor museets vedlikeholdsbudsjett ville lekkasjen først vært utbedret i 2009. I mellomtiden vil lekkasjene forårsake innvendige skader på bygningen. Kulturdepartementet foreslår et ekstraordinært tilskudd på 4,5 mill. kroner til reparasjon av taket og terrassene og forutsetter at museet dekker øvrige kostnader innenfor driftsbudsjettet slik at reparasjonene kan gjennomføres i 2002.

For å bedre de kunstneriske forholdene i Oslo Konserthus, som er Oslo-Filharmoniens faste konsertlokale, skal det gjennomføres bygningsmessige tiltak i konserthusets store sal. Departementet foreslår at det bevilges inntil 2,5 mill. kroner for å dekke økte leieutgifter for Oslo-Filhar-

monien i forbindelse med tiltakene. Det er en forutsetning at Oslo-Filharmonien og Oslo Konserthus A/S blir enige om en avtale for gjennomføringen av prosjektet som departementet kan godkjenne.

Kvæntunet

Til nytt administrasjonsbygg ved Kvæntunet i Porsanger foreslår departementet et samlet tilskudd på 12 mill. kroner, hvorav 1 mill. kroner foreslås bevilget i 2002.

Romaniavdeling, Glomdalsmuseet

Regjeringen la i St.meld. nr. 15 (200-2001) Nasjonale minoriteter i Noreg - Om statleg politikk overfor jødar, kvener, rom, romanifolket og skogfinnar, til grunn at det blir etablert et senter for dokumentasjon og formidling av romanifolkets kultur og historie. Senteret vil inngå som en avdeling ved Glomdalsmuseet på Elverum.

Det er planer om å bygge om en tidligere danserestaurant fra 1960 i museets eie og knytte den til den nåværende museumsbygningen med et mellombygg. Dette vil utgjøre et areal på 2 000 m².

Statsbygg har fått i oppdrag å utarbeide byggeprogram med kostnadsanslag. Prosjektet forutsettes gjennomført innenfor en ramme på 50 mill. kroner.

Sannsynlig byggestart er sommeren 2003. Departementet foreslår 4 mill. kroner i 2002 til det videre arbeidet med prosjektet og tilsagn om ytterligere 46 mill. kroner senere år.

Andre prosjekter

Hålogaland Teater

Statsbygg har igangsatt prosjekteringen av nytt teaterbygg på 5 050 m². Utgiftene til forprosjektet dekkes av Troms fylkeskommune og Tromsø kommune. Departementet vil komme tilbake til saken etter at forprosjektet foreligger.

Post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, kan overføres

Under denne posten er det ført opp midler til tiltak innenfor områdene billedkunst/kunsthåndverk, musikk, scenekunst, litteratur, barne- og ungdomskultur og ymse andre formål. Forvaltningsansvaret for tilskudd til tiltakene på denne posten er lagt til Norsk kulturråd.

Det foreslås følgende økninger i forhold til 2001:

- 2,0 mill. kroner i økt tilskudd til enkelte faste tiltak og til behandling av søknader om støtte til nye tiltak av engangskarakter, av noen års varighet eller på fast basis. Slike søknader må også ses i sammenheng med bevilgningen til Norsk kulturfond. Innenfor den økte avsetningen skal driftsstøtten til Det Åpne Teater styrkes, og det skal gis et engangstilskudd til Magma 2002. Porsgrunn Internasjonale Teaterfestival, Markedet for Scenekunst i Sandefjord, ASSITEJs barne- og ungdomsteaterfestival, ASSITEJs internasjonale generalsekretariat, og tilskudd til husleie i Scenehuset i Oslo skal også tilgodeses.
- 2,0 mill. kroner til tiltak for å fremme kulturelt mangfold. Den foreslåtte økningen av bevilgningen skal gjøre det mulig for Kulturrådet å øke støtten til eksisterende tiltak og å gi tilskudd til enkelte nye tiltak på dette området. I tillegg er tilskudd til Internasjonalt kultursenter og museum overført fra kap. 328, post 78 og tilskuddet til Nordic Black Theatre fra kap. 324, post 78. Center for Afrikansk Kulturformidling, Du Store Verden! og Samspill skal gis tilskudd over posten. Tilskudd til tiltak som springer ut fra prosjektet Internasjonalt kultursenter i regi av Drammen kommune skal gis prioritet. Norsk kulturråd skal også vurdere tilskudd til prosjekter som Norsk Folkemuseum og Internasjonalt kultursenter og museum har søkt midler til. Alle tilskudd til formål som spesifikt tar sikte på å fremme kulturelt mangfold under Kulturdepartementets budsjett, blir med dette samlet under Norsk kulturråd. Kulturdepartementet vil, sammen med Norsk kulturråd, Drammen kommune og Oslo kommune, arrangere en konferanse om kulturelt mangfold. Omfattende globalisering, innvandring og andre samvirkende faktorer medfører at dette feltet blir stadig mer aktuelt. Konferansen skal bidra til å involvere ulike aktører på feltet og gi anledning til å utveksle ideer og synspunkter. Det skal nedsettes en arbeidsgruppe som på bakgrunn av konferansen kan komme med et forslag til et helhetlig politisk opplegg for å fremme kulturelt mangfold. Departementet vil komme tilbake til hvilke prioriteringer dette tilsier i budsjettet for 2003.
- 1,0 mill. kroner til Nordic Black Theatres teaterskole som tilskudd til videreføring av drift i første halvår 2002. Ytterligere videreføring skal vurderes i sammenheng med arbeidet med den helhetlige plan for fremme av kulturelt mangfold som er nevnt ovenfor. I dette arbeidet inngår også avklaring av ansvarsfordelin-

gen mellom staten og Oslo kommune. Det skal bl.a. avklares hvilken faglig plattform skolen kan ha, og den organisatoriske rammen for en eventuell videreføring av et tilbud til ungdom med multietnisk bakgrunn som søker teaterutdanning.

- 0,5 mill. kroner til Cosmopolite som et ledd i satsingen på kulturelt mangfold og jazz.
- 2,4 mill. kroner til regionale jazzsentra, fordelt mellom sentrene i Oslo, Bergen, Trondheim og Kristiansand, som er ny tilskuddsmottaker fra 2002. Nordnorsk Jazzsenter får sitt tilskudd under kap. 323, post 74. Alle sentrene utenom Sørnorsk jazzsenter foreslås gitt 1,4 mill. kroner i 2002. Tilskudd til jazzscenen Blå foreslås gitt via Østnorsk jazzsenter. Tilskudd til Norsk Jazzforum gis under kap. 323, post 78.
- 0,7 mill. kroner per år i tre år til Nordlysfestivalen for å utvikle festivalens driftsgrunnlag i samspill med reiselivsnæringen. Dette kommer i tillegg til støtte til festivalen fra tilskuddsordningen for musikkfestivaler på kap. 320, post 50.
- 1,0 mill. kroner til Musikkverkstedordningen øremerket et prøveprosjekt med mobile øverom for rytmisk musikk. Utstyr til lokalene skal finansieres over ordinær bevilgning til Musikkverkstedordningen.
- 0,5 mill. kroner til Grenland Friteater i tillegg til andre tilskudd fra Norsk kulturråd som forutsettes opprettholdt i 2002 i påvente av behandlingen av scenekunstmeldingen.

Norsk kulturråd bør innenfor de føringer som gis i de årlige budsjetter ha anledning til å behandle de ulike tiltak ut fra en faglig vurdering når bevilgningen under posten skal fordeles.

Oversikt over tiltak det foreslås midler til i 2002 under kap. 320, post 74 og hvilke beløp det ble avsatt til disse i 2001, følger som trykt vedlegg til denne proposisjonen, jf. vedlegg 1.

Post 75 Kulturprogram, kan overføres

EUs første rammeprogram for kultur «Kultur 2000» startet 1. januar 2000. Stortinget har gitt samtykke til deltakelse i EØS-beslutningen om innlemmelse av rammeprogrammet i EØS-avtalen, jf. St.prp. nr. 37 (1999-2000) og Innst.S. nr. 132 (1999-2000). Det fem-årige programmet omfatter hele kulturfeltet. Fra og med 2002 vil det imidlertid bli gitt årlige sektorvise prioriteringer. I 2002 vil hoveddelen av midlene bli brukt til visuell kunst og kunsthåndverk, i 2003 til utøvende kunst og i 2004 til kulturarvformål. Litteratur- og over-

settelsesprosjekter, samt noen prosjekter innenfor hver kunstart, vil bli støttet hvert år. Kulturstøtten vil bli fordelt mellom inntil ettårige prosjekter, flerårige prosjekter etablert i nettverk og kulturbegivenheter. Alle prosjekter må inkludere minst ett av følgende tre temaer: tilgjengelighet, bruk av ny teknologi og forholdet mellom vår kulturelle fortid og fremtid. Programmet har en total budsjetttramme på 167 mill. euro for de fem årene det varer.

EFTA/EØS-landenes finansielle bidrag til EUs kulturprogram fastsettes i henhold til EØS-avtalens artikkel 82. Det samlede bidraget for norsk deltakelse i kultursamarbeidet er beregnet til 6,6 mill. kroner for 2002. Beløpet skal dekke Norges andel av EFTA/EØS-landenes bidrag til EUs budsjett for programkostnader for Kultur 2000-programmet. Videre omfatter beløpet Norges andel av utestående utgifter som påløper i 2002 for de avsluttede programmene Kaleidoskop, Ariane og Rafael og for prøveprosjektene til Kultur 2000-programmet. Midlene til å dekke utgifter i forbindelse med EU-Kommisjonens administrasjon av EFTA/EØS-landenes deltakelse i kultursamarbeidet er også medregnet i den samlede kontingenten for norsk deltakelse i kultursamarbeidet med EU for 2002.

Det er lagt inn 6,6 mill. kroner til dekning av utgiftene knyttet til Norges deltakelse i EUs program på kulturområdet i 2002. Det tas forbehold om det endelige budsjettframlegget fra EU-Kommisjonen, EUs endelige budsjettvedtak for 2002 og endringer i utgiftene som følge av valutasvingninger.

Post 76 Hundreårsmarkeringen 1905-2005, kan overføres

Stortinget vedtok 15. desember 1998 at:

«Kulturdepartementet kan gi tilsagn om stats-tilskudd til Tusenårsskiftet-Norge 2000 AS for perioden 2000-2005 for inntil 215 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap 320, post 76. »

Tusenårsskiftet-Norge 2000 AS har vært operativt siden august 1998. Fra 1. januar 2001 skiftet selskapet navn til Hundreårsmarkeringen-Norge 2005 AS.

I samsvar med Stortingets vedtak ble selskapet i brev av 14. januar 1999 gitt tilsagn om statstilskudd på 215,0 mill. kroner for årene 2000-2005. Tilsagnet ble innfridd med 108,0 mill. kroner i 2001, slik at det gjenstår å innfri tilsagn på til sammen 107,0 mill. kroner for årene 2002-2005. Regjeringen vil foreslå at tilsagnet til selskapet

innfris med 23,5 mill. kroner i 2002. Etter dette gjenstår å innfri for årene 2003-2005 83,5 mill. kroner. Regjeringen vil videre foreslå at selskapets

tidligere forslag til innfrielse av statsstøttetilsagnet legges til grunn for perioden 2003-2005:

(i mill. kroner)			
2003	2004	2005	Totalt
23,5	25,0	35,0	83,5

Selskapet finansierer sin virksomhet gjennom statlige bidrag og egeninntekter, særlig spon-sormedvirkning fra næringslivet og lisensbasert salg. Det er tidligere redegjort for selskapets organisering og virksomhet, jf. St.prp. nr. 1 (1997-98), St.prp. nr. 1 (1997-98) Tillegg nr. 3, St.prp. nr. 55 (1997-98), St.prp. nr. 1 (1998-99) og St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Selskapet fikk ved opprettelsen to hovedopp-gaver:

- Forberede den offisielle markeringen av tusen-årsskiftet gjennom et bredt kulturprogram.
- Gjennomføre hundreårsmarkeringen 1905-2005.

Selskapets budsjettforslag for 2002

I budsjettforslaget av 14. august 2001 søker sel-skapet om å få tilført 23,5 mill. kroner for 2002 av det resterende tilsagnet på 107,0 mill. kroner. Sel-skapet opplyser at bemanningen fra 1. januar 2002 vil være redusert fra 16 til seks ansatte, i tillegg til deltidsengasjert økonomimedarbeider. Budsjett-forslaget følger proposisjonen som uttrykt ved-legg.

Gjennom sin virksomhet frem mot 2005 skal selskapet

- utvikle og gjennomføre et offisielt program i forbindelse med hundreårsmarkeringen i 2005
- holde oversikt og så langt som mulig koordi-nere og støtte de øvrige offisielle og private ini-tiativ som dels er under planlegging, og dels vil komme i de nærmeste årene etter 2005.

Det er et mål i selskapets strategi at hundreårs-markeringen omfatter hele hundreårsperioden

1905-2005, endringer og nyvinninger i et politisk, kulturelt, teknologisk og sosialt perspektiv, og videre at markeringen byr på muligheten til å sette søkelyset på utviklingen av det moderne Norge. Selskapet foreslår markering i tre progra-mavsnitt: Fortiden (forandringens hundreår 1905-2005), Samtiden (Norge i dag) og Fremtiden (på terskelen til det 21. århundre – visjoner for fremti-den).

I utviklingen av den samlede programprofilen for hundreårsmarkeringen vil selskapet legge vekt på å dekke alle landsdeler ved at det etable-res et programsamarbeid med institusjoner, kir-ken og de ulike trossamfunn, organisasjoner, næringsliv og offentlige myndigheter. Selskapet ønsker å realisere programmer innenfor et mang-fold av formidlingsformer, bl.a. film, fjernsyn, litte-ratur, scenekunst, utstillinger og seminarer – og det vil bli søkt samarbeid med produksjonsmiljøer og formidlingsinstitusjoner innenfor musikk, tea-ter, film og litteratur. Norge 2005 vil bli gitt en internasjonal profil ved å invitere til internasjonal deltakelse og ved å initiere markeringsprosjekter i utlandet. De store festivalene vil bli invitert til et samarbeid i markeringsåret 2005, slik at disse are-naene kan reflektere den nasjonale markeringens internasjonale sammenheng.

Norge 2005 ønsker å bidra til utvikling av få og store fremfor mange små prosjekter. Det vil være naturlig å se selskapets aktivitet i sammenheng med det totale kulturpolitiske virkemiddelappa-ratet ved samarbeid bl.a. med Norsk kulturråd.

Selskapets forslag til aktivitet for 2002 fremgår av følgende oppstilling:

(i mill. kroner)	
Administrative kostnader	3,6
Tusenårsprosjekter	6,4
Prosjektutgifter – programutvikling mot 2005	13,5
Totalt	23,5

Selskapets virksomhet frem mot 2002 har vært knyttet til de mange tusenårsprosjektene med innfrielse av tilsagnsfullmakter. Budsjetåret 2002 vil i hovedsak bli en mellomperiode med planlegging og initiering av prosjekter i opptrappingen mot 2005. Det er viktig at selskapet har en nær dialog med Kulturdepartementet, og at det under den videre programutviklingen blir koblet inn andre aktører som kan utløse både faglig og økonomisk engasjement.

Programopplegget for hundreårsmarkeringen i 2005 vil bli underlagt en samlet gjennomgåelse av regjeringen.

Bevilgningen i 2001 på 44,2 mill. kroner ble fordelt med 29,2 mill. kroner til selskapets virksomhet og 15,0 mill. kroner til fem tusenårssteder i fylkene. Som følge av at bevilgningsforslaget for 2002 er lavere enn i 2001, foreslår departementet at tilskudd til to av de fem tusenårsstedene videreføres i 2002 over selskapets budsjett: Domkirkeodden, Hedmark, og Hundorp, Oppland, med til sammen 6,2 mill. kroner, jf. omtale under post 73.

Når det gjelder tusenårssteder, vil selskapets innsats innbefatte kvalitetssikring og koordinering av informasjon, samt formidling av tenkning, planer og resultater slik at innsatsen får et nasjonalt perspektiv. Selskapet skal bidra til utvikling av et felles formidlings- og nettverksprosjekt for tusenårssteder i fylkene i perioden 2001-2005.

Tilsagn til tusenårsprosjekter under avslutning som kommer til utbetaling i 2002, beløper seg til 6,4 mill. kroner. Etter dette vil selskapet ha 10,9 mill. kroner til planlegging av hundreårsmarkeringen og egen drift i 2002. Avsetningen til fylkestusenårssteder vil begrense selskapets økonomiske handlefrihet i forhold til selskapets eget budsjettforslag. Departementet anser imidlertid etableringen av tusenårssteder i fylkene for så høyt prioritert at dette formålet må gå foran ønsket om større innsats fra selskapet i 2002 til prosjektutvikling mot hundreårsmarkeringen i 2005.

Post 78 Ymse faste tiltak

Posten omfatter bl.a. midler til Nordnorsk kulturråd, Folkeakademienes Landsforbund, Foreningen Norden, Fellesrådet for kunstfagene i skolen, Landsrådet for norske barne- og ungdomsorganisasjoner, nordisk kultursamarbeid og andre faste tiltak. Tilskudd til Akershus Festning for kunst og kultur, Magasinet Ung og Norsk Ballettforbunds internasjonale arbeid foreslås bevilget over denne posten fra 2002.

Tilskuddet til Folkeakademienes Landsforbund foreslås økt med 0,3 mill. kroner i 2002.

Oversikt over tiltak det foreslås midler til i 2002 under denne posten og hvilke beløp som ble avsatt til disse i 2001, følger som trykt vedlegg til denne proposisjonen, jf. vedlegg 2.

Post 79 Til disposisjon

Midlene på post 79 skal benyttes til tiltak som går utover de fast budsjetterte, og vil bli disponert til ulike engangstiltak som hovedsakelig er av landsomfattende karakter, etter initiativ fra departementet. Eksterne søknader om tilskudd til slike tiltak vil bli oversendt Norsk kulturråd for behandling, jf. omtale under kap. 320, post 74.

Post 80 Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner

Det foreslås en bevilgning i 2002 på 27,3 mill. kroner. Bevilgningen over Kulturdepartementets budsjett skal dekke frivillig basert virke for barn og unge lokalt på musikk- og amatørteaterområdet. 21,6 mill. kroner av bevilgningen kanaliseres gjennom Norsk musikkråd og 5,7 mill. kroner gjennom Norsk Amatørteaterråd.

I samarbeid med Barne- og familiedepartementet planlegger Kulturdepartementet en evaluering av ordningen i 2002.

Post 81 Kulturell skolesekk, kan overføres

Det foreslås bevilget 18,3 mill. kroner til den kulturelle skolesekken i 2002.

For 2001 har Stortinget bevilget til sammen 17,0 mill. kroner til den kulturelle skolesekken. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har stilt ytterligere 5 mill. kroner til disposisjon. I tillegg har Kommunal- og regionaldepartementet gitt tilsagn om 1,6 mill. kroner til prosjektet «Kulturskatten» i Telemark. Det er etablert en styringsgruppe og en arbeidsgruppe for Den kulturelle skolesekken. Arbeidsgruppen har utformet en utviklingsplan med forankring i læreplanen for den 10-årige grunnskolen (L97). Man forutsetter at tiltak som tildeles midler, bygger på de prinsipper som er nedfelt i denne utviklingsplanen.

Midlene fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet for 2001 er brukt til kompetanseutvikling for lærere i grunnskolen som arbeider med tema knyttet til Den kulturelle skolesekken. Midlene fra Kulturdepartementet er anvendt til etablering av nettsted, større utviklingsprosjekter i ni fylker og mindre prosjekter i ytterligere ni fyl-

ker, samt til utvikling av produksjoner og formidlingsprosjekter rettet mot grunnskolen.

Den foreslåtte bevilgning for 2002 skal sikre videreføring og videreutvikling av tiltak iverksatt i 2001.

I tildelings- og tilsagnsbrev til aktuelle institusjoner vil det bli vist til prosjektet Den kulturelle

skolesekken og at barn og unge skal være en prioritert målgruppe.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Norsk kulturråd

Hovedmål	Resultatmål
1. Stimulere til skapende åndsliv innenfor alle kunstrområdene, verne om vår kulturarv og virke for at flest mulig skal få del i kulturgodene.	1.1. Bidra til igangsetting av nyskapende og eksperimentelle prosjekter og til utviklingen av et desentralisert kulturtilbud på et høyt kvalitetsnivå. 1.2. Bidra til utvikling av en levende barne- og ungdomskultur og videreutvikling av det kulturelle mangfoldet.

Fond for lyd og bilde

Hovedmål	Resultatmål
1. Bidra til å fremme produksjon og formidling av innspillinger i lyd og /eller bilde som blir gjort i Norge, og gjennom dette bidra til at rettighetshavere og utøvende kunstnere kompenseres for den lovlige kopieringen fra fonogrammer og videogrammer for privat bruk.	1.1. Støtte produksjon og formidling av fonogrammer og videogrammer som er innspilt i Norge. Produksjon og formidling med henblikk på barn og unge og på kulturelt mangfold skal vektlegges.

Lokale og regionale kulturbygg

Hovedmål	Resultatmål
1. Bidra til hensiktsmessige lokaler for ulike kulturaktiviteter på lokalt og regionalt nivå, og medvirke til at disse får høy estetisk kvalitet.	1.1. De statlige midlene til lokale og regionale kulturbygg skal ha en god geografisk fordeling, sett på bakgrunn av behov. 1.2. Bidra til god funksjonalitet, god utnytting av eksisterende og nye lokaler og til samordning av ulike behov i lokalsamfunnet/regionen.

Nasjonale kulturbygg

Hovedmål	Resultatmål
1. Bidra til oppføring av kulturbygg som har en nasjonal oppgave, en landsomfattende funksjon eller en viktig landsdelsfunksjon.	1.1. Bidra til å dekke behovet for et forsvarlig areal, økt funksjonalitet og /eller økt sikkerhet gjennom planlegging, ombygging og /eller nybygg. 1.2. Byggene skal ha en høy arkitektonisk kvalitet.

Resultatrapport for 2000

Rapporteringen tar utgangspunkt i de resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Norsk kulturråd*Resultatmål 1.1*

Bidra til igangsetting av nyskapende og eksperimentelle prosjekter og til utviklingen av et desentralisert kulturtilbud på et høyt kvalitetsnivå

Norsk kulturråd tildelte i 2000 midler i tråd med følgende hovedfordeling, vedtatt ved kongelig resolusjon:

Tabell 11.1 Norsk kulturfond – hovedfordeling 1999-2001:

	1999	2000	2001
Litteratur	67 500	69 210	71 286
Tidsskrift	2 400	2 440	2 513
Musikk	11 100	47 425	50 258
Billedkunst og kunsthåndverk	9 300	9 846	12 535
Kulturvern	12 800	12 693	13 503
Barne- og ungdomskultur	7 600	7 590	8 075
Kulturbygg	7 500	9 430	7 972
Rom for kunst			3 600
Arkitektur	2 500	2 517	
Kultur, medier og ny teknologi	3 000	2 904	
Kultur og helse	5 000		
Kunst og det flerkulturelle samfunnet	5 000	5 000	5 150
Scenekunst:			
- frie sceniske grupper	27 510	28 200	29 046
- andre tiltak scenekunst	3 350	3 320	5 680
Andre formål	12 800	14 866	15 644
Utvalg, utredninger, publikasjoner	2 200		
Sum	179 500	215 441	225 262

Hovedområder

Fondsmidlene brukes i hovedsak til tilskudd til prosjekter etter søknader utenfra. Dessuten tar Kulturrådet selv initiativ til prosjekter. I 2000 mottok rådet omlag 3 200 søknader, og i overkant av 1 200 prosjekter fikk tilskudd. I tillegg kommer innkjøpsordningene for litteratur og billedkunst. I tildelingene er det lagt særlig vekt på å støtte nyskapende kunst, nye kunstneriske uttrykksformer og å stimulere til nye formidlingsmåter for kunst og kultur.

Litteratur utgjorde som i tidligere år det største innsatsområdet. Målet er å sikre et bredest mulig tilbud av nye bøker innenfor gitte sjangrer, av allmenne kulturtidsskrift og nye norske tegneserier. Avsetningen til litteraturformål er i stor

grad knyttet til innkjøpsordningene for ny norsk skjønnlitteratur. Etter reglene skal alle bøker som vurderes som gode nok, og som ellers faller innenfor ordningenes bestemmelser, kjøpes inn. Antall titler som blir innkjøpt, og kostnadene ved ordningene, vil derfor variere fra år til år. Etter forhandlinger mellom Norsk kulturråd og forleggerorganisasjonene var arkprisene for 2000 satt til et slikt nivå at bevilgningene dekket innkjøpet. I 2000 ble 210 titler for voksne og 120 barne- og ungdomsutgivelser kjøpt inn. En evaluering av innkjøpsordningene ble igangsatt høsten 2000 som en delundersøkelse i den store utredningen «Strukturendringer i bokbransjen».

På musikkområdet er Norsk kulturråds hovedmål å støtte den skapende delen av norsk musikkliv og å medvirke til å verne og gjøre den

norske musikkarven tilgjengelig. I 2000 ble forvaltningen av flere store tilskuddsordninger overført fra Rikskonsertene til Norsk kulturråd. Den største er tilskuddsordningen for musikkfestivaler, på 21,3 mill. kroner. Gjennom denne ordningen ble det gitt statlig tilskudd til 39 musikkfestivaler i 16 fylker i 2000. Det har vært mer enn en fordobling av antall søknader om støtte over denne ordningen fra 1997 til 2000. Tilskuddsordningen for lokale konsertinitiativ ble også overført fra Rikskonsertene. Her ble det fordelt 5,7 mill. kroner til bl.a. 857 konserter. I tillegg til de to nevnte ordningene fikk Norsk kulturråd ansvaret for to tilskuddsordninger innen rytmisk musikk: Tilskuddet til det landsomfattende nettverket av spillesteder for rock, Norgesnett, og Turne-, transport- og festivaltilskuddsordningen for rock og nærliggende musikkformer. Musikkverkstedordningen for jazz, rock og folkemusikk i Norsk musikkråd ble videreført i 2000. På grunnlag av 900 søknader ble det gitt tilskudd til 339 prosjekter i 148 kommuner. Foruten de spesielt nevnte tiltakene har musikkavsetningen også bl.a. blitt disponert til musikkensembler, innkjøpsordningen for fonogrammer, klassikerstøtten for fonogramområdet, musikkdramatikk og bestillingsverk.

Avsetningen til billedkunst og kunsthåndverk brukes til å stimulere til skapende virksomhet innenfor billedkunst, kunsthåndverk og kunstnerisk fotografi, medvirke til at kunsten er tilgjengelig og til å bevare bildende kunst. Innkjøpsordningen for samtidskunst ble lagt om fra 2000. 58 verk ble innkjøpt av innkjøpskomiteen og fordelt til offentlige kunstsamlinger rundt om i landet. Støtten på billedkunstudrådet fordeler seg ellers på støtte til utstillinger og visningsrettede prosjekter, debutant- og utstyrsstøtte, publikasjoner og diverse andre tiltak. Som en oppfølging av Kulturrådets rapport «Skjønnet og utstyret» fra 1999 om elektronisk basert billedkunst, ble det bevilget midler til maskin- og programvare m.m. til medieverksteder i Trondheim, Bergen og Oslo. Debutant- og utstyrsstøtteordningene for billedkunstnere, kunsthåndverkere og fotografer har hatt en betydelig økning i antall søknader i 2000.

Målet for kulturvernområdet er å verne den norske kulturarven og gjøre den bedre kjent og tilgjengelig for flest mulig. I 2000 er prosjekter relatert til emnene samtidsdokumentasjon, kystkultur, fotobevaring, det flerkulturelle samfunnet og prosjekter med vekt på formidling til barn og unge blitt særlig prioritert. Det ble gitt støtte til i alt 120 prosjekter, hvorav 40 ved museer. Store

delar av avsetningen gikk til formidlingstiltak; utstillinger, film-/videoprosjekter og fagbøker.

Innenfor kulturbyggavsetningen søker Kulturrådet å stimulere til nyskaping av arkitektur og innhold for kulturbygg. Det er også et hovedmål å medvirke til realisering av bygg for produksjon og formidling av nyskapende profesjonell kunst og medvirke til å heve den arkitektoniske og funksjonelle kvaliteten i visningslokaler for kunst. I 2000 startet Norsk kulturråd det treårige, tverrfaglige prøveprosjektet «Rom for kunst». Målet er å støtte en oppgradering av visnings- og produksjonslokaler for prosjektbasert kunst.

Området barne- og ungdomskultur dekker både kultur for barn og unge og barn og unges egen kultur. Rådets arbeid omfatter både større forsøksprosjekt, særskilte tiltak der det er dokumentert spesielle behov og støtte til prosjekter etter søknad utenfra. I 2000 er det lagt spesiell vekt på tiltak for ungdom og for de aller minste, dvs barn under tre år. Internettprosjektet «www.trafo.no» for ungdom mellom 16 og 22 år og «Klangfugl – kunst for de minste» er eksempler på dette.

Kulturrådet arbeider med tiltak innenfor hele det ikke-institusjonaliserte scenekunstheltet. Den største avsetningen går til støtteordningen for fri scenekunst. I 2000 ble 28,2 mill. kroner fordelt i støtte til 63 prosjekter under denne ordningen, både dans, teater og musikkteater. Ellers er støtten gitt til prosjekt-/arbeidskontrakter knyttet til ny norsk dramatikk, flere koreografiprojekter og andre tiltak på scenekunstudrådet.

Større prosjekter i Kulturrådets regi

Avsluttede prosjekter i 2000

Arkitektur opphørte som fagområde fra og med 2001, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001). Kulturrådet har hatt som mål å stimulere til nyskapende og eksperimentell arkitektur og bidra til å øke bevisstheten om arkitekturens samfunnsmessige betydning og forståelsen av arkitektur som estetisk fagdisiplin. «Kultur, medier og ny teknologi» har vært et satsingsområde for Kulturrådet siden 1994. Fram til 1998 konsentrerte Kulturrådet seg om større, egeninitierte tiltak på medieområdet. I perioden 1998 til 2000 har hovedvekten ligget på et treårig forsøk med støtte til kunst og ny teknologi. Fra 2001 er støtte til kunst og ny teknologi inkludert i Kulturrådets avsetninger til scenekunst og billedkunst. Andre prosjekter som ble avsluttet i 2000 er «Attacca_00» og «Operatoriet». «Attacca_00» var en del av Kulturrådets tusenårsmarkering, hvor man løftet fram noen av rådets satsinger på

musikkområdet innen ulike sjangre. 2000 var også siste år i rådets treårige støtte til «Momentum»-biennalen i Moss.

Pågående prosjekter

Kulturrådet har siden 1998 hatt et eget utviklingsprogram for kulturelt mangfold: «Mosaikk» (Kunst og det flerkulturelle samfunnet). Målet er å bidra til å fremme og integrere fler- og tverrkulturelle uttrykk i de etablerte kunst- og kulturpolitiske ordningene, og bedre minoriteters mulighet for kulturell utfoldelse og deltakelse i kunst- og kulturlivet. I 2000 er det fokusert på to hovedområder: Å stimulere produksjon og formidling av kunst med ikke-vestlig bakgrunn i de etablerte kunstinstitusjonene, og å videreutvikle arbeidet med kulturelt mangfold innenfor Kulturrådet. Prosjektet «LilleBox» på Black Box Teater var inne i sitt tredje år i 2000. Målet er å tilby moderne scenekunst til barn mellom tre og tolv år. Prosjektet avsluttes i 2001. Det gjør også prosjektet «Ungdom og scenekunst». Her tildeles midler til profesjonelle scenekunstnere utenfor institusjonene for å produsere og vise forestillinger for ungdom. Sammen med Teater Avant Garden i Trondheim og Teatergarasjen BIT i Bergen fikk Black Box Teater også støtte fra det treårige prosjektet «Nettverk for scenekunst». Andre pågående prosjekter er «Støtteordningen til gjestespill», «Estetisk utsmykning av skoleanlegg», samt litteraturformidlingsprosjektene «Inn i teksten» og «Millitt – litteratur på moen».

Nye store forsøksprosjekter i 2000

«Rom for kunst», et treårig prøveprosjekt som startet i 2000, tar sikte på å støtte etablering og oppgradering av formidlings- og produksjonssteder for prosjektbasert kunst. Prosjektet er et samarbeid mellom Kulturrådets fagutvalg for scenekunst, billedkunst, musikk og kulturbygg. Rådet bevilget i 2000 de første midlene til utvikling og oppstart av et treårig, internettbasert utprøvningsprosjekt for ungdom mellom 16 og 22 år, «www.trafo.no». Ungdommen skal få presentere

egne kunstprosjekter på internett, få tilbud om konsulenthjelp fra profesjonelle kunstnere og kunne søke om tilskudd til utvikling av ideer. Prosjektet «Klangfugl – kunst for de minste» kom for alvor igang i 2000. Målsettingen er å gi de aller minste barna større mulighet til å møte og oppleve profesjonell kunst.

Utredninger og evalueringer

Utredningsvirksomheten utgjør en stadig viktigere del av rådets arbeid. En del utrednings- og evalueringsarbeid utføres ved Kulturrådets utredningsenhet, men i hovedsak blir eksterne forskere og forskningsinstitusjoner engasjert på prosjektbasis. I 2000 ble to evalueringer og ti utredninger avsluttet. Det ble igangsatt ni evalueringer og fire utredninger som det arbeides videre med.

Resultatmål 1.2:

Bidra til utvikling av en levende barne- og ungdomskultur og videreutvikling av den flerkulturelle dimensjonen

Av de fem større flerårige prosjektene som er igangsatt i 2000 er det to som har barn og unge som særskilt målgruppe. Totalt 103 prosjekter som fikk tilskudd i 2000 knytter seg til utvikling av barne- og ungdomskultur. Av disse er 58 gitt tilskudd fra avsetning til barne- og ungdomskultur. Det er 64 prosjekter som har et flerkulturelt perspektiv. Av disse er 44 helt eller delvis finansiert gjennom Mosaikk-programmet.

Fond for lyd og bilde

Resultatmål 1.1:

Å støtte produksjon og formidling av fonogrammer og videogrammer som er innspilt i Norge. Produksjon og formidling med henblikk på barn og unge og på den flerkulturelle dimensjon skal vektlegges

Midlene til Fond for lyd og bilde, tidl. Norsk kassetavgiftsfond, er de siste tre år fordelt på følgende måte:

Tabell 11.2 Fond for lyd og bilde – fordeling av midler 1999-2001:

	(i 1 000 kr)		
	1999	2000	2001
Fonogram/produsenter	5 202	4 958	4 235
Fonogram/kunstnere	3 383	3 222	2 662
Video/film	8 819	8 283	7 743
Musikk	5 343	5 098	4 356
Tekst	1 976	1 867	1 936
Scene	3 525	3 340	3 267
Til disposisjon for styret	2 096	3 235	3 299
Sum	30 343	30 003	27 498

Bevilgningen til Fond for lyd og bilde for 2000 var 29,6 mill. kroner, mens tildelinger i 2000 utgjorde 30 mill. kroner. Differansen skyldes tilbakeføring av midler på grunn av ikke fullførte prosjekter.

I 2000 var samlet søknadssum til fondet på 378 mill. kroner og tildelte midler fordelt på 479 tildelinger utgjorde 7,9 pst. av søknadssummen.

Lanseringsstipendet, tildelt fra fondet for første gang i 1988, ble vedtatt avvirket etter forutgående evaluering i 2000. Det ble satt i gang forsøk med tilskudd direkte rettet mot markedsføring og formidling av prosjekter som faller innenfor fondets ansvarsområde.

Bredbånd i folkebibliotekene

Som et ledd i regjeringens handlingsplan for bredbånd satte Kulturdepartementet av 15 mill. kroner til bredbånd i folkebibliotekene. Ordningen forvaltes av Statens bibliotektilsyn. Det kom inn

totalt 77 søknader med en total søknadssum ca. 64 mill. kroner. Flertallet av søknadene holdt et høyt nivå og oppslutningen om ordningen er meget god. Flere av de 22 prosjektene som ble tildelt støtte, bygger på samarbeid mellom fylkesbibliotek og folkebibliotek eller regionalt samarbeid folkebiblioteker imellom.

Lokale og regionale kulturbygg

Resultatmål 1.1:

De statlige midlene til lokale og regionale kulturbygg skal ha en god geografisk fordeling, sett på bakgrunn av behov

Tabellen nedenfor viser :

- fordelingen av bevilgningen i 2000 til den enkelte fylkeskommune
- fylkeskommunenes fordeling av det tildelte rammebeløpet

Tabell 11.3 Fordeling av midler til lokale og regionale kulturbygg i 2000:

	Fylke	Lokale kulturbygg		Regionale kulturbygg	
		Tildelt tilskudd (i 1 000 kr)	Antall bygg som fikk tilskudd	Tildelt tilskudd (i 1 000 kr)	Hvilke kulturhus som fikk tilskudd
1.	Østfold	850	2		
2.	Akershus	1 502	2	1 000	Ullensaker
3.	Oslo	606	2		
4.	Hedmark	1 018	3	2 500	Rena
5.	Oppland	0	0		
6.	Buskerud	1 217	3	2 500	Drammen Teater og Kulturhus
7.	Vestfold	1 280	2		
8.	Telemark	346	1		
9.	Aust-Agder	0	0		
10.	Vest-Agder	900	1		
11.	Rogaland	373	5	996	Bryne Kino og Gamle Mølle
12.	Hordaland	161	1		
14.	Sogn og Fjordane	1 305	6	2 000	Førdehuset
15.	Møre og Romsdal	351	1	2 500	Parken kulturhus
16.	Sør-Trøndelag	1 315	3	2 500	Storstuggu Røros
17.	Nord-Trøndelag	700	3		
18.	Nordland	2 953	8		
19.	Troms	394	1		
20.	Finnmark	1 100	2		
	I alt	16 371	40	13 996	7 hus

40 lokale kulturbygg som hadde fått deltilskudd tidligere, fikk siste del av tilskuddet i 2000. Det vil si at fylkeskommunenes tildeling av midler i 1999 også var utslagsgivende for hvilke lokale kulturbygg som fikk midler i 2000.

Fem regionale kulturbygg som hadde fått deltilskudd tidligere, fikk siste del av tilskuddet i 2000. I tillegg fikk to førstegangstildeling (Rena kulturhus i Åmot kommune og Storstuggu på Røros). De syv regionale kulturbyggene som fikk midler, er lokalisert til syv ulike fylker.

Resultatmålet må sies å være oppnådd.

Resultatmål 1.2:

Behovet for opprusting av eksisterende lokaler vil bli tillagt vekt

Av de 47 lokale og regionale kulturbyggene som fikk midler, gjaldt 19 ombygging av eller tilbygg til eksisterende kulturhus. Dette utgjorde 41,7 pst.

av midlene, 5 pst. mindre enn i 1999. Videre gikk 9,1 pst. av midlene til ombygging fra andre formål, det samme som i 1999, og 49,1 pst. av midlene til nybygg, 5 pst. mer enn i 1999.

Resultatmålet må sies å være oppnådd i tilfredsstillende grad.

Resultatmål 2.1:

Kommunale kulturbyggplaner utarbeides og vedtas i henhold til utvidete plankrav

Plankravet er bortfalt, og dette resultatmålet er derfor ikke oppsummert.

Resultatmål 2.2:

Kulturbyggplaner blir vedtatt i alle fylkeskommuner, basert på fylkesplanen, evt. en fylkesdelsplan for kultur

Plankravet er bortfalt, og dette resultatmålet er derfor ikke oppsummert.

Nasjonale kulturbygg

Byggherreansvaret for følgende prosjekter ble ivaretatt av Statsbygg: Sørlandet Kunstmuseum, Ivar Aasen-tunet, Rogaland Teater og Kunstnerne Hus. Forsvarets bygningstjeneste hadde byggherreansvaret for Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseum. Gjennomførings- og fullfinansieringsansvaret for tusenårsstedet Jugendsilsenteret i Møre og Romsdal og Nes Verk i Aust-Agder ble ivaretatt av lokale og regionale myndigheter.

Ombyggingsprosjektet ved Kunstnerne Hus og ombyggingen av Forsvarets lokaler på Karljohansvern i Horten til Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum ble ferdigstilt våren 2001.

Resultatmål 1.1:

Bidra til å dekke behovet for et forsvarlig areal, økt funksjonalitet og/eller økt sikkerhet gjennom prosjektering, ombygging og/eller nybygg

Gjennom brukernes medvirkning i utrednings- og programmeringsprosessene legges grunnlaget for at virksomhetene får dekket sitt behov for et forsvarlig areal, økt funksjonalitet og/eller økt sikkerhet. Dette følges opp i prosjekterings- og byggeprosessen.

Rogaland Teater har i lengre tid arbeidet under upraktiske forhold. Det pågående til- og ombyggingsprosjektet på totalt 2 670 kvm. vil vesentlig forbedre funksjonaliteten og gi bedre arbeidsforhold ved teateret.

Rehabiliteringen av Kunstnerne Hus har sikret og forbedret den bygningsmessige standarden, oppgradert tekniske anlegg og økt sikkerheten mot innbrudd og brann.

Resultatmål 1.2:

Byggene skal ha høy arkitektonisk kvalitet

Valget av de arkitektoniske løsningene er en viktig enkeltbeslutning for å sikre god arkitektonisk kvalitet. Planleggings- og byggeprosessen tilpasses det enkelte prosjekts egenart.

Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner

I 2000 ble Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner etablert. Over Kulturdepartementets budsjett ble det bevilget 7,6 mill. kroner, hvorav 6 mill. ble kanalisert til musikkområdet gjennom Norsk musikkråd og 1,6 mill. kroner tilkom teaterområdet gjennom Norsk Amatørteaterråd.

Tusenårsselskapet-Norge 2000 AS

Selskapet har hatt ansvaret for markeringen av nyttårshelgen 1999/2000 (tusenårshelgen) og har vært katalysator og koordinator for tusenårsprosjektene. I tillegg har tilskuddet til Kirkens markering av Jubileum 2000 vært fordelt via selskapet. Markeringen av tusenårsskiftet ble gjennomført ved å støtte ca. 250 kulturprosjekter i tillegg til egeninitiert aktivitet fra selskapets side. Etter markeringen av overgangen fra 1999 til 2000 har selskapet hovedsakelig arbeidet med tusenårsprosjekter.

De viktigste arbeidsområdene i 2000 var bl.a.:

- videreføring av arbeidet med faglig og finansiell oppfølging av ca. 200 tusenårsprosjekter innenfor følgende programområder:
 - a) gi barn og unge rom for skapende utvikling gjennom medvirkning og utfoldelse av egne kulturuttrykk
 - b) bidra til å ta vare på viktige historiske og kulturhistoriske minner ved å fokusere på hvordan de i dag kan utvikles til også å gi perspektiver på fremtid
 - c) bidra til å gi det flerkulturelle Norge identitet og aksept, og til fellesskap og solidaritet på tvers av landegrenser
 - d) fremme ny kunst, arkitektur, design og økt forståelse
 - e) bidra til at teknologien benyttes til å skape et kvalitativt bedre samfunn, bl.a. ved at forsknings- og utdanningsinstitusjoners kunnskap om fortid, nåtid og fremtid gjøres tilgjengelig for et bredere publikum
 - f) bidra til bred folkelig deltakelse i demokratiske prosesser ved å skape debatt om vår tids etiske, religiøse og verdi- og miljømessige utfordringer
- produksjon av vandrestillingen «Håp & Kjærlighet – Impulser mot Norge gjennom 1000 år» – samt realisering av skolebokprosjektet «IMPULSER – Lesestykker for framtida» i forbindelse med utstillingen
- i samarbeid med en rekke instanser innen bibliotek- og bokbransjen satt fokus på boken ved tusenårsskiftet ved å invitere den lesende del av befolkningen til å delta i konkurransen Din tusenårsbok
- etablert et sentralt nettverk av politikere og forvaltningen fra Oslo, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim, Bodø og Tromsø til utvikling av fremtidens kulturpolitiske strategier for norske byer

- i samarbeid med Norsk Form satt fokus på stedsutvikling i norske kommuner gjennom etablering av kommunenes tusenårssteder
- sammen med Miljøverndepartementet, Miljø-

heimevernet, Stiftelsen Idebanken og flere, utviklet nettverkskonseptet 07-06-05 – et åpent forbedringsprosjekt – en ny miljøpolitisk nedtelling mot 7. juni 2005.

Kap. 3320 Allmenne kulturformål (jf. kap. 0320)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter	190		250
03	Refusjon			
16	Refusjon av fødselspenger / adopsjonspenger	536		
18	Refusjon av sykepenger	149		
	Sum kap. 3320	875		250

Post 01 Ymse faste tiltak

Posten gjelder inntekter ved Norsk kulturråd, jf. kap. 320, post 01.

Post 03 Refusjon

Posten gjelder refusjon fra EU i forbindelse med Norsk kulturråds arbeid som kontaktpunkt for EUs kulturprogram, jf. kap. 320, post 01.

Kap. 0321 Kunstnerformål

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	10 668	10 458	10 719
73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	75 802	80 216	87 353
74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	71 921	74 013	78 913
75	Vederlagsordninger	79 356	84 208	86 782
	Sum kap. 0321	237 747	248 895	263 767

Kapitlet omfatter statsstipend, stipend og garantiinntekter til kunstnere. I tillegg blir det gitt vederlag til stipendkomiteene. Kapitlet omfatter også visningsvederlag, utstillingsstipend, bibliotekvederlag og TONO-vederlag for bruk av kirke-musikk.

I forhold til 2001 er det foretatt følgende teknisk endringer:

- 1,2 mill. kroner til samiske kunstnerstipend og stipendkomitevederlag er overført fra kap. 321, post 73 til kap. 320 post 53.

Budsjettforslag 2002

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke utgiftene til statsstipendiater. Departementet fremmer forslag om nytt statsstipend i lønnstrinn 35 til Torunn Ystaas, Solveig Bøhle og Sverre Ødegaard. Stipendet er tidsavgrenset til stipendiaten oppnår pensjonsalder, for tiden 67 år.

Post 73 Kunstnerstipend m.m., kan overføres

Bevilgningen under denne posten går til æresstipend, stipend for eldre fortjente kunstnere, arbeidsstipend, arbeidsstipend for yngre kunst-

nere, reise-, studie- og vikarstipend, etablerings- og materialstipend, samt aspirantordningen for kunstnere i etableringsfasen.

For å uttrykke en særlig anerkjennelse overfor personer som har ytt en helt spesiell innsats innenfor kunst- og kulturfeltet tildeles unntaksvis æresstipend og æreslønn. Tre æresstipend videreføres i 2002. I tillegg foreslås at skuespilleren Wenche Foss tildeles æreslønn fra og med 2002, og at nye æresstipend tildeles komponisten Antonio Bibalo, samt programskaperen, forfatteren og visekunstneren Erik Bye. Beløpsmessig foreslås æreslønnen og samtlige æresstipend satt til kr 200 000.

I 2001 er det opprettet 13 nye arbeidsstipend, hvorav ett øremerket for samiske kunstnere. 186 ordinære arbeidsstipend og 169 arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere, foreslås videreført i 2002. Arbeidsstipendenes størrelse foreslås økt fra kr 145 000 til kr 148 000.

Midler til seks arbeidsstipend og til diversestipend for samiske kunstnere er overført til kap. 320 post 53, jf. omtale under nevnte post.

Stipendkomiteene bestemmer selv antall stipend og stipendbeløp innenfor de rammer som er gitt og de maksimumsbeløp som departementet har fastsatt for de ulike typer av såkalte diversestipend (reise- og studiestipend, materialstipend, etableringsstipend m.m.).

Ordnningen med 18 aspirantstillinger i lønnsstrinn 17 ved profesjonelle kunstinstitusjoner foreslås videreført i 2002. Aspirantordningen administreres av Norsk kulturråd, som nå har igangsatt en evaluering av ordningen.

Det er regnet med 281 stipend for eldre fortjente kunstnere. Hvert stipend er på kr 20 000.

Bevilgningen dekker også utgifter til de ulike stipendkomiteene som gir sakkyndig innstilling til Utvalget for statens stipend og garantiinntekter om fordeling av midlene.

Det foreslås 4,7 mill. kroner til opprettelse av et nytt etableringsstipend fra annet halvår 2002. Forslaget er en oppfølging av Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Innst.S. nr. 337 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 27 (2002-2001) Gjør din plikt-krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning:

«Stortinget ber Regjeringa gjere framlegg om å innføre eit etableringsstipend basert på gjennomført utdanning for bildekunstnarar, ballettkunstnarar og diplomgraden for komposisjon og direksjon. Det er ein føresetnad at stipendet vert tildelt alle ferdig uteksaminerte studentar som går inn i yrket.»

Departementet vil utarbeide regelverk for ordningen i samsvar med Stortingets vedtak.

Utgiftene til administrasjon av ordningen vil bli dekket innen avsetningen på 4,7 mill. kroner.

Post 74 Garantiinntekter, overslagsbevilgning

Under denne posten blir det gitt støtte til om lag 529 kunstnere i form av garantiinntekter. Dette er en tilskuddsform hvor kunstnere gis tilsagn om tilskudd frem til pensjonsalder, under forutsetning av at kunstneren opprettholder sin kunstneriske aktivitet. Tilskuddet avkortes i forhold til annen inntekt.

Den maksimale garantiinntekten svarer til lønnsstrinn 1 i statens lønnsregulativ, med et fradrag på 65 pst. av annen inntekt to år før. Departementet har i 2001 inngått avtale med 16 kunstnerorganisasjoner, med forbehold om Stortingets bevilgning, om innføring av et fribeløp i garantiinntekten. Avtalen innebærer at mottakeren av garantiinntekt kan trekke fra et fribeløp før avkortningsregelen får virkning.

I henhold til avtalen beregnes fribeløpet ut fra grunnbeløpet i folketrygden, for tiden kr 51 360. F.o.m. 2002 er fribeløpet halvparten av grunnbeløpet (1/2 G), f.o.m. 2003 3/4 G og f.o.m. 2004 1 G. Utgiftene ved avtalen i 2002 er med någjeldende grunnbeløp beregnet til ca. 2,7 mill. kroner, i 2003 til ca. 4,0 mill. kroner og i 2004 til ca. 5,4 mill. kroner.

Post 75 Vederlagsordninger

Posten omfatter bibliotekvederlag, visningsvederlag, TONO-vederlag for kirkemusikk og utstillingsstipend.

Bibliotekvederlag

Det er inngått avtale om bibliotekvederlag for perioden 1998-2001. I henhold til denne avtalen blir vederlaget for årene 1999-2001 beregnet ut fra antall verk til utlån i bibliotekene, jf. lov om bibliotekvederlag av 29. mai 1987 nr 23. Den avtalte pris per verk er 123,5 øre for 1998, 129 øre for 1999, 135 øre for 2000 og 140 øre for 2001. Det blir arbeidet med spørsmål som gjelder skolebibliotekstatistikken og vederlag for verk i elektronisk form. Avtalen om bibliotekvederlag utløper i 2001 og det forhandles nå om en ny avtale.

Visningsvederlag

Etter avtalen om visningsvederlag for perioden 1998-2001 utgjør vederlaget for 2001 21 mill. kroner. Vederlaget for årene etter 1998 skal fremkomme ved at foregående års visningsvederlag først gis et tillegg på 2,5 pst. årlig vekst. Denne summen skal deretter multipliseres med en indeks lik rammen for lønnsoppgjøret i staten. Avtalen er oppsigelig med seks måneders varsel i hele avtaleperioden. Avtalen om visningsvederlag utløper i 2001 og det vil derfor bli forhandlet om en ny avtale for neste år.

TONO-vederlag for kirkemusikk

Det inngås årlig avtale mellom Kulturdepartementet og TONO om vederlag for bruk av kirke-

musikk. I 2001 var det avsatt 1,3 mill. kroner til dette formål. Departementet fremmer tilbud om nytt avtalebeløp på bakgrunn av generell prisomregning og resultatet av lønnsoppgjøret i staten.

Utstillingsstipend

Det er lagt inn 3,8 mill. kroner til utstillingsstipend. Norsk kulturråd administrerer ordningen.

Resultatmål for 2001

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Statens kunstnerstipend skal legge forholdene til rette for at enkeltkunstnere skal kunne bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv.	1.1. Direkte tilskudd skal bidra til å gi skapende og utøvende kunstnere mulighet til kunstnerisk aktivitet, og dermed legge til rette for kunstnerisk mangfold. 1.2. Yngre/nyetablerte kunstnere skal gjennom den særskilte stipendordningen og aspirantordningen kunne komme i gang med sin kunstneriske aktivitet.
2. De kollektivt baserte kulturpolitiske vederlagsordningene skal gi opphavsmenn vederlag for offentlig bruk av åndsverk.	2.1. Bibliotekvederlagsmidlene skal stimulere skapende arbeid, i første rekke forfattervirksomhet. 2.2. Visningsvederlaget skal stimulere skapende arbeid: norsk og samisk billedkunst, fotografisk kunst og kunsthåndverk.

Resultatrapport for 2000**Statsstipendiater**

Statsstipendiatorordningen ble i 1999 gjort til gjenstand for en grundig gjennomgang og vurdering i Kulturdepartementet i samarbeid med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Resultatet av gjennomgangen ble lagt fram i St.prp. nr. 1 (1999-2000). På denne bakgrunn ble det utarbeidet nye retningslinjer for ordningen.

Stipendiatenes økonomiske kår ble bedret ved at alle stipendinnehavere som var under pensjonsalder og som hadde hatt såkalt beløpstipend, ble overført til stipend tilsvarende l.tr. 33 på statens regulativ og innmeldt i Statens pensjonskasse. Videre ble det bestemt at alle stipendiater bortsett fra pensjonistene skal ha stipendbeløp som følger kode 1017 Stipendiat eller i spesielle tilfeller kode

1378 Stipendiat, i statens lønnsplaner for å få del i den generelle lønnsutviklingen på regulativet. I 2000 fikk statsstipendiaterne på lønnstrinn et generelt opprykk slik at de som var plassert på lønnstrinn 33 rykket opp i lønnstrinn 35, og de som var i lønnstrinn 38 rykket opp i lønnstrinn 40.

Bibliotekvederlag

Staten betaler et årlig kollektivt vederlag for utnyttelse av verk som er utgitt her i landet og som disponeres til utlån i offentlige bibliotek. Ordningen er regulert i lov av 29. mai 1987.

Bibliotekvederlaget er et kulturpolitisk vederlag som skal stimulere skapende arbeid, i første rekke forfattervirksomhet. Vederlaget er ikke knyttet til bruken av arbeidet til den enkelte opphavsmann, men sikrer opphavsmennene samlet et

vederlag for den bruken allmennheten gjør av arbeidene deres i bibliotekene. Midlene blir fordelt til fond opprettet av organisasjoner med for-

handlingsrett til bibliotekvederlag, og viderefordelt bl. a. som stipend.

Fordelingen mellom fondene foretas av de vederlagsberettigede organisasjonene.

Tabell 11.4 Fordeling av bibliotekvederlaget i 2000:

	(i mill. kroner)
Norsk Forfatter- og Oversetterfond	28,3
Det faglitterære fond	16,2
Komponistenes Vederlagsfond	2,3
Norsk Illustrasjonsfond	1,9
GRAFILLs bibliotekvederlagsfond	1,4
Norske Grafikeres Fond	0,9
Norske Fagfotografers Fond	0,6
Norsk Fotografisk Fond	0,6
De norske kritikerlagene	0,4
Samiske Kunstneres og Forfatteres Vederlagsfond	0,3
Tekstforfatterfondet	0,7
Kunsthåndverkernes Fond	0,3
Den Norske Fagpresses Forening	0,2
Samisk faglitterært fond	0,2
Sum	54,3

Visningsvederlag

Staten betaler et årlig kollektivt vederlag for offentlig visning av norsk og samisk billedkunst, fotografisk kunst og kunsthåndverk i offentlige eller offentlig støttede institusjoners eie. Ordningen ble lovfestet i 1993.

Det ble i 1999 satt i gang en undersøkelse med sikte på å bringe på det rene antall kunstverk i

offentlig eie som vil komme inn under ordningen med visningsvederlag. I henhold til Avtale om visningsvederlag, Del III, § 3 ble det nedsatt et beregningsutvalg til å skaffe til veie statistisk materiale over visningsenheter som omfattes av avtalen. Av praktiske grunner ble undersøkelsen avgrenset til å omfatte kun billedkunst. I følge rapporten som ble utarbeidet, er det i overkant av 190 000 billedkunstverk i offentlig eie i Norge.

Tabell 11.5 Fordeling av visningsvederlaget i 1999:

	(i mill. kroner)
Norske Billedkunstneres Vederlagsfond	16,5
Kunsthåndverkernes Fond	2,4
Norsk Fotografisk Fond	0,4
Samiske Kunstneres og Forfatteres Vederlagsfond (SKFV)	0,2
Sum	19,5

Utstillingsstipend

I 2000 ble det gitt et tilskudd på 3,8 mill. kroner til utstillingsstipend som skal gi billedkunstnere,

kunsthåndverkere og fotografer bedre betingelser i deres arbeid med utstillinger, og heve kvaliteten og styrke profesjonaliteten i utstillingsvirksomheten i kommuner og fylkeskommuner.

Tabell 11.6 Antall utstillingsstipend i 1999 og 2000 fordelt på fylker/utstillingssteder:

Fylke/region	1999	2000
Østfold	5	10
Vestfold	7	7
Buskerud	9	9
Trøndelag	10	8
Nord-Norge	10	10
Møre og Romsdal	7	5
Oppland	6	4
Hordaland	5	10
Sogn og Fjordane	5	3
Rogaland	7	10
Oslo	15	15
Hedmark	7	5
Agder	9	9
Akershus	5	8
Telemark	9	8
Totalt	116	121

Stipend og garantiinntekter

Tabell 11.7 Antall søkere og mottakere av stipend og garantiinntekter i 1999 og 2000 fordelt på ulike stipendtyper:

	Søkere ¹⁾ 1999	Søkere ¹⁾ 2000	Mottakere 1999	Mottakere 2000
Garantiinntekt	377	380	542	545 ²⁾
Stipend eldre fortjente kunstnere ³⁾			281	281
Reise- og studiestipend	2 377	2 530	299	207
Arbeidsstipend (fra ett til fem år)	2 294	2 525	180 ⁴⁾	180
Arbeidsstipend for yngre kunstnere (fra ett til tre år)	1 265	1 171	162 ⁵⁾	162
Andre stipend	2 790	3 065	191	156
Statsstipend	⁶⁾		54	51
I alt	9 103	9 671	1 709	1 582

1) Til nye tildelinger

2) Det ble tildelt garantiinntekt til 24 nye kunstnere i 2000.

3) Innstilles etter forslag fra organisasjonene. Søker ikke selv.

4) Samlet tall. 78 av disse var ledige til nytildeling i 2000.

5) Samlet tall. 116 av disse var ledige til nytildeling i 2000.

6) Tildeling etter forslag fra personer som faglig kan vurdere kandidaten, og etter innstilling fra departementet til Stortinget, jf. budsjettforslaget.

Rapporteringen nedenfor tar utgangspunkt i de resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (1999-00).

Resultatmål 1.1

Direkte tilskudd skal bidra til å gi skapende og utøvende kunstnere mulighet til kunstnerisk aktivitet, og dermed legge til rette for kunstnerisk mangfold

Antall arbeidsstipend ble opprettholdt i 2000, og stipendbeløpet ble økt fra kr 141 000 til kr 145 000.

Det samlede beløp for såkalte diversestipend (reise-, studie-, etablering-, materialstipend m.fl.) utgjorde 9,3 mill. kroner.

Det ble tildelt 24 garantiinntekter i erstatning for kunstnere som var gått ut av ordningen.

Resultatmål 1.2

Unge/nyutdannede kunstnere skal gjennom den særskilte stipendordningen og aspirantordningen kunne komme i gang med sin kunstneriske aktivitet

De 162 arbeidsstipendene for yngre kunstnere ble videreført i 2000 og stipendet økte fra kr 141 000 til kr 145 000.

Aspirantordningen ble igangsatt i 1998. Enkeltinstitusjonene foretok i løpet av første halvår 1999 tilsetting i de 18 aspirantstillingene i lønnsstrinn 17 ved profesjonelle kunstinstitusjoner. Ordningen ble videreført i 2000. Ordningen administreres av Norsk kulturråd. Kulturrådet har i år igangsatt en evaluering av ordningen etter at den nå har fungert i to og et halvt år.

Tabell 11.8 Fordeling av stipend- og garantiinntekter i 1999 og 2000 på de ulike kunstnergruppene:

	Antall		Antall		(i 1 000 kr)	
	Garanti- inntekter 1999	Garanti- inntekter 2000	Arbeids- stipend 1999	Arbeids- stipend 2000 ²⁾	Diverse stipend 1999	Diverse stipend 2000 ³⁾
Billedkunstnere	284	285	98	98	2 112	1 824
Kunsthåndverkere	101	100	48	48	1 706	1 255
Skjønnlitterære forfattere	47	47	48	48	1 301	1 117
Barne- og ungdomsbokforfattere	10	10	8	8	434	397
Dramatikere	3	3	6	6	411	360
Oversettere	2	3	4	4	329	283
Faglitterære forfattere	4	5	3	3	42	39
Musikere/sangere/-dirigenter	22	23	21	21	1 318	847
Komponister	15	15	8	8	387	237
Populærkomponister	1	1	8	8	394	283
Skuespillere	10	11	13	13	578	455
Sceneinstruktører	2	2	5	5	200	135
Scenografer	2	2	2	2	146	115
Teatermedarbeidere					79	48
Ballettkunstnere	21	21	22	22	551	454
Kritikerlagene					84	77
Journalister					68	63
Fotografer	9	10	10	10	466	252
Filmkunstnere	2	2	12	12	315	288
Arkitekter	2	2			104	77
Interiørarkitekter	3	3			291	67
Diverse andre	2	2	15	15	410	320
Samiske kunstnere			5	5	285	160
Folkekunstnere			6	6	190	142
Sum	535	547 ¹⁾	342	342	12 201	9 295

¹⁾ Pensjonister som gikk ut av ordningen i 2000 (15) og nye tildelinger til erstatning for personer som hadde gått ut av andre grunner (9) er medregnet.

²⁾ Gjelder både arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere.

³⁾ Posten omfatter følgende stipendordninger: reise-, studie-, vikar-, etablerings- og materialstipend, etableringsstipend for forfattere og oversettere, samt Svalbardstipend.

Kap. 0322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 3322)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	103 615	96 160	103 287
21	Store utstillinger	1 126	1 097	1 162
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 160	12 238	12 313
50	Utsmykking av offentlige bygg	5 774	4 365	7 000
61	Tilskudd til fylkeskommunale kulturoppgaver	9 571		
72	Knutepunktinstitusjoner	25 416	26 386	29 500
73	Nasjonalt kunstmuseum			6 000
75	Offentlig rom, arkitektur og design	14 650	16 840	17 345
78	Ymse faste tiltak	4 349	35 634	38 279
	Sum kap. 0322	177 661	192 720	214 886

Kapitlet omfatter de statlige virksomhetene Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Riksutstillinger og Utsmykkingsfondet for offentlige bygg, samt Nasjonalt kunstmuseum og åtte knutepunktinstitusjoner med ansvar for formidling av billedkunst og kunsthåndverk. Innenfor kapitlets område faller også utstillingsvederlag og tiltak rettet mot offentlig rom, arkitektur og design.

Budsjettforslag 2002**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter til Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Riksutstillinger og Utsmykkingsfondet for offentlige bygg.

Fordeling av bevilgningen:

(i 1 000 kr)

År	Nasjonalgalleriet	Museet for samtidskunst	Riksutstillinger	Utsmykkingsfondet for offentlige bygg
2001	40 196	31 053	18 577	6 334
2002	43 878	32 788	19 585	7 036

Det foreslås en økning i bevilgningen til Nasjonalgalleriet på 3,7 mill. kroner. En mindre del av økningen skal dekke utgifter til nyopprettet stilling som assisterende direktør. Det foreligger et betydelig potensial for å ta i bruk større deler av det samlede arealet i Nasjonalgalleriets hovedbygning til publikumsrettede funksjoner. Dette forutsetter at det gis budsjettmessig rom for å leie tilleggsarealer for andre deler av virksomheten. Administrasjonen er allerede flyttet ut for å gi plass til en mindre kafeteria. Budsjettforslaget gir rom for merutgiftene knyttet til leie av kontorplass i en nærliggende bygning. Nasjonalgalleriet vil arbeide med sikte på å finne ytterligere avlastningslokaler. Departementet vil følge dette opp også i budsjettet for 2003.

Videre foreslås det en økning i bevilgningen til Museet for samtidskunst på 1,7 mill. kroner til leie av lokaler, m.m. og til Riksutstillinger på 1,0 mill. kroner bl.a. i forbindelse med økt husleie og utbedringer av lokalene. Bevilgningen til Utsmykkingsfondets administrasjon foreslås økt med 0,7 mill. kroner, bl.a. slik at institusjonen kan overta lokalene til Kunstnernes Informasjonskontor, KIK, samt legge til rette for å ta over KIKs database og kunstnerarkiv. Løsningen vil ikke gi rom for videreføring på samme måte som i dag, men den videre bruk av databasen og arkivet vil bli vurdert i løpet av året. I økningen til Utsmykkingsfondet er det i tillegg lagt inn midler til evaluering av ordningen for utsmykking av statlige bygg.

Tre av de statlige virksomhetene under denne posten, Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst og Riksutstillinger, planlegges integrert i én ny institusjon, Nasjonalt Kunstmuseum, sammen med de tre stiftelsene Henie Onstad Kunstsenter, jf. kap. 322, post 78, Norsk Arkitekturmuseum, jf. kap. 328, post 70, og Kunstindustrimuset i Oslo, jf. kap. 328, post 72, med virkning fra 1. januar 2003. Det vises til programkategoriomtalen, samt til omtale under post 73 nedenfor.

Post 01 kan overskrides med inntil samme beløp som virksomhetene får i merinntekt under kap. 3322, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Post 21 Store utstillinger

Store utstillinger ved Nasjonalgalleriet blir finansiert ved egne inntekter fra disse utstillingene. Bevilgningen under denne posten kan bare benyttes i samme omfang som det kan skaffes inntekter. Posten kan overskrides med inntil samme beløp som Nasjonalgalleriet får i merinntekter under kap. 3322, post 02 Inntekter fra store utstillinger, jf. forslag til vedtak II.

Lønnsutgifter til utstillingskonsulenter dekkes av utstillingsinntektene.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen skal benyttes til innkjøp av kunst og til investeringer ved Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst og Riksutstillinger.

Post 50 Utsmykking av offentlige bygg

Bevilgningen skal benyttes til kunstnerisk utsmykking av kommunale og fylkeskommunale

bygg, herunder utsmykking av offentlige uterom, samt til innkjøpsordningen til utsmykking av leiebygg og eldre statsbygg.

Nyordningen for utsmykking av statlige bygg, som ble innført 1998, skal evalueres innen utgangen av 2002.

Det foreslås en økning på 2,6 mill. kroner til styrking av fondet. Midler til utsmykking av offentlige uterom, samt faglig veiledning og forprosjekter i forbindelse med dette, vil bli videreført.

Departementet fremmer forslag om at Utsmykkingsfondet for offentlige bygg får fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd til kunstnerisk utsmykking for inntil 8,3 mill. kroner utover bevilgningen i 2002, jf. forslag til vedtak III.

Den tidligere foreslåtte omleggingen av Utsmykkingsfondet i forbindelse med en samordning/samorganisering av saksfeltet offentlig rom, utsmykking, arkitektur og design, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000), har vært gjenstand for en nærmere utredning. Konklusjonen er at man vil videreføre nåværende organisasjonsformer på feltet. Det er likevel behov for å styrke samarbeidet mellom aktørene innenfor dette saksområdet. Økningen i rammen til Utsmykkingsfondet til både prosjekter og administrasjon inngår i satsingen på feltet.

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

Finansieringen av knutepunktinstitusjonene under post 72 er delt mellom staten og regionen. Det er en forutsetning for statstilskuddet til disse institusjonene at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V, nr. 2 og 3.

Staten dekker hele det offentlige tilskuddet til Nordnorsk Kunstmuseum.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Nordnorsk Kunstmuseum	6 184	8 521
Nordnorsk Kunstnersentrum	1 484	1 542
Trondheim Kunstmuseum	3 169	3 291
Bergen Kunstmuseum ¹⁾	2 558	2 657
Lillehammer Kunstmuseum	3 787	3 932
Rogaland Kunstmuseum	2 660	2 762
Sørlandets Kunstmuseum	4 234	4 396
Galleri F15	2 310	2 399
Sum	26 386	29 500

¹⁾ Tilskuddet til Bergen Kunstmuseum går til den delen av virksomheten som gjelder knutepunktoppgaver.

Nordnorsk Kunstmuseum skal flytte inn i permanente lokaler. Byggeprosjektet blir etter planen ferdigstilt innen utgangen av 2001. Det foreslås derfor en økning i tilskuddet til museet på 2,3 mill. kroner, hovedsakelig til dekning av økte husleieutgifter i permanente lokaler.

Når staten går inn som tilskuddspart, må knutepunktinstitusjonene forplikte seg til å betale utstillingsvederlag i tråd med de avtalene staten har med kunstnerorganisasjonene. Statstilskuddet inkluderer midler til utstillingsvederlag.

Departementet forutsetter at billedkunstinstitusjonene setter av midler innenfor budsjettrammen til å utvikle nettverk i samsvar med intensjonene med knutepunktfunksjonen.

Post 73 Nasjonalt kunstmuseum

Det vises til omtalen i programkategoriinnledningen.

Av det samlede bevilgningsforslaget på 6,0 mill. kroner til arbeidet med å utvikle det nye nasjonale kunstmuseet, er det regnet med midler til interimsstyrets arbeid og de prosjekter som må iverksettes for å legge grunnlaget for den nye institusjonen organisatorisk og fysisk. Videre forutsettes iverksatt et større katalogiseringsprosjekt for å bygge opp en elektronisk katalog over samlingene ved de institusjonene som skal integreres. Dette vil i neste omgang legge til rette for elektronisk tilgjengeliggjøring av samlingene og den tilhørende dokumentasjonen via Internett. Det er også lagt inn midler til oppbygging av samlinger og dokumentasjon av samtidsindustriesign, som i 2002 vil bli utført av Kunstindustrimuseet i Oslo.

Post 75 Offentlig rom, arkitektur og design

Midlene under denne posten skal i hovedsak gå til driften av Norsk Form og til en rekke prosjekter Norsk Form har ansvaret for. Bevilgningen under denne posten omfatter i tillegg tilskudd til Galleri ROM, Institutt for Romkunst, samt til ymse andre tiltak og prosjekter innenfor området offentlig rom, arkitektur og design.

Departementet foreslår et tilskudd på vel 16,0 mill. kroner til Norsk Form. Det legges til grunn at Norsk Form prioriterer veiledningsarbeid i kommunene, inkludert arbeidet med de kommunale tusenårsstedene, innenfor tilskuddet. Tilskuddet inkluderer også videreføring av programmet Skole og omgivelser, Statens Designkonkurranse/Designernes Høstutstilling, samt midler til bruken av Villa Stenersen. Norsk Form

deltar, sammen med flere andre institusjoner på feltet offentlig rom, utsmykking, arkitektur og design, i den langsiktige statlige satsingen på våre fysiske omgivelser gjennom en tiltakspakke som ble introdusert i 2001. Innenfor denne satsingen har institusjonene fått definert egne prosjekter og programmer, og samarbeider om felles prosjekter. Tiltakspakken videreføres i 2002.

Post 78 Ymse faste tiltak

Under denne posten er det ført opp midler til ulike faste tiltak innenfor feltet formidling av billedkunst og kunsthåndverk.

Oversikt over hvilke tiltak det foreslås midler til under denne posten og hva som ble avsatt til disse tiltakene i 2001, følger som trykt vedlegg, jf. vedlegg 2.

NOCA, (Norwegian Contemporary Art), Senter for internasjonal formidling av samtidskunst, er etablert med eget styre høsten 2001 for en prøveperiode på tre år og vil være i full virksomhet fra 2002. NOCA tar over oppgavene til Styringsgruppen for norsk deltakelse på større internasjonale billedkunstmønstringer, No (...) art, og skal arbeide for å øke og profesjonalisere norsk deltakelse i internasjonalt samarbeid på billedkunstsområdet. Det foreslås et samlet tilskudd på 5,9 mill. kroner til NOCA i statsbudsjettet for 2002 til drift og prosjekter, hvorav 3,6 mill. kroner under Kulturdepartementets budsjett. Det resterende beløpet, 2,3 mill. kroner, foreslås bevilget under Utenriksdepartementets budsjett.

Som redegjort for i St.prp. nr. 84 (2000-2001), foreslås de midlene som tidligere ble bevilget til Kunstnernes Informasjonskontor, overført til NOCA. Dette beløpet er medregnet i det samlede tilskuddet på 5,9 mill. kroner. Videreføring av KIKs arbeidsoppgaver vil bli vurdert av henholdsvis Utsmykkingsfondet for offentlige bygg og NOCA.

Kunstnernes Hus, som var under ombygging i deler av 2001, er gjenåpnet og i full drift.

Det er foreslås 1,2 mill. kroner til styrking av Sogn og Fjordane Kunstmuseum, som er et nytt tiltak under denne posten, jf. Innst.S. nr. 46 (2000-2001).

Virksomheten til Norsk Internasjonal Grafikktriennale har opphørt. Det er derfor ikke satt av midler til dette tiltaket i 2002.

Det er søkt om midler til å arrangere den internasjonale samtidskunstbiennalen MANIFESTA i Oslo i 2004. De samlede utgiftene er av søker beregnet til 25 mill. kroner. Finansieringen av biennalen er ikke avklart. Departementet kan der-

for ikke tilrå statlig engasjement i arrangementet slik saken nå står.

Inngåelse av avtale om forsikringsansvar

Ordningen med statlig forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger som skal vises i Norge, gjør det mulig å arrangere utstillinger som vanskelig kunne vært vist dersom utstillingsinstitusjonene skulle ha betalt vanlig forsikringspremie. Ordningen muliggjør gjennomsnittlig fire-fem internasjonale utstillinger av høy kvalitet pr. år.

Norsk museumsutvikling administrerer ordningen. Forslag om forsikringsansvar på over 10 mill. kroner må avgjøres av Kongen. Forsi-

kringsansvar under 10 mill. kroner avgjøres av Kulturdepartementet.

Rammen for det samlede ansvaret staten til enhver tid kan ha risikoen for, ble f.o.m. 2001 hevet til 750 mill. kroner. Utstillingsinstitusjonene har et egenandelsansvar på kr 200 000. Departementet har ikke fått krav om utbetaling så lenge ordningen har eksistert. Departementet foreslår at rammen for det samlede forsikringsansvaret i 2002 settes til 750 mill. kroner, jf. forslag til vedtak IV.

Resultatmål for 2001

Kulturdepartementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Sikre at flest mulig får tilgang til, forståelse for og opplevelse av billedkunst, kunsthåndverk, design og arkitektur av god kvalitet.	1.1. Styrke det samlede formidlingstilbudet med sikte på å nå flest mulig, og særlig barn og unge. 1.2. Forbedre samordningen av den statlige innsatsen på området offentlig rom, arkitektur og design, og øke kunnskapen om hva estetisk kvalitet i omgivelsene har å si. 1.3. Øke kunnskapen om formidling blant lokale utstillingsarrangører og bistå disse gjennom rådgivning, informasjon og opplæring. 1.4. Øke kunnskapen om det gode utstillingsrom, om utstillingsdesign og om sikrings- og bevaringsforhold for vandreutstillinger. 1.5. Bidra til utsmykkinger som aktivt formidles til brukere.
2. Gjennom forskning, innsamling og bevaring skal kunstmuseene skape grunnlag for, kunnskap om, forståelse for og opplevelse av billedkunst, kunsthåndverk, design og arkitektur.	2.1. Sikre at institusjonene utvikler samlinger og dokumentasjon etter en helhetlig plan. 2.2. Bedre sikrings- og bevaringsforhold ved kunstmuseene.

Resultatrapport for 2000

Rapporteringen tar utgangspunkt i de resultatmålene som ble presentert i St.prp.nr. 1 (1999-2000).

Resultatmål 1.1:

Styrke det samlede formidlingstilbudet med sikte på å nå flest mulig, og særlig barn og unge

Nasjonalgalleriet viste ni temporære utstillinger i tillegg til de faste samlingene. Det tilsvarende tall for 1999 var ti. Utlån av kunstverker er også et viktig formidlingstilbud ved Nasjonalgalleriet.

De temporære utstillingene ved Museet for samtidskunst var syv. Det tilsvarende tallet for

1999 var seks. Riksutstillinger turnerte i alt 13 utstillinger, som var inntatt 129 ulike steder. De tilsvarende tall for 1999 var hhv. 20 og 211. Nedgangen i antall utstillinger og besøkssteder har sammenheng med at institusjonen i 2000 startet en stor nyproduksjon av skoleutstillinger og inngikk regionale samarbeidsavtaler som bare dekker 11 fylker. Besøktallet gikk imidlertid opp sammenliknet med 1999. I forbindelse med Riksutstillingers nye formidlingsstrategi rettet mot barn og unge skal man på sikt inngå avtaler med alle fylker i landet.

Knutepunktinstitusjonene hadde et variert utstillingstilbud av egenproduserte utstillinger. Antallet utstillinger varierte mellom 11 (Trondheim Kunstmuseum) og to (Rogaland Kunstmuseum). I tillegg hadde institusjonene samarbeidsprosjekter med andre. Nordnorsk Kunstnersentrum og Galleri F15, som er de eneste to knutepunktinstitusjoner som ikke er museer, viste hhv. 9 og 13 egenproduserte utstillinger. Den nordiske samtidskunstfestivalen Momentum ble arrangert for andre gang i Moss, med galleri F15 som en viktig aktør på organisasjonssiden.

Utsmykkingsfondet for offentlige bygg arbeider for at samtidskunst og kunsthåndverk satt inn i en arkitektonisk sammenheng skal formidles til

et stadig bredere publikum. Dette gjøres gjennom forvaltning av de ulike utsmykkingsordningene. Nyordningen for utsmykking av statlige bygg, som innebærer at midler til utsmykking skal innarbeides i kostnadsrammen til det enkelte byggeprosjekt, og ikke lenger ytes over fondets budsjett, ble iverksatt i 1998. Nyordningen førte til at 46 statlige bygg til nå har fått midler til utsmykking, hvorav 19 i 2000. I alt ble ti utsmykkingsprosjekter avsluttet samme år. Samtidig var syv statlige bygg under gammel ordning under arbeid og fire av dem ble avsluttet. Av utsmykkingssakene som faller mellom de to utsmykkingsordningene (bufferordningen), var ni saker under arbeid i 2000. Det ble bevilget midler til utsmykking av ti leiebygg og eldre statsbygg (innkjøpsordningen). Utsmykkingsfondet for offentlige bygg tildelte midler til utsmykking av 46 fylkeskommunale og kommunale bygg. Tilsammen hadde fondet 81 statlige og 159 kommunale/fylkeskommunale utsmykkingssaker under arbeid i 2000.

Totalt ga Utsmykkingsfondet i 2000 tilsagn om 22,3 mill. kroner, hvorav nyordningen for utsmykking av statlige bygg utgjorde 14,3 mill. kroner. Den samlede utbetaling var på 13,1 mill. kroner, fordelt på de ulike ordninger.

Tabell 11.9 Antall besøkende i 1998-2000 ved statlige billedkunstmuseer og knutepunktinstitusjoner innen billedkunstområdet:

Institusjon	Antall besøkende		
	1998	1999	2000
Nasjonalgalleriet	292 000	295 000	277 000
Museet for samtidskunst	79 000	75 000	75 000
Riksutstillinger	125 000	102 000	126 000
Nordnorsk Kunstmuseum	12 000	13 000	4 000
Nordnorsk Kunstnersentrum	9 000	9 000	15 000
Trondheim Kunstmuseum	33 000	34 000	36 000
Bergen Kunstmuseum	46 000	53 000	87 000
Lillehammer Kunstmuseum	26 000	19 000	20 000
Rogaland Kunstmuseum	36 000	29 000	32 000
Sørlandets Kunstmuseum	24 000	16 000	28 000
Galleri F15	28 000	25 000	34 000
Totalt	710 000	670 000	734 000

Det samlede besøktallet ved institusjonene viser en oppgang fra 1999 til 2000. Økningen er størst ved Bergen Kunstmuseum. Dette skyldes opptrapping av publikumsaktivitetene etter utvidelsen og moderniseringen av museets lokaler,

noe som har ført til større oppmerksomhet lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Publikumsinteressen ved Sørlandets Kunstmuseum økte betraktelig etter at museets nye bygg ble åpnet i februar. De høye besøktall ved Galleri F15 skyldes i hoved-

sak jubileumsutstillingen til Karl Erik Harr, som alene trakk mer enn 12 000 besøkende. Nordnorsk Kunstnersentrum satset hovedsakelig på egenproduserte utstillinger og utvidet sitt program i 2000 til å gjelde også andre nordiske land, noe som førte til betydelig økning i publikumsinteressen. Nordnorsk Kunstmuseum måtte redusere virksomheten i 2000 i påvente av flytting til egne permanente lokaler.

Institusjonene har barn og unge som en prioritert målgruppe i sine formidlingstilbud. Nasjonalgalleriet har gitt omvisning til 560 skoleklasser, noe som utgjør 14 000 elever fordelt på ulike alderstrinn. Det er blitt arrangert tegnekurs for barn og unge i aldersgruppen 14 til 18 år. To av årets utstillinger ved Nasjonalgalleriet var spesielt beregnet for skoleverket. Museet for samtidskunst rapporterer om 600 omvisninger for barn og unge, med om lag 6 600 deltakere. Riksutstillingers utstillinger og prosjekter ble sett av over 54 000 elever i løpet av året.

Nordnorsk Kunstmuseum har en velfungerende skoleavdeling som tilbyr undervisning og omvisninger til elever, lærere og andre interesserte. Nordnorsk Kunstnersentrum utarbeidet formidlingsopplegg og lærerveiledninger til tre av sine utstillinger i 2000. Pilotgalleriet ved Trondheim Kunstmuseum er et formidlingsapparat for barn og unge i alderen 3-18 år. 5 370 skolebarn benyttet Pilotgalleriets pedagogiske tilbud i 2000, mens vandreutstillingene ble sett av 23 600 barn på ulike skoler. 3 900 barn og unge fikk omvisning ved Lillehammer Kunstmuseum. Rogaland Kunstmuseum arrangerte en teaterfestival for barn i samarbeid med dramalaget i Rogaland. Det ble benyttet billedkunst i forestillingene. 11 500 barn og unge besøkte utstillingene ved Sørlandets Kunstmuseum. Galleri F15 ga omvisninger for 79 skoleklasser i løpet av året.

Et viktig satsingsområde for Utsmykkingsfondet i 2000 har vært bygg som benyttes av barn og ungdom, med særlig vekt på skoler. I alt 46 skolebygg fikk tildelt midler under ordningen for utsmykking av kommunale og fylkeskommunale bygg i 2000.

Skolen var et av Norsk Forms hovedsatsingsområder også i 2000. Institusjonen arbeidet med bl.a. prosjekter om morgendagens skole, om skolens uterom og utsmykking av skoleanlegg (i samarbeid med Utsmykkingsfondet og Norsk kulturråd).

Utvikling av datateknologien og formidling via Internett har stått sentralt for institusjonene. Kunstverkdbasen IMAGO, som er utviklet av Nasjonalgalleriet i samarbeid med Museet for

samtidskunst, var ved utgangen av 2000 tatt i bruk ved 11 institusjoner. På sikt vil IMAGO komme samtlige kunstmuseer i Norge til gode. Nærmere 22 000 verk er registrert i databasen ved Nasjonalgalleriet, som for øvrig har utviklet sine nettsider med ny design og utvidet informasjon. Ni utstillinger er lagt ut på Internett. Riksutstillinger turnerte en stor utstilling med elektronisk kunst av 15 kunstnere gjennom seks større byer i løpet av året. Galleri F15 gjennomførte flere utstillingsprosjekter med nett- og videokunst.

Kunstverkdbasen til Utsmykkingsfondet inneholder nærmere 4 300 statlige utsmykkinger utført med midler fra fondet i perioden 1977 til i dag. Her finnes opplysninger om bygg, kunstverk, kunstnere og/eller kunstneriske konsulenter. På nettsidene til Utsmykkingsfondet presenteres en ny utsmykking hver måned. Det ble laget en ny nettutstilling i 2000 med temaet «Glass som utsmykking».

Resultatmål 1.2:

Forbedre samordningen av den statlige innsatsen på området arkitektur, bygningsmiljø og design, og øke kunnskapen om hva estetisk kvalitet i omgivelsene har å si

Utsmykkingsfondet hadde i 2000 samarbeid med en rekke partnere, bl.a. med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Statsbygg om realisering av lys- og lydinstallasjon, samarbeid med Program for kulturstudier, Norsk Form, Norsk kulturråd, Institutt for romkunst m.fl. Det ble startet et forberedende arbeid med kurstilbud for kunstneriske konsulenter på landsbasis.

Flere av Riksutstillingers prosjekter har også relevans for målsetningen om å øke kunnskapen om den estetiske kvaliteten i våre omgivelser. Dette gjelder bl.a. utstillingen "20 under 40" om ung norsk arkitektur på 1990-tallet. Riksutstillinger har gjennomført flere tiltak, bl.a. kurs og veiledning, som inngår i planene om å fungere som faglig rådgiver, nettverksbygger og kompetansesenter for samarbeidspartnere over hele landet. I tillegg har institusjonen tatt initiativet til et faglig forum med møter to ganger i året, der kunstformidlere fra østlandsregionen deltar.

Stiftelsen Norsk Form har arbeidet for å skape større forståelse og økt samordnet innsats for offentlig rom og formgivning. Det er gjort ved å sette estetikk på dagsorden i ulike fora og å rette søkelyset mot kvaliteten på de fysiske omgivelser og design, ved å spre faglig kunnskap, etablere nettverk og tilrettelegge for kompetansehevende tiltak. Norsk Form har i 2000 utgitt publikasjoner,

arrangert møter, seminarer, kurs og konferanser i samarbeid med andre aktører, produsert og vist utstillinger, delt ut priser, koordinert forskning og gitt råd til kommuner. Programmer om skole og omgivelser, estetikk i lokalsamfunnet, Norge langs kysten, handelens ansikt og kommunale tusenårssteder er videreført. Norsk Form har gitt bistand og innspill til en samordningsprosess mellom statlige aktører. Institusjonen fikk dessuten i oppdrag å administrere bruken av Villa Stenersen, et av hovedverkene i norsk funksjonalisme, i første omgang for en treårsperiode. Villa Stenersen ble etablert som et senter for arkitektur, design og estetikk, der både publikum og et bredt fagmiljø har adgang. Det er blitt gjennomført en rekke publikumsrettede tiltak som omvisninger, utstillinger, seminarer og en teaterforestilling, som er kommet de berørte miljøer til gode.

Ved siden av de nevnte institusjoner driver også RAM Galleri, Institutt for romkunst og Galleri ROM, virksomhet innenfor området offentlig rom, utsmykking, arkitektur og design. Gjennom utstillingsvirksomhet, seminarer, forelesninger, forskning, m.m. har disse tiltakene bidratt til å spre kunnskap og øke bevisstheten om estetisk kvalitet i våre omgivelser.

Resultatmål 1.3:

Bidra til utsmykkinger som aktivt formidles til brukere

Ordningene som forvaltes av Utsmykkingsfondet, omfatter bygg som brukes av et stort antall mennesker. I forbindelse med gjennomføringen av statlige utsmykkinger er bruker med der det oppnevnes utsmykkingsutvalg. Formidling skjer gjennom denne prosessen, men også gjennom utgivelse av publikasjoner og gjennom fondets hjem-

meside. Utsmykkingsfondet arrangerte i 2000 et dagsseminar for alle nye konsulenter som arbeider med statlige bygg. Gjennom tildeling til kommuner og fylkeskommuner driver fondet en oppdragende virksomhet og bidrar til at utsmykkingsarbeider blir systematisert, samt at brukermedvirkning og formidling blir prioritert.

Resultatmål 2.1:

Sikre at institusjonene utvikler samlinger og dokumentasjon etter en helhetlig plan

De to statlige kunstmuseene har utarbeidet slike planer. Et flertall av knutepunktinstitusjonene har utarbeidet strategiske planer av kortsiktig og langsiktig karakter.

Resultatmål 2.2:

Bedre sikrings- og bevaringsforhold ved kunstmuseene

Arbeidet med å sette sikkerhetsglass på de viktigste verkene i Nasjonalgalleriet er et tiltak som følges opp kontinuerlig. I samarbeid med Statsbygg ble det i 2000 satt i gang et prosjekt for analyse av bygningens inneklima med henblikk på de bevaringsmessige betingelser for kunstverkene. Museet for samtidskunst gjennomførte utbyggingen av og innflyttingen i nye magasiner innen de frister som var satt opp. Trondheim Kunstmuseum har utarbeidet planer for utskifting av tak i museets nybygg, samt planer for skifting av vinduene til knusfrie ruter. I samarbeid med konserveringsavdelingen ved Trøndelag folkemuseum er det utarbeidet en bevaringsstrategi for hele museets samling. Lillehammer Kunstmuseum har utarbeidet sikringsplan i samarbeid med museets kontrollkomite.

Kap. 3322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 0322)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter	9 443	3 600	4 600
02	Inntekter fra store utstillinger	1 509	1 097	1 162
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	246		
18	Refusjon av sykepenger	613		
	Sum kap. 3322	11 811	4 697	5 762

Post 01 Ymse inntekter

Inntektene under post 01 skriver seg bl.a. fra salg av kataloger og småskrifter ved Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst og Riksutstillinger, samt inngangsbilletter ved Museet for samtidskunst, jf. kap. 322, post 01.

Post 02 Inntekter fra store utstillinger

Forslaget gjelder inntekter i forbindelse med store utstillinger ved Nasjonalgalleriet, jf. kap. 322, post 21.

Kap. 0323 Musikkformål (jf. kap. 3323)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	94 755	102 021	104 937
70	Nasjonale institusjoner	129 449	133 332	138 754
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	74 819	88 963	91 880
72	Knutepunktinstitusjoner	16 237	16 352	20 299
74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	11 643	11 992	12 624
78	Ymse faste tiltak	18 148	27 705	31 407
	Sum kap. 0323	345 051	380 365	399 901

Kapitlet omfatter den statlige virksomheten Rikskonsertene, to nasjonale symfoniorkestre, fire symfoniorkestre med status som region-/landsdelsinstitusjoner og fire festspill/festivaler med status som knutepunktinstitusjoner. Kapitlet omfatter også tilskudd til Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge, Norsk musikkråd, andre faste tiltak på musikkområdet, samt en andel av driftsutgiftene til Forsvarets Musikk. I tillegg bevilges det midler til musikkformål over kap. 320 Allmenne kulturformål.

I forhold til 2001 er det foretatt følgende tekniske endringer:

- 4,6 mill. kroner til jazzformål er overført fra kap. 320, post 74 til kap. 323, post 78
- 2,8 mill. kroner til jazzformål er overført fra kap. 323, post 78 til kap. 320, post 74.

Budsjettforslag 2002

Norsk musikkliv er basert på en landsomfattende infrastruktur av tiltak og virksomheter som gir gode muligheter for den enkelte til å delta; enten ved selv å være aktiv som elev eller utøver på amatør- eller profesjonelt nivå, eller ved å være publikum ved konserter gitt av profesjonelle orkestre og ensembler.

Det er en forutsetning for statlig tilskudd at institusjonene under post 70, 71 og 74 har kontinuerlig drift med produksjon og formidling av konserter. Der finansieringen er delt mellom sta-

ten og regionen, er det en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin andel. Det er videre en forutsetning at de institusjonene som får tilskudd under post 70 og post 71, er medlemmer av Norsk teater- og orkesterforening slik at de er forpliktet av de tariffavtalene som denne organisasjonen i dag inngår på vegne av institusjonene sammen med Norges arbeidsgiverforening for virksomheter med offentlig tilknytning (NAVO).

Institusjonene må sikre at driften er økonomisk forsvarlig, herunder at likviditeten i institusjonene er god, at bygninger og utstyr blir vedlikeholdt og at det blir avsatt tilstrekkelige midler til fri egenkapital som sikkerhet mot uforutsette kostnads- og inntektssvingninger.

Det vil ikke bli gitt statlig støtte til gjeldssanering. Et eventuelt årsunderskudd må dekkes gjennom overføringer fra fri egenkapital eller over driftsbudsjettet i påfølgende budsjettår. I særskilte tilfeller kan det gis anledning til å dekke inn årsunderskuddet over en lengre tidsperiode enn ett år. Departementet vil i den sammenheng skjerpe kravene til institusjonenes økonomistyring og kontroll.

Institusjonene skal målrette virksomheten og utvikle styringssystemer som sikrer god måloppnåelse, kunstnerisk og publikumsmessig, og som gir god ressursforvaltning, jf. resultatmålene for 2002. Reduksjon av tilskuddet vil bli vurdert dersom disse krav ikke ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Post 01 Driftsutgifter

Posten skal dekke lønns- og driftsutgifter til Rikskonsertene og andel av driftsutgifter ved Forsvarets Musikk.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som Rikskonsertene får i merinntekter under kap. 3323, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Rikskonsertene	97 318	100 136
Forsvarets Musikk	4 703	4 801
Sum	102 021	104 937

Rikskonsertene har inngått nye avtaler med fylkeskommunene om skolekonserter gjeldende fra 1. juli 2001 til 31. desember 2005, med mulighet for reforhandling av ansvarsdelingen mellom Rikskonsertene og den enkelte fylkeskommune i avtaleperioden. Det er lagt inn en styrking av Rikskonsertene på 0,75 mill. kroner til administrative merkostnader som følge av de nye avtalene.

Rikskonsertenenes offentlige konsertvirksomhet omfatter RIKSturnéer med større produksjoner på et særlig høyt kunstnerisk nivå, INTRO med et lanseringsprogram for talentfulle musikere i etableringsfasen innen alle sjangre, WORLD hvor formålet er formidling av verdensmusikken til hele landet og REGIONturnéer som er et samarbeid med det lokale musikkliv og med utgangspunkt i skolekonsertordningen. I tillegg kommer Musikantbruket som er en serviceordning for musikere som skal på turné. Rikskonsertene arrangerer årlig «Verden i Norden» som er en musikkfestival for flerkulturell musikk. Musikk fra andre land og kulturer inngår i Rikskonsertenenes ordinære konsertvirksomhet. Gjen-

nom sitt internasjonale samarbeid bidrar Rikskonsertene til å presentere norsk musikk i utlandet.

Gjennom utviklingsprosjekter og bestillingsverk gir Rikskonsertene produksjonsoppgaver til utøvende kunstnere.

Stortinget har vedtatt at divisjonsmusikken i Halden og Kristiansand skal avvikles, men har anmodet om at det blir vurdert om de to korpsene kan overflyttes til Kulturdepartementet for å drives videre i samarbeid med de aktuelle kommuner og fylkeskommuner fra 2003, jf. anmodningsvedtak 617 (2000-2001). Kulturdepartementet har i samarbeid med Forsvarsdepartementet startet dette arbeidet.

Post 70 Nasjonale institusjoner

Bevilgningen under denne posten omfatter tilskudd til Oslo-Filharmonien og Stiftelsen Harmonien. Staten dekker hele det offentlige driftstilskuddet til disse to orkestrene i Oslo og Bergen.

Orkesterselskapene har fortsatt plikt til å la NRK sende, gjøre opptak av og produsere konserter på samme vilkår som tidligere.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Oslo-Filharmonien	73 085	75 509
Stiftelsen Harmonien	60 247	63 245
Sum	133 332	138 754

Det er lagt inn et tilskudd til Oslo-Filharmonien på 2,5 mill. kroner under kap. 320 post 73 til dekning av økte husleieutgifter i Oslo Konsert- hus. Tilskuddet kommer i tillegg til det årlige til-

skuddet til drift av orkesteret, jf. omtale under kap. 320 post 73. Tilskuddet til Stiftelsen Harmonien er styrket i 2002.

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

Finansieringen av region-/landsdelsinstitusjonene er delt mellom staten og regionen. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V, nr. 1.

Bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til de institusjonene som er ført opp i tabellen nedenfor. Av det offentlige tilskuddet til disse institusjonene dekker staten 70 pst. og regionen 30 pst.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Trondheim Symfoniorkester	35 106	36 257
Stavanger Symfoniorkester	32 635	33 705
Kristiansand Symfoniorkester	14 200	14 665
Tromsø Symfoniorkester	7 022	7 253
Sum	88 963	91 880

Trondheim og Stavanger Symfoniorkester har fortsatt plikt til å la NRK sende, gjøre opptak av og produsere konserter på samme vilkår som tidligere.

Olavsfestdagene i Trondheim og Molde International Jazz Festival. For Festspillene i Nord-Norge er det offentlige tilskuddet delt med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen. For de øvrige institusjonene dekker staten 60 pst. og regionen 40 pst. av det offentlige tilskuddet.

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

Finansieringen av knutepunktinstitusjonene under post 72 er delt mellom staten og regionen. Det er en forutsetning for statstilskuddet til disse institusjonene at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V, nr. 2 og 3.

Bevilgningen under denne posten omfatter Festspillene i Bergen, Festspillene i Nord-Norge,

Festspillene i Bergen har 50 års jubileum i 2002. For å markere den posisjon Festspillene i Bergen har i norsk kulturliv går departementet inn for en vesentlig økning av tilskuddet.

Det er lagt inn en økning av tilskuddet til Molde International Jazz Festival med 0,5 mill. kroner.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Festspillene i Bergen	7 073	10 285
Festspillene i Nord-Norge	4 172	4 297
Olavsfestdagene i Trondheim	3 356	3 457
Molde International Jazz Festival	1 751	2 260
Sum	16 352	20 299

Post 74 Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge

Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge omfatter Musikk i Nordland, Musikk i Troms, Musikk i Finnmark, Nordnorsk Jazzsenter og Festspillene Turné. Med unntak av tilskuddet til Festspillene Turné dekker staten 75 pst. og regionen 25 pst. av det offentlige tilskuddet til Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge. Tilskuddet til Nordnorsk Jazzsenter er økt med 0,2 mill. kroner. Tilskuddet som i 2001 ble utbetalt via Norsk Jazzforum, vil bli utbetalt direkte til Nordnorsk Jazzsenter, jf. omtale under kap. 320, post 74.

Post 78 Ymse faste tiltak

Under denne posten er det ført opp midler til ulike faste tiltak på musikkområdet. Oversikt over hvilke tiltak det foreslås midler til under denne posten og hva som ble avsatt til disse tiltakene i 2001 følger som trykt vedlegg til denne proposisjonen, jf. vedlegg 2.

Det vil bli iverksatt et utredningsarbeid innen området rytmisk musikk med vekt på rock/populærmusikk, jf. omtale under kap. 320, post 01 Norsk kulturråd.

Det er lagt inn en styrking til jazzformål på 4,6 mill. kroner fordelt på tiltak under kap. 320, post 74, kap. 323, postene 72, 74 og post 78. Kanaliseringen av statlige tilskudd til jazzformål er for-

enklet for at tilskuddsmottakerne i størst mulig grad skal motta tilskudd fra ett statsorgan, jf. kap. 320, post 74. Tilskudd til Norsk Jazzforum er samlet under kap. 323, post 78 og foreslås styrket med 1,0 mill. kroner i 2002.

Departementet har fått melding om at antallet landsomfattende medlemsorganisasjoner i Norsk musikkråd pr. 01.01.02 vil være redusert fra 29 til 27 ved at Norges Korforbund og Norges Musikkkorps Forbund har meldt seg ut av organisasjonen. Departementet legger opp til at fordeling av tilskudd i størst mulig grad skal skje samlet, og Norsk musikkråd vil derfor fortsatt fordele stats-tilskuddet til landsomfattende musikkorganisasjoner, uavhengig av medlemskap i Norsk musikkråd.

I anledning komponisten Arne Nordheims 70-årsdag opprettet Kulturdepartementet Arne Nordheim Komponistpris på 100 000 kroner som er lagt inn under denne posten. Det er utarbeidet et regelverk for prisen. Prisen blir delt ut av en jury til komponister bosatt i Norge.

Tilskuddet til et professorat for norsk folkemusikk ved Norges musikkhøgskole videreføres.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Å gjøre musikk av høy kunstnerisk kvalitet tilgjengelig for flest mulig og å stimulere til kunstnerisk fornyelse og utvikling.	1.1. Nå flest mulig med et allsidig repertoar og ulike konsertformer. 1.2. Ta vare på, formidle og videreutvikle musikkformer som har forankring i Norge. 1.3. Fremme bruken av samtidens nyskapende musikkuttrykk. 1.4. Videreutvikle musikktilbudet til barn og unge. 1.5. Utvikle lokale arrangørledd og styrke samarbeidet mellom arrangørnettverk.
2. Institusjonene skal utnytte ressursene best mulig og målrette virksomheten.	2.1. Drive institusjonen kostnadseffektivt. 2.2. Utvikle strategiske planer og fastsette mål for styring og forvaltning av virksomheten.

Resultatrapport for 2000

Rapporteringen tar utgangspunkt i resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (1999-2000). Resultatrapporten omfatter aktivitets- og økonomieresultater for de institusjonene som er omfattet av mål- og resultatstyringen, dvs. statsinstitusjonen Rikskonsertene, orkestrene med status som nasjonale institusjoner og region-/landsdelsinstitusjoner samt festspill/festivaler med status som knutepunktinstitusjoner. Sett under ett er den totale aktiviteten og publikumsoppslutningen ved disse institusjonene relativt stabil, selv om resultatet for den enkelte institusjon kan variere fra år til annet. Det er en tendens til økt samarbeid mellom institusjonene på orkesterfeltet og andre organisasjoner og institusjoner. Totalt sett har det i den siste treårsperioden vært en økt satsing på konserter for barn og unge.

I tillegg til orkesterselskapene og festspillene som er nevnt ovenfor, blir det under dette kapitlet også bevilget tilskudd til en rekke andre musikktiltak, jf. oversikt i vedlegg 2. Disse virksomhetene rapporterer til departementet med ordinær regnskaps- og årsrapport. Gjennom midler bevilget under kap. 320 Allmenne kulturformål gir Norsk kulturråd og Fond for lyd og bilde midler til en rekke musikkformål, herunder tilskudd til musikkfestivaler, ensemblestøtte, turné-, transport- og festivaltilskuddsordningen, tilskudd til lokale konsertinitiativ m.m. med totalt 96 mill. kroner. For nærmere omtale av disse tiltakene vises til rapport om virksomheten under Norsk kulturråd. I tillegg ble det avsatt 6 mill. kroner til tilskuddsordningen for frivillige musikkorganisasjoner, jf. omtale under kap. 320, post 80.

Rikskonsertene i 2000

Rikskonsertene hadde i 2000 en samlet driftsbevilgning på 92,7 mill. kroner inklusive midler til lønnsregulering. Rikskonsertenenes konsertvirksomhet omfattet alle sjangre, herunder klassisk musikk og samtidsmusikk, jazz, pop/rock, viser, norsk tradisjonsmusikk og verdensmusikk. Rikskonsertene samarbeidet med arrangører over hele landet. Konsertene ble avholdt i kulturhus og samfunnshus, kirker, skoler, barnehager, klubber og scener for rock under Norgesnett.

Rikskonsertene gjennomførte 7 177 konserter, herunder 6 446 skolekonserter og 415 barnehagekonserter fordelt på alle landets fylker og Svalbard for et totalt publikum på 766 577. Dette er en nedgang i antall konserter i forhold til 1999, da det ble avholdt 7 716 konserter i Rikskonsertenenes regi for et totalt publikum på 767 997. Årsaken til det reduserte konserttilbudet er i hovedsak at det av budsjettmessige grunner ikke ble avholdt barnehagekonserter høsten 2000. Publikumsoppslutningen var imidlertid i hovedsak stabil fra 1999 til 2000. I tillegg kommer Rikskonsertenenes spesielle satsinger i 2000, Lydlandskap og Lydyngel, som inneholdt en rekke gratisarrangementer hvor publikumsoppslutningen ikke inngår i statistikken.

Resultatmål 1.1:

Nå flest mulig med et allsidig repertoar og ulike konsertformer

Tabell 11.10 Antall produksjoner og konserter i Rikskonsertene utenom skolekonserter og førskolekonserter 1998-2000:

	Antall produksjoner			Antall konserter		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Totalt	89	62	79	344	312	316

Kilde: Rikskonsertene

Utviklingsprosjekter er ikke tatt med i statistikken.

Tabell 11.11 Antall konserter og antall publikum i orkesterselskapene 1998-2000:

	Antall konserter			Antall publikum		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Oslo-Filharmonien	95	101	154	128 000	127 300	132 932
Stiftelsen Harmonien	74	87	78	70 971	86 973	72 207
Trondheim Symfoniorkester	64	60	77	45 369	37 512	43 653
Stavanger Symfoniorkester	74	73	78	55 361	46 898	51 365
Kristiansand Symfoniorkester	51	77	76	10 811	16 309	20 812
Tromsø Symfoniorkester	63	78	151	9 139	14 892	16 578
Totalt	421	476	614	319 651	329 884	337 547

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening.

Hovedtallene omfatter konserter i hjemkommune og på turné.

Tabell 11.12 Antall arrangementer og antall publikum i knutepunktinstitusjonene 1998-2000:

	Antall arrangementer			Antall betalende publikum		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Festspillene i Bergen	128	145	215	35 353	35 000	35 000
Festspillene i Nord-Norge	149	145	133	23 159	28 453	29 020
Olavsfestdagene i Trondheim		88	88		12 795	9 940
Molde International Jazz Festival			72			34 355
Totalt	277	378	508	58 512	76 248	108 315

Kilde: Institusjonene.

Olavsfestdagene i Trondheim og Molde International Jazz Festival fikk status som knutepunktinstitusjoner fra henholdsvis 1999 og 2000. I tabellen ovenfor er det ikke rapportert om virksomhet før dette.

Festspillenes arrangementer inkluderer også andre sjangre enn musikk, blant annet teater og dans. Det avholdes en rekke gratis utendørsarran-

gementer som kommer i tillegg til de arrangementer som er rapportert i tabellen ovenfor. I følge opplysninger fra institusjonene hadde Festspillene i Bergen 24 gratis arrangementer i 2000. Tilsvarende tall for Festspillene i Nord-Norge var 32, for Olavsfestdagene i Trondheim 62, og for Molde International Jazz Festival 50 gratis arrangementer.

Resultatmål 1.2:

Ta vare på, formidle og videreutvikle musikkformer som har forankring i Norge

Tabell 11.13 Konserter med norsk tradisjonsmusikk og verdensmusikk i Rikskonsertenes regi i 2000.

	Produksjoner		Konserter		Publikum ¹
	Offentlige konserter	Skole- og barnehagekonserter	Offentlige konserter	Skole- og barnehagekonserter	Offentlige konserter
Norsk tradisjons-musikk	5	27	45	809	3345
Verdensmusikk	38	33	82	699	13 786
Totalt	81	60	127	1 508	17 131

1 Gjennomsnittlig antall publikum på skolekonserter og barnehagekonserter er henholdsvis 111 og 30.

Kilde: Rikskonsertene.

Rikskonsertene samarbeidet for fjerde gang med Ole Bull Akademiet om kurs i scenisk framføring av norsk tradisjonsmusikk. Den syvende Verden i Norden-festivalen ble arrangert av Rikskonsertene i 2000 med 178 musikere fra 24 nasjoner på 20 konserter. Etniske musikkaféer ble arrangert i Oslo, Fredrikstad, Trondheim og Tromsø.

Resultatmål 1.3:

Fremme bruken av samtidens nyskapende musikkuttrykk

Rikskonsertene presenterte 19 bestillingsverk i 2000, hvorav 17 verk av norske komponister. De norske verkene ble samlet framført 402 ganger og de utenlandske verkene ble framført 16 ganger. I 1999 presenterte Rikskonsertene 14 bestillingsverk hvorav 12 verk av norske komponister. De norske verkene ble i 1999 samlet framført 214 ganger og de utenlandske verkene 59 ganger.

Tabell 11.14 Framførte verk av nålevende komponister i orkesterselskapene 1998-2000:

	Antall framførte samtidsverk			Antall framførte norske verk		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Oslo-Filharmonien	12	12	15	5	10	11
Stiftelsen Harmonien	37	37	40	20	9	12
Trondheim Symfoniorkester	30	11	37	16	6	10
Stavanger Symfoniorkester	35	25	10	14	21	7
Kristiansand Symfoniorkester	9	17	20	9	13	12
Tromsø Symfoniorkester	7	12	8	3	9	6
Totalt	130	114	130	67	68	58

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening.

Antallet framførte samtidsverk i orkesterselskapene økte med 16 verk fra 1999 til 2000, mens andelen norske verk ble redusert med 10 verk fra 1999 til 2000. Andelen framførte verk av norske komponister utgjorde 45 pst. i 2000, 60 pst. i 1999, 51 pst. i 1998 og 42 pst. i 1997.

Resultatmål 1.4:

Videreutvikle musikktilbudet til barn og unge

Rikskonsertenes skolekonserter og barnehagekonserter utgjør sammen med orkesterselskapenes konserter for familier og barn/unge, viktige

virkemidler for å formidle kvalitetsmusikk til disse målgruppene.

Det gis tilbud om skolekonserter i alle fylkeskommuner. I kommuner med skolekonsertordning får alle grunnskoleelever tilbud om to kon-

serter hvert år gjennom hele skoletiden. I 2000 gjennomførte Rikskonsertene forhandlinger med fylkeskommunene om nye avtaler for samarbeid om planlegging og gjennomføring av skolekonserter fra 1. juli 2001.

Tabell 11.15 Antall skolekonserter og konserter for barn i førskolealder 1997-2000:

	1997	1998	1999	2000
Kommuner med skolekonserter	353	361	361	361
Antallet skolekonserter	5 999	6 327	6 529	6 446
Konserter for barn i førskolealder	841	907	875	415

Kilde: Rikskonsertene.

I 2000 var 83 pst. av landets kommuner med i skolekonsertordningen. I 2000 fikk 62 pst. av landets grunnskolebarn tilbud om skolekonserter.

Rikskonserten avtaler med fylkeskommunene om konserter for barn i førskolealder ble videreført i 2000. Siden 1998 har 13 fylkeskommuner deltatt i ordningen.

Rikskonsertene formidlet totalt 250 musikkproduksjoner til skoler og 16 produksjoner til barnehager i 2000 innen sjangrene klassisk musikk og samtidsmusikk, jazz, pop/rock, tradisjonsmusikk, verdensmusikk, viser, elektronisk musikk, og dans/bevegelse.

Tabell 11.16 Antall konserter for barn og unge i regi av orkesterselskapene og antall publikum på slike konserter 1998-99:

	Antall konserter			Antall publikum		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Oslo-Filharmonien	14	10	10	16 700	7 200	7 080
Stiftelsen Harmonien	14	30	21	9 745	25 222	19 782
Trondheim Symfoniorkester	16	15	23	6 864	9 130	11 076
Stavanger Symfoniorkester	18	20	22	12 796	13 756	15 945
Kristiansand Symfoniorkester	5	23	35	1 057	3 452	7 592
Tromsø Symfoniorkester	27	45	76	1 347	6 493	5 734
Totalt	94	143	187	48 509	65 253	67 209

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening.

Orkestrenes konserttilbud til barn og unge har totalt sett økt betydelig i perioden 1998 til 2000. Orkestrene i Tromsø og Kristiansand har gitt denne gruppen høy prioritet i 2000. Konserter for barn og unge utgjorde 32 pst. av orkesterselskapenes totale konserttilbud i 2000, 22 pst. i 1998 og 30 pst. i 1999. Publikums oppslutning om konserter for barn og unge er økt med 39 pst. fra 1998 til 2000.

Festspillene i Bergen og Nord-Norge arrangerte Barnas Festspill også i 2000. Flertallet av de større festivalene arrangerte også konserter/aktiviteter rettet mot barn, unge og familier. Det

vises til omtale av Musikkverkstedordningen i rapport om Norsk kulturråd.

Resultatmål 1.5:

Utvikle lokale arrangørledd og styrke samarbeidet mellom arrangørnettverk

Rikskonsertene, Riksteatret og Riksutstillinger har samarbeidet om prosjektet Kulturtorget.no der målet var å styrke samordning, kompetanse og profesjonalitet innen kulturformidling på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Det er inngått et samarbeid med Norsk kulturhusnettverk med sikte på å utvikle et felles IT-nettverk for turné-

planlegging, distribusjon, informasjon og samordning av turné- og repertoarplanlegging. Siste prosjektår var 2000.

Orkesterselskapene har i 2000 gjennomført 233 konserter i samarbeid med et bredt spekter av organisasjoner og institusjoner hvorav 91 konserter for barn og unge. Tilsvarende tall for 1998

og 1999 var henholdsvis 124 og 168 samarbeidskonserter hvorav 42 og 66 konserter for barn og unge. Samlede publikumstall ved slike konserter var 100 096 i 2000, 84 404 i 1999 og 99 283 i 1998. Tallene er oppgitt av Norsk teater- og orkesterforening.

Tabell 11.17 Nøkkeltall 2000 vedrørende drift av nasjonale institusjoner og region-/landsdels- og knutepunktinstitusjoner:

	Drifts- utgifter	Statlig tilskudd til drift	Regionalt tilskudd til drift	Egen- inntekt	Drifts- resultat	Egen- kapital pr. 31.12.00
Oslo- Filharmonien	90 489	70 957	-	18 340	-1 192	-408
Stiftelsen Harmonien	66 297	58 492	-	8 291	576	8 275
Trondheim Symfoniorkester	48 534	30 977	13 276	3 764	-516	3 428
Stavanger Symfoniorkester	49 903	28 578	12 248	6 681	-995	- 1783
Kristiansand Symfoniorkester	20 280	11 262	4 821	2 346	-1 720	-459
Tromsø Symfoniorkester	7 451	4 002	2 946 ¹⁾	508	224	-11
Festspillene i Bergen	28 806	6 674	4 595	14 719	-2 068	5 164
Festspillene i Nord-Norge	8 684	3 856	1 653	3 287	112	-250
Molde International Jazz Festival	16 367	1 700	1 132	13 488	-47	224
Olavsfestdagene i Trondheim	8 602	3 257	2 172	3 099	225	725
Sum	345 413	219 755	42 849	74 523	-5 401	7 505

¹⁾ Inkl. 1,2 mill. kroner fra Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge/Troms fylkeskommune.

Kilde: Institusjonenes årsregnskap.

Bare fire av musikk institusjonene kan vise til positivt driftsresultat i 2000. Driftsresultatet for alle institusjonene sett under ett ble på omlag -5 mill. kroner.

De samlede driftsinntektene har i perioden 1995-2000 hatt en realvekst på 14 pst. (nominell vekst: 24 pst.). Driftsutgiftene hadde en realvekst på 13 pst. (nominell vekst: 22 pst.). I samme periode hadde de samlede offentlige tilskuddene en

realvekst på 14 pst. (nominell vekst: 24 pst.), og egeninntektene hadde en realvekst på 13 pst. (nominell vekst: 22 pst.). Egeninntektenes andel av driftsutgiftene har vært 18 pst. i perioden. Olavsfestdagene i Trondheim og Molde International Jazz Festival inngår ikke i disse beregningene, da de to institusjonene først fikk status som knutepunktinstitusjon i henholdsvis 1999 og 2000.

Tabell 11.18 Oversikt over ansatte ved i orkesterselskapene i 2000:

Institusjon	Antall ansatte	Herav:	
		Deltid	Musikere
Oslo-Filharmonien	126	5	108
Stiftelsen Harmonien	107	6	94
Trondheim Symfoniorkester	81	2	71
Stavanger Symfoniorkester	80	4	71
Kristiansand Symfoniorkester	42	22	37
Tromsø Symfoniorkester	20	8	17
	456	47	398

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening.

Resultatmål 2.1:

Drive institusjonene kostnadseffektivt

Drift av orkestervirksomheter er sammensatt av en rekke forhold som påvirker institusjonenes kostnadseffektivitet, bl. a. besetning, repertoarsammensetning og andre kunstneriske valg, turnéaktivitet og publikumsgrunnlag i tillegg til god økonomistyring og administrativ effektivitet.

Departementet vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan en kan ivareta oppfølgingen av orkesterinstitusjonene når det gjelder kostnadseffektiv drift, krav til innhold i rapportering samt oversikt over og presentasjon av indikatorer for dette området.

Resultatmål 2.2:

Utvikle strategiske planer og fastsette mål for styring og forvaltning av virksomheten

Formålet med å utvikle strategiske planer og interne mål for orkestervirksomhetene er at institusjonene skal få et verktøy for systematisk styring og ledelse av virksomheten i tråd med de overordnede mål som er satt for politikkområdet og lagt til grunn for de offentlige tilskuddene. Alle orkestrene har utviklet planer for virksomheten. Departementet vil følge opp dette, jf. omtalen under resultatmål 2.1.

Kap. 3323 Musikkformål (jf. kap. 0323)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Inntekter ved Rikskonsertene	11 866	14 935	15 383
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	93		
18	Refusjon av sykepenger	360		
	Sum kap. 3323	12 319	14 935	15 383

Post 01 Inntekter ved Rikskonsertene

Inntektene gjelder offentlige konserter, skolekonserter, barnehagekonserter og prosjektvirksomhet, jf. kap. 323, post 01.

Kap. 0324 Teater- og operaformål (jf. kap. 3324)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	86 947	83 686	83 936
60	Scenekunst i fylkeskommunene	2 553	2 800	
70	Nasjonale institusjoner	446 169	463 554	470 214
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	160 949	167 764	175 529
73	Region- og distriktsopera	9 213	9 489	15 349
78	Ymse faste tiltak	6 993	25 904	25 461
	Sum kap. 0324	712 824	753 197	770 489

Kapitlet omfatter den statlige virksomheten Riksteatret, fire nasjonale institusjoner, tolv

region-/landsdelsinstitusjoner, samt elleve distriktsoperaer og ymse faste tiltak.

I tillegg bevilges det midler til scenekunstformål over kap. 320 Allmenne kulturformål, post 50 Norsk kulturfond og post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd.

I forhold til 2001 er det foretatt følgende tekniske endringer:

- tilskuddet til Beaivváš Sámi Teáhter på 10,2 mill. kroner er overført fra kap. 324, post 71 til kap. 320, post 53
- tilskuddet til Nordic Black Theatre på 1,2 mill. kroner er overført fra kap. 324, post 78 til kap. 320, post 74
- tilskuddet til Opera Vest, Bergen, på 1,7 mill. kroner er overført fra kap. 320, post 50 til kap. 324, post 73.

Etter initiativ fra Kulturdepartementet har NRK, Norsk teater- og orkesterforening og Den Norske Opera drøftet forutsetningene for å gjøre flere forestillinger fra scenekunstinstitusjonene tilgjengelige for befolkningen ved overføring i NRK fjernsynet. Partene er enige om at antallet overføringer bør økes. Det ble høsten 2000 initiert et pilotprosjekt mellom NRK og Den Norske Opera med sikte på å etablere en langsiktig rammeavtale for radio- og tv-transmisjoner. Kulturdepartementet vil følge utviklingen i prosjektet, og understreker den kultur- og mediepolitiske betydning det har at publikum over hele landet får oppleve flest mulig av de oppsetninger som egner seg for tv-overføring.

I forbindelse med regjeringens arbeid med å fornye og modernisere offentlig sektor legger Kulturdepartementet bl.a. vekt på tilgjengeligheten av kulturtilbudet, herunder åpningstider og hvilke dager kulturtilbudet er tilgjengelig for publikum. Departementet ber på denne bakgrunn institusjonene vurdere å tilby teaterforestillinger på søndager.

Budsjettforslag 2002

I tillegg til de midlene som bevilges til scenekunstheltet under dette kapitlet, bevilges det også midler under kap. 320 Allmenne kulturformål. Til scenekunstheltet bevilges det samlet under Kulturdepartementets budsjett midler til 16 teatre, Den Norske Opera, region- og distriktsoperatiltak, historiske spill og en rekke frie teater- og dansegrupper i tillegg til amatørteatervirksomhet. Dette gir et godt grunnlag for teateropplevelser som publikummer og i form av egenaktiviteter for barn og voksne over hele landet. Gjennom framføring av klassikerne og moderne skuespill gir tea-

trene et betydelig bidrag til ivaretagelsen av det norske språk.

Det er en forutsetning for statstilskuddet at institusjonene har kontinuerlig drift med produksjon og fremvisninger av teater-, opera- og/eller danseoppsetninger. Der finansieringen er delt mellom staten og regionen, er det en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin andel. Det er videre en forutsetning at institusjonene under post 70 og 71 er medlemmer i Norsk teater- og orkesterforening slik at de er forpliktet av de tariffavtalene som denne organisasjonen i dag, sammen med Norges arbeidsgiverforening for virksomheter med offentlig tilknytning (NAVO), inngår på vegne av institusjonene.

Institusjonene må sikre at driften er økonomisk forsvarlig, herunder at likviditeten i selskapet er god, at bygninger og utstyr blir vedlikeholdt, og at det blir avsatt tilstrekkelige midler til investeringer, samt til fri egenkapital som sikkerhet mot uforutsette kostnads- og inntektssvingninger.

Det vil ikke bli gitt statlig støtte til gjeldssanering. Et eventuelt årsunderskudd må dekkes gjennom overføringer fra fri egenkapital eller over driftsbudsjettet i påfølgende budsjettår. I særskilte tilfeller kan det gis anledning til å dekke inn årsunderskuddet over en lengre tidsperiode enn ett år. Departementet vil i slike situasjoner skjerpe kravene til institusjonenes økonomistyring og kontroll.

Institusjonene skal målrette virksomheten og utvikle styringssystemer som sikrer god måloppnåelse både kunstnerisk og publikumsmessig, samt god ressursforvaltning, jf. resultatmålene for 2002. Reduksjon i tilskuddet vil bli vurdert dersom disse kravene ikke ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter for Riksteatret.

Riksteatret gir et regelmessig teatertilbud med 8-10 forestillinger årlig på om lag 60 faste spillesteder over hele landet. Repertoaret omfatter oppsetninger for et bredt publikum. På 23 av spillestedene tilbys også en danseforestilling, i samarbeid med ulike danseensembler. Riksteatret satser på barn og unge med to oppsetninger hvert år. Riksteatret har eget figurteater-ensemble. Skoleservice er et landsomfattende tilbud til videregående skoler, på grunnlag av Riksteatrets ordinære repertoar. Studiemateriell utgis i forbindelse med

oppsetningene, slik at forestillingene kan brukes i undervisningen.

Det er lagt inn midler under kap. 320, post 73 til nye prøvelokaler for Riksteatret.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som Riksteatret får i merinntekter under kap. 3324, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Beaivváš Sámi Teáhter	10 244	
Den Nationale Scene	67 278	69 990
Den Norske Opera	186 104	193 723
Det Norske Teatret	95 995	99 152
Nationaltheatret	103 933	107 349
Sum	463 554	470 214

Det finansielle og forvaltningsmessige ansvaret for driften av Beaivváš Sámi Teáhter foreslås overført til Sametinget fra 2002, jf. omtale under kap. 320, post 53.

Driftstilskuddet til Den Nationale Scene foreslås øket med 2,7 mill. kroner for å gi bedre utnyttelse av teatrets tre scener. Under kap. 320, post 73 foreslås det 17,0 mill. kroner til den gjennomførte ombyggingen av teatersalongen og 0,5 mill. kroner til dekning av teatrets renteutgifter til lån av den statlige andelen av ombyggingskostnadene.

Det foreslås videre at driftstilskuddet til Den Norske Opera økes med 7,6 mill. kroner. I tillegg er det under kap. 320, post 73 ført opp 2,5 mill. kroner til nye prøvelokaler for Operaballetten. De nye prøvelokalene inngår som et tiltak i omstillingsprosjektet, jf. programkategoriomtalen. Departementet forutsetter at Operaen prioriterer prosjektet Ballettlaboratoriet, som har som mål å stimulere til kunstnerisk nyskapning og repertoarutvikling på ballettsiden. Det er også ført opp 2,5 mill. kroner under kap. 320, post 73 til dekning av ekstraavgifter som Den Norske Opera får i forbindelse med

Post 70 Nasjonale institusjoner

Bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til de institusjonene som er ført opp i tabellen nedenfor. Disse institusjonene får hele det offentlige driftstilskuddet fra staten.

brukermedvirkning i planlegging og utvikling av nytt operahus.

I tillegg til det ordinære driftstilskuddet til Det Norske Teatret er det under kap. 320, post 73 ført opp 5 mill. kroner i investeringstilskudd til oppgradering av sceneteknisk utstyr for å ivareta utbedringer som gjelder person- og driftssikkerhet.

Det er lagt inn 2,5 mill. kroner under kap. 320, post 73 til nye lager-, verksteds- og prøvelokaler for Nationaltheatret.

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

Finansieringen av region-/landsdelsinstitusjonene er delt mellom staten og regionene. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V, nr. 1.

Bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til de institusjonene som er ført opp i tabellen nedenfor. Av det offentlige tilskuddet til disse institusjonene dekker staten 70 pst. og regionen 30 pst.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Agder Teater	10 062	10 390
Carte Blanche	11 877	13 014
Haugesund Teater	4 080	4 213
Hedmark Teater	6 902	7 127
Hordaland Teater	5 380	5 555
Hålogaland Teater	16 234	17 063
Nordland Teater	11 676	12 056
Rogaland Teater	30 017	30 995
Sogn og Fjordane Teater	9 563	9 875
Teater Ibsen	11 386	13 007
Teatret Vårt	11 096	11 458
Trøndelag Teater	39 491	40 776
Sum	167 764	175 529

Driftstilskuddet til Carte Blanche foreslås styrket med 0,8 mill. kroner for å øke turnévirksheten i Norge.

Driftstilskuddet til Hålogaland Teater foreslås øket med 0,8 mill. kroner.

Teater Ibsen har tatt initiativ til å utvide sin virksomhet til å omfatte en scene i Tønsberg for bl.a. å vise oppsetninger med dans, og regionen og kommunen har fattet vedtak om medfinan-

siering av tiltaket. Det er lagt inn en økning på 1,6 mill. kroner til teatret, hvorav 1,3 mill. kroner er øremerket ny scene.

Post 73 Region- og distriktsopera

Bevilgningen gjelder driftstilskudd til de institusjonene som er ført opp i tabellen nedenfor.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	2002
Musikkteatret i Bodø	258	516
Opera Nordfjord	258	516
Operaen i Kristiansund	6 581	6 903
Ringsakeroperaen	864	890
Steinvikholm Musikkteater	586	704
TrønderOperaen	942	970
Opera Nord		500
Opera Sør		500
Opera Vest		1 700
Stiftelsen Musikkteatret		750
Vest Norges Opera		1 400
Sum	9 489	15 349

Operainteressen i hele landet er økende, og det er et betydelig omfang av operaproduksjoner med god kvalitet i mange deler av landet. Departementet vil styrke grunnlaget for disse virksomhetene og foreslår en økning i bevilgningen på 4,2 mill. kroner i 2002. Den videre satsingen på region- og distriktsopera vil bli behandlet i den nasjonale planen som blir lagt frem våren 2002, jf. programkategoriomtalen.

Det foreslås at driftstilskuddet til Musikkteatret i Bodø, Opera Nordfjord, Operaen i Kristiansund og Steinvikholm Musikkteater økes for å styrke driftsgrunnlaget.

Departementet foreslår at Opera Nord (Tromsø), Opera Sør (Kristiansand), Stiftelsen Musikkteatret (Trondheim) og Vest Norges Opera (Bergen) får tildelt statlige driftstilskudd fra 2002. I tillegg foreslås det at tilskuddet til Opera Vest (Bergen), som til nå har vært gitt over Norsk kulturråds bevilgning, overføres til denne posten.

Departementet forutsetter at de regionale og lokale myndigheter, i samarbeid med kunstinstitusjonene i Bergen og Trondheim, fortsetter arbeidet med rasjonell organisering av operavirksomheten.

Post 78 Ymse faste tiltak

Posten omfatter bl.a. midler til paraplyorganisasjonen Norsk Amatørteaterråd, Brageteatret, Senter for dansekunst, nettverksorganisasjonen Norsk Scenekunstbruk og ulike andre faste tiltak på scenekunstmrådet.

Oversikt over hvilke tiltak det foreslås midler til under denne posten og hva som ble avsatt til disse tiltakene i 2001, følger som trykt vedlegg til denne proposisjonen, jf. vedlegg 2.

Videreføring av Tegnspråkteatret

Over Kulturdepartementets budsjett er det i årene 1999–2001 gitt tilskudd til drift av et treårig prøveprosjekt med tegnspråkteater. I prøveperioden har teatret hatt tilhold i Ål kommune, men har turnert over store deler av landet med flere oppsetninger. Prøveprosjektet som avsluttes 31.12.01 er evaluert i 2001 og evalueringsrapporten har vært til høring i berørte miljøer. Prøveperioden har vist at det er kunstnerisk og publikumsmessig grunnlag for et tegnspråkteater. Departementet foreslår derfor at det gis tilskudd til drift av et tegnspråkteater på fast basis fra 2002, og til dette formålet er det lagt inn 6,7 mill. kroner. Teatret skal ha en prosjektleder som skal være teatrets kunstneriske leder. Innenfor den økonomiske ramme som stilles til disposisjon for virksomheten, kan teatret imidlertid ikke forventes å bygge opp egen økonomisk, administrativ og styringsmessig kapasitet, og departementet foreslår derfor at Tegnspråkteatret blir knyttet til Riksteatret ved dets styre og administrasjon. Under forutsetning av at Ål kommune legger forholdene til rette for teatret, skal teatret fortsatt ha tilhold i Ål, men teatret skal være et turnéteater og ledelsen bør kunne vurdere å legge deler av virksomheten til Oslo. Det vil være naturlig at andre teatre med fast tilskudd fra Kulturdepartementet også legger forholdene til rette for å vise Tegnspråkteatrets oppsetninger. Departementet vil fastsette de nærmere detaljer i styringsopplegget for Tegnspråkteatret i tilsagnsbrevet. Det er blant annet en forutsetning at de døves organisasjoner skal gis uttalerett i viktige saker.

Resultatmål for 2002

Kulturdepartementet ber institusjonene rapportere i henhold til følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Sikre at flest mulig skal få tilgang til opplevelse av teater, opera og dans av høy kunstnerisk kvalitet.	1.1. Institusjonene skal nå flest mulig med scene-kunst. 1.2. Institusjonene skal videreutvikle formidlingen av scenekunst til barn og unge og til nye grupper.
2. Fremme kunstnerisk fornyelse og utvikling.	2.1. Institusjonene skal fremme bruken av ny norsk dramatikk/musikkdramatikk og koreografi. 2.2. Institusjonene skal styrke formidlingen ved utprøving av nye ideer og samarbeidskonstellasjoner.
3. Institusjonene skal utnytte ressursene best mulig og målrette virksomheten.	3.1. Institusjonene skal drives kostnadseffektivt. 3.2. Institusjonene skal utvikle strategiske planer og fastsette mål for styring og forvaltning av institusjonen.

Resultatrapport 2000

Generelt om resultater i 2000

Resultatrapporten omhandler aktivitets- og økonomisresultater fra de institusjonene som er omfattet av mål- og resultatstyringen, dvs. statsinstitusjonen Riksteatret og tilskuddsinstitusjonene i kategorien.

Det er også bevilget midler til scenekunst over kap. 320 Allmenne kulturformål. I 2000 ble det totalt bevilget 751,5 mill. kroner.

Sett under ett er aktiviteten og publikumsopplutningen ved scenekunstinstitusjonene relativt stabil, selv om resultatet for den enkelte institusjon kan variere fra år til annet. I 2000 ble det vist 321 oppsetninger og 6 450 forestillinger for om lag 1 310 000 besøkende. Dette er noe over årsgjennomsnittet for perioden 1995-99.

Regjeringen oppnevnte i 2000 et utvalg som skal gjennomgå scenekunstheltet. Utredningen skal foreligge innen utgangen av 2001, jf. programkategoriomtalen.

Riksteatret i 2000

Riksteatret hadde i 2000 en samlet driftsbevilgning på 79,7 mill. kroner, inklusive midler til lønnsregulering.

Riksteatret iverksatte sin nye strategi i 2000, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000). Det ble valgt ut 62 faste spillesteder, som hver fikk tilbud om 8-10 forestillinger i året. Teatret hadde et variert tilbud som inkluderte dans og figurteater. Driftsresultatet ble på om lag 4,2 mill. kroner.

Riksteatret viste i 2000 i alt 559 forestillinger fordelt på 15 oppsetninger for 124 469 tilskuere. Sammenlignet med 1999 og 1998 viste teatret henholdsvis 25 pst. og 21 pst. færre oppsetninger og 24 pst. og 15 pst. færre forestillinger, men hadde henholdsvis 1 pst. og 29 pst. flere besøkende. Reduksjonene i antall oppsetninger og forestillinger skyldes bl.a. avviklingen av Unge Riks våren 2000. Denne ordningen, som begrenset seg til fem fylker, ble høsten 2000 erstattet med det landsdekkende skoleteatertilbudet Skoleservice. Skoleservice er tilrettelagt innenfor teatrets ordinære repertoar.

I tillegg til ovennevnte aktivitet var Riksteatret i 2000 involvert i ytterligere 26 forestillinger for 9 820 publikummere slik at det totale publikumstallet var 134 289 fordelt på 585 forestillinger.

Tilskuddsinstitusjonene i 2000

I 2000 hadde ni av de atten tilskuddsinstitusjonene positivt driftsresultat. Det samlede driftsresultatet for alle disse institusjonene var -5,4 mill.

kroner. Sammenlignet med 1999, da ti av institusjonene hadde positivt driftsresultat og det samlede resultatet var 3,9 mill. kroner, er dette en svekkelse på 9,3 mill. kroner. Årsresultatet var imidlertid positivt for tretten av institusjonene. Det samlede årsresultatet var 1,3 mill. kroner.

De samlede driftsinntektene hadde i perioden 1996 til 2000 en realvekst på 10 pst. (nominell økning: 22 pst.). De offentlige tilskuddene har i

samme periode en realvekst på 8 pst. (nominell økning: 19 pst), mens egeninntektene har en realvekst på 22 pst. (nominell økning: 35 pst.). Driftskostnadene har hatt en realvekst på 14 pst (nominell økning: 26 pst.). Til sammenligning økte konsumprisindeksen i perioden med 10,7 pst. Egeninntektene målt som andel av driftskostnadene var i perioden 1995-1999 gjennomsnittlig 19 pst. For 2000 var andelen 20 pst.

Tabell 11.19 Økonomiske hovedtall for tilskuddsinstitusjonene i 2000:

						(i 1 000)	
	Drifts- kostnad	Statlig drifts- tilskudd	Regionalt drifts- tilskudd	Egen- inntekt	Drifts- resultat	Års- resultat ¹⁾	Egenkap. pr. 31.12.00
Agder Teater ²⁾	18 823	8 507	3 653	6 123	- 60	-468	- 464
Beaivváš Sámi Teáhter	11 861	9 946	800	1 220	105	-57	552
Carte Blanche	18 762	11 531	5 457	1 422	22	126	- 232
Den Nationale Scene	83 511	65 318		17 250	- 944	-29	3 070
Den Norske Opera	232 612	177 771		42 407	- 3 769	-1 992	- 12 345
Det Norske Teatret	115 089	92 228		22 699	2 414	2 024	- 12 769
Haugesund Teater	6 825	3 960	1 728	993	- 144	3	832
Hedmark Teater	11 832	6 701	3 694	1 416	4	79	554
Hordaland Teater	8 799	5 223	2 269	935	51	54	268
Hålogaland Teater	23 280	15 567	6 672	1 117	76	372	1 970
Nationaltheatret	144 000	100 906		40 527	- 589	195	11 164
Nordland Teater	17 888	11 336	4 858	2 345	652	871	909
Oslo Nye Teater ³⁾	83 937		60 087	17 286	-6 564	-6 244	-6 594
Rogaland Teater	49 900	28 172	12 074	9 019	- 635	803	9 229
Sogn og Fjordane Teater	14 306	9 284	4 030	710	- 53	4	271
Teater Ibsen	18 142	11 054	4 737	2 201	- 149	24	513
Teatret Vårt	16 961	10 773	4 617	3 234	1 663	1 941	- 1 080
Trøndelag Teater	72 829	38 341	16 432	20 444	2 568	3 637	6 000
Sum	949 357	606 618	131 108	191 348	-5 352	1 343	1 848

1) Kolonnen med årsresultat er med for første gang.

2) Agder Teater driver også Kulturhus på oppdrag for Kristiansand kommune. Tallene for Agder Teater gjelder bare teaterdriften, så nær som årsresultat og egenkapital, hvor kulturhusdriften er inkludert.

3) Oslo kommune overtok det offentlige finansielle og forvaltningsmessige ansvaret for driften av Oslo Nye Teater med virkning fra 01.01.1999. Oslo Nye Teater er likevel tatt med i resultatrapporten.

Kilde: Institusjonenes årsberetninger.

Resultatmål 1.1:

Institusjonene skal nå flest mulig med scenekunst

Tabell 11.20 Hovedtall for virksomheten ved Riksteatret og tilskuddsinstitusjonene i 1999 og 2000:

Institusjon	Antall oppsetninger		Antall forestillinger		Publikumsbesøk		Antall ansatte pr. 31.12	Av disse kunstnerisk
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	2000	2000
Agder Teater	6	19	167	275	35 540	48 998	27	4
Beaivváš Sámi Teáhter	6	11	65	78	6 715	8 378	12	4
Carte Blanche	18	14	87	78	9 645	11 787	25	16
Den Nationale Scene	21	24	589	680	135 751	113 464	131	27
Den Norske Opera	31	23	203	200	152 335	146 508	413	204
Det Norske Teatret	14	20	455	597	140 044	167 678	244	67
Haugesund Teater	9	17	72	170	15 380	21 784	5	1
Hedmark Teater	23	26	206	209	23 165	26 934	19	9
Hordaland Teater	11	14	145	258	17 955	21 921	10	2,5
Hålogaland Teater	9	15	162	179	24 348	20 090	33	11
Nationaltheatret	23	27	616	776	185 686	199 903	238	63
Nordland Teater	12	12	182	182	19 363	27 098	21	9
Oslo Nye Teater	30	24	701	694	176 348	136 331	149	49
Riksteatret	20	15	740	559	123 691	124 469	95	22
Rogaland Teater	9	15	307	436	44 350	76 824	82	23
Sogn og Fjordane Teater	7	18	140	213	19 127	20 130	21	8
Teater Ibsen	5	12	151	307	16 849	32 160	23	8
Teatret Vårt	7	12	218	210	20 271	23 797	18,5	3
Trøndelag Teater	11	18	446	457	86 576	109 556	110,5	33,5
Sum	272	336	5 652	6 558	1 253 139	1 337 810	1 677	564
Sum justert for samarbeid ¹⁾		321		6 450		1 310 353		

1) Når teatrene samarbeider om oppsetninger, rapporterer begge institusjoner om tilknyttede resultater. I 2000 samarbeidet teatrene om 15 oppsetninger med 108 forestillinger med et publikumstall på 27 457.

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening.

Tabellen viser aktivitet knyttet til teatrenes egenproduksjoner og samarbeidsproduksjoner.

Av tabellen går det fram at den samlede aktiviteten og publikumsbesøket var høyere i 2000 enn i 1999. Hele 15 av de 19 teatrene kan vise til høyere publikumsoppslutning i 2000.

Årsgjennomsnittet for perioden 1995-99 er 271 oppsetninger og 5 880 forestillinger for et publikum på 1 239 353. Sammenlignet med foregående femårsperiode viste teatrene i 2000 18 pst. flere

oppsetninger og 10 pst. flere forestillinger for 6 pst. flere publikummere.

I tillegg til den aktivitet som framgår av tabellen ovenfor, har teatrene i 2000 vist 644 forestillinger i forbindelse med gjestespill fra andre norske og utenlandske teatre, festforestillinger, matineer, festivaler og oppsøkende virksomhet til forskjellige institusjoner. Disse forestillingene ble sett av 107 341 personer.

Om enkelte institusjoner

Den Nationale Scene feiret 150-årsjubileum i 2000. Jubileumsåret var preget av et variert tilbud og høy aktivitet.

Den Norske Opera, som de siste fire år har hatt positivt årsresultat, fikk i 2000 et årsunderskudd på 1,9 mill. kroner. Det økonomiske resultatet skyldes i hovedsak noe lavere publikumsoppslutning ved enkelte hovedsceneproduksjoner enn forventet.

Det Norske Teatret hadde i 2000 høy aktivitet, god publikumsoppslutning og et årsoverskudd på 2 mill. kroner. I perioden 1997-1999 akkumulerte teatret et underskudd på 10,3 mill. kroner. Teatret har utarbeidet en plan for å dekke underskuddet i løpet av tre år og iverksatte i løpet av 2000 tiltak for å redusere kostnadene og bedre ressursbruken.

Nordland Teater hadde vesentlig høyere publikumsoppslutning i 2000 enn i 1999. Teatret

som ved utgangen av 1998 hadde egenkapital på – 3,3 mill. kroner, hadde ved utgangen av 2000 gjenopprettet en positiv egenkapital.

Teater Ibsen feiret 25-årsjubileum i 2000. I jubileumsåret ble både aktiviteten og publikumsbesøket doblet sammenlignet med 1999.

Teatret Vårt som ved utgangen av 1999 hadde egenkapital på –3,6 mill. kroner fikk i 2000 et årsresultat på 1,9 mill. kroner. Det innebærer at teatret nå ligger foran sin treårsplan for å gjenopprette aksjekapitalen.

Trøndelag Teater hadde høy aktivitet og et rekordhøyt publikumstall som gav et årsresultat på 3,6 mill kroner.

En rekke teatre, bl.a. Nationaltheatret, Rogaland Teater, Beaivváš Sámi Teáhter, Agder Teater og Haugesund Teater, rapporterer om høy aktivitet og bedret publikumsoppslutning i 2000 i forhold til 1999.

Tabell 11.21 Scenekunstinstitusjonenes turnévirkosomhet i 1999 og 2000:

	Antall oppsetninger		Antall forestillinger		Publikumsbesøk	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Sum	123	145	1 738	2 062	269 882	305 819

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening.

Tabellen ovenfor viser teatrenes turnéaktivitet samt egne gjestespill og gjestespill fra andre teatre.

Turnévirkosomheten økte fra 1999 til 2000, men turnéaktiviteten er stabil sammenlignet med årsgjennomsnittet for 1995-99.

I 2000 ble 43 pst. av alle teateroppsetningene og 31 pst. av alle forestillingene vist på turné. Publikumsoppslutningen på turnéforestillingene utgjorde 23 pst. av teatrenes samlede publikum.

I perioden for 1995-99 ble i gjennomsnitt 51 pst. av alle oppsetningene og 34 pst. av alle forestillingene ved teatrene vist på turné. Publikumsoppslutningen på turnéforestillingene utgjorde 24 pst. av teatrenes samlede publikum. I 2000 er det en svak nedgang i turnéaktiviteten i forhold til gjennomsnittet for den siste femårsperioden.

Resultatmål 1.2:

Institusjonene skal videreutvikle formidlingen av scenekunst til barn og unge og til nye grupper

Tabell 11.22 Scenekunstinstitusjonenes virksomhet i 1999 og 2000 rettet mot barn og unge:

	Antall oppsetninger		Antall forestillinger		Publikumsbesøk	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Sum	139	139	2 605	2 672	507 508	505 773

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening.

Tabellen ovenfor viser den aktivitet som teatrene selv definerer som rettet mot barn og unge. I publikumsbesøket inngår det totale antallet besøkende på denne type forestillinger inkludert voksne.

Publikumsbesøket og institusjonenes aktivitet rettet mot barn og unge er stabil fra 1999 til 2000. Sammenlignet med årsgjennomsnittet for 1995-99 er det en økning både i publikumsoppslutningen og aktiviteten i 2000.

Sett i forhold til institusjonenes totale aktivitet i 2000 ble 41 pst. av alle oppsetningene og 41 pst. av alle forestillingene rettet mot barn og unge. Publikumsbesøket på disse forestillingene utgjorde 38 pst. av teatrenes samlede publikum.

I perioden 1995-99 ble i gjennomsnitt 42 pst. av alle oppsetningene og 41 pst. av alle forestillingene rettet mot barn og unge. Publikumsoppslutningen på disse forestillingene utgjorde 35 pst. av det samlede publikumstallet. Resultatet for 2000 avviker lite fra dette.

Alle institusjonene hadde tilbud spesielt rettet mot barn og unge.

Resultatmål 2.1:

Institusjonene skal fremme bruken av ny norsk dramatikk/-musikkdramatikk og koreografi

Tabell 11.23 Antall oppsetninger med ny norsk dramatikk/musikkdramatikk og koreografi:

	Dramatikk		Koreografi	
	1999	2000	1999	2000
Sum oppsetninger	85	98	28	19
Av disse:				
Nålevende dramatikere/komponister og koreografer	56	60	27	19
Beregnet på barn og unge	40	31	11	6
Urframførelser	42	31	10	7

Kilde: Norsk teater- og orkesterforening og scenekunstinstitusjonene.

Oversikten omfatter også samisk dramatikk og koreografi.

Flere institusjoner arbeider aktivt med å få fram ny norsk dramatikk og koreografi.

I 2000 var 35 pst. av alle teateroppsetningene basert på norsk dramatikk og koreografi. Dette er noe lavere enn årsgjennomsnittet for perioden 1995-99 som er 39 pst.

Av oppsetninger rettet mot barn og unge var 27 pst. basert på norsk dramatikk og koreografi. Dette er lavere enn gjennomsnittet for den foregående femårsperioden der 41 pst. av oppsetningene rettet mot barn og unge var basert på norsk dramatikk og koreografi.

I 2000 var 11 pst. av alle oppsetningene urpremierer. Årsgjennomsnittet for 1995-99 var 16 pst.

Den Norske Opera har i 2000 videreført samarbeidet med Opera Vest og Norsk Komponistforening om utvikling av ny norsk musikkdramatikk gjennom prosjektet Operatoriet.

Resultatmål 2.2:

Institusjonene skal styrke formidlingen ved utprøving av nye ideer og samarbeidskonstellasjoner

Institusjonene arrangerte, og var på annen måte involvert i mange ulike typer prosjekter og samarbeid i 2000. Institusjonene rapporterer om gode kunstneriske resultater og god publikumsoppslutning for flere av disse prosjektene.

Flere teatre inkluderte dans og figurteater i repertoaret.

Flertallet av institusjonene samarbeider med frie grupper og/eller amatørteatre om oppsetninger og forestillinger. Enkelte har også samarbeidet med andre kulturinstitusjoner om felles sesongprogram.

De fleste institusjonene har tilrettelagt produksjoner og forestillinger for barn og unge bl.a. i samarbeid med skolene og lokale og regionale myndigheter.

Det treårige flerkulturelle prosjektet Open Scene ved Det Norske Teatret var i 2000 i sitt avsluttende år. Det ble gjennomført ulike tiltak, så

som tekstverksteder og seminarer, og vist én oppsetning fordelt på 20 forestillinger for et publikum på 1 989. Prosjektet er under evaluering.

Resultatmål 3.1:

Institusjonene skal drives kostnadseffektivt

Drift av scenekunstinstitusjoner er sammensatt av en rekke forhold som påvirker institusjonenes kostnadseffektivitet, bl.a. repertoarsammensetning, kunstnerisk profil og kunstneriske valg med hensyn til utforming av oppsetningene, turnéaktivitet, publikumsgrunnlag i tillegg til god økonomistyring og administrativ effektivitet.

Det regjeringsoppnevnte Scenekunstutvalget skal avgi sin innstilling innen utgangen av 2001. På denne bakgrunn vil departementet i 2002 legge frem en stortingsmelding om scenekunst med vurdering av hvordan institusjonene skal følges opp med hensyn til kostnadseffektiv drift, krav til innhold i rapportering samt oversikt over og presentasjon av indikatorer.

Resultatmål 3.2:

Institusjonene skal utvikle strategiske planer og fastsette mål for styring og forvaltning av institusjonen

Formålet med å utvikle strategiske planer og interne mål for teatervirksomhetene er at institusjonene skal få et verktøy for systematisk styring og ledelse av virksomheten i tråd med de overordnede mål som er satt for virksomheten og lagt til grunn for de offentlige tilskuddene.

Institusjonene rapporterer om arbeid med utvikling og gjennomføring av strategiske planer for den praktiske styring av driften. Enkelte institusjoner har innført rapporteringsrutiner der produsentene av oppsetninger ukentlig rapporterer fremdrift og økonomi i produksjonene direkte til teatersjef og direktør. Blant institusjoner med stor turnéaktivitet rapporteres arbeid med å analysere publikumsgrunnlaget slik at publikumsbelegget på turnérutene kan optimaliseres. Når det gjelder organisasjonsutvikling, rapporteres det også om planmessig arbeid med gjennomgang og utvikling av stillingsinstrukser og rutinebeskrivelser, samt kompetanseutvikling i form av lederopplæring, dataopplæring, HMS-tiltak, med mer. De større institusjonene har kommet lengst i arbeidet. Departementet vil følge opp institusjonenes arbeid med dette.

Kap. 3324 Teater- og operaformål (jf. kap. 0324)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Inntekter ved Riksteatret	13 930	8 240	10 000
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	1 502		
	Sum kap. 3324	15 432	8 240	10 000

Post 01 Inntekter ved Riksteatret

Inntektene gjelder salg av billetter og program, jf. kap. 324, post 01.

Kap. 0325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer (jf. kap. 3325)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter			37 035
73	Prosjekt- og utviklingstiltak			22 485
	Sum kap. 0325			59 520

I St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving, abm-meldingen, ble det foreslått å integrere Statens bibliotektilsyn og Norsk museumsutvikling i et nytt statlig kompetanse- og samordningsorgan for arkiv, bibliotek og museer. I Innst.S. nr. 46 (2000-2001) fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen ble det i tillegg pekt på behovet for et sektor- og departementsovergripende nasjonalt koordineringsansvar for hele bibliotekområdet, og bl.a. vist til tidligere forslag om å slå sammen Statens bibliotektilsyn og Riks bibliotek tjenesten.

Som ledd i arbeidet med å fornye offentlig sektor har regjeringen arbeidet med å forberede en slik sammenslåing. Et ekspertutvalg har gjennomført en evaluering av Statens bibliotektilsyn og Norsk museumsutvikling. Et hovedpunkt i utvalgets konklusjon var at det mandat som Statens bibliotektilsyn arbeider etter, burde redefineres slik at den nåværende tilsynsfunksjonen nedtones, samtidig som det blir lagt vesentlig sterkere vekt på arbeidet med sentralt initierte utviklingstiltak på bibliotekområdet. I St.meld. nr. 27 (2000-2001) Gjør din plikt – Krev din rett, ble Stortinget varslet om at regjeringen tar sikte på å vurdere arbeids- og ansvarsdelingen knyttet til administrative samordnings- og utviklingsbehov innenfor arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet. I Innst.S. nr. 337 (2000-2001) viste kirke-, utdannings- og forskningskomiteen til dette og til forslaget i abm-meldingen om et nytt fellesorgan for arkiv, bibliotek og museer. Komiteen forutsatte i den forbindelse at regjeringen foretok en sammenslåing av Statens bibliotektilsyn og Riksbibliotek tjenesten, og at dette skjedde raskt.

På denne bakgrunn foreslås opprettet et nytt tverrsektorielt og departementsovergripende organ for arkiv, bibliotek og museer med utgangspunkt i de tre eksisterende organene Statens bibliotektilsyn, Riksbibliotek tjenesten og Norsk museumsutvikling. Dette vil legge grunnlaget for å arbeide frem helhetlige løsninger uavhengig av departementsgrenser for hele abm-feltet.

Det vil bli oppnevnt styre for det nye organet. På bakgrunn av det institusjonelle mønster som tegner seg på bibliotek- og museumsområdet, vil det være naturlig at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Kulturdepartementet oppnevner et likt antall medlemmer i styret for det nye organet. For å understreke det nye organets ansvar for å ivareta hensynet til nødvendig samordning mellom museene og kulturminnevernet vil det være naturlig at også Miljøverndepartementet oppnevner et styremedlem. Basisfinansieringen av det nye organet vil i sin helhet skje over Kulturdepartementets budsjett. I tillegg kan det bli aktuelt for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og andre departementer å tildele organet prosjekt- eller utviklingsmidler for å gjennomføre nærmere definerte oppgaver med særlig relevans for visse institusjoner eller institusjonskategorier innenfor eget ansvarsfelt.

Som påpekt av familie-, kultur- og administrasjonskomiteen i Innst.S. nr. 46 (2000-2001) må organet ha ressurser til å bygge opp tilfredsstillende fagkompetanse også på arkivområdet. Det forutsettes imidlertid at det nye organets funksjon som et fellesorgan for arkiv, bibliotek og museer må gjenspeiles i den måten det organiseres på, og at den organisatoriske hovedinndelingen derfor bør bygge på funksjonelle og ikke sektorfaglige kriterier.

Det vil bli arbeidet videre med organiseringen og styringen av det nye organet, beskrivelse av mandat og arbeidsoppgaver, herunder grenseoppgangen til beslektede organer som f.eks. Arkivverket og Nasjonalbiblioteket. I samsvar med Hovedavtalens bestemmelser er det lagt opp til medinnflytelse fra de ansatte i de eksisterende institusjoner. Det er naturlig at man først går gjennom en prosjekt- og utredningsfase, slik at det nye organet bygges opp skrittvis i løpet av 2002 med sikte på å være fullt operativt fra 1. januar 2003. For å lede dette arbeidet vil et interimsstyre bli opprettet, og direktørstilling vil bli besatt så tidlig som mulig etter Stortingets budsjettvedtak.

Som følge av forslaget ovenfor om å opprette et nytt tverrsektorielt organ for arkiv, bibliotek og museer, er bevilgningsforslaget til alle de tre eksisterende institusjonene samlet under dette budsjettkapitlet.

Post 01 Driftsutgifter

Posten skal dekke lønns- og driftsutgifter til Norsk museumsutvikling, Statens bibliotektilsyn og Riksbibliotektjenesten.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som virksomhetene får i merinntekter under kap. 3325, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Som en overgangsordning i 2002 vil det bli utformet separate tildelingsbrev til hver av de tre nåværende virksomhetene. I tillegg vil en mindre del av det samlede bevilgningsforslaget bli stilt til disposisjon for interimsstyret med direktøren for det fremtidige organet som operativt ledd.

	(i 1 000 kr)
Norsk museumsutvikling	11 044
Statens bibliotektilsyn	14 909
Riksbibliotektjenesten	9 451
Interimsstyret for ABM-utvikling	1 631
Sum	37 035

Post 73 Prosjektmidler m.m.

Under denne posten er det lagt inn midler til interkommunale samarbeidstiltak innen områdene arkiv og bibliotek, midler til fellestiltak, IT-satsing, forsøk og utvikling innen bibliotekområdet og diverse prosjektmidler på museumsområdet.

Prøveperioden for prosjektet Kulturnett Norge utløper 31. desember 2001. Prosjektet har vært evaluert i 2001. I samsvar med evalueringsrapportens tilråding foreslås det at prosjektet

videreføres. Prosjektet har hittil mottatt tilskudd fra kap. 328 Museums- og andre kulturverntiltak, post 78 Ymse faste tiltak. Det foreslås at tilskuddet overføres til kap. 325, post 73 fra 2002. Det bør foretas en ny evaluering av prosjektet i 2004, bl.a. gjennom undersøkelse av publikums bruk av tiltaket. Det kan likevel bli aktuelt å foreta enkelte endringer i organiseringen av tiltaket allerede i 2002. En overordnet ledetråd vil være å utvikle tiltaket videre på en slik måte at det har appell til brede brukergrupper.

Kap. 3325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer (jf. kap. 0325)

			(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001 Forslag 2002
01	Ymse inntekter		712
	Sum kap. 3325		712

Post 01 Ymse inntekter

Posten gjelder inntekter ved Norsk museumsutvikling og Statens bibliotektilsyn, jf. kap. 325, post 01.

Kap. 0326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	206 902	204 817	196 373
21	Spesielle driftsutgifter	12 600	7 313	8 040
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 438	16 922	17 246
60	Mobil bibliotekjeneste og biblioteklokaler	19 100		
73	Noregs Mållag	1 321	1 361	1 402
74	Det Norske Samlaget	5 594	6 663	6 348
75	Språkteknologi, Norsk Ordbok m.v.			8 396
78	Ymse faste tiltak	52 284	67 645	52 181
	Sum kap. 0326	311 239	304 721	289 986

Kapitlet omfatter de statlige virksomhetene Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek og Norsk språkråd. Kapitlet omfatter også tilskudd til Det Norske Samlaget, Noregs Mållag og til andre formål og institusjoner på feltet, bl.a. Norsk Forfattersentrum, Norsk barnebokinstitutt, Kontoret for norsk litteratur i utlandet (NORLA), Kontoret for norsk faglitteratur i utlandet (MUNIN) og Landssamanslutninga av nynorsk kommunar.

I forhold til 2001 er det foretatt følgende tekniske endringer:

- bevilgningen til Statens bibliotektilsyn er overført fra kap. 326, post 01 til nytt kap. 325, jf. nærmere omtale under ovennevnte kapittel
- 2,4 mill. kroner til stedsnavntjenesten er overført fra kap. 326, post 01 til kap. 326, post 78
- 0,3 mill. kroner til navnekonsulenttjenesten for samisk er overført fra kap. 326, post 01 til kap. 320, post 53
- 1,7 mill. kroner til Norsk ordbok er overført fra kap. 326, post 78 til kap. 326, post 75
- 10,4 mill. kroner til interkommunale samarbeidstiltak innen arkiv- og bibliotekområdet, samt tilskudd til IT-satsing og forsøks- og utviklingstiltak på bibliotekområdet er overført fra kap. 326, post 78 til nytt kap. 325, post 73
- 6,7 mill. kroner til Samisk spesialbibliotek og samiske bokbusser er overført fra kap. 326, post 78 til kap. 320, post 53
- 0,5 mill. kroner til Riksmålsordboken er overført fra kap. 326, post 78 til kap. 326, ny post 75.

Bygningsmessig oppgradering av Nasjonalbiblioteket*Avdeling Oslo*

De bygningsmessige tiltakene ved Nasjonalbiblioteket, avdeling Oslo, har høyeste prioritet. Avdelingen har tilhold i den tidligere hovedbygningen til Universitetsbiblioteket i Oslo. Foreldede tekniske og bygningsmessige løsninger har sammen med manglende vedlikehold gjennom mange år skapt vanskelige forhold både for samlingene, brukerne og de tilsatte.

Det underjordiske magasinet skal gi sikker oppbevaring av de eldre, unike samlingene. Rammesøknad for det nye magasinet er under behandling i Oslo kommune. En stor del av bygget vil måtte plasseres under grunnvannsnivå. Dette har vært bygningsteknisk kompliserende. For å oppnå fullgod sikkerhet mot vanninntrengning vil magasinet bli oppført med doble yttervegger. For å unngå reduksjon i netto magasinareal har det derfor vært nødvendig å utvide bruttoareal noe i forhold til det opprinnelige prosjektet på 4 000 kvm. brutto. Bygget skal være innflyttingsklart ved årsskiftet 2003/2004. For 2002 blir det derfor foreslått bevilget 65 mill. kroner til dette prosjektet under Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett, kap. 2445 Statsbygg. Bygget har en kostnadsramme på 122 mill. kroner.

Under kap. 2445 Statsbygg blir det også satt av 3,5 mill. kroner til prosjektering av ombygging og rehabilitering av eksisterende bygning ved Nasjonalbiblioteket, avdeling Oslo. Kulturdepartementet har gitt Statsbygg i oppdrag å utarbeide forslag til byggeprogram for rehabilitering og ombygging

av Nasjonalbibliotekets nåværende lokaler. Bygningen må oppgraderes betydelig for å kunne gjøre tjeneste som Nasjonalbibliotekets publikumsavdeling med oppbevaring, bruk og utlån av bøker og tidsskrifter, lyd- og bildemedier og elektronisk lagret informasjon. Samlinger av brukseksemplarer av alle slag skal i størst mulig utstrekning gis en brukervennlig, lett tilgjengelig oppbevaring, og det må tas høyde for 20 års videre tilvekst. Det er mulig å igangsette prosjektet tidlig i 2004 og gjennomføre det innen utgangen av 2005.

Avdeling Rana

Samlingen ved depotbiblioteket, avdeling Rana, består av nyere materiale og eldre materiale avlevert fra alle typer bibliotek. Dokumenter som har vært del av en biblioteksamling, skal oppbevares av depotbiblioteket i minst ett eksemplar. Et slikt sentralisert magasin for litteratur frigjør hylleplass ved de fleste bibliotekene, samtidig som det hindrer at eldre litteratur forsvinner ut av biblioteknettverket ved kassasjon. Depotbiblioteket har opplevd stor utlånsvekst i senere år. Den store tilveksten i samlingen har ført til at magasinkapasiteten er oppbrukt. Statsbygg har derfor igangsatt planlegging av et nytt bokdepot med tilhørende kontorer. Det nye bokdepotet vil bli utstyrt med landets første automatlager for bøker. Bygget skal stå ferdig innen utløpet av 2003.

Budsjettforslag 2002

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter for de statlige virksomhetene Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek og Norsk språkråd.

Innflyttingen i nye magasiner ved Nasjonalbiblioteket, avdeling Oslo, krever omfattende forberedelser, deriblant klargjøring av samlinger. Nasjonalbiblioteket må foreta de nødvendige prioriteringer innenfor rammen av det styrkede driftsbudsjettet slik at prosjektet blir gjennomført innen angitt tidsplan. Kulturdepartementet forutsetter videre at det opprettholdes en midlertidig publikumstjeneste i flytteperioden. En viktig del av arbeidet er en videre digitalisering og samordning av Nasjonalbibliotekets kataloger. Dette må ses i sammenheng med økt bruk av IKT og øvrig arbeid for å effektivisere, videreutvikle og tilgjengeliggjøre bibliografi- og katalogiseringstjenester for biblioteksektoren. Bevilgningen til Nasjonalbiblioteket foreslås økt med 7,6 mill. kroner. Som et ledd i styrkingen av institusjonen, er det i 2001 oppnevnt styre ved Nasjonalbiblioteket.

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek produserer og låner ut allmenn litteratur og studielitteratur til syns- og lesehemmede. Virksomheten ble bygd opp av Norges Blindforbund og Vestlandske Blindforbund, men overtatt av staten fra 1989. Hovedavdelingen ligger i Oslo, mens det er filialer i Bergen og Trondheim. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal fremstille og distribuere litteratur og informasjon til alle som har en funksjonshemming som gjør at de ikke kan lese vanlige trykte bøker, og medvirker på denne måten til samfunnsdeltakelse og likestilling. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek foreslås noe styrket i dette budsjettet.

Departementet vil i samsvar med lov om målbruk i offentlig teneste høsten 2001 legge frem en melding for Stortinget om det samme. I tillegg til en generell orientering vil meldingen ta opp mer prinsipielle språkpolitiske spørsmål, bl.a. knyttet til Norsk språkråds virksomhet.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som virksomhetene får i merinntekter under kap. 3326, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Fordeling av bevilgningen:

(i 1 000 kr)				
År	Nasjonalbiblioteket	Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek	Statens bibliotektilsyn	Norsk språkråd
2001	146 960	28 488	14 823	12 219
2002	154 428	29 743		12 202

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen under denne posten dekker utgiftene ved Nasjonalbibliotekets oppdragsvirksomhet. Bevilgningen kan bare benyttes i samme omfang som det kan skaffes inntekter. Posten kan overskrides med inntil samme beløp som institusjonen får i merinntekter under kap. 3326, post 02 Inntekter ved oppdrag, jf. forslag til vedtak II.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen gjelder Nasjonalbiblioteket og skal bl.a. brukes til kjøp av utstyr for å oppgradere og fornye data- og annet teknisk utstyr. Bevilgningen skal også dekke investeringer i forbindelse med arbeidet med bevaring av digitale dokumenter.

Post 73 Noregs Mållag

Bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til Noregs Mållag. Tilskuddet går til arbeidet med å styrke nynorsk skriftkultur. Departementet foreslår at tilskuddet videreføres på samme nivå som i 2001.

Post 74 Det Norske Samlaget

Bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til Det Norske Samlaget. Tilskuddet går til arbeidet med å styrke nynorsk skriftkultur og skal bidra til å gi et bredere tilbud av bøker utgitt på nynorsk, bl.a. gjennom en nyopprettet nynorsk barnebokklubb. Omkostningen ved etableringen av bokklubben er beregnet til 1,7 mill. kroner fordelt over tre år. Av dette beløpet ble 0,9 mill. kroner bevilget i 2001. I 2002 er det lagt inn 0,4 mill. kroner til barnebokklubben.

Post 75 Språkteknologi, Norsk ordbok mv.

Bevilgningsforslaget under denne posten omfatter større ordboksprosjekter og prosjektmidler til utredning av spørsmål knyttet til samling og tilgjengeliggjøring av norske språkteknologiske ressurser. Elektronisk merking av de betydelige språkressursene som er samlet i forbindelse med de store ordboksprosjektene, vil gjøre at dette vik-

tige grunnlagsmaterialet kan inngå i språkbankprosjekter. Dette vil bl.a. kunne medvirke til utvikling av språkteknologiske applikasjoner på norsk, samt legge forholdene til rette for språkteknologisk forskning.

Av det samlede bevilgningsforslaget under denne posten er 6,3 mill. kroner knyttet til prosjektet Norsk Ordbok. Dette prosjektet har fått statstilskudd siden 1929, men med nåværende ressursinnsats vil prosjektet først bli sluttført i 2060. I samsvar med anbefalingen i St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving – jf. nevnte melding pkt. 8.3.6, side 121-122 – foreslås nå en betydelig opptrapping av tilskuddet, slik at verket vil foreligge komplett i 2014. Bevilgningsforslaget er basert på utredningen Norsk Ordbok 2014 fra september 2000 og senere avklaringer med Universitetet i Oslo, som fortsatt vil bære en betydelig del av de samlede utgiftene innenfor egne rammer.

Kulturdepartementet yter et årlig tilskudd til Det Norske Akademi for Sprog og litteraturarbeid med å digitalisere de fire opprinnelige bindene av Norsk Riksmålsordbok. Dette vil muliggjøre en ny samlet utgave av verket der de to supplementsbindene, samt nyere ordtilfang, settes inn i ett verk. Tilskuddet foreslås doblet for å øke tempoet i gjennomføringen av dette prosjektet, og vil i 2002 utgjøre 1 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

Oversikt over hvilke tiltak det foreslås midler til under denne posten, og hva som ble avsatt til disse tiltakene i 2001, følger som trykt vedlegg til denne proposisjonen, jf. vedlegg 2.

Det foreligger planer om sammenslåing av de to stiftelsene NORLA, Kontoret for norsk litteratur i utlandet, og MUNIN, Kontoret for norsk faglitteratur i utlandet. Departementet foreslår 0,3 mill. kroner til styrking av virksomheten.

Tilskuddene til de øvrige tiltakene under denne posten foreslås videreført på samme nivå som i 2001.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2001:

Hovedmål	Resultatmål
1. Fremme leseinteresse og god språkbruk for å sikre norsk som kulturspråk og fullgodt bruksspråk.	1.1. Fremme godt språk i massemedia, forvaltning og andre sammenhenger. 1.2. Styrke vernet av norsk mot press fra engelsk, bl.a. gjennom økt bruk av IKT. 1.3. Stimulere til økt leseinteresse hos barn og unge gjennom ulike prosjekter.
2. Styrke norsk språklig og kulturell identitet gjennom å ta vare på og tilgjengeliggjøre pliktavleverte o.a. dokumenter av alle kategorier.	2.1. Sikre pliktavleverte o.a. dokumenter og gjøre disse tilgjengelige for forskning, dokumentasjon m.m. 2.2. Formidle kunnskap om norsk språk og skriftkultur.
3. Ta hånd om andre statlige oppgaver på bibliotekområdet.	3.1. Utrede og iverksette tiltak som kan styrke og utvikle folkebiblioteksektoren. 3.2. Ivareta delegerte tiltak innen biblioteksektoren.
4. Produsere og låne ut folkebiblioteklitteratur og studielitteratur i lyd og blindeskrift.	4.1. Ivareta produksjon og utlån av folkebiblioteklitteratur og studielitteratur i lyd og blindeskrift. 4.2. Utrede og iverksette tiltak som kan styrke produksjonen og utlånet av folkebiblioteklitteratur og studielitteratur i lyd og blindeskrift.

Resultatrapport for 2000

Rapporteringen tar utgangspunkt i resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Resultatmål 1.1:

Fremme godt språk i massemedia, forvaltning og andre sammenhenger

Som ledd i arbeidet for å sørge for tjenlige vedtak om rettskriving og praktiske skrivereregler, videreførte Norsk språkråd i 2000 normeringsarbeidet. Det ble videre arbeidet med rettleidninger om grammatiske spørsmål som skal legges ut på Norsk språkråds nettsted, språksider på NRKs tekst-tv og forbedring av nettilbudet. Blant øvrig utadrettet virksomhet inngikk publisering av pressemeldinger og utgivelse av fire papirpublikasjoner, deriblant Språknytt.

Norsk språkråd gir språklig veiledning over telefon, telefaks, e-post og i brev. Særlig har e-postrådgivningen blitt en viktig del av Norsk språkråds tjenestetilbud. En evaluering av denne tjenesten viste at i de tre første månedene i 2000 gjaldt 36 pst. av e-postspørsmålene ortografi, dvs.

hvordan fremmede og kjente ord skal skrives og forstås. 17,4 pst. tar opp tekniske skrivereregler, store eller små bokstaver, forkortinger og navn på private og offentlige institusjoner. Norsk språkråd svarte i 2000 på om lag 2200 e-postspørsmål. Etter at godkjenningsordningen for lærebøker falt bort sommeren 2000, har Norsk språkråd tilbudt forlagene en frivillig kvalitetssikring av språket i lærebøker.

Norsk språkråd videreførte i 2000 tilsynsarbeidet med henblikk på gjennomføringen av reglene i lov om målbruk i offentlig teneste. Denne loven regulerer bruken av bokmål og nynorsk i staten. Dobbelte så mange statsorganer som ved forrige undersøkelse i 1996 oppfylte kravet om at rundskriv, kunngjøringer og annet informasjonstilfang skal veksle mellom målformene slik at ingen av dem er representert med mindre enn 25 pst.

Resultatmål 1.2:

Styrke vernet av norsk mot press fra engelsk

Norsk språkråd har i 2000 lagt mer vekt på språkvern gjennom bl.a. innspill til media, men særlig gjennom utarbeidelsen av en handlingsplan for

språkvern. Den teknologiske utviklingen representerer en særskilt utfordring for norsk språk. Norsk språkråd arbeidet i 2000 med utarbeidelsen av en handlingsplan for norsk språk og IKT. Handlingsplanen skal bl.a. legge grunnlag for en samordnet utvikling av programvare, informasjonssystemer og språkteknologiske verktøy på norsk, både bokmål og nynorsk.

Andre språkverntiltak er utdeling av diplom for godt navnevelt, kartlegging av behovet for mer norskspråklig pensumlitteratur ved universiteter og høyskoler og arbeidet med avløserord.

Resultatmål 1.3:

Stimulere til økt leseinteresse hos barn og unge gjennom ulike prosjekter

Statens bibliotektilsyn støttet i 2000 flere kommunale og fylkeskommunale prosjekter som bidrar til å øke leseinteressen blant barn og unge i samarbeid med skole, museum, forfattere m.m. Det ble bygd opp nettsteder som Lese- og Skrivebua i Nordland og Barnas polarbibliotek i Troms. Nettstedene er synliggjort på egne sider i Biblioteknett Norge og er dermed lett tilgjengelige for barn og unge i hele landet. Statens bibliotektilsyn har også bidratt med finansiell støtte til Rogaland fylkesbiblioteks barne- og ungdomslitteraturkonferanse. Statens bibliotektilsyn støtter videre et toårig samarbeidsprosjekt mellom Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal der man bruker bokbåten EPOS til markedsføring av bibliotektilbud til barn og unge.

Statens bibliotektilsyn fullfinansierte i 2000 et nettsted for aksjon tXt som er et av tiltakene til foreningen !les. Nettstedet ble etablert i 1998 og videre utbygd i 1999 og 2000. Statens bibliotektilsyn holder kontorplass for daglig leder i !les. Den norske bokhandlerforening og Statens bibliotektilsyn har utviklet et samarbeid for å styrke det lokale formidlingsarbeidet. Disse tiltakene inngikk i Barne- og ungdomsbokaksjonen (BUBA) 2000.

Resultatmål 2.1:

Sikre pliktavleverte o.a. dokumenter og gjøre disse tilgjengelige for forskning, dokumentasjon m.m.

Nasjonalbibliotekets viktigste oppgaver er knyttet til pliktavleveringsloven (informasjon, mottak, registrering, videreformidling, katalogisering og bevaring av alle nye norske bøker, tidsskrifter og andre allment tilgjengelige publikasjoner), depot-samling for fjernlån og gjenbruk, arkivsamling av sikringseksemplarer, mikrofilming av aviser, inn-

samling, bevaring og formidling av lyd- og bilde-medier, restaurerings- og konserveringsoppgaver, digitaliseringsoppgaver og utviklingsoppgaver i tilknytning til digitalt bibliotek. Pliktavleveringsloven hadde i 2000 fungert i 10 år, og det er i den forbindelse satt i gang et arbeide for evaluering av gjeldende ordning.

Nasjonalbiblioteket er à jour med behandlingen av tradisjonelt materiale med hensyn til hurtigregistrering, videresending og katalogisering. Avleveringen av tradisjonelle dokumenttyper viser tilnærmet samme nivå som foregående år. Når det gjelder digitale dokumenter, har en dette året arbeidet med forbedring av rutiner og infrastruktur. Høsten 2000 ble det i samarbeid med Norsk pressehistorisk forening avholdt en konferanse ved Nasjonalbiblioteket, avdeling Rana, om avlevering av nettaviser, med deltakelse fra avis- og forskningsmiljøet. Nasjonalbiblioteket videreførte i 2000 arbeidet med å konvertere hele den historiske avissamlingen til mikrofilm og deretter til digital form. Etterspørselen etter tjenester fra avisbiblioteket har vært økende det siste året. Et viktig prosjekt var arbeidet med «Krigsavisene». Utlånsstatistikken for depotbiblioteket viser en økning i antall utlån.

Arbeidet med lyd- og bildematerialet er preget av at man befinner seg i en brytningstid mellom analogt og digitalt materiale. All sikkerhetskopiering av lyd foregår nå digitalt. Det største enkeltprosjektet på feltet er digitalt radiolager. År 2000 var første driftsår og resulterte i ca. 5 500 timer digitalisert lyd. Arbeidet finansieres som et samarbeidsprosjekt med NRK.

Til håndskriftsamlingen ble det i 2000 ervervet flere betydelige brevsamlinger i tilknytning til sentrale norske forfattere, deriblant Sigrid Undset og Knut Hamsun. Blant konserveringsprosjektene som ble gjennomført ved Nasjonalbiblioteket i 2000, er det grunn til å fremheve originalmanuskriptet til Ibsens Catilina.

Resultatmål 2.2:

Formidle kunnskap om norsk språk og skriftkultur

Nasjonalbibliotekets avdelinger i Oslo og Rana har i 2000 startet en rekke prosjekter som på forskjellig vis har tatt sikte på å øke tilgjengeligheten til bibliotekets totale samlinger og supplere den ordinære virksomheten ved Depotbiblioteket og ved besøksavdelingen i Oslo. Flere av disse dokumentasjonsprosjektene er digitale og blant eksemplene er Roald Amundsens billedatabase, Dokumentasjon av den illegale presse, multimedibase for språkforskeren Georg Morgenstiernes etter-

latte arkiver, nettstedet «Det løfterike landet», som dokumenterer den norske emigrasjonen til Amerika og bibliografiprojektet «Norge i 1814».

Resultatmål 3.1:

Iverksette tiltak som kan styrke og utvikle folkebiblioteksektoren

Statens bibliotektilsyn har i 2000 utgitt en rekke publikasjoner, deriblant bibliotekstatistikk og veiledninger, samt gjennomført en brukerundersøkelse ved 31 folkebibliotek der det kartlegges hvordan besøkende som ikke låner bøker, benytter biblioteket. Dette i lys av at antall besøk går opp, mens utlånsveksten stagnerer. Statens bibliotektilsyn la også i 2000 stor vekt på informasjonsarbeid. Videre er det gjennomført forsøks- og utviklingsprosjekter av mer prinsipiell interesse, bl.a. i form av tilskudd til forsøksordninger med lisensierte databaser i folkebibliotek og medvirkning i finansiering og utforming av bibliotekforskningsprogrammet i Norges forskningsråd. I 2000 innledet Statens bibliotektilsyn et samarbeid med Norges forskningsråd om Forskningsdagene – et samarbeid som vil bli videreført i 2001. Gjennom dette samarbeidet gjør Statens bibliotektilsyn det mulig for folkebibliotekene å delta i de årlige forskningsdagene med egne arrangementer. Målsettingen er å synliggjøre folkebibliotekene som arenaer for læring og kunnskapsformidling. Statens bibliotektilsyn støtter dessuten fellestiltak i folkebibliotekene, bl.a. i form av planlegging og gjennomføring av konferanser, seminarer og lignende, internasjonale aktiviteter og samarbeid med

andre sentrale aktører innen kultur- og bibliotekområdet om felles tiltak.

Resultatmål 3.2:

Produsere og låne ut folkebiblioteklitteratur og studielitteratur i lyd og blindeskrift

Resultatrapporten for 2000 viser at Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek i all hovedsak oppnådde målene for produksjon av folkebiblioteklitteratur i lyd- og blindeskrift. Resultatene ligger over for lydbøker, mens det er en liten nedgang i blindeskriftproduksjonene for barn. For å styrke og å bygge opp under synshemmede barns lese- og skriftspråk, igangsatte Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek i 2000 et prosjekt med henblikk på produksjon av taktile billedbøker.

Studielitteraturen produseres etter søknader fra studentene. Synshemmede studenter har produksjonsrett til pensumlitteratur, andre studenter med leseproblemer har lånerett. Antall studenter, og fag som velges, veksler fra år til år. I 2000 oversteg produksjonen av studielitteratur måltallene og viser en betydelig vekst fra 1999. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek fikk i 2000 mulighet til å sende studielitteratur elektronisk til studenter som ønsker det og der forholdene ligger til rette for det. Dette har gitt mange studenter et bedre og raskere tilbud.

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek innledet i 2000 et større organisasjonsutviklingsprosjekt. Det ble videre gjennomført større omlegginger i katalogiseringsmetodikk, samt opprettet et nettsted for å forbedre tilgjengeligheten.

Kap. 3326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 0326)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter	6 291	4 288	4 069
02	Inntekter ved oppdrag	12 241	7 313	8 040
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	2 478		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 831		
17	Refusjon læringer	45		
18	Refusjon av sykepenger	3 742		
	Sum kap 3326	27 628	11 601	12 109

Post 01 Ymse inntekter

Posten gjelder ymse inntekter ved Nasjonalbiblioteket, Norsk språkråd og Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek, jf. kap. 326, post 01.

Post 02 Inntekter ved oppdrag

Posten gjelder inntekter i forbindelse med oppdragsvirksomheten ved Nasjonalbiblioteket, jf. kap. 326, post 21.

Kap. 0328 Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	39 871	39 548	29 896
21	Arkeologiske og andre oppdrag	15 975	13 129	13 561
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 657	2 703	2 807
60	Tilskuddsordning for museer	131 582	142 329	145 160
70	Nasjonale institusjoner	135 374	143 777	154 949
72	Knutepunktinstitusjoner	15 744	16 086	17 695
73	Museumsreformen			23 600
78	Ymse faste tiltak	45 756	48 430	34 189
	Sum kap. 0328	386 959	406 002	421 857

Kapitlet omfatter de statlige virksomhetene Arkeologisk museum i Stavanger og Bunad- og folkedraktrådet; tilskuddsinstitusjoner som mottar hele det offentlige driftstilskuddet fra staten, jf. post 70, hvorav noen også forvalter viktige kulturminner i statlig eie; institusjoner som mottar inntil 60 pst. av det offentlige driftstilskuddet fra staten, jf. post 72; tilskuddsordningen for museer, som omfatter et betydelig antall museer i alle fylker, jf. post 60; ymse faste tiltak på museums- og kulturvernområdet, jf. post 78.

I forbindelse med oppfølgingen av St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving (abm-meldingen), er det opprettet en ny post 73 Museumsreformen, jf. nærmere omtale under denne posten.

I forhold til 2001 er det foretatt følgende tekniske endringer:

- bevilgningen til Norsk museumsutvikling er overført fra kap. 328, post 01 til nytt kap. 325, post 01
- bevilgningen til Uranienborg - Roald Amundsens hjem er overført fra kap. 328, post 01 til kap. 328, post 70
- 3,6 mill. kroner til samiske museer er overført fra kap. 328, post 60 til kap. 320, post 53
- 2,9 mill. kroner til De Samiske Samlinger er overført fra kap. 328, post 70 til kap. 320, post 53

- 3,0 mill. kroner til Internasjonalt Kultursenter og Museum er overført fra kap. 328, post 78 til kap. 320, post 74
- 1,6 mill. kroner til fellestiltak og sikringsutvalget og sikringskomiteen for forsikring av utenlandske utstillinger er overført fra kap. 328, post 78 til nytt kap. 325, post 01.
- 8,7 mill. kroner til Kulturnett Norge er overført fra kap. 328, post 78 til nytt kap. 325, post 73
- 2,0 mill. kroner til diverse prosjekter er overført fra kap. 328, post 78 til nytt kap. 325, post 73.

Budsjettforslag 2002**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter for Arkeologisk museum i Stavanger og Bunad- og folkedraktrådet.

Bevilgningen til Norsk museumsutvikling, som hittil er blitt gitt under denne posten, foreslås overført til nytt kap. 325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer, jf. omtale under kap. 325 ovenfor.

Videre foreslås bevilgningen til Uranienborg – Roald Amundsens hjem, overført fra post 01 til post 70 under dette kapitlet, jf. omtale under post 70.

Det foreslås en økning på 0,4 mill. kroner til generell styrking av driften ved Bunad- og folke-draktrådet.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som virksomhetene får i merinntekter under kap. 3328, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Fordeling av bevilgningen:

(i 1 000 kr)

	Norsk museums- utvikling	Arkeologisk museum i Stavanger	Bunad- og folkedrakt- rådet	Uranienborg – Roald Amundsens hjem
2001	10 456	26 547	2 309	236
2002		27 217	2 679	

Post 21 Arkeologiske og andre oppdrag

Arkeologisk museum i Stavanger får inntekter fra arkeologiske undersøkelser. Bevilgningen kan bare benyttes i samme omfang som det kan skaffes inntekter. Posten kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3328, post 02 Inntekter ved oppdrag, jf. forslag til vedtak II.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Midlene under denne posten skal benyttes til oppbygging av utstillinger og kjøp av inventar og utstyr ved Arkeologisk museum i Stavanger.

Post 60 Tilskuddsordning for museer

Museumstilskuddsordningen har eksistert siden 1975 og hatt stor betydning for utviklingen av et desentralisert museumsvesen, herunder også en rekke viktige regionale institusjoner.

Bevilgningen på posten blir utbetalt til fylkeskommunene og gjelder den statlige delen av tilskuddet til museumsdrift i vedkommende fylke. I alt 252 museer har i 2001 mottatt statlig tilskudd via fylkeskommunene gjennom denne ordningen. Fylkeskommunen fordeler midlene til de enkelte museene, med tilhørende ansvar for regnskap og rapport. Det er også fylkeskommunene som forestår den årlige rapporteringen til Kulturdepartementet om bruken av midlene og fordelingen på institusjonene.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2001 viste flertallet i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen til at Stortinget hadde gitt sin tilslutning til de behovene innenfor museumssektoren som er skissert i abm-meldingen, både når

det gjelder bevilgninger og organisering, og under henvisning til meldingen ble det vedtatt å øke bevilgningen under kap. 328, post 60 med 6,5 mill. kroner. Departementet har lagt vekt på å disponere bevilgningsøkningen til museer med et særlig stort behov for økt ressurstilførsel og slik at midlene samtidig bidrar til å stimulere den regionale konsolideringsprosessen og den nasjonale nettverksbyggingen.

Midlene ble fordelt til Vadsø Museum i Finnmark, Trondarnes distriktmuseum i Troms, Kystmuseet i Nord-Trøndelag, Trøndelag Folke-museum i Sør-Trøndelag, Museene i Nord-Østerdalen og Glomdalsmuseet i Hedmark, Fetsund lensemuseum i Akershus, Aust-Agder museet, Sjølingstad Uldvarefabrik i Vest-Agder, Jærmuseet i Rogaland, samt Norsk vasskraft- og industriadmuseum og Salhus Trikotasje-fabrikk i Hordaland. Økningen i tilskuddene til disse museene foreslås videreført i 2002.

Buskerud fylkeskommune fikk i 2001 en økning i tilskuddet øremerket Stiftelsen Krøderbanen. Denne økningen foreslås videreført.

Kulturdepartementet foreslår at museer som får tilskudd fra denne posten i tillegg kan få tilskudd fra de midlene som foreslås bevilget under ny post 73 Museumsreformen, jf. omtale under denne posten nedenfor.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av midlene under tilskuddsordningen i 2002. Midler til kompensasjon for økte pensjonsutgifter er lagt inn i rammen. Den statlige andelen av tilskuddene til de samiske museene under tilskuddsordningen er fra 2002 foreslått overført til Sametinget, jf. omtale under kap. 320, ny post 53 Samiske kulturformål. Dette berører fylkeskommunene i Nord-Trøndelag, Nordland og Finnmark.

Fordeling av midlene:

Fylkeskommune	(i 1 000 kr)	
	2001	Forslag 2002
Østfold	7 237	7 571
Akershus	3 579	3 744
Oslo	5 451	5 703
Hedmark	9 619	10 063
Oppland	6 537	6 839
Buskerud	10 439	10 920
Vestfold	4 219	4 414
Telemark	4 094	4 283
Aust-Agder	5 227	5 468
Vest-Agder	6 326	6 618
Rogaland	8 031	8 402
Hordaland	15 731	16 457
Sogn og Fjordane	8 273	8 655
Møre og Romsdal	9 223	9 649
Sør-Trøndelag	6 794	7 108
Nord-Trøndelag	5 594	5 385
Nordland	15 212	13 524
Troms	5 405	5 654
Finnmark	5 338	4 703
Sum	142 329	145 160

Post 70 Nasjonale institusjoner

Bevilgningen under denne posten omfatter institusjoner der staten dekker det samlede offentlige driftstilskuddet. Videre gjelder bevilgningen flere statseide minnesmerker der museumsdriften ivaretas av ikke-statlige institusjoner. Posten omfatter også midler til Norske Kunsthåndverkeres fond for innkjøp av norsk kunsthåndverk, Sigrid Undset-dagene og Dei nynorske festspel. Disse tiltakene blir forvaltet av henholdsvis Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Maihaugen og Nynorsk kultursentrum. Midler til kompensasjon for økte pensjonsutgifter er lagt inn i rammen. Det foreslås en økning på til sammen 11,2 mill. kroner på posten.

De Samiske Samlinger foreslås overført til Sametinget, jf. omtale under kap. 320, ny post 53 Samiske kulturformål.

Norsk Folkemuseum forvalter Ibsen-museet i Oslo. Tilskuddet til Norsk Folkemuseum foreslås

økt med 1,0 mill. kroner til styrking av driften av Ibsen-museet.

Maihaugen fikk i 2001 et øremerket tilskudd til opprusting av Aulestad. Dette tilskuddet foreslås videreført som en del av den generelle drifts- og vedlikeholdsrammen til Maihaugen, under forutsetning av at museet innenfor denne rammen også dekker utgifter til videreføring av Sekretariatet for samtidsdokumentasjon. Tilskuddet til dette prosjektet gjennom Norsk museumsutvikling vil ikke bli videreført i 2002.

Kulturminnet Kongsberg sølvverk eies av staten ved Kulturdepartementet. Forvaltningen er lagt til stiftelsen Norsk Bergverksmuseum i Kongsberg. Dette forvaltningsansvaret omfatter også en gruvejernbane. Etter branntilsyn i januar og senere vurdering av et uavhengig konsulentfirma med bred erfaring innenfor sikring, ble banen stengt for personbefordring i 2001. Sikrings- og investeringsbehovene er etter dette gjennomgått i samråd med museet og involverte

myndigheter. Departementet har medio september 2001 mottatt et forslag til løsning fra Norsk museumsutvikling. Det foreslås en økning i tilskuddet til Norsk Bergverksmuseum på 1,8 mill. kroner til generell styrking av drift og vedlikehold.

Tilskuddet til Norsk Skogbruksmuseum foreslås økt med 0,9 mill. kroner, bl.a. til utvikling av et nettverk for skogbruksmuseer.

Ringve museum feirer 50-årsjubileum i 2002. Tilskuddet til dette museet foreslås økt med 1,2 mill. kroner til generell styrking av drift og vedlikehold.

Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum ble åpnet for publikum våren 2001, og er i en oppbyggingsfase. Tilskuddet til dette museet foreslås økt med 0,9 mill. kroner til styrking av driften. I denne økningen inngår også 0,2 mill. kroner til utstillingsvederlag for norske fotografer.

Tilskuddet til Kvinnemuseet/Kongsvinger museum foreslås økt med 0,6 mill. kroner til generell styrking av drift.

For Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter er det tidligere beregnet et samlet behov på 9 mill. kroner til utstillingsforberedende tiltak. Av dette er det forutsatt at 3 mill. kroner dekkes innenfor rammen på 66 mill. kroner til det nybygg som er under planlegging, jf. kap. 320, post 73. Resten skal dekkes gjennom driftstilskuddet. For årene 1999-2001 ble det lagt inn en årlig avsetning på 1,8 mill. kroner til utstillingsforberedende tiltak.

En del av midlene har det imidlertid vært nødvendig å omdisponere til andre tiltak og vedlikehold. I budsjettforslaget for 2002 er det lagt opp til en videreføring av driftsbevilgningen til institusjonen, inkludert midler til utstillingsforberedende tiltak. Departementet vil drøfte med stiftelsens styre forholdet mellom utstilling og drift med det utgangspunkt at utstillingene skal fullfinansieres innenfor rammen av nåværende tilskuddsnivå og kostnadsrammen for nybygget.

Tilskuddet til Norsk Luftfartsmuseum foreslås økt med 0,9 mill. kroner for å styrke driften av museet.

2001 var for Nynorsk Kultursentrum det første hele driftsåret i nybygget ved Ivar Aasen-tunet i Ørsta. Tilskuddet foreslås økt med 1,0 mill. kroner for å styrke driften ytterligere. Dette er den endelige oppfølgingen av St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (1995-96).

Kulturdepartementet legger opp til at Follo museum i Akershus fra 2002 skal overta forvaltningsansvaret for Uranienborg – Roald Amundsens hjem. Midler til Uranienborg, som hittil er blitt bevilget under kap. 328, post 01, er derfor overført til kap. 328, post 70. Det foreslås et tilskudd på til sammen 1,7 mill. kroner til drift og vedlikehold av Uranienborg, samt generell oppgradering av Follo museum.

Det foreslås et tilskudd på 4,5 mill. kroner til utbedring av taklekkasje ved Norsk Teknisk Museum, jf. omtale under kap. 320, post 73.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	Forslag 2002
Norsk Folkemuseum	36 489	38 967
Maihaugen	24 141	25 118
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	7 287	7 582
Norsk Bergverksmuseum	6 837	8 613
Norsk Skogbruksmuseum	8 739	9 592
De Samiske samlinger	2 870	-
Norsk Teknisk Museum	16 881	17 563
Norsk Industrierbeidermuseum	4 495	4 677
Norsk Arkitekturmuseum	4 546	4 730
Ringve museum	4 031	5 194
Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum	5 972	6 913
Håkonshallen/Rosenkrantzårnet	1 946	2 024
Kvinnemuseet/Kongsvinger museum	1 371	1 926
Eidsvoll 1814 – Rikspolitisk senter	6 294	6 550
Norsk Luftfartsmuseum	6 308	7 163
Nynorsk Kultursentrum	5 570	6 595
Uranienborg – Roald Amundsens hjem/Follo museum		1 742
Sum	143 777	154 949

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

Bevilgningen under denne posten omfatter institusjoner der staten dekker 60 pst. og regionen 40 pst. av det offentlige driftstilskuddet. Dette gjelder Kunstindustrimuseet i Oslo, Vestlandske Kunstindustrimuseum og Stiklestad Nasjonale Kultursenter.

Tilskuddet til Stiklestad Nasjonale Kultursenter foreslås økt med 1,3 mill. kroner til generell styrking av driften.

Det foreslås tilskudd til ombyggingsprosjekt ved Vestlandske Kunstindustrimuseum under kap. 320, post 73, jf. omtale under nevnte post.

Videre foreslås tilskudd under kap. 322, ny post 73 Nasjonalt Kunstmuseum til bl.a. dokumentasjon av samtidsindustriedesign ved Kunstindustrimuseet i Oslo, jf. omtale under nevnte post.

Statstilskuddet til knutepunktinstitusjonene gis under forutsetning av at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V, nr 3.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)	
	2001	Forslag 2002
Kunstindustrimuseet i Oslo	6 012	6 240
Vestlandske Kunstindustrimuseum	2 759	2 864
Stiklestad Nasjonale Kultursenter	7 315	8 591
Sum	16 086	17 695

Post 73 Museumsreformen

I St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving er det lagt opp til at Norsk museumsutvikling skal gjennomgå hele landet med sikte på regional konsolidering av institusjonsstrukturen på museumsområdet i løpet av en femårsperiode i samarbeid med de respektive fylkeskommuner, museer og vertskommuner. Når det gjelder den statlige finansieringen av museene, er det i meldingen gitt uttrykk for at en videreføring av den nåværende ordningen med en oppdeling av museene i nasjonale institusjoner, knutepunktinstitusjoner og en generell tilskuddsordning ikke vil gi noe godt grunnlag for utviklingen videre. I stedet tar meldingen til orde for å knytte museene sammen i et nasjonalt nettverk.

Siden den forutsatte strukturomleggingen ennå bare er i startfasen, er de tidligere tilskuddspostene under dette kapitlet foreløpig opprettholdt, jf. postene 60, 70 og 72. For å markere at omleggingen er i gang, foreslår departementet økte bevilgninger til enkelte museer som får tilskudd fra museumstilskuddsordningen under denne nyopprettede posten. De spesifiserte tilskuddene i tabellen nedenfor vil bli utbetalt direkte til de respektive museene i tillegg til det tilskuddet de samme museene får fra bevilgningen under post 60. Sistnevnte tilskudd fordeles som tidligere av fylkeskommunene, men departementet forutsetter at fylkeskommunene opprettholder minst samme tilskuddsnivå som i 2001,

slik at samlet tilskudd fra postene 60 og 73 gir en reell økning i tilskuddet for de aktuelle museene.

Denne synliggjøringen av økt tilskudd til utvalgte museer på tilskuddsordningen må ses i sammenheng med at disse midlene skal bidra til å stimulere den påbegynte prosessen i retning av regional konsolidering og nasjonal nettverksbygging. I tillegg skal midlene tilgodese vektlagte behov for ressurstilførsel. Dette betyr at fordelingen av bevilgningen under denne posten, sammen med de foreslåtte bevilgningsøkningene under postene 70 og 72, er søkt innrettet slik at de vil gi en samlet effekt som er best mulig i samsvar med de tiltak og prinsipper som nå er retningsgivende på bakgrunn av Stortingets behandling av abm-meldingen. Begrunnelsen for det særskilte tilskuddet vil variere fra museum til museum. I det enkelte tilsagnsbrevet vil forutsetningene bli nærmere konkretisert.

Det foreslåtte tilskuddet til Glomdalsmuseet under denne posten skal benyttes til videreføring og styrking av arbeidet med å etablere en avdeling for dokumentasjon av Romanifolkets kultur. Tilskuddet til dette formålet gjennom Norsk museumsutvikling vil ikke bli videreført i 2002.

Departementet viser ellers til omtalen av oppfølgingen av arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet i programkategoriomtalen, der det bl.a. er gjort nærmere greie for påbegynte drøftinger om museumsstrukturen i regi av Norsk museumsutvikling, herunder fordelingen av bevilgningsøkningen på 6,5 mill. kroner under kap. 328, post 60 for inneværende budsjettår.

Fordeling av bevilgningen:

	(i 1 000 kr)
	Forslag 2002
Vadsø museum	500
Nordkappmuseet	500
Alta museum	500
Vardø museum	500
Nord-Troms museum	500
Perspektivet museum	500
Nordnorsk fartøyvernsenter og båtmuseum	500
Trondarnes distriktsmuseum	500
Kystmuseet i Nord-Trøndelag	1 000
Trøndelag folkemuseum – Sverresborg	1 000
Røros-museet	1 000
Nordmøre Museum	1 000
Romsdalsmuseet	1 000
Sunnmøre museum	1 000
Hardanger fartøyvernsenter	750
Norsk vasskraft- og industristadmuseum	750
Karmsund Folkemuseum	500
Ryfylkemuseet	500
Jærmuseet	500
Dalane Folkemuseum	500
Agder naturhistoriske museum	500
Vest-Agder fylkesmuseum	500
Aust-Agder Museet	500
Setesdalsmuseet	500
Næs Jernverksmuseum	500
Grimstad bymuseum/Ibsenhuset	500
Telemark fylkesmuseum	500
Larvik-museene	500
Sandefjord-museene	500
Vestfold fylkesmuseum	500
Nord-Jarlsbergmuseene	500
Hedmarksmuseet/Domkirkeodden	600
Glomdalsmuseet	1 000
Valdres folkemuseum	500
Fetsund lensemuseum	500
Halden historiske samlinger	1 000
Borgarsyssel museum	500
Fredrikstad museum	500
Sum	23 600

Post 78 Ymse faste tiltak

Bevilgningen under denne posten omfatter ymse tiltak på museums- og kulturvernområdet. Oversikt over hvilke tiltak det foreslås midler til under denne posten og hva som ble avsatt til disse tiltakene i 2001, følger som trykt vedlegg, jf. vedlegg 2.

Vassdragsmuseet Labro har tidligere fått tidsbegrenset investeringstilskudd under denne posten. Dette tilskuddet foreslås ikke videreført.

Forvaltningen av Internasjonalt Kultursenter og Museum (IKM), som hittil har fått støtte fra Kulturdepartementet under denne posten, foreslås overført til Norsk kulturråd, jf. omtale under kap. 320, post 74.

En stor del av midlene under denne posten forvaltes gjennom Norsk museumsutvikling. Fra 2002 er tilskuddet til diverse prosjekter for utviklings- og samarbeidstiltak ved museene overført til nytt kap. 325, post 73.

Forvaltningsansvaret for sikringsutvalget for statlig forsikring av utenlandske gjenstander utlånt til utstilling i Norge og sikringskomiteen er i 2001 delegert til Norsk museumsutvikling. Som følge av dette er tilskuddet til nevnte sikringsutvalg og sikringskomite overført til nytt kap. 325, post 01.

Tilskuddet til innsamling og dokumentasjon av Romanifolkets kultur ved Glomdalsmuseet, samt midler til sekretariatet for samtidsdokumentasjon ved Maihaugen, som hittil er blitt gitt gjennom Norsk museumsutvikling under denne post-

ten, er fra 2002 lagt inn i tilskuddene til henholdsvis Glomdalsmuseet (post 73) og Maihaugen (post 70).

Prosjektet Kulturnett Norge, som hittil har mottatt tilskudd under denne posten, foreslås overført til kap. 325, post 73.

I Innst.S. nr. 92 (1998-99), jf. Dok. 8:122 (1997-98) ble regjeringen bedt om å drøfte framtidig drift og vedlikehold av de tre skværriggerne Christian Radich, Statsraad Lehmkuhl og Sørlandet med de respektive stiftelsene, og dernest fremme saken for Stortinget. Kulturdepartementet tar sikte på å få gjennomført en uavhengig utredning for å gjennomgå nåværende driftsopplegg og vurdere fremtidige muligheter for driften av skværriggerne. Utredningen forutsettes å skje i nært samarbeid med de stiftelser som har ansvaret for skværriggerne, samt ulike private og offentlige instanser som kan være aktuelle samarbeidspartnere. Målet med utredningen vil være å klarlegge et realistisk drifts- og vedlikeholdsopplegg som kan gi et godt fundament for framtidig drift og vedlikehold av skværriggerne. Det er satt av midler på kap. 320, post 79 for å dekke utgiftene til denne utredningen. Departementet tar sikte på å påbegynne utredningen i 2001, med oppfølging i budsjettproposisjonen for 2003. Tilskudd til vedlikehold av seilskutene videreføres.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Museene skal skape grunnlag for kunnskap om, forståelse for og opplevelse av natur, kultur og samfunn på en måte som viser både kontinuitet og endring, sammenheng og forskjell.	1.1. Museene skal arbeide målrettet for å bedre katalogiseringen, sikringen og bevaringen av samlingene. 1.2. Museene skal legge til rette for forskning i tilknytning til samlingene. 1.3. Det samlede museumstilbudet skal nå ut til alle grupper med spesiell vekt på barn og unge. I den sammenheng må vurderinger av åpningstidene for museene utgjøre et sentralt element. 1.4. Det skal stimuleres til utviklingsprosjekt som fremmer kompetanseheving i museumsarbeidet. Videre skal det legges særlig vekt på sterkere samordning og økt samarbeid mellom institusjonene. 1.5. Innsamlingspolitikken i de kulturhistoriske museene sett under ett skal prioritere bygnings-, gjenstands-, foto- og arkivmateriale som gjelder 1900-tallets kulturhistorie.

Resultatrapport for 2000

I formålsparagrafen til International Council of Museums (Det internasjonale museumsforbundet) heter det at museene skal tjene samfunnet og samfunnets utvikling. Sett i lys av en slik utfordring er det nødvendig at museene deltar i en kontinuerlig utviklingsprosess der kunnskap om samfunnsutvikling og museenes rolleforståelse i forhold til denne blir sentrale elementer. Som

bevisste samfunnsinstitusjoner må museene i stadig økende grad forholde seg til forskjellige brukergrupper og deres endringer i behov og forventninger.

Sett under ett har aktiviteten og besøkstallene ved museene vært stabile de siste årene. I 2000 kunne 10 av de nasjonale institusjonene som mottar tilskudd fra Kulturdepartementet vise til et positivt årsresultat.

Tabell 11.24 Driftsresultat i 2000 for nasjonale institusjoner som mottar tilskudd fra Kulturdepartementet

	Stats- tilskudd fra KD	Egen- inntekter	Drifts- utgifter	Års- resultat
Bryggen museum	1 889	1 638	3 519	98
De Samiske Samlinger	2 788	475	3 140	150
Eidsvoll 1814 - Rikspolitisk senter	6 111	590	5 941	542
Kvinnemuseet	1 331	344	2 273	-282
Maihaugen	21 352	24 257	50 838	-142
Norsk Arkitekturmuseum	3 637	3 534	7 206	7
Norsk Bergverksmuseum	6 638	6 765	13 541	511
Norsk Folkemuseum	35 426	50 172	85 499	-543
Norsk Industriarbeidermuseum	4 364	1 783	6 146	264
Norsk Luftfartsmuseum	6 124	2 667	8 276	119
Norsk museum for fotografi - Preuss foto- museum	5 798	38	5 689	648
Norsk Skogbruksmuseum	8 485	10 475	18 735	43
Norsk Teknisk Museum	16 389	11 919	28 963	-882
Nynorsk kultursentrum	4 631	1 565	6 562	267
Ringve Museum	3 719	4 939	8 944	-264
Sum	135 174	123 069	263 415	671

For de fleste museer er store deler av driftsmidlene knyttet opp til lønninger, husleie, og løpende vedlikehold og drift av eksisterende anlegg og samlinger. Det betyr at museene er avhengige av økning av offentlige tilskudd eller annen ekstern finansiering for å kunne styrke forskning, igangsette nye utstillingsprosjekter eller utvide åpningstider.

Rapporten tar utgangspunkt i de resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (1999-2000). Tallmaterialet er basert på museumsstatistikken for 2000. Når ikke annet er angitt gjelder statistikken alle museer, ikke bare de institusjonene som hører inn under Kulturdepartementets ansvarsområde og tilskuddsordninger. I 2000 rapporterte 511 museer til museumsstatistikken.

Resultatmål 1.1:

Museene skal arbeide målrettet for å bedre katalogiseringen, sikringen og bevaringen av samlingene

Museenes samlinger skal være framtidens arkiv for materiell kultur. Tidligere hadde man forestillinger om at det vesentlige "redningsarbeidet" var utført når materialet ble innlemmet i samlingene.

I dag ser vi klart at nedbrytingen er en betydelig trussel. Norsk museumsutvikling har i samarbeid med museene utarbeidet et opplegg for tilstandsvurdering av museenes samlinger. Opplegget prøves nå ut i Akershus, Aust-Agder og Østfold, og erfaringene så langt viser store uløste behov innenfor bevaring.

Gjennom tilskuddsordningen til sikringstiltak ved museene er det i perioden 1984-2000 gitt til sammen ca. 60 mill. kroner i statlige bevilgninger. I 2000 ble 6,2 mill. kroner fordelt til sikringstiltak ved 42 institusjoner. I 2000 hadde ca. 47 pst. av museene som svarte på statistikkskjemaet vedtatt en sikringsplan, mens 26 pst. hadde vedtatt en bevaringsplan.

Museumsstatistikken viser videre at det sett under ett er en reduksjon i omfanget på utifredsstillende registrerte natur- og kulturhistoriske gjenstander. For fotografier og kunsthistoriske gjenstander har det imidlertid vært en mindre økning i omfanget på utifredsstillende registrert materiale. I 2000 hadde 51 pst. av museene som rapporterte til statistikken utarbeidet tiltaksplaner for å komme à jour med katalogiseringen. 49 pst. av institusjonene hadde tatt i bruk programvare for elektronisk registrering av samlingene.

Tabell 11.25 Samlingenes tilvekst i 2000, og ikke tilfredsstillende registrert materiale pr. 31.12.2000

Type samlingsobjekt	Tilvekst i 2000 (antall)	Tilvekst i 2000 (pst.)	Ikke tilfredsstillende registrert materiale i pst. av totalt materiale
Fotografi	336 400	7 pst.	13 pst.
Kunsthistorisk	8 961	2 pst.	34 pst.
Kulturhistorisk	75 200	2 pst.	17 pst.
Naturhistorisk	54 395	1 pst.	25 pst.

Kilde: NMU/SSB

Resultatmål 1.2:

Museene skal legge til rette for forskning i tilknytning til samlingene

Det er først og fremst de største museene som har tilrettelagt for forskningsaktivitet. Ved flere av museumsinstitusjonene under Kulturdepartementet arbeider også hovedfagsstudenter og doktorgradsstipendiater med forskningsprosjekter i tilknytning til samlingene. 23 pst. av museene som rapporterte til museumsstatistikken i 2000 hadde utarbeidet forskningsplaner.

Ved siden av å drive forskning innenfor museenes respektive tematiske fagområder, er det også behov for å styrke forskning om museer og museenes virksomhet. Slik forskning er en viktig basis for museenes rolleforståelse. For å fremme forskning om museer og museumsutvikling har Norsk museumsutvikling innledet et samarbeid med Bergen Museum, Universitetet i Bergen om et forskerkurs. I kurset har det vært et mål å bistå museumstilsatte med utforming av museumsrelaterte forskningsprosjekter som

senere skal kunne presenteres i søknader til Norges forskningsråd eller for andre finansieringskilder.

Resultatmål 1.3:

Det samlede museumstilbudet skal nå ut til alle grupper med særlig vekt på barn og unge

96 pst. av museene som rapporterte til museumsstatistikken for 2000, svarte at museet var åpent for publikum. Disse museene hadde til sammen 9,3 millioner besøkende. Statistikken viser en nominell økning i antall besøkende og antall åpningstimer i forhold til 1998 og 1999. Det må imidlertid tas hensyn til at flere enheter rapporterte til statistikken i 2000 enn i de foregående årene. Sett under ett antas besøket og antall åpningstimer å være relativt stabile.

Nedenstående tabell viser besøksutviklingen ved de statlige museene, nasjonale institusjoner og knutepunktinstitusjoner som mottar direkte støtte fra Kulturdepartementet:

Tabell 11.26 Oversikt over publikum

	Totalt antall publikum			Barn og unge
	1998	1999	2000	2000
Statlige museer				
Arkeologisk museum Stavanger	25 541	27 350	27 350	14 330
Uranienborg - Roald Amundsens hjem	1 000	1 000	634	212
Statlige museer - totalt	26 541	28 350	27 984	14 542
Nasjonale institusjoner				
Bryggen museum	62 551	61 190	61 359	14 196
De Samiske Samlinger	10 079	12 060	9 052	1 560
Eidsvoll 1814 - Rikspolitisk senter	14 102	17 872	14 776	4 060
Kvinnemuseet	4 500	5 342	7 131	510
Maihaugen	207 881	227 550	220 943	65 800
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	50 093	55 070	51 790	Ikke reg.
Norsk Arkitekturmuseum	20 500	23 300	20 970	10 000
Norsk Bergverksmuseum	72 000	78 000	79 000	15 000
Norsk Folkemuseum	259 958	248 972	276 988	56 657
Norsk Industriarbeidermuseum	35 000	38 469	38 022	7 596
Norsk Luftfartsmuseum	42 396	45 000	36 760	11 423
Norsk museum for fotografi - Preuss foto-museum	2 697	Stengt	Stengt	Stengt
Norsk Skogbruksmuseum	124 774	118 474	118 982	36 512
Norsk Teknisk Museum	142 289	134 382	159 758	90 180
Nynorsk kultursentrum			23 300	3 610
Ringve Museum	28 396	28 405	41 971	2 553
Nasjonale institusjoner - totalt	1 077 216	1 094 086	1 160 802	319 657
Knutepunktinstitusjoner				
Kunstindustrimuseet i Oslo	37 883	37 042	36 090	3 530
Vestlandske Kunstindustrimuseum	16 720	21 784	28 480	7 611
Stiklestad Nasjonale Kultursenter	105 056	119 917	121 672	36 500
Knutepunktinstitusj. - totalt	159 659	178 743	186 242	47 641
Museer - totalt	1 263 416	1 298 641	1 375 028	381 840

Det er kun unntaksvis at museenes inngangspenger dekker kostnadene ved å holde museene åpne. Innenfor begrensede rammer arbeider museene aktivt med å finne åpningstider som er tilpasset de forskjellige brukergruppene. Mange

museer har utvidede åpningstider om sommeren for å møte behov fra reiselivet. Om vinteren utgjør elever og pensjonister en stor andel av besøket på dagtid, og de fleste museer prioriterer åpning i helger for å kunne gi tilbud til familier og andre

som ønsker å benytte fritid til museumsbesøk. Mange museer har også kveldsåpent en eller to hverdager, men erfaringene så langt viser at publikumsbesøket på kveldstid er lavt hvis museet ikke tilbyr foredrag, omvisninger eller andre aktiviteter på kveldene.

Formidling overfor barn og unge

Samarbeid med skolen er en sentral utfordring for museene. I de senere årene er det gjennomført betydelige reformer både i grunnskolen og i videregående skole. «L97 og museene» er et prosjekt som har gitt viktige innspill til forståelse for hvordan museer i samarbeid med skolen kan være en kunnskaps- og undervisningsressurs i forhold til utfordringen i de nye læreplanene for grunnskolen. Dette prosjektet ble gjennomført i samarbeid mellom skole og museer i Rogaland i 1998-99, og erfaringene fra prosjektet er formidlet videre til andre deler av landet gjennom kurs i 2000.

Den pedagogiske tankegangen som ligger til grunn for utvikling av vitensenterer kan være viktig som inspirasjon og forbilde for mange forskjellige typer av museer. Norsk museumsutvikling deltar i et samarbeid med Norges forskningsråd om oppbygging av et nettverk for utvikling av vitensentre sammen med Jærmuseet, De naturhistoriske museene på Tøyen, Akvariet i Bergen og Christian Michelsens Research, Teknoteket i Oslo, Vitensenteret i Trondheim og Tromsø Museum.

Det flerkulturelle samfunnet

Nyere historie- og samfunnsforskning har fokusert på storsamfunnets behandling av minoriteter – både på grupper som har lang historie i Norge og på de mange gruppene som kan karakteriseres som «nye innvandrere». Parallelt med disse prosessene har Norge gjennom internasjonale avtaler og konvensjoner påtatt seg forpliktelser både i forhold til det samiske urfolket og de nasjonale minoritetene. Innenfor museumssektoren arbeides det bevisst med disse utfordringene og på å etablere kontakt med relevante miljøer innenfor feltet. For museene har dette arbeidet to hovedmål: 1. Å bistå minoritetsgrupper i å bli bedre kjent med og utvikle egen kultur. 2. Å bidra til at storsamfunnet gjennom bedre kjennskap til minoritetenes kultur skal få korreksjoner til stereotype oppfatninger, fordommer og fremmedfrykt. To viktige bidrag på dette feltet er: arbeidet med romanifolkets kultur ved Glomdalsmuseet og arbeidet med å utvikle museumstilbud for nye inn-

vandrergupper. For å legge et bedre grunnlag for museenes forskning i og formidling av nye innvandrergruppers kultur har Norsk museumsutvikling startet et kurs for museer som vil ta fatt på oppgaver innenfor feltet. Nevnes bør også det arbeidet som foregår ved Internasjonalt Kultursenter og Museum.

Informasjonsteknologi

Utvikling av informasjonsteknologien gir klare utfordringer både i forhold til museenes håndtering av formidling til den delen av publikum som avlegger et fysisk besøk i museet, men ikke minst gjennom de muligheter som museene nå har til å nå et publikum som primært vil være brukere av deres tilbud på nettjenester. Her ligger det særlige utfordringer i å gjøre museenes kunnskapskilder tilgjengelige både for «leg og lærd», og til å skape gode formidlingstilbud over Internett der grensene mellom utstillinger og elektroniske kataloger trolig vil bli stadig vagere. Etablering og utvikling av Museumsnett Norge har bidratt til at museer har prioritert bruk av ressurser på hjemmesider, på å legge ut elektroniske kataloger og til å produsere utstillinger for Internett. Museene har kommet langt i å ta i bruk nye tekniske løsninger. Men vi vet lite om hvordan museene når fram i sin formidling gjennom Internett, og det er et stort behov for å utvikle og formidle kunnskap om "nettpedagogikk".

Resultatmål 1.4:

Det skal stimuleres til utviklingsprosjekt som fremmer kompetanseheving i museumsarbeidet, og samordning og samarbeid mellom institusjonene

I museumssektoren arrangeres det mange kurs og seminar som bidrar til kompetanseheving og nettverksbygging. Mange av disse gjennomføres med statlig prosjektstøtte gjennom bidrag fra Norsk museumsutvikling. Norsk museumsutvikling arrangerer også selv kurs innenfor forskjellige områder. Det er tidligere nevnt kurs i forbindelse med nye læreplaner i skoleverket og innenfor forskning. Norsk museumsutvikling har i 2000 i samarbeid med fylkeskommuner arrangert to kurs i bevaring med fokus på holdninger og forebyggende tiltak, årsaker til nedbryting, og hvordan man med enkle virkemidler kan bremse nedbrytingen. Disse kursene inngår i et fireårig prosjekt der hele landet skal være dekket i løpet av 2001.

18 deltakere fullførte i 2000 utviklingsprogram for museumsledere – LUPIM, i regi av Norsk

museumsutvikling. 5 museer fullførte «Mål og mening i museumshverdagen», et opplegg for standardheving av museer.

For å styrke samarbeidet med fylkeskommunene arrangerer Norsk museumsutvikling et årlig møte om museer og museumspolitikk. Møtet i 2000 ble avholdt på Hamar.

Resultatmål 1.5:

Innsamlingspolitikken ved de kulturhistoriske museene sett under ett skal prioritere bygnings-, gjenstands-, foto- og arkivmateriale som gjelder 1900-tallets historie

Sekretariatet for samtidsdokumentasjon- og forskning drives som et prosjekt for å bidra til å få gjennomført flere og bedre dokumentasjons- og forskningsprosjekt innenfor samtid og nær fortid. Sekretariatet er lagt til Maihaugen og mottar statlig driftsstøtte gjennom Norsk museumsutvikling.

416 av de 511 museene som rapporterte til museumsstatistikken i 2000 var kulturhistoriske museer. Ca. 43 pst. av tilveksten i gjenstander og fotografier ved disse museene i 2000, var fra perioden etter 1900. Videre var 142, eller 54 pst., av 162 nyervervede bygninger ved de kulturhistoriske museene fra etter 1900.

Tabell 11.27 Andel av total tilvekst som berører 1900-tallets historie ved de kulturhistoriske museene i 2000, fordelt på grupper av gjenstander og verneverdige bygninger:

Type samlingsobjekt	(pst. av total tilvekst)	
	Fra 1900-1945	Fra 1946-
Fotografi	10 pst.	30 pst.
Kunsthistorisk	37 pst.	3 pst.
Kulturhistorisk	29 pst.	36 pst.
Bygninger	46 pst.	8 pst.

Kilde: NMU/SSB.

Kap. 3328 Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 0328)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter	2 209	1 324	1 336
02	Inntekter ved oppdrag	16 941	13 129	13 561
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	63		
16	Refusjon av fødselspenger / adopsjonspenger	82		
18	Refusjon av sykepenger	1 293		
	Sum kap. 3328	20 588	14 453	14 897

Post 01 Ymse inntekter

Posten gjelder i hovedsak billett- og salgsinntekter ved Arkeologisk museum i Stavanger, jf. kap. 328, post 01.

Post 02 Inntekter ved oppdrag

Posten gjelder inntekter i forbindelse med oppdragsvirksomheten ved Arkeologisk museum i Stavanger, jf. kap. 328, post 21.

Kap. 0329 Arkivformål (jf. kap. 3329)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	138 215	143 469	150 026
21	Spesielle driftsutgifter	5 722	3 510	5 500
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 873	3 837	3 837
78	Ymse faste tiltak	4 063	4 488	3 951
	Sum kap. 0329	151 873	155 304	163 314

Kapitlet omfatter det statlige arkivverket og den statlige virksomheten Norsk lokalhistorisk institutt. Arkivverket ledes av Riksarkivaren og består av Riksarkivet og åtte statsarkiv. Kapitlet omfatter ellers tilskudd til Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek, Landslaget for lokal- og privatarkiv og stiftelsen Asta (standardisert datasystem for elektronisk katalogisering).

I forhold til 2001er det foretatt følgende tekniske endringer:

- tilskuddet til Samisk arkiv er overført fra kap. 329, post 78 til kap. 320, ny post 53.

Budsjettforslag 2002**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter for Arkivverket og Norsk lokalhistorisk institutt.

Fordeling av bevilgningen:

(i 1 000 kr)

År	Arkivverket	Norsk lokalhistorisk institutt
2001	140 541	2 928
2002	147 016	3 010

Post 21 Særskilte driftsutgifter

Bevilgningen under denne posten dekker utgiftene ved Arkivverkets oppdragsvirksomhet. Bevilgningen kan bare brukes i samme omfang som det kan skaffes inntekter. Posten kan overskrides med inntil samme beløp som Arkivverket får i merinntekter under kap. 3329, post 02 Inntekter ved oppdrag, jf. forslag til vedtak II.

Det er lagt inn midler til dekning av økt husleie m.m. i Arkivverket. Videre foreslås en økning på 3 mill. kroner til å påbegynne oppbyggingen av IKT-kapasiteten i Arkivverket. Departementet forutsetter at Riksarkivaren i størst mulig utstrekning prioriterer arbeidet med bevaring av elektroniske arkiver. Departementet gir ellers Riksarkivaren klarsignal til å forberede en overføring av ansvaret for arkivene etter statlig forvaltning i Nordland fylke fra Statsarkivet i Trondheim til Statsarkivet i Tromsø, jf. omtale i St.meld. nr. 22 (1999-2000).

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som Arkivverket får i merinntekter under kap. 3329, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen under denne posten går til inventar og utstyrsinvesteringer i Arkivverket.

Post 78 Ymse faste tiltak

Posten omfatter driftstilskudd til Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek, Landslaget for lokal- og privatarkiv og stiftelsen Asta.

Oversikt over hva som ble avsatt til disse tiltakene i 2001, følger som trykt vedlegg til denne proposisjonen, jf. vedlegg 2.

Tilskuddene til tiltakene på denne posten foreslås videreført på samme nivå som i 2001.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Bevare og gjøre tilgjengelig arkivmateriale som har betydelig kulturell eller forskningsmessig verdi, eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon.	1.1. Forberede og gjennomføre avlevering av bevaringsverdig elektronisk arkivmateriale fra statsforvaltningen og videreutvikle operative løsninger for langtidslagring av elektroniske saksdokumenter. 1.2. Stabilisere avleveringsomfanget av papirbasert arkivmateriale til Arkivverket med sikte på å unngå økning i avleveringsetterlepet. 1.3. Informere, veilede, utdanne og inspirere arkivskapere med særlig sikte på beredskap mot disposisjoner som kan ødelegge eller redusere informasjonsverdien i bevaringsverdig arkivmateriale. 1.4. Videreutvikle arbeidet med bedre framfinningssystemer og tekniske formidlingsmetoder, herunder Arkivnett Norge og Digitalarkivet.

Resultatrapport for 2000

Rapporteringen tar utgangspunkt i de resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Resultatmål 1.1:

Øke avleveringsomfanget av papirbasert arkivmateriale til Arkivverket med sikte på å redusere avleveringsetterlepet, særlig i sentralforvaltningen

En konsentrasjon av marginale personalressurser i Arkivverket til det kritiske arbeidet med å legge til rette for å berge elektronisk arkivinformasjon, jf. rapporten for resultatmål 1.4, har bidratt til reduserte avleveringer av papirbasert arkivmateriale. Dette har gjort at avleveringsetterlepet igjen viser en økning i 2000. For statsforvaltningen samlet har nettoetterslepet økt med ca. 1 500 hyllemeter. Mengden av uavlevert arkivmateriale eldre enn 25 år fratrasket yngre materiale som er avlevert før normalfristen på 25 år, kan etter dette anslås til om lag 48 500 hyllemeter ved utgangen av 2000.

Nærmere 60 pst. av avleveringsetterlepet gjelder sentralforvaltningen, som i all hovedsak avleverer til Riksarkivet. Etter de anslag og beregninger som det er redegjort for i St.meld. nr. 22

(1999-2000), måtte det årlig avleveres 2 400 hyllemeter for å unngå økning i etterslepet, mens nærmere 3 500 hyllemeter er det som må avleveres hvert år for å oppnå en gradvis nedbygging av etterslepet i løpet av 25 år. Det faktiske avleveringsomfanget i 2000 var imidlertid nede i 1 720 hyllemeter, som er på samme nivå som gjennomsnittet for perioden 1992-98.

Når det gjelder den lokale og regionale statsforvaltningen er mesteparten av avleveringsetterlepet konsentrert om tjenestedistriktet til to av statsarkivene. Av et netto avleveringsetterlepe på i alt 21 000 hyllemeter ved utgangen av 2000 gjelder mer enn 10 000 hyllemeter Statsarkivet i Trondheim, mens Statsarkivet i Hamar har ansvaret for et etterslep på 4 500 hyllemeter. Det samlede etterslep for alle åtte statsarkivene har i 2000 økt med nærmere 800 hyllemeter, og over halvparten av økningen gjelder nettopp statsarkivene i Trondheim og Hamar.

I statsarkivene kan det imidlertid være ganske store naturlige svingninger i avleveringsomfanget fra det ene året til det andre. Men det meldes også om problemer med å få inn enkelte store avleveringer i den orden og forfatning som lov og forskrift krever, og i flere tilfeller har derfor statsarkivene valgt å utsette avleveringstidspunktet.

Flere store arkivskapere, bl.a. i Sør-Trøndelag og Nordland, fikk ikke klargjort sine arkiver for avlevering som planlagt. Men også mindre arkivskapere, f.eks. lensmannskontorene, har hatt tilsvarende problemer.

Planmessige avleveringer er også avhengig av ledig magasinkapasitet, jf. nærmere redegjørelse om dette i St.meld. nr. 22 (1999-2000) kap. 9.5.2. Illustrerende er situasjonen i Stavanger, der manglende magasinplass har ført til at det i 2000 bare er avlevert 44 hyllemeter, men her arbeides det med en utvidelse av det nåværende leiearealet. I Tromsø pågår en utbygging som vil gi en nødvendig økning i magasinkapasiteten fra 2003. Både i Bergen og Trondheim blir det også arbeidet med å legge til rette for bygningsmessig ekspansjon. Dersom den statlige overtakelse av de kommunale og fylkeskommunale sykehusene fører til at staten også påtar seg depotansvaret for sykehusarkivene, vil det snarlige avleveringsbehovet til statsarkivene øke betydelig, og de fleste målsettinger og beregninger vil da måtte revideres.

Resultatmål 1.2:

Informere, veilede, utdanne og innsisere arkivskapere med særlig sikte på beredskap mot disposisjoner som kan ødelegge eller redusere informasjonsverdien i bevaringsverdig arkivmateriale

I rapportåret har det vært satt inn store resurser på informasjon og veiledning for statlige arkivskapere om arkivloven og arkivforskriften, som trådte i kraft 1. januar 1999. Arbeidet med revisjon av Riksarkivarens arkivbestemmelser fortsatte i 2000. Bestemmelser om elektronisk arkivmateriale som avleveres eller overføres som depositum til Arkivverket ble sluttført, og utarbeidelse av tilsvarende regler for kommunal sektor er i gang. Det er påbegynt et arbeid for å kartlegge arkivromsituasjonen i kommunal sektor, og man startet arbeidet med utforming av nærmere bestemmelser om elektroniske arkiv. Riksarkivaren har også vært med på utarbeidelsen av særbestemmelser for arkivbehandlingen hos påtalemyndigheten og domstolene.

Statlig og kommunalt arkivpersonale har deltatt på seminarer, kurs, møter o.l. om den nye arkivforskriften på lokalt, regionalt og sentralt nivå. En viktig milepæl ble nådd da arbeidet med Arkivhåndboken for offentlig forvaltning ble fullført. Håndboken framstår som en autorisert veiledning for arkivarbeidet i statlig og kommunal forvaltning, både i kraft av å forklare og utdype gjeldende regelverk og ved at den i noen grad gir

arkivfaglige råd og anbefalinger utover det som direkte følger av reglene. Det er ventet at boken vil få mye å si for den videre kompetanseoppbyggingen på arkivområdet, og at den vil bidra til at arkivarbeidet får større oppmerksomhet i forvaltningen.

Det er arbeidet videre med sikte på å utbygge og utvikle det frivillige interkommunale arkivsamarbeidet (IKA), bl.a. overfor kommunene i Østfold, Follo og Nedre Romerike, men det resulterte ikke i etablering av nye IKA-ordninger i 2000. Et interessant trekk i bildet er imidlertid at IKA Kongsberg, som dekker Buskerud, Vestfold og Telemark, planlegger et felles arkivdepot for medlemskommunene i løpet av 2001. Dette er i samsvar med det departementet tok til orde for i St.meld. nr. 22 (1999-2000) i form av en generell oppfordring til kommunene om å bygge ut de etablerte IKA-ordningene til depotinstitusjoner. Også IKA Rogaland har i meldingsåret i samarbeid med Byarkivet i Stavanger lagt planer for etablering av en sentral depotløsning for kommunale arkiver, for øvrig i det bygg der Statsarkivet i Stavanger holder til. Likeledes har Statsarkivet i Bergen og Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane samarbeidet om å forberede en sentral depotløsning for kommunene i Sogn og Fjordane.

Mesteparten av Arkivverkets inspeksjonsvirksomhet overfor kommunesektoren retter seg mot kommuner som ikke er med i interkommunale arkivordninger, og i alt ble 36 kommunearkiv og kommunale arkivskapere innsisert i 2000. I tillegg er det holdt en rekke kurs og møter med den politiske og administrative ledelse i mange kommuner og fylkeskommuner som ledd i informasjon om arkivloven med forskrifter, og dette har vært prioritert framfor selve inspeksjonsvirksomheten. Dersom en også tar med inspeksjon av statlige og private arkivskapere, ble det i 2000 gjennomført i alt nærmere 300 inspeksjoner, som omtrent tilsvarer nivået fra året før. Totalt gikk det med 20 årsverk til informasjon, rådgivning og inspeksjon. Dette tilsvarer omtrent 10 pst. av disponible årsverk, som er en viss økning fra året før.

Det er generelt et inntrykk at langt flere arkivskapere nå er opptatt av de arkivspørsmål som oppstår ved omorganiseringer og nedleggelse av institusjoner. Men fremdeles oppstår det problemer i forbindelse med hvem som skal ha ansvar for ordning og avlevering av eldre arkivdeler når institusjonen blir omorganisert eller overført til annen institusjon.

I 2000 fullførte 65 deltakere utdannelsen ved Arkivakademiet, som er et utdanningstilbud til arkivmedarbeidere i forvaltningen og drives i

samarbeid mellom Riksarkivaren og Norsk Arkivråd. Til sammen 23 kandidater ble dessuten uteksaminert ved arkivkunnskap semesteremne og grunnfag ved Universitetet i Oslo, som Riksarkivaren har det faglige ansvaret for. I tillegg til den omfattende kursvirksomheten som er nevnt ovenfor, har utdanningene stor betydning ved at de innebærer en gradvis oppbygging av arkivfaglig kompetanse i den offentlige forvaltningen.

Resultatmål 1.3:

Videreutvikle arbeidet med bedre framfinnings-systemer og tekniske formidlingsmetoder, herunder Arkivnett Norge og Digitalarkivet

Om lag 3 500 hyllemeter av tidligere arkiver som er avlevert til Arkivverket, er i 2000 blitt ordnet og katalogisert og dermed gjort tilgjengelige for bruk. Dette har ført til en netto reduksjon i ordningsetterslepet i Arkivverket på ca. 1 200 hyllemeter, til om lag 9 500 hyllemeter. I andel av total arkivbestand er ordningsetterslepet redusert fra i underkant av 8 til godt under 7 pst.

Det betyr også mye for tilgjengeligheten at Riksarkivet har registrert alle nye avleveringer og kataloger samt en del eldre kataloger i det elektroniske arkivinformasjonssystemet Asta, jf. St.meld. nr. 22 (1999-2000). Ved utgangen av 2000 var det registrert i alt 3 200 statlige arkivskapere og 2 600 statlige arkiver i Asta. Hovedtyngden av dette er også lagt ut på Internett, og første versjon av denne Internett-baserte hovedkatalog for Riksarkivet ble åpnet i desember 2000. Asta danner også basis for den elektroniske samkatalogen for privatarkiver. I 2000 har Riksarkivet mottatt og lagt inn informasjon om 777 nye privatarkiver, og registeret på Internett inneholdt ved utgangen av året informasjon om 2 253 privatarkiver fordelt på 12 depotinstitusjoner. Det ble ellers igangsatt et utredningsarbeid med tanke på videreutvikling av Asta-systemet.

Utviklingen og utbyggingen av elektroniske formidlingstjenester, sammen med omfattende distribusjon av mikrofilmet arkivmateriale, har gitt seg utslag i en viss nedgang i publikumsbesøket på Arkivverkets lesesaler. Til gjengjeld viser de Internett-baserte elektroniske formidlingsveiene en formidabel vekst.

Dette gjelder først og fremst Digitalarkivet, som er en felles inngangsport til digitalisert arkivmateriale i Riksarkivet og statsarkivene, først og fremst befolkningshistorisk kildemateriale. I 2000 ble Digitalarkivet besøkt av 4000 brukere daglig, tilsvarende 1,2 mill. pålogginger årlig, og det ble registrert i alt 23,7 millioner søk i løpet av 2000.

Digitalarkivet framstår derved som et av de aller mest besøkte nettsteder i Norge. Innenfor den ikke-kommersielle delen av den norske kultursektoren finnes trolig ikke noe annet nettsted som kan vise til en tilsvarende aktivitet som Digitalarkivet. I tillegg kommer den aktiviteten som foregår på de ordinære nettstedene til Riksarkivet og statsarkivene, og dessuten Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane, Opplandsarkivet, Fylkesarkivet i Hordaland og flere andre.

Arkivnett Norge ble etablert i 1998, som det ene sektornettet innenfor Kulturnett Norge, som består av tilsvarende nett for museer, bibliotek og kunst. Det gamle Arkivnett Norge har vært tilgjengelig på Internett gjennom hele rapportåret, men det er ikke lagt ut nye tjenester eller nytt materiale. På grunn av tekniske vanskeligheter og omlegging av Kulturnett Norge har ikke arkivnettet kommet så langt som planlagt. Det har derfor primært vært arbeidet med faglige prosjekter som skal øke brukerrelevansen for Arkivnett Norge på lengre sikt.

Mikrofilming av arkivmateriale som er mye etterspurt eller i så dårlig forfatning at det vil bli skadet ved bruk, er fremdeles like aktuelt. Originalfilmen kan oppbevares i flere hundre år, kopieres billig og senere digitaliseres. Prosjektet med mikrofilming av tinglysningsmateriale holder jevn progresjon, og i løpet av meldingsåret er man halvveis.

Resultatmål 1.4:

Videreutvikle operative løsninger for langtids-lagring av elektroniske saksdokumenter, og forberede avlevering av elektronisk arkivmateriale som er oppstått i forvaltningen de siste 20 år

Som ledd i arbeidet med å forberede en gradvis utvikling bort fra papirbasert saksbehandling og arkivering i forvaltningen har Riksarkivaren deltatt i et prosjekt ledet av Statskonsult. Formålet er å utrede behovet for tekniske og organisatoriske fellesløsninger for hvordan forvaltningen over tid skal kunne opprettholde sin egen og publikums tilgang til elektronisk lagrede saksdokumenter. Dette har sammenheng med at formell avlevering og dermed overføring av råderett og betjeningsansvar til Arkivverket normalt skal skje når arkivmaterialet ikke lenger er administrativt aktivt, dvs. først etter 25–30 år. Prosjektet reiser flere spørsmål av både teknisk, juridisk og økonomisk karakter og er ennå ikke avsluttet.

Overgang til elektronisk arkivering forutsetter ellers at forvaltningen benytter systemer og doku-

mentformater m.v. som er godkjent av Riksarkivaren. Dette krever i praksis elektroniske arkivsystemer som følger den såkalte Noark-standarden, og i 2000 mottok Riksarkivaren den første søknaden om godkjenning av et konkret Noark-system med elektronisk arkiv. I tillegg ble det utviklet tekniske løsninger som vil bidra til å forenkle og effektivisere den fremtidige avlevering fra slike systemer.

De arbeidskrevende utfordringene knyttet til bevaring av eksisterende elektronisk arkivmateriale, som er beskrevet i St.meld. nr. 22 (1999-2000) og i månedsrapport nr. 3 av 29. november 2000 fra regjeringens eKoordinator, var også i 2000 preget av teknisk systemutvikling og oppfølgende kartlegging og planlegging. I kjølvannet av den kartleggingen som fant sted i 1998-99, og som identifiserte 584 bevaringsaktuelle elektroniske systemer og mer enn 11 000 systemforekomster, ble det i 2000 som ledd i regjeringens handlingsplan for eNorge utarbeidet en grovmasket plan for utskilling av bevaringsverdig arkivinformasjon. Det ble utformet et første utkast til en samlet bevarings- og avleveringsplan. Denne skal foreligge i bearbeidet utgave i løpet av 2001.

Det ble videre laget en plan for organiseringen av Arkivverkets arbeid med å vurdere elektronisk arkivmateriale for bevaring. Denne bygger på en funksjonell arbeidsdeling der Riksarkivet og utvalgte statsarkiv hver for seg får ansvaret for å utforme egne bevaringsplaner for samlede etater eller sektorer i statsforvaltningen. Siden forvaltningens datasystemer er i kontinuerlig endring, kreves også opplegg for løpende ajourhold, og dataene fra kartleggingen i 1998-99 ble integrert og bearbeidet i et nytt system som er tilrettelagt både for videre oppdatering og for oppfølging av de kartlagte systemer. Videre er det gjennomført flere utviklingsprosjekter for å bringe fram nytt verktøy til å håndtere elektroniske arkiver. Dette resulterte i at man i 2000 kunne ta i bruk to sterkt forbedrede systemer for å dokumentere, teste og tilgjengeliggjøre avlevert elektronisk arkivmateriale,

et utviklingsarbeid som også synes å vinne internasjonal gjenklang.

Arkivverkets feltarbeid, som har til formål å forberede konkrete avleveringer av elektronisk arkivmateriale, har i 2000 konsentrert seg om helsesektoren og høgskolesektoren, dessuten statsbanker som er under avvikling eller omdanning. Det er etablert kontakt med Datatilsynet om de personvernspørsmål som reiser seg i forbindelse med avleveringer fra elektroniske registre i helsesektoren.

Selve avleveringsomfanget ligger imidlertid fremdeles på et svært lavt nivå, også lavere enn forutsatt i Arkivverkets årsplan. Statlige organer har i liten grad selv tatt initiativ til avlevering eller deponering, men også fraværet av samlede bevarings- og avleveringsplaner har virket som en hemsko. Planen for 2000 prioriterte avleveringer fra Statistisk sentralbyrå, Skattedirektoratet, Rikstrygdeverket og Helsetilsynet, samt et større antall avleveringer av journalsystemer. Men bare avlevering av et mindre antall journaler samt to fagregistre fra Pensjonstrygden for sjømenn ble gjennomført i 2000.

Dette innebærer at avleveringsetterslepet av elektronisk arkivmateriale øker urovekkende. I månedsrapporten fra regjeringens eKoordinator er det påpekt at situasjonen på flere områder er i ferd med å bli kritisk, bl.a. fordi datauttrekk for avlevering bare kan fremstilles mens systemene fortsatt er operative. I rapporten fra eKoordinatoren er det vist til at det i St.meld. nr. 22 (1999-2000) tas til orde for en omfattende oppbygging av operativ kapasitet i Arkivverket, jf. også Innst.S. nr. 46 (2000-2001). I årsmeldingen for 2000 tilkjennegir Riksarkivaren at med mindre etaten raskt får tilført betydelige ressurser, vil situasjonen fort bli uholdbar og medføre ugjenkallelig tap av store mengder bevaringsverdig informasjon. For å frigjøre ressurser til det kritiske arbeidet med elektroniske arkiver er det foretatt nedskjæringer på andre områder, noe som har gått på bekostning andre prioriterte mål, jf. bl.a. rapporten under resultatmål 1.1.

Kap. 3329 Arkivformål (jf. kap. 0329)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter	1 215	1 692	1 200
02	Inntekter ved oppdrag	5 703	3 510	5 500
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	1 014		
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	131		
18	Refusjon av sykepenger	1 051		
	Sum kap. 3329	9 114	5 202	6 700

Post 01 Ymse inntekter

Inntektene under denne posten kommer i hovedsak fra salg av kildepublikasjoner, fotokopier og transskripsjoner av arkivmateriale i Arkivverket, jf. kap. 329, post 01.

Inntektsbevilgningen foreslås nedjustert med 0,5 mill. kroner i forhold til 2001 som følge av nedgang i salget av fotokopier og transskripsjoner de senere årene. Nedgangen antas å ha sammenheng med bedre digital tilgang på Internett.

Post 02 Inntekter ved oppdrag

Denne posten gjelder oppdragsinntekter i Arkivverket, jf. kap. 329, post 21.

De faktiske oppdragsinntektene har de senere årene vært høyere enn de budsjetterte inntektene. Inntektsbevilgningen foreslås derfor økt med 2,0 mill. kroner i forhold til 2001.

Programkategori 08.30 Film- og medieformål (kap. 0334-0336)

Utgifter under programkategori 08.30 fordelt på kapitler

					(i 1 000 kr)
Kap.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
0334	Film- og medieformål	294 450	358 663	395 277	10,2
0335	Pressestøtte	221 244	239 659	321 249	34,0
0336	Informasjonsberedskap-Norsk riks- kringkasting		4 416	2 694	-39,0
	Sum kategori 08.30	515 694	602 738	719 220	19,3

Utgifter under programkategori 08.30 fordelt på postgrupper

(i 1 000 kr)					
Post-gr.	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002	Pst. endr. 01/02
01-01	Driftsutgifter	87 560	92 914	103 306	11,2
21-23	Spesielle driftsutgifter	14 786	7 729	7 923	2,5
50-59	Overføringer til andre statsregnskap	49 108	59 108	218 133	269,0
70-89	Overføringer til private	364 240	442 987	389 824	-12,0
90-99	Utlån, avdrag m.v.			34	
	Sum kategori 08.30	515 694	602 738	719 220	19,3

Programkategorien omfatter statlige virksomheter og tilskuddsordninger m.m. på film- og medieområdet.

Utfordringer og strategier

Innledning

Medieområdet har de senere årene vært preget av økt mangfold, endringer i brukervaner, internasjonalisering, kommersialisering og eierkonsentrasjon. Den teknologiske utviklingen på sektoren har vært en av de viktigste drivkreftene bak denne utviklingen. Digitalisering av produksjon og distribusjon av medieinnhold fører til at grensene mellom tele, medier og informasjonsteknologi viskes ut. En interessant følge er bl.a. fremveksten av såkalte mediehus der papiravis, netta-

vis, lokalfjernsyn, lokalradio o.l. samles under ett tak. En annen konsekvens er at nye aktører, f.eks. telekommunikasjonsforetak, etablerer seg på medieområdet, særlig innen næringer som grenser opp mot produksjon av innhold.

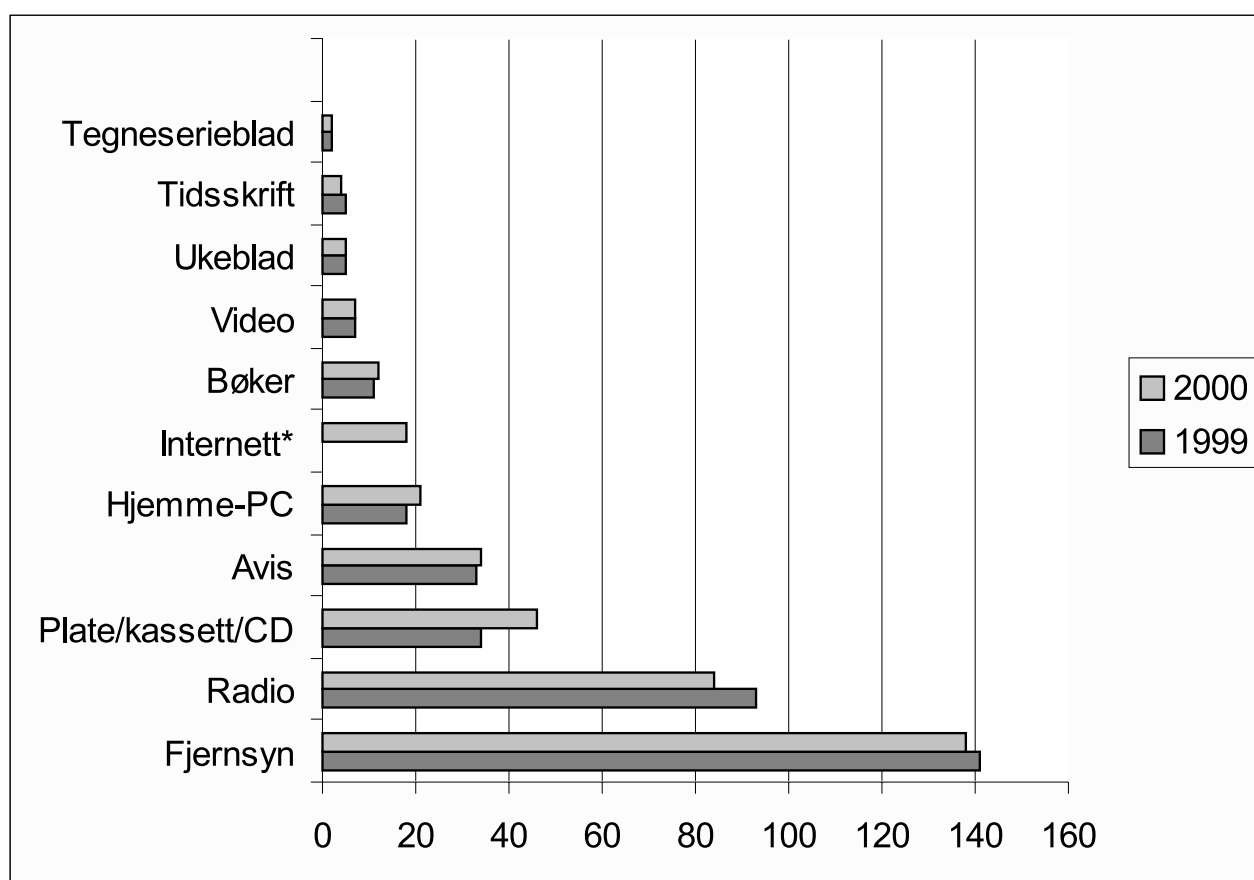
Regjeringens oppgave er først og fremst å sikre befolkningen tilgang til et mangfold av informasjon og ytringskanaler som preges av kvalitet og som reflekterer norsk språk, verdier og tradisjoner.

Det norske markedet for audiovisuelle produksjoner er så lite at det ofte er forbundet med stor risiko å realisere tunge produksjoner preget av kvalitet. For å opprettholde en stabil, lokalt forankret programproduksjon, er det nødvendig med offentlige tiltak for å stimulere til og gjøre slik produksjon mulig.

Flere av dagens mediepolitiske virkemidler er utformet med utgangspunkt i en helt annen medievirkelighet enn den vi ser i dag. Regjeringen har lagt frem en stortingsmelding som gjennomgår mål og virkemidler på mediesektoren, med utgangspunkt i det overordnede målet om å sikre ytringsfriheten som en forutsetning for et levende demokrati.

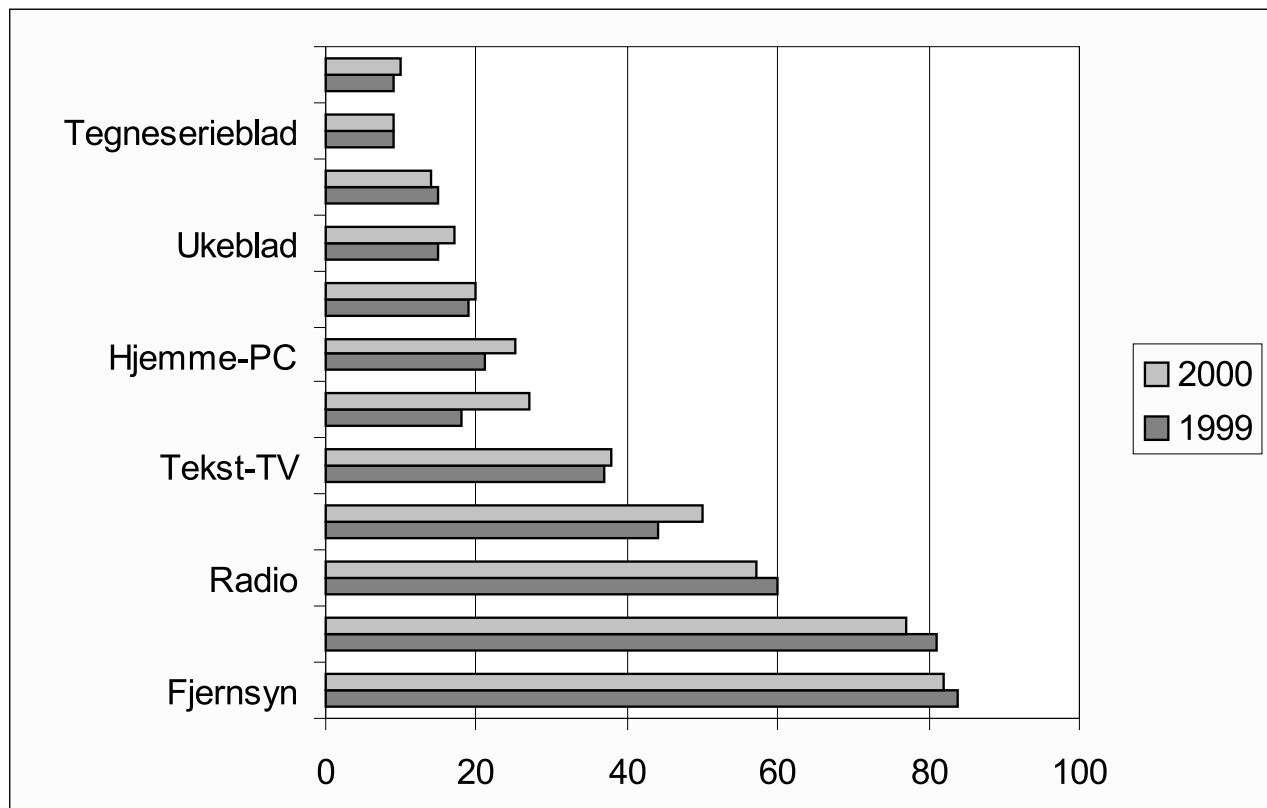
For de tradisjonelle massemediene har ikke publikums medievaner endret seg vesentlig de senere årene. Bruk av hjemme-PC og internett

har derimot økt kraftig, og andelen som daglig bruker hjemme-PC er doblet siden 1997. Internettbruken har økt med hele 50 pst. på ett år, og 48 pst. av befolkningen bruker Internett i løpet av en gjennomsnittsuke. Det har vært en nedgang i andel avislesere og radiolyttere fra 1999 til 2000. Figur 11.1 viser andelen av befolkningen som benyttet ulike massemedier i 1999 og 2000. I figur 11.2 vises antall minutter brukt til ulike massemedier en gjennomsnittsdag i 1999 og 2000.

Figur 11.1 Andel av befolkningen som benyttet ulike massemedier en gjennomsnittsdag i 1999 og 2000

* Tid brukt på internett er ikke oppgitt for 1999.

Figur 11.2 Antall minutter brukt til ulike massemedier en gjennomsnittsdag, 1999-2000

Kilde: Norsk Mediebarometer 2000, Statistisk sentralbyrå.

Mediebruken øker. I 2000 brukte vi i gjennomsnitt over 6 timer hver dag på medier. Utviklingen på medieområdet må ikke bidra til å skape nye sosiale skiller, eller forskjeller mellom kjønn og generasjoner. Regjeringen legger vekt på å sikre mest mulig lik tilgang til nye former for elektronisk kommunikasjon og medier.

Regjeringens hovedmål er å sikre rammevilkår for mediene som styrker ytrings- og informasjonsfriheten, og som bevarer og utvikler norsk språk og kultur. De overordnede målsettingene er å sikre:

- en sterk og mangfoldig dagspresse
- et godt riksdekkende allmennkringkastingstilbud og legge forholdene til rette for lokalkringkasting
- audiovisuelle produksjoner som fremmer norsk kultur og språk.

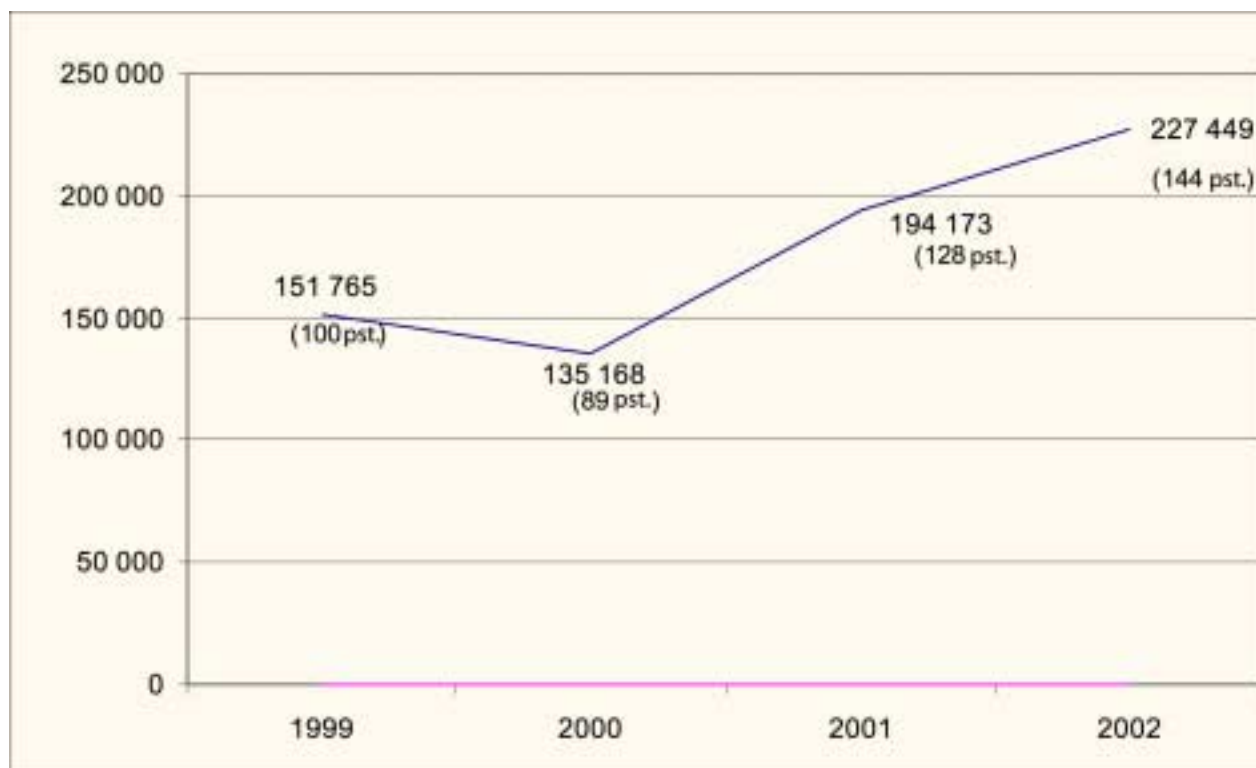
Film og audiovisuelle produksjoner

Regjeringen foreslår å styrke norsk filmproduksjon med 32 mill. kroner. Dette innebærer en vesentlig styrking av sektoren og legger grunnlaget for økt audiovisuell produksjon.

Som ledd i arbeidet med å fornye forvaltningen av filmpolitikken og styrke filmsektoren har det vært foretatt en omfattende omlegging og effektivisering av det statlige engasjementet på sektoren. Som følge av utviklingen av det statlige engasjementet i produksjonsselskapet Norsk Film AS, vil ytterligere midler bli omdisponert til filmproduksjon. Figur 11.3 nedenfor viser utviklingen i bevilgningene til filmproduksjon og prosjektutvikling på filmområdet de siste fire årene, og omfatter tilskudd til filmproduksjon gitt av offentlige virksomheter og regionale filmsentra.

Profilen i budsjettforslaget

Profilen i budsjettforslaget for 2002 kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

Figur 11.3 Utviklingen i bevilningene til filmproduksjon og utvikling av filmprosjekter 1999-2002
(i 1 000 kr)

Presse

Regjeringen har lagt frem en egen mediemelding med en bred omtale av virkemidlene på presseområdet. I meldingen går regjeringen inn for å opprettholde nullsatsen for merverdiavgift på aviser. Momsfritaket slås med dette fast som en avklart og forutsigbar rammebetingelse for pressen. I tillegg økes den direkte pressestøtten til et historisk høyt nivå. Forslaget innebærer en generell heving av støttenivået med en særlig økning rettet mot de minste lokalavisene, ut fra disse avisenes betydning for lokaldemokratiet.

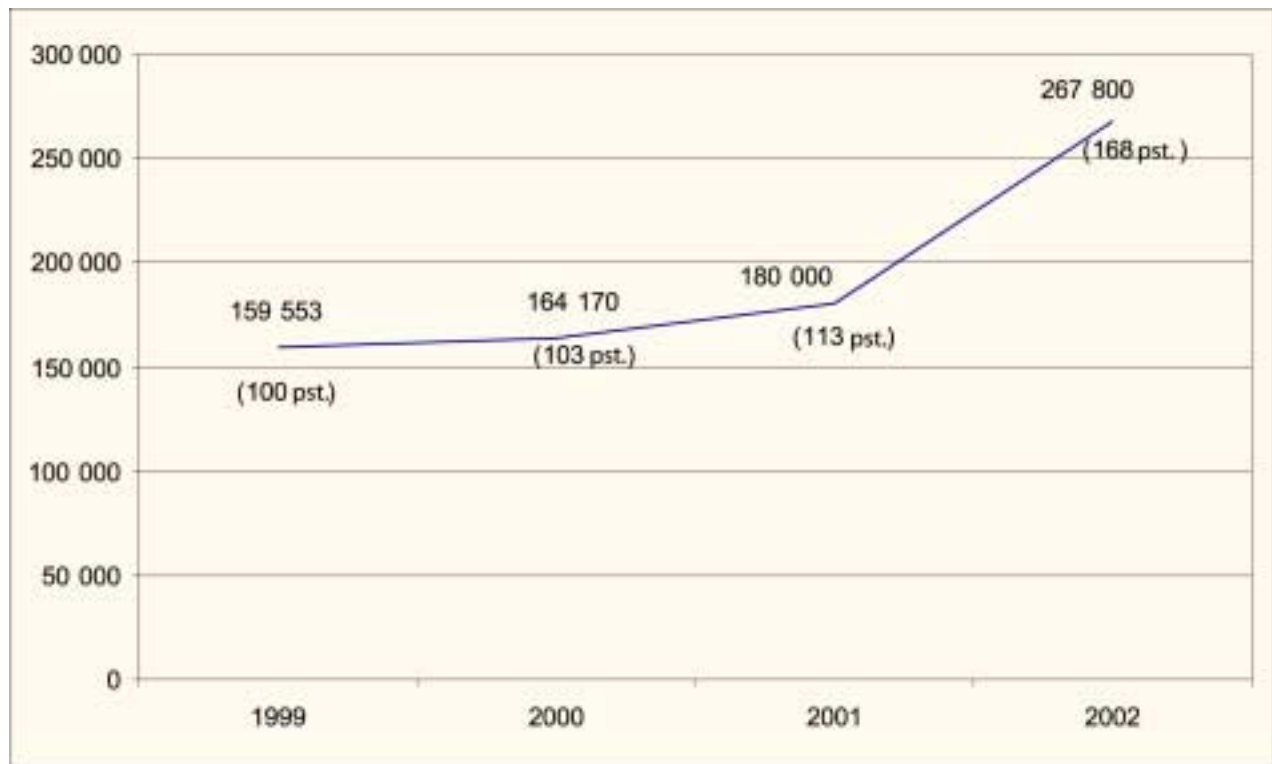
På bakgrunn av dette foreslår regjeringen at pressestøtten i 2002 totalt økes med 34 pst. i forhold til 2001. Dette innebærer bl.a. at:

- produksjonstilskuddet til dagspressen økes med 87,8 mill. kroner, dvs. en økning på 48,8 pst. Dels skal økningen kompensere for avisenes inntektstap som følge av endrede ret-

ningslinjer for statlig annonsering av ledige stillinger. Økningen innebærer en generell styrking av tilskuddsordningen, med særlig vekt på de minste lokalavisene.

- tilskuddet til samiske aviser økes med 1,0 mill. kroner
- tilskudd til innvandrerpublikasjoner økes med 0,3 mill. kroner
- distribusjonstilskuddet til avisene i Finnmark videreføres på samme nivå
- tilskuddet til forskning og etterutdanning økes med 1,4 mill. kroner
- ordningen med tilskudd til politiske partiers informasjonsvirksomhet og politiske partiers publikasjoner videreføres på et lavere nivå. Tilskuddet foreslås satt til 8,4 mill. kroner i 2002.

Figur 11.4 nedenfor viser utviklingen i produksjonstilskuddet til dagsaviser de siste fire årene.

Figur 11.4 Utviklingen i bevilgningen til produksjonstilskudd til dagsaviser 1999-2002 (i 1 000 kroner)

Kringkasting

Regjeringen vil sikre et godt, riksdekkende allmennkringkastingstilbud, og legge forholdene til rette for lokalkringkasting. Dette innebærer bl.a. at:

- riksdekkende kanaler har et programtilbud som er i samsvar med prinsippene om allmennkringkasting, herunder norsk kultur og tradisjon, og et tilbud til smale og brede grupper.
- NRK opprettholdes som reklamefri allmennkringkaster. NRKs ansvar for å produsere nyheter og aktualitetsprogram, dramaproduksjoner og kvalitetsprogram for barn og unge både i radio og fjernsyn understrekes
- lokalkringkastingstilbudet holder et høyt kvalitetsnivå.

Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere foreslås økt med kr 60 fra kr 1 715 til kr 1 775, noe som tilsvarer økningen i lønns- og prisvekst foregående år.

Andre mediepolitiske spørsmål

Gjennomgripende endringer nasjonalt og internasjonalt krever at lovverket på medieområdet revi-

deres jevnlig. Dette innebærer bl.a. at Kulturdepartementet:

- tar sikte på å utvide medieeierskapsloven til også å gjelde elektroniske medier
- forbereder endringer i kringkastingsloven på bakgrunn av forslagene i NOU 1999:26 Konvergens
- har hatt Kinopolitikkutvalgets innstilling, jf. NOU 2001:5 Kino i en ny tid, på høring og vurderer den videre oppfølgingen av forslagene
- har lagt frem en melding om mediepolitikken. Meldingen utkvitterer bl.a. dagspresseutvalgets forslag, jf. NOU 2000:15 Pressepolitikk ved et tusenårsskifte
- går gjennom film- og videogramloven med sikte på å utvikle et lovverk som er tilpasset både fysisk og elektronisk omsetning av videogrammer
- vil vurdere endringer i åndsverkloven som følge av utvikling internasjonalt, både innenfor Verdensorganisasjonen for immaterialrettigheter (WIPO) og gjennom et nylig vedtatt EU-direktiv om opphavsrettigheter i informasjons-samfunnet.

Fornylse og modernisering av filmsektoren

Kulturdepartementet la i St.prp. nr. 1 (2000-2001) frem forslag om en omorganisering av virksomhetene på filmområdet etter funksjon og målgruppe og en omlegging av tilskuddsordningene til filmproduksjon. Stortinget sluttet seg til forslagene ved behandlingen av statsbudsjettet for 2001.

2001 vil bli et kronår for norsk film. Anslag over besøkstallene for årets filmer så langt tyder på at besøkstallene totalt vil komme opp i 1,7 millioner. Dette tilsvarer en markedsandel på om lag 15 pst; den høyeste markedsandel siden 1975. Vi er vitne til en økende interesse for norske spillefilmer og kortfilmer. Flere filmer kan vise til svært gode besøkstall samtidig som de får internasjonal oppmerksomhet og distribusjon. Private interessenter viser vilje til å investere i norsk filmproduksjon. Kulturdepartementet håper at fornyelsen av filmpolitikken vil stimulere og bidra til en varig fremgang for norsk filmproduksjon.

Norsk filmfond

Norsk filmfond ble etablert 1. juli 2001. Fra samme tidspunkt ble Audiovisuelt produksjonsfond lagt ned, og personale og tilskuddsmidler til filmproduksjon overført til Norsk filmfond. Norsk filmfond overtok samtidig oppgaver, ansatte og midler knyttet til filmproduksjon fra Norsk filminstitutt. Tilskuddene til lokalkringkastingsformål skal overføres til Statens medieforvaltning. Norsk filmfond ledes av et styre. Fondets direktør tiltrådte 1. august 2001.

Filmparken AS og Norsk Film AS

Vedtaket om å utvikle det statlige engasjementet i filmproduksjon innebærer at konsernet Norsk Film AS deles i to separate selskap; filmproduksjonsselskapet Norsk Film AS og infrastrukturselskapet Filmparken AS.

Stortinget sluttet seg i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 84 (2000-2001) om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbud-

sjetten 2001 til at staten kan selge sine aksjer i Norsk Film AS, jf. Innst.S. nr. 325 (2000-2001). Departementet tar sikte på å avhende statens aksjer i produksjonsselskapet Norsk Film AS i samsvar med Stortingets vedtak i løpet av høsten 2001. Det statlige eierskapet i infrastrukturselskapet Filmparken AS videreføres. Filmparken AS består av faste eiendommer, filmstudio og produksjonsutstyr og rettighetene til ferdig produserte filmer. Kulturdepartementet tar som ledd i satsingen på kultur og næring sikte på å avklare rammene for drift av Filmparken AS ved at det oppnevnes en arbeidsgruppe som skal utrede grunnlaget for at film kan produseres i Norge.

Norsk filmutvikling

Norsk filmutvikling vil bli etablert 1. januar 2002. Fra samme tidspunkt vil Statens studiesenter for film bli lagt ned. Norsk filmutvikling skal bidra til å dyrke frem og videreutvikle nye ideer og talenter og kompetansen hos erfarne filmarbeidere. Norsk filmutvikling får som formål å være et kompetanse- og utviklingssenter for hele det norske filmmiljøet.

Regional filmproduksjon

Kulturdepartementet legger stor vekt på at filmproduksjon kan foregå i hele landet. De regionale filmsentra, Nordnorsk filmsenter AS og Vestnorsk filmsenter AS, spiller en viktig rolle for regional filmproduksjon og prosjektutvikling. Det har vært en sentral forutsetning for fornyelsen av filmpolitikken at tilskudd til spillefilmproduksjon skal samles i en virksomhet, Norsk filmfond. Departementet legger til grunn at det ikke er tilrådelig med en desentralisert forvaltning av tilskudd til spillefilmproduksjon, men vil i samråd med Vestnorsk filmsenter og Nordnorsk filmsenter, deres eiere og Norsk Filmfond vurdere hvordan regional filmproduksjon best kan ivaretas og stimuleres innenfor rammene av de gjeldende filmpolitiske mål.

Kap. 0334 Film- og medieformål (jf. kap. 3334)

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Driftsutgifter	87 560	92 914	103 306
21	Spesielle driftsutgifter	14 786	7 729	7 923
50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	49 108	59 108	216 733
71	Filmproduksjon m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	90 122	143 606	28 653
72	Knutepunktinstitusjoner	5 247	5 404	5 566
73	Norsk Film AS	19 802	19 566	
75	Medieprogrammet, <i>kan overføres</i>	8 742	9 476	11 976
78	Ymse faste tiltak	18 084	19 631	19 820
79	Til disposisjon	999	1 229	1 266
90	Kjøp av aksjer			34
	Sum kap. 0334	294 450	358 663	395 277

Kapitlet omfatter driftstilskudd til de statlige virksomhetene Norsk filminstitutt, Norsk filmfond, Statens filmtilsyn, Statens medieforvaltning, Norsk filmutvikling og Eierskapstilsynet. Kapitlet omfatter også tilskudd til filmproduksjon, kontingent for å delta i internasjonale programmer og andre tiltak på film- og medieområdet.

Budsjettforslag 2002**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen skal dekke lønns- og driftsmidler til Statens filmtilsyn, Norsk filminstitutt, Norsk filmutvikling, Statens medieforvaltning, Norsk filmfond og Eierskapstilsynet. Bevilgningen foreslås økt med 10,4 mill. kroner sammenliknet med 2001. Departementet foreslår en økning på 5,2 mill. kroner til drift av Norsk filmfond. Midlene foreslås overført fra driftsbevilgningen til Norsk Film AS, jf. post 73, som følge av avviklingen av det statlige eierskapet i Norsk Film AS. Midlene skal kompensere for administrasjon av den nye ordningen for produsentlån og styrke arbeidet med markedsføring av norske filmer. Videre skal midlene dekke utgifter ved tilsetting av flere konsulenter. I tillegg foreslås en økning på 4 mill. kroner til styrking av Norsk filminstitutt. Departementet forutsetter at Norsk filminstitutt

øker innsatsen for restaurering av norsk spillefilm. Økningen skal dessuten bidra til å finansiere profilering av norsk filmkultur i utlandet. Disse midlene ble i 2001 bevilget under post 71 som en del av tilskuddsordningene ved Norsk filminstitutt. Tilskuddsordningene er overført Norsk filmfond som vil ha ansvar for markedsorientert profilering av norsk film i samarbeid med produsentene, mens ansvaret for profilering av norsk filmkultur i utlandet vil ligge til Norsk filminstitutt. Den resterende økningen på posten skal dekke økte utgifter som følge av lønns- og prisstigning.

Posten kan overskrides med inntil samme beløp som virksomhetene får i merinntekter under kap. 3334, post 01 Ymse inntekter, jf. forslag til vedtak II.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen under denne posten omfatter oppdragsvirksomhet ved Norsk filminstitutt samt utgifter til den norske mediedesken i MEDIA Plus-programmet ved Norsk filmfond, jf. omtale under post 75. Bevilgningen kan bare nyttes i samme omfang som det kan skaffes oppdragsinntekter. Det er også en forutsetning at posten kan overskrides med det samme beløpet som virksomhetene får i merinntekter under kap. 3334, post 02 Inntekter ved oppdrag, jf. forslag til vedtak II.

Post 50 Norsk Filmfond, kan nyttes under post 71

Norsk filmfond forvalter samtlige statlige tilskuddsordninger til filmproduksjon. Bevilgningsforslaget omfatter:

- tilskudd til prosjektutvikling og produksjon av norske spillefilmer
- billettstøtte til norske spillefilmer. Norske spillefilmer har rett til billettstøtte på 55 pst. av brutto billettinntekter inntil den godkjente egenfinansiering er nedbetalt. Barnefilm kan etter særskilt vedtak få 100 pst. billettstøtte
- tilskudd til kortfilmproduksjon
- tilskudd til ny 50/50-ordning. Ordningen skal stimulere til økt privat investering i filmproduksjon og til filmer med høyt publikumspotensial. Produksjonene vurderes primært ut fra økonomiske og produksjonsmessige kriterier. Dersom det skaffes til veie 50 pst. privat kapital, vil produsenten få de resterende 50 pst. i offentlig støtte. Det forutsettes at styret i Norsk filmfond årlig fastsetter hvor stor andel av tilskuddsmidlene som skal øremerkes ordningen
- ny ordning for produsentlån. Ordningen skal sikre økt kontinuitet blant norske filmprodusenter gjennom å gi tilskudd til utvalgte produksjonsselskaper over et begrenset antall år. Støtten vil være en blanding av tilskudd og rentefritt lån, og tildeles på basis av selskapets forretningsplan og et antall prosjekter
- tilskudd til nasjonal filmkommisjon. Tilskuddet vil gå til å etablere en nasjonal filmkommisjon utenfor østlandsområdet. Filmkommisjonen skal særlig legge til rette for utenlandsk produksjon av film i Norge.

Bevilgningen på denne posten foreslås økt med 157,6 mill. kroner til 216,7 mill. kroner. Regjeringen foreslår å styrke norsk filmproduksjon med 32 mill. kroner. Den resterende økningen skyldes overføring av midler fra post 71 som følge av at fondet skal forvalte samtlige statlige støtteordninger til film, og fra post 73 som følge av utviklingen av det statlige eierskapet i Norsk Film AS.

Post 71 Filmproduksjon m.m, kan nyttes under post 50

Bevilgningsforslaget under denne posten omfatter:

- tilskudd til Vestnorsk filmsenter AS til kortfilmproduksjon
- tilskudd til manuskriptutvikling. Tilskuddet forvaltes av Norsk filmutvikling

- midler til novellefilmprosjekter. Midlene forvaltes av Norsk filmutvikling i forbindelse med undervisningsvirksomhet
- tilskudd til lokalkringkasting. Midlene forvaltes av Statens medieforvaltning.

Bevilgningen foreslås redusert med 115 mill. kroner sammenlignet med 2001. Reduksjonen skyldes hovedsakelig overføring av midler til Norsk filmfond, jf. omtalen under post 50. 4 mill. kroner er overført til post 01 og 0,4 mill. kroner til post 75 som følge av økt kontingent til norsk deltakelse i MediaPlus.

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

Bevilgningen under denne posten gjelder tilskudd til Nordnorsk filmsenter AS. Målsettingen med tilskuddet er å opprettholde og utvikle kortfilm- og videoproduksjonen i Nord-Norge.

Bevilgningen gjelder både tilskudd til drift av senteret og produksjon av kortfilm. Staten dekker 70 pst. og regionen 30 pst. av driftstilskuddet. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin del av tilskuddet, jf. forslag til vedtak V, nr. 2. Det er videre en forutsetning for bevilgningen at midlene til produksjon av film blir viderefordelt. Nordnorsk filmsenter AS avgjør fordelingen av midlene. Nordnorsk filmsenter AS avgir regnskap og rapporterer årlig til Kulturdepartementet om bruk og fordeling av midlene til kortfilmproduksjon.

Kulturdepartementet forutsetter at det skal produseres minst én samisk film med støtte fra Nordnorsk filmsenter AS. Bevilgningen foreslås videreført på samme nivå som i 2001.

Post 75 Medieprogrammet, kan overføres

Bevilgningen gjelder kontingenten til norsk deltakelse i EU-programmet MEDIA Plus (2001-2005), et program for utvikling av europeisk audiovisuell industri. Programmet avløste MEDIA II-programmet der Norge har deltatt siden 1996. Norske erfaringer med og resultater fra deltakelsen i MEDIA II er gode. MEDIA Plus er i substans en videreføring av MEDIA II. Norsk deltakelse i MEDIA Plus er hjemlet i EØS-avtalen. Stortinget sluttet seg til norsk deltakelse i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 56 (2000-2001), jf. Innst.S. nr. 218 (2000-2001).

I forbindelse med iverksettelse av MEDIA Plus vedtok EU en økning av budsjettet for dette programmet med om lag 25 pst. Den norske kontingenten øker dermed tilsvarende. Departemen-

tet fremmer derfor forslag om en økning på 2,5 mill. kroner. Det tas forbehold om EUs endelige budsjettvedtak for 2002 og endringer i utgiftene som følge av valutasingninger.

Post 78 Ymse faste tiltak

Under denne posten er det ført opp midler til ulike tiltak innen film- og medieområdet. Posten foreslås videreført på om lag samme nivå som i 2001.

Oversikt over hvilke tiltak det foreslås midler til under denne posten og hva som ble avsatt til disse tiltakene i 2001, følger som trykt vedlegg til denne proposisjonen, jf. vedlegg 2.

Post 79 Til disposisjon

Under denne posten er det satt av 1,3 mill. kroner som departementet kan nytte til ulike tiltak innenfor film- og medieområdet. Posten foreslås videreført på samme nivå som i 2001.

Post 90 Kjøp av aksjer

Departementet foreslår å bevilge kr 34 000 til kjøp av aksjer i Norsk Opplagskontroll AS. Norsk Opp-

lagskontroll AS ble stiftet 2. mai 2001 med Mediebedriftenes Landsforening, tidligere Norske Avisers Landsforening, og Landslaget for lokalaviser som eiere. Bakgrunnen for etableringen av selskapet er at Statens medieforvaltning, Mediebedriftenes Landsforening og Landslaget for lokalaviser ønsker et eget selskap som skal stå for fremtidig revisjon av opplagstall for aviser. Statens medieforvaltning er avhengig av sikre opplagstall i forbindelse med tildeling av pressestøtte. Kontroll av opplagstall har til nå vært utført av ekstern revisor. Det er imidlertid behov for å styrke arbeidet med opplagskontrollen. Etableringen av Norsk Opplagskontroll sikrer nødvendig prioritering av kontrolloppgavene og holder kostnadene til opplagskontroll nede. Kulturdepartementet foreslår at staten ved Statens medieforvaltning går inn som medeier i selskapet og overtar en tredel av aksjene.

Resultatmål for 2002

Kulturdepartementet har gått gjennom de filmpolitiske målene og legger til grunn følgende nye hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Sikre et godt og mangfoldig norsk audiovisuelt tilbud.	1.1. Oppnå bred publikumsoppslutning om norske audiovisuelle produksjoner. 1.2. Ivareta ide-, talent- og kompetansetvikling. 1.3. Sikre barn og unge tilgang til audiovisuelle produksjoner. 1.4. Sikre et profesjonelt og sterkt produksjonsmiljø og kosnadseffektive produksjoner. 1.5. Bevare, formidle og profilere norske audiovisuelle produksjoner.

Resultatrapport for 2000

Rapporteringen for 2000 tar imidlertid utgangspunkt i de resultatmålene som ble presentert i St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Resultatmål 1.1:

Det skal produseres flest mulig filmer

Tabell 11.28 Antall filmproduksjoner 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999	2000
Spillefilmer	13	13	13	11	11
Kortfilmer	53	60	57	67	96

I 2000 hadde 11 langfilmer premiere, hvorav en novellefilmpakke og en relansering av en eldre barnefilm. Det ble gitt tilskudd til 16 nye spillefilmer og 96 nye kortfilmer i 2000.

10 av de 16 spillefilmene som mottok produksjonsstøtte i 2000 var samproduksjoner mellom film- og fjernsynsmiljøene.

Resultatmål 1.2:

Samproduksjonen mellom film- og fjernsynsmiljøene skal styrkes

Resultatmål 1.3:

Det skal produseres kvalitetsfilm

Tabell 11.29 Antall priser til norske filmproduksjoner ved internasjonale filmfestivaler 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999	2000
Kort- og dokumentarfilm	18	21	21	25	25
Spillefilm	12	28	10	18	18

Tabell 11.30 Antall norske filmer som er med på internasjonale filmfestivaler 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999	2000
Kortfilm	101	102	134	75	65
Spillefilm	26	29	27	30	36

I år 2000 stod filmene «Suffløsen», «Bare skyer beveger stjernene» og «SOS» for den vesentligste delen av festivaldeltakelsen.

Resultatmål 2.1:

Kinobesøket på norske spillefilmer skal økes

Resultatmål 2.2:

Norske filmer skal sees av flest mulig

Tabell 11.31 Utviklingen i kinobesøk 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999	2000
Norske filmer	778 000	616 000	1 080 000	1 001 000	702 000
Totalt	11 489 000	10 948 000	11 526 000	11 351 000	11 586 000
Norske filmer - prosentandel	6,8	5,6	9,4	8,8	6,1

Enkelte av de historiske tallene er justert som følge av reviderte data.

Tabell 11.32 Antall norske filmer vist i fjernsyn 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999 ^{1) 2)}	2000 ²⁾
Kortfilm	19	30	40	27	66
Spillefilm	70	22	77	52	55

¹⁾ Oversikten omfatter NRK 1, NRKTO, TV2, TV3 og TVNorge. For 1996 og 1997 omfatter oversikten bare filmer vist i NRK og TV2.

²⁾ TV3 og TVNorge viste ingen norske filmer verken i 1999 eller 2000

Sammenliknet med 1999 viser publikumsoppslutningen på kino i 2000 en klar nedgang. Norske filmer nådde i 2000 likevel et stort publikum i fjernsyn og gjennom utleie og salg av videoer.

Dette gjelder visning av både eldre og nyere norske filmer. Seeroppslutningen om norske spillefilmer på fjernsyn i 2000 er anslått til ca. 8,6 millioner seere, mens seertallene for kortfilm er ca. 7,2

millioner. Det har vært en markant og gledelig økning av antall kortfilmer vist i fjernsyn. Den samlede publikumsoppslutningen om norske spillefilmer på kino, video og fjernsyn er anslått til i overkant av 11 millioner seere.

Resultatmål 3.1:

Tallet på norske barne- og ungdomsfilmer skal økes

Resultatmål 3.2:

Tallet på importerte barne- og ungdomsfilmer skal økes

Tabell 11.33 Antall barne- og ungdomsfilmer 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999	2000
Norske barne- og ungdomsfilmer	5	2	2	2	3
Importert barne- og ungdomsfilm	26	32	30	29	27

I 2000 hadde tre norske filmer for barn og ungdom premiere. Produksjonen av norske spillefilmer for barn- og unge har i de senere år vært stabil. Det er imidlertid fortsatt mangel på kvalitetsfilm for de aller yngste.

Resultatmål 4.1:

Mest mulig kostnadseffektive filmer

Tabell 11.34 Gjennomsnittlige kostnader pr. spillefilmproduksjon 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999	2000
					(i mill. kr)
Gjennomsnittlige kostnader pr. produsert film	14,1	14,7	12,9	18,2	16,8

Enkelte av de historiske tallene er justert som følge av reviderte data.

Ordinære spillefilmer har normalt en kostnadsramme på 10 - 25 mill. kroner.

Resultatmål 4.2:

Mest mulig kontinuitet

I 2000 var det 15 produksjonsselskap som hadde vært aktive i mer enn tre år, mot 16 året før.

Resultatmål 5.1:

Det skal restaureres mer historisk filmmateriale

Resultatmål 5.2:

Det skal restaureres flere norske spillefilmer

Tabell 11.35 Antall meter restaurert film 1996-2000:

	1996	1997	1998	1999	2000
Ant. meter restaurert historisk filmmateriale	13 703	43 680	27 739	32 230	20 031
Ant. meter restaurerte norske spillefilmer	18 631	34 057	14 446	28 408	37 181

Fra 1998 er det benyttet ny metode for beregning av restaurert materiale. I tillegg til restaurering foretas det en systematisk kopiering av eksisterende arkivmateriale for å sikre materiale som på sikt vil bli restaurert.

Restaurert historisk materiale gjøres tilgjengelig for publikum gjennom filmmuseet ved Norsk filminstitutt. Museet hadde om lag 4000 besøkende i 2000.

Tabell 11.36 Driftsresultat i 2000 for Norsk Film AS:

	Drifts- utgifter	Stats- tilskudd	Egen- inntekt	Resultat	Egen- kapital pr. 31.12.00	Endring i egenkapital fra 1999-00
Norsk film AS	35 016	19 802	15 803	- 6 263	48 767	- 6 263

Regnskapet for Norsk Film AS viser et underskudd på 6,3 mill. kroner i 2000 mot et overskudd på 4,9 mill. kroner i 1999. Konsernet Norsk Film

AS hadde et underskudd på 9,9 mill. kroner i 2000. Egenkapitalen i konsernet er redusert fra 52,3 mill. kroner til 42,4 mill. kroner.

Kap. 3334 Film- og medieformål (jf. kap. 0334)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
01	Ymse inntekter	5 674	5 962	5 000
02	Inntekter ved oppdrag	14 796	7 729	7 923
16	Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	937		
18	Refusjon av sykepenges	885		
70	Gebyr	11 202	8 908	10 000
	Sum kap. 3334	33 494	22 599	22 923

Post 01 Ymse inntekter

Posten gjelder inntekter fra salg og distribusjon av film, video og lysbilder, samt diverse andre inntekter ved Norsk filminstitutt. På grunn av vedvarende sviktende inntektsgrunnlag foreslås inntektene nedjustert med 1,0 mill. kroner i forhold til 2001, jf. kap. 334, post 01.

Post 02 Inntekter ved oppdrag

Inntektene gjelder oppdragsvirksomheten ved Norsk filminstitutt og Norsk filmfonds inntekter knyttet til mediedesken i MEDIA Plus, jf. kap. 334, post 21.

Post 70 Gebyr

Posten gjelder inntekter fra merking og registrering av videogram og kontroll av film og videogram, samt eventuelle overtredelsesgebyr, jf. lov om film og videogram med forskrifter.

Kulturdepartementet foreslår at gebyret for registrering og merking av videogram, jf. lovens § 10, settes til kr 1,40 for 2002, jf. forslag til vedtak VI, nr. 1.

Avgift til Norsk kino- og filmfond

Norsk kino- og filmfonds regnskap viser at det i 2000 ble krevet inn 20,5 mill. kroner i avgift fra videobransjen. Dersom det legges til grunn en fortsatt årlig omsetning på om lag 5 millioner videogram, kan avgiften pr. videogram beregnes til kr 3,50, jf. forslag til vedtak VI, nr. 2.

Kap. 0335 Pressestøtte

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
52	Norges forskningsråd			1 400
71	Produksjonstilskudd	164 154	180 000	267 800
73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	12 500	12 674	14 119
75	Tilskudd til samiske aviser	8 000	10 000	11 000
76	Tilskudd til ymse publikasjoner	35 105	35 500	25 400
77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 485	1 485	1 530
	Sum kap. 0335	221 244	239 659	321 249

Kapitlet omfatter produksjonstilskudd til dags-aviser, midler til forskning og etterutdanning, støtte til samiske aviser, støtte til særskilte publikasjoner og distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark.

Budsjettforslag 2002**Post 52 Norges forskningsråd**

Det foreslås en bevilgning på 1,4 mill. kroner under denne posten til medieforskning ved Norges forskningsråd. Midlene ble tidligere bevilget under post 73. Forslaget innebærer at Rådet for anvendt medieforskning avvikles.

Post 71 Produksjonstilskudd

Produksjonstilskuddet til aviser foreslås økt med 87,8 mill. kroner eller 48,8 pst. Økningen skal dels kompensere for avisenes inntektskutt som følge av endrede retningslinjer for statlig annonsering av ledige stillinger. Dels innebærer økningen en generell styrking av tilskuddsordningen, og en særskilt styrking av de minste avisene i ordningen.

Fordelingen av produksjonstilskudd skjer etter forskrift om produksjonstilskudd til dagsaviser. Forskriften fastsetter kriterier for fordeling av støtte til nummertø aviser med opplag under 80 000, og nummerén aviser og aleneaviser med opplag under 6 000. Riksdekkende meningsbærende aviser som er berettiget til tilskudd får et særskilt tillegg. Kulturdepartementet vil vurdere behovet for forskriftsendringer som følge av forslagene i mediemeldingen.

Post 73 Anvendt medieforskning og etterutdanning

Bevilgningen går til medieforskning og redaksjonell etterutdanning i pressen i regi av presseorganisasjonene. Departementet foreslår å øke posten med 1,4 mill. kroner, hvorav 1 mill. kroner til Institutt for journalistikk FOU-virksomhet og 0,4 mill. kroner til dekning av bl.a. kjøp av mediestatistikk fra databasen MedieNorge og Statistisk sentralbyrås undersøkelse Norsk mediebarometer. Departementet foreslår at Rådet for anvendt medieforskning avvikles og at 1,4 mill. kroner overføres til ny post 52 Norges forskningsråd, slik at medieforskningen kan utføres i et overordnet forskningspolitisk perspektiv.

Post 75 Tilskudd til samiske aviser

Bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner til 11 mill. kroner. Fordelingen av tilskuddet foretas i henhold til gjeldende forskrift om tilskudd til samiske aviser. Tilskuddet gis i form av et grunn-tilskudd som er like stort for alle avisene i ordningen, og et variabelt tilskudd som beregnes på grunnlag av antall sider produsert på henholdsvis norsk og samisk. I tillegg får publikasjonen Nuorttanaste støtte over denne posten.

Post 76 Tilskudd til ymse publikasjoner

Bevilgningen dekker tilskudd til innvandrerpublikasjoner, tilskudd til informasjonsvirksomhet i politiske partier, samt tilskudd til ymse enkeltpublikasjoner.

Tilskuddet til innvandrerpublikasjoner fordeles i henhold til gjeldende forskrift om tilskudd til innvandrerpublikasjoner. Støtten foreslås begrenset oppad til 1,35 mill. kroner. Forslaget innebæ-

rer en økning på 0,3 mill. kroner i forhold til 2001 som følge av at Bosnisk Post foreslås tatt inn i ordningen.

Tilskudd til politiske partiers informasjonsvirksomhet og politiske partiers publikasjoner fordeles etter gjeldende forskrift. Tilskuddsordningen bidrar i liten grad til å oppfylle pressepolitiske mål. Departementet foreslår derfor at tilskuddet avvikles over to år og at bevilgningen i 2002 settes til 8,4 mill. kroner. Forslaget innebærer en reduksjon på 8,4 mill. kroner i forhold til 2001. Departementet foreslår at tilskuddsbeløpet fordeles med 80 pst. til informasjonsvirksomhet i politiske partier og 20 pst. til distribusjon av politiske partiers publikasjoner.

Tilskuddet til publikasjoner som mottar øremerket tilskudd foreslås videreført på et noe lavere nivå enn i 2001 som følger: 2,1 mill. kroner til Morgenbladet, 1,7 mill. kroner til Folket, 2,25 mill. kroner til Dag og Tid, 1,8 mill. kroner til

Ny Tid, 0,8 mill. kroner til Blikk, 0,5 mill. kroner til Samora, 0,6 mill. kroner til Friheten, 5,55 mill. kroner til Klar Tale og 0,35 mill. kroner til Ruijan Kaiku. Tilskuddet til Nytt fra Norge foreslås avviklet. Publikasjonen hadde i 2000 et betydelig overskudd. Nytt av publikasjonen er usikker, bl.a. i lys av utviklingen av nyhetsformidling via internett.

Post 77 Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark

Bevilgningen omfatter det særskilte distribusjonstilskuddet til avisene i Finnmark. Bevilgningen foreslås videreført på samme realnivå som i 2001.

Resultatmål for 2002

Departementet legger til grunn følgende hovedmål og resultatmål i 2002:

Hovedmål	Resultatmål
1. Opprettholde grunnlaget for utgivelse av aviser.	1.1 Opprettholde grunnlaget for utgivelse av dagsaviser. 1.2 Opprettholde grunnlaget for utgivelse av samiske aviser. 1.3 Opprettholde grunnlaget for utgivelse av innvandrerpublikasjoner.
2. Opprettholde grunnlaget for at det kan komme ut alternativer til de ledende daglige avisene lokalt og nasjonalt.	2.1 Opprettholde grunnlaget for utgivelse av lokale nummertøaviser. 2.2 Opprettholde grunnlaget for utgivelse av riksspredte nummertøaviser.
3. Bidra til anvendt medieforskning og etterutdanningsvirksomhet for redaksjonelle medarbeidere.	3.1 Det skal gjennomføres kvalitativt gode og kostnadseffektive utdanningstiltak. 3.2 Det skal gjennomføres kvalitativt gode og kostnadseffektive forsknings- og utviklingsprosjekt.

Pressens særskilte funksjon innebærer at staten av hensyn til pressens redaksjonelle frihet i minst mulig grad bør gripe aktivt inn i pressemønsteret. Det er derfor ikke utarbeidet kvantitative resultatmål for hovedmål 1 og 2.

Resultatrapport for 2000

Resultatrapporten for 2000 tar utgangspunkt i de mål for pressepolitikken som ble presentert i St. prp. nr. 1 (1999-2000).

Resultatmål 1.1:

Opprettholde grunnlaget for utgivelse av dagsaviser

Tabell 11.37 Antall dagsaviser 1996-2000:

År	1996	1997	1998	1999	2000
Dagsaviser	206	207	205	210	205

Seks aviser som mottok produksjonstilskudd ble lagt ned i 2000. Norge ligger fortsatt på verdenstoppen i aviskonsum pr. hushold.

Resultatmål 1.2:

Opprettholde grunnlaget for utgivelse av samiske aviser

Tabell 11.38 Antall samiske aviser 1996-2000:

År	1996	1997	1998	1999	2000
Samiske aviser	4	4	4	4	4

Resultatmål 1.3:

Opprettholde grunnlaget for utgivelse av innvandrerpublikasjoner

Tabell 11.39 Antall innvandrerpublikasjoner 1996-2000:

År	1996	1997	1998	1999	2000
Innvandrerpublikasjoner	9	11	10	9	8

Resultatmål 2.1:

Opprettholde grunnlaget for utgivelse av lokale nummertoaaviser

Tabell 11.40 Antall lokale nummertoaaviser 1996-2000:

År	1996	1997	1998	1999	2000
Nummertoa-aviser	30	31	30	28	24

I perioden fra 1971 til 2000 er 23 nummertoaaviser kommet inn i tilskuddsordningen, mens 45 nummertoaaviser i samme periode er blitt nedlagt.

Resultatmål 2.2:

Opprettholde grunnlaget for utgivelse av riksspredte aviser

Tabell 11.41 Antall riksspredte meningsbærende aviser 1996-2000:

År	1996	1997	1998	1999	2000
Riksspredte meningsbærende aviser	6	5	5	5	5

Resultatmål 3.1:

Det skal gjennomføres kvalitativt gode og kostnads-effektive utdanningstiltak

Det ble i 2000 gitt støtte til 244 kurs for tilsatte i norsk presse med til sammen 1 664 deltakere. Institutt for journalistikk (IJ) arrangerte 92 pst. av kursene til en gjennomsnittlig kostnad på kr 16 000 kroner pr. deltaker.

Norske Avisers Landsforening arrangerte tre kurssamlinger for 32 kvinner i tilknytning til prosjektet «Kvinner i ledelse».

Resultatmål 3.2:

Det skal gjennomføres kvalitativt gode og kostnads-effektive forsknings- og utviklingsprosjekt

Rådet for anvendt medieforskning tildelte i 2000 2,6 mill. kroner til 23 forskningsprosjekter innenfor områdene presse, kringkasting og film. I tillegg mottok åtte hovedfagsstudenter kr 25 000 hver i stipend.

Kringkasting**Budsjettforslag 2001**

Regjeringen foreslår å øke kringkastingsavgiften med kr 60 fra kr 1 715 til kr 1 775. Dette innebærer en økning på om lag 3,5 pst, jf. forslag til vedtak VI, nr. 3. Økningen skal kompensere forventet pris- og lønnsvekst. Det foreslås videre at tilleggsavgiften ved for sen betaling av kringkastingsavgiften skal være 15 pst., jf. forslag til vedtak VI, nr. 3.

NRKs hovedutfordring de nærmeste årene ligger i overgangen til digital teknologi. NRK vil i økende grad få utgifter knyttet til innføring av digital teknologi. Det vil påløpe kostnader til digital distribusjon av radio og fjernsyn. Videre skal NRKs interne infrastruktur for produksjon og avvikling over på en digital plattform. Digitaliseringen av fjernsyns- og radioarkivene i NRK medfører en engangsutgift for selskapet. Selskapet vil i tillegg ha kostnader knyttet til utvikling av digitale tjenester og innholdsproduksjon.

På bakgrunn av ovennevnte forventes følgende inntekter til NRK i 2002:

Tabell 11.42 NRK AS' inntekter i 2002:

	(i mill. kr)
Lisensinntekter	3 115
Finansinntekter	58
Andre inntekter	130
Til sammen	3 303

Til grunn for de budsjetterte lisensinntektene ligger et anslag på 1 755 000 lisensbetalere, og at samtlige av disse lar seg innkreve.

Resultatrapport for 2000**Lokalkringkasting**

Ved utgangen av 2000 var det 274 lokalradiokonsesjonærer mot 286 året før. For lokalfjernsyn var antallet konsesjonærer 26 mot 27 året før.

Statens medieforvaltning har i 2000 lyst ut nye konsesjoner for lokalradio. Den nye konsesjonsperioden tar til 1. januar 2002 og gjelder i fem år.

Lokalradiobransjen omsatte i 2000 for 244 mill. kroner. Reklame utgjorde 59 pst. av inntektene. Om lag 24 pst. var bingoinntekter. Bransjen hadde i 2000 for første gang et driftsoverskudd på 2 mill. kroner mot et underskudd på 9,5 mill. året før.

Lokalfjernsynsbransjens samlede omsetning var på om lag 194 mill. kroner. Reklame og spon-sing utgjorde henholdsvis 55 og 6 pst. av inntektene. Bransjens totale utgifter var på 256 mill. kroner mot 194 mill. kroner i 1999. Årsaken til de store endringene er oppstarten av Metropol, som ikke var med i beregningene for 1999. Samlet underskudd var om lag 62 mill. kroner.

Audiovisuelt produksjonsfond fordelte i 2000 12,6 mill. kroner til lokalkringkastingsformål. Fondet har prioritert støtte til programproduksjoner og kompetansehevende tiltak. Det ytes også tilskudd til drift av organisasjonene på lokalkringkastingsområdet.

Norsk rikskringkasting

NRK AS hadde i 2000 til sammen 3 200 mill. kroner i inntekter, fordelt slik:

Tabell 11.43 NRK AS' inntekter i 2000:

	(i mill. kr)	
	NRK AS	Konsern
Inntekter fra kringkastingsavgiften	2 919,4	2 919,4
Netto finansinntekter	56,7	57,0
Andre inntekter	224,4	247,8
Til sammen	3 200,5	3 224,2

Antallet fjernsynslisenser var ved utgangen av 2000 ca. 1 733 000, en reduksjon på ca. 5 000 lisenser sammenliknet med 1999.

Regnskapet for morselskapet NRK AS viser et driftsunderskudd på om lag 187 mill. kroner i 2000, mot et underskudd på 40 mill. kroner i 1999. Etter finansposter og ekstraordinære poster viste årsresultatet i NRK AS et underskudd på om lag

130 mill. kroner mot et overskudd på 58 mill. kroner året før. Dette er et klart dårligere resultat enn i 1999. Generalforsamlingen har som i 1999 og 2000 uttrykkelig forutsatt at driften i NRK skal gå i balanse.

NRKs driftsutgifter eksklusive avskrivninger og tap på fordringer økte med 294 mill. kroner fra 1999 til 2000.

Kap. 0336 Informasjonsberedskap-Norsk rikskringkasting

		(i 1 000 kr)		
Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
70	Informasjonsberedskap		2 616	2 694
72	Radiodekning Barentshavet		1 800	
	Sum kap. 0336		4 416	2 694

Hovedutfordringer

I de senere år har ny teknologi som internett og satellittbaserte tjenester i sterk grad gjort seg gjeldende som nye kanaler for formidling av informasjon. Bortfall av disse tjenestene vil kunne få store konsekvenser i en beredskapssituasjon. Som følge av dette er det lagt vekt på å opprettholde alternative beredskapsløsninger for innsamling og utsendelse av informasjon gjennom bruk av bakkebaserte løsninger og faste linjer. For å redusere sårbarheten legges det også vekt på at NRKs distriktskontor skal være i stand til å kunne opptre som selvstendige enheter i en krisesituasjon. Videre er det lagt vekt på å forhåndslagre utstyr, dels som følge av at reservedeler vil kunne være vanskelig å fremskaffe i en krisesituasjon og dels som følge av at enkelte av forsyningslinjene vil kunne være sårbare.

På bakgrunn av dette vil løpende vedlikehold av beredskapsanleggene i fylkesmennenes krigs-

kvarter, samt oppdatering av programteknisk utstyr og kommunikasjonsutstyr m.m. også være prioriterte oppgaver i 2002.

Budsjettforslag 2002

Post 70 Informasjonsberedskap

Midler til de enkelte departementenes arbeid med sivil beredskap ble frem til 2001 bevilget under et eget programområde 05 Sivil beredskap under Justisdepartementets budsjettområde. Ansvar for den sivile beredskapen ble fra og med 2001 lagt til det enkelte departement.

Bevilgningen til arbeidet med sivil beredskap under Kulturdepartementet i 2002 foreslås videreført på samme nivå som i 2001. Bevilgningen skal bl.a. dekke utgifter til fornyelse og løpende vedlikehold av beredskapsanlegg i fylkene, samt løpende utskifting og oppdatering av programteknisk utstyr og kommunikasjonsutstyr m.m.

Post 72 Radiodekning Barentshavet

Ansvar for radiodekning i Barentshavet foreslås dekket av NRKs ordinære inntekter fra kringkastingsavgiften. Det foreslås derfor ingen bevilgning under denne posten i 2002.

Mål for 2002

Det overordnede målet for NRKs beredskapsplanlegging er å sikre at viktig informasjon når befolk-

ningen både under kriser, katastrofer og store ulykker i fredstid, under beredskap og i krig.

Resultatrapport for 2000

Det vises til omtale under programkategori 05.20 Sivil beredskap.

Programkategori 05.20 Sivil beredskap (kap. 0398)

Kap. 0398 Informasjonsberedskap-Norsk rikskringkasting

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2000	Saldert budsjett 2001	Forslag 2002
70	Informasjonsberedskap	2 540		
	Sum kap. 0398	2 540		

Bevilgningen til sivil beredskap under Kulturdepartementet ble fra 2001 overført til kap. 336 Informasjonsberedskap - Norsk rikskringkasting, jf. omtalen under kap. 336.

Resultatrapport for 2000

Midlene har i 2000 bl.a. vært benyttet til følgende tiltak:

Oppgradering av beredskapsanlegg

I 2000 ble det foretatt vedlikehold, utbedring og oppgradering av beredskapsanleggene i sju fylkeskvarter.

Øvelser

I forbindelse med sivilforsvarets prøve av sireneanleggene er varslingsrutinene øvet gjennom bl.a. utsendelse av meldinger i alle NRKs riksdekkende og regionale radio- og TV-kanaler, Sami Radio og tekst-TV.

Tusenårsskiftet

I forbindelse med tusenårsskiftet ble det etablert samtrafikk mellom Forsvarets Digitale Nett og NRKs landsdekkende telefonsystem.

Kjøp av satelitt-opplink

Det er anskaffet en mobil satelitt-opplink.

Kulturdepartementet

tilrår:

1. I St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet for år 2002 føres opp de summene som er nevnt i et fremlagt forslag:

a. Sum utgifter under kap. 300-336	Kr	4 102 555 000
b. Sum inntekter under kap. 3300-3334	Kr	1 866 691 000

Forslag til vedtak om bevilgning for budsjetterminen 2002, kapitlene 300-336, 3300-3334

I

Utgifter:

Kap.	Post		Kr	Kr
Administrasjon m.m.				
0300		Kulturdepartementet		
	01	Driftsutgifter	76 505 000	76 505 000
0301		Deltaking i internasjonale organisasjoner		
	01	Driftsutgifter	4 720 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	266 000	
	74	De Forente Nasjoners organisasjon for undervisning, vitenskap og kultur (UNESCO)	18 497 000	
	75	Tilskudd til internasjonalt samarbeid	678 000	24 161 000
0305		Lotteritilsynet		
	01	Driftsutgifter	52 394 000	52 394 000
		Sum Administrasjon m.m.		153 060 000
Kulturformål				
0320		Allmenne kulturformål		
	01	Driftsutgifter	37 767 000	
	50	Norsk kulturfond	230 167 000	
	51	Fond for lyd og bilde	27 500 000	
	52	Norges forskningsråd	1 971 000	
	53	Samiske kulturformål	29 109 000	
	60	Kulturbygg og bredbånd i folkebibliotekene, <i>kan overføres</i>	47 870 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	83 950 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	86 751 000	
	75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	6 621 000	
	76	Hundreårsmarkeringen 1905-2005, <i>kan overføres</i>	23 500 000	
	78	Ymse faste tiltak	20 421 000	
	79	Til disposisjon	5 333 000	
	80	Tilskuddsordning for frivillige organisasjoner	27 295 000	
	81	Kulturell skolesekk, <i>kan overføres</i>	18 300 000	646 555 000
0321		Kunstnerformål		
	01	Driftsutgifter	10 719 000	

Kap.	Post		Kr	Kr
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	87 353 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	78 913 000	
	75	Vederlagsordninger	86 782 000	263 767 000
0322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	01	Driftsutgifter	103 287 000	
	21	Store utstillinger	1 162 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 313 000	
	50	Utsmykking av offentlige bygg	7 000 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	29 500 000	
	73	Nasjonalt kunstmuseum	6 000 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	17 345 000	
	78	Ymse faste tiltak	38 279 000	214 886 000
0323		Musikkformål		
	01	Driftsutgifter	104 937 000	
	70	Nasjonale institusjoner	138 754 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	91 880 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	20 299 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	12 624 000	
	78	Ymse faste tiltak	31 407 000	399 901 000
0324		Teater- og operaformål		
	01	Driftsutgifter	83 936 000	
	70	Nasjonale institusjoner	470 214 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	175 529 000	
	73	Region- og distriktsopera	15 349 000	
	78	Ymse faste tiltak	25 461 000	770 489 000
0325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	01	Driftsutgifter	37 035 000	
	73	Prosjekt- og utviklingstiltak	22 485 000	59 520 000
0326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	01	Driftsutgifter	196 373 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 040 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	17 246 000	
	73	Noregs Mållag	1 402 000	
	74	Det Norske Samlaget	6 348 000	
	75	Språkteknologi, Norsk Ordbok m.v.	8 396 000	
	78	Ymse faste tiltak	52 181 000	289 986 000
0328		Museums- og andre kulturvernformål		
	01	Driftsutgifter	29 896 000	
	21	Arkeologiske og andre oppdrag	13 561 000	

Kap.	Post	Kr	Kr
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 807 000
	60	Tilskuddsordning for museer	145 160 000
	70	Nasjonale institusjoner	154 949 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	17 695 000
	73	Museumsreformen	23 600 000
	78	Ymse faste tiltak	34 189 000
0329		Arkivformål	421 857 000
	01	Driftsutgifter	150 026 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 500 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 837 000
	78	Ymse faste tiltak	3 951 000
		Sum Kulturformål	163 314 000
			3 230 275 000
		Film- og medieformål	
0334		Film- og medieformål	
	01	Driftsutgifter	103 306 000
	21	Spesielle driftsutgifter	7 923 000
	50	Norsk filmfond, <i>kan nyttes under post 71</i>	216 733 000
	71	Filmproduksjon m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	28 653 000
	72	Knutepunktinstitusjoner	5 566 000
	75	Medieprogrammet, <i>kan overføres</i>	11 976 000
	78	Ymse faste tiltak	19 820 000
	79	Til disposisjon	1 266 000
	90	Kjøp av aksjer	34 000
			395 277 000
0335		Pressestøtte	
	52	Norges forskningsråd	1 400 000
	71	Produksjonstilskudd	267 800 000
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	14 119 000
	75	Tilskudd til samiske aviser	11 000 000
	76	Tilskudd til ymse publikasjoner	25 400 000
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 530 000
			321 249 000
0336		Informasjonsberedskap-Norsk rikskringkasting	
	70	Informasjonsberedskap	2 694 000
		Sum Film- og medieformål	2 694 000
			719 220 000
		Sum departementets utgifter	4 102 555 000

Inntekter:

Kap.	Post		Kr	Kr
3300		Kulturdepartementet		
	01	Ymse inntekter	50 000	50 000
3301		Deltaking i internasjonale organisasjoner		
	01	Ymse inntekter	4 417 000	
	02	Inntekter ved oppdrag	266 000	4 683 000
3305		Inntekter fra spill og lotterier		
	01	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	1 706 640 000	
	02	Gebyr	58 962 000	
	03	Refusjon	7 620 000	1 773 222 000
3320		Allmenne kulturformål		
	01	Ymse inntekter	250 000	250 000
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	01	Ymse inntekter	4 600 000	
	02	Inntekter fra store utstillinger	1 162 000	5 762 000
3323		Musikkformål		
	01	Inntekter ved Rikskonsertene	15 383 000	15 383 000
3324		Teater- og operaformål		
	01	Inntekter ved Riksteatret	10 000 000	10 000 000
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer		
	01	Ymse inntekter	712 000	712 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	01	Ymse inntekter	4 069 000	
	02	Inntekter ved oppdrag	8 040 000	12 109 000
3328		Museums- og andre kulturvernformål		
	01	Ymse inntekter	1 336 000	
	02	Inntekter ved oppdrag	13 561 000	14 897 000
3329		Arkivformål		
	01	Ymse inntekter	1 200 000	
	02	Inntekter ved oppdrag	5 500 000	6 700 000
3334		Film- og medieformål		
	01	Ymse inntekter	5 000 000	
	02	Inntekter ved oppdrag	7 923 000	
	70	Gebyr	10 000 000	22 923 000
Sum departementets inntekter				1 866 691 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2002 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300, post 01	kap. 3300, post 01
kap. 301, post 01	kap. 3301, post 01
kap. 305, post 01	kap. 3305, post 02 og 03
kap. 320, post 01	kap. 3320, post 01 og 03
kap. 322, post 01	kap. 3322, post 01
kap. 323, post 01	kap. 3323, post 01
kap. 324, post 01	kap. 3324, post 01
kap. 325, post 01	kap. 3325, post 01
kap. 326, post 01	kap. 3326, post 01
kap. 328, post 01	kap. 3328, post 01
kap. 329, post 01	kap. 3329, post 01
kap. 334, post 01	kap. 3334, post 01
kap. 301, post 21	kap. 3301, post 02
kap. 322, post 21	kap. 3322, post 02
kap. 326, post 21	kap. 3326, post 02
kap. 328, post 21	kap. 3328, post 02
kap. 329, post 21	kap. 3329, post 02
kap. 334, post 21	kap. 3334, post 02

Fullmakter til å pådra forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2002 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320		Allmenne kulturformål	
	73	Nasjonale kulturbygg	164,3 mill. kroner
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50	Utsmykking av offentlige bygg	8,3 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2002 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 750 mill. kroner.

Andre fullmakter

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for
visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2002:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål og kap. 324 Teater- og operaformål.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med

70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, kap. 323 Musikkformål og kap. 334 Film- og medieformål.

3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, kap. 323 Musikkformål og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2002 skal:

1. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være kr 1,40. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være kr 3,50.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være kr 1 775. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Vedlegg 1**Oversikt over tiltak det foreslås midler til i 2002 under kap. 320, post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd og hvilke beløp det ble avsatt til disse i 2001**

(i 1 000 kr)	
Tiltak	Tilskudd 2001
Allmenne kulturformål:	
Center for Afrikansk Kulturformidling	768
Kulturtiltak på Svalbard	123
Nordland Akademi for Kunst og Kultur, Melbu	907
Norges Døveforbund, kulturarbeid	675
Norske Kirkeakademiers Fellesråd	1 334
Ungdommens Kulturmønstring	2 861
Du Store Verden! (får tilskudd under kap. 320, post 50 i 2001)	
Internasjonalt kultursenter og museum	2 955
Billedkunst og kunsthåndverk:	
Atelier Nord	2 000
Musikk:	
Tilskudd til lokale konsertinitiativ	5 603
Turne-, transport- og festivalstøtten/rockorganisasjoner	4 017
Dronning Sonjas Internasjonale Musikkonkurranse og Prinsesse Astrids Musikkpris	1 719
Musikk og ungdom	485
Musikkverkstedordningen	10 000
Norges Ungdomskor	285
Norgesnettet	5 419
Norsk Folkemusikk- og danselag	1 474
Norsk Jazzarkiv	710
Regionale jazzsentra	1 629
Nordlysfestivalen (får tilskudd under kap. 320, post 50 i 2001)	
Samspill (får tilskudd under kap. 320, post 50 i 2001)	
Stiftelsen Cosmopolite	350
Norsk musikkinformasjon	6 994
Norsk MusikkSkoleorkester	272
NOTAM	1 647
Ny Musikk	2 645
Ole Bull Akademiet	2 345
Ungdommens pianomesterskap	68
Visearkivet	652

	(i 1 000 kr)
Tiltak	Tilskudd 2001
Hell Bluesfestival	500
Magma 2000	0
Scenekunst:	
Nordic Black Theatre	1 184
Grenland Friteater (<i>får tilskudd under kap. 320, post 50 i 2001</i>)	
Porsgrunn Internasjonale Teaterfestival	300
Marked for scenekunst, Sandefjord	150
Buskerud Teaterverksted	623
Danse- og teatersentrum	1 600
Det Åpne Teater	2 750
Figurteatret i Nordland	3 975
Landsforbundet Teatrets Venner	272
Nord-Trøndelag Teater	1 995
Norsk Barne- og Ungdomsteaterforum / ASSITEJ	327
ASSITEJs barne- og ungdomsfestival	75
ASSITEJs internasjonale generalsekretariat	100
Norsk Revyaglig Senter	1 334
Østfold Teaterverksted	696
Scenehuset i Oslo, husleie	370
Sum:	74 188

Vedlegg 2**Oversikt over tiltak det foreslås midler til i 2002 under
78-postene og hvilke beløp som ble avsatt til disse i 2001**

(i 1 000 kr)	
Tiltak	Tilskudd 2001
Kap. 320 Allmenne kulturformål:	
Akershus Festning for kunst og kultur	75
Fellesrådet for kunstfagene i skolen	2 853
Folkeakademienes Landsforbund	5 103
Foreningen Norden	2 946
Forum for Kultur & Næringsliv	0
Fransk-norsk kultursamarbeid	515
Kulturarbeid i norske ambassader i Norden	615
Landsrådet for norske barne- og ungdomsorganisasjoner	1 955
Magasinet Ung	50
Nordisk informasjonskontor i Nord-Norge	515
Nordisk informasjonskontor i Sør-Norge	186
Nordnorsk kulturråd	2 281
Norsk Ballettforbunds internasjonale arbeid	40
Norsk kulturforum	335
Norsk-islandsk kultursamarbeid	1 020
Stellaris	464
Stiftelsen 3.14	162
Stiftelsen Militærhospitalet	82
Utenlandsk kultur i Norge	309
Sum:	19 506
Kap. 322 billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:	
Forbundet Frie Fotografer (FFF)	717
Galleri Bomuldsfabriken	852
Grafikernes utstillingsservice	926
Henie-Onstad Kunstsenter	3 802
Kunst i Skolen	823
Kunstnernes Hus	4 894
Landsforeningen Norske Malere	725
Nordisk kunstnarsenter Dalsåsen	760
Norsk Billedhoggerforenings Skulpturkontor	911
Norske Kunstforeningers Landsforbund (NKLF)	2 725
Norske Kunsthåndverkere	4 955
Norske Tekstilkunstnere	602

(i 1 000 kr)

Tiltak	Tilskudd 2001
RAM	973
Samorg. for kunstformidl. i Nord-Norge (SKINN)	677
Selskapet Kunst på Arbeidsplassen	586
NOCA - Senter for internasjonal formidling av billedkunst	1 055
Sogn og Fjordane kunstmuseum	0
Statens Høstutstilling, NBK	2 613
Stiftelsen Barnas Historie, Kunst og Kultur	2 663
Tegneforbundet	787
Unge Kunstneres Samfund (UKS)	1 427
Sum:	33 473
Kap. 323 Musikkformål:	
Arne Nordheim-prisen	100
Landsomfattende organisasjoner under Norsk musikkråd	13 816
Dissimilis	262
Komponistforeningen/tilskudd trykking noter	217
Norges musikkhøgskole – praktikantplasser	734
Norsk Jazzforum	7 219
Norsk musikkråd – drift	1 553
Professorat folkemusikk, NMH	261
Rådet for folkemusikk og folkedans	4 095
Turnestøtte, Operaen og symfoniorkestrene	2 520
Sum:	30 777
Kap. 324 Teater- og operaformål:	
Bergen Internasjonale Teater	853
Black Box Teater	815
Brageteatret	2 316
Døvetolking av teaterforestillinger	272
Gratis daglig trening	815
IATA, Internasjonal amatørteaterorganisasjon	62
Norsk amatørteaterråd	6 353
Norsk Dramatikkfestival	384
Norsk forening for figurteater/Unima Norge	324
Norsk Scenekunstbruk	2 322
Per Gynt Stemnet	212
Refusjon dramatikerhonorar	882
Senter for dansekunst	1 738
Tegnspråketeater, treårig prosjekt	6 504
Vestlandske Teatersentrum	869
Sum:	24 721

Tiltak	(i 1 000 kr) Tilskudd 2001
Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål:	
Foreningen !les	800
Bibliotekjeneste for innvandrere og flyktninger	3 680
Bibliotekjeneste i fengsel	4 352
Bibliotekjeneste i statlige helseinstitusjoner	1 501
Bibliotekjeneste på Svalbard	133
Bjørnsonfestivalen	438
Døves tidsskrift	225
Finsk bibliotekjeneste	271
Forfatterforeningen (ytringsfrihetspris)	100
Formidling av spesiallitteratur	1 579
Frakttilskudd/kommunikasjon	334
Ibsensatsingen	1 792
Innsamling av stedsnavn i Nordland	110
KDs premiering av barne- og ungdomsbøker	203
MUNIN, Kontoret for norsk faglitteratur i utlandet	633
NORLA, Kontoret for norsk litteratur i utlandet	3 472
Kristelig pressekontor	300
Kristent arbeid blant blinde	378
Landsforbundet for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde	57
Landssamanslutninga av nynorskkommunar	342
Litteraturkonferanse ytringsfrihet	58
Lyd- og videoboktiltak	549
Nordisk råds litteraturpris	98
Nord-Sør-biblioteket	329
Norsk Barnebokforum	55
Norsk Barnebokinstitutt	2842
Norsk biografisk leksikon	1 092
Norsk Forfattersentrum	6 198
Nynorsk pressekontor	3 096
Offentlig utvalg for blindeskrift	513
Petter Dass Dagene/Hamsun Dagene	88
Punktskrifttrykkeriet i Bergen	3 358
Riksmålsforbundet	210
Rådet for teknisk terminologi	830
Stadnamntenesta	2 327
Stipend for bibliotekarar	123
Tiltak for døvblinde (Foreningen Norges døvblinde)	3 295

(i 1 000 kr)

Tiltak	Tilskudd 2001
Vestlandske Blindeforbund	203
Videogram for døve	4 426
Sum:	50 390
Kap. 328 Museums- og andre kulturverntiltak:	
Datatjeneste for kunst og kulturhistoriske museer	596
Emanuel Vigelands museum	103
Jugendstilsenteret i Ålesund	3 097
Kjøp av studieplasser ved konservatorskolen i København	650
Kulturhistoriske filmopptak	470
Den europeiske kulturminnedagen	275
Kulturvernets fellesorganisasjon	212
Kvæntunet - senter for kvensk språk og kultur	781
Landslaget for lokalhistorie	228
Landslaget for lokalhistorie i skolen	58
Nordisk museumsfestival, AMS	100
Årets museum	45
Norges museumsforbund, inkl. Museum of the year Award	980
Norsk etnologisk gransking	1 174
Norsk Folkeminnelag	58
Norges Husflidslag	7 695
Norsk ICOM	216
Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet	2 864
Stiftelsen Seilskipet Statsraad Lehmkuhl	3 628
Stiftelsen Skoleskipet Christian Radich	3 182
Teknisk-vitenskapelig dokumentasjonssenter for musikkinstrumenter	314
Tekstilkonserveringsatelieret ved Kunstindustrimuseet i Oslo	241
Tidsskriftet Museumsnytt	530
Tilskuddsordningen sikringstiltak ved museene	5 607
Utdannings- og reisestipend	90
Sum:	33 194
Kap. 329 Arkivformål:	
Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek	3 404
Landslaget for lokale privatarkiv	161
Stiftelsen ASTA	272
Sum:	3 837
Kap. 334 Film- og medieformål:	
Sikker bruk av internett	650
Nordisk film og TV-fond	4 900

(i 1 000 kr)	
Tiltak	Tilskudd 2001
Tiltak mot vold i bildemediene	2 000
Deltakelse i internasjonalt arbeid på filmområdet	2 500
Opphavsrett	500
Ulike film- og medietiltak, bl.a. Den norske mediefestivalen, kortfilmvederlag, manusverksted for barnefilm, Den norske filmfestival, import av film og Landslaget for medieundervisning	9 081
Sum:	19 631

Vedlegg 3**Omtale av ledernes ansettelsesvilkår i heleide statlige foretak**

Nedenfor redegjøres det for daglig leders ansettelsesvilkår i de heleide statlige foretak som ligger under Kulturdepartementet. Med heleid statlig foretak forstås her aksjeselskap eid av staten ved

Kulturdepartementet. Med den forutsetning som er nevnt ovenfor, gis det opplysninger om daglig leders ansettelsesvilkår i Nationaltheatret AS, Norsk Tipping AS og NRK AS.

Nationaltheatret AS – teatersjef Eirik Stubø

Årslønn. Full opptjening etter 30 år.

850 000 kr.

Inkluderer arbeid som instruktør for inntil 2 oppsetninger ved eget teater pr. år.

Opptjening av 3 måneders etterlønn pr. år begrenset oppad til 12 måneder. Etterlønn utbetales ikke ved overgang til annet lønnet arbeid eller hvis avgangen skyldes forhold som teatersjefen selv er ansvarlig for.

Lønn i oppsigelsestiden

Spesielle vilkår

Pensjon

Fri telefon og avis.

Pensjonsordning i Gjensidige NOR.

Norsk Tipping AS – administrerende direktør Reidar Nordby jr.

Årslønn

800 000 kr.

Lønn i oppsigelsestiden

3 måneder.

Ved eventuell oppsigelse fra arbeidsgiver gjelder regler om lengre oppsigelsestid som følge av alder og tjenestested i henhold til arbeidsmiljøloven.

Spesielle vilkår

Fri bil og telefon.

Livsforsikringsavtale i Storebrand som fordelsbeskattes.

Pensjon

Ordinær pensjonsordning i Statens pensjonskasse.

NRK AS – kringkastingssjef John G. Bernander

Årslønn

1 950 000 kr.

1 år ved fratredelse etter kontraktstidens utløp eller etter minimum tre års ansettelsestid og 6 måneder ved fratredelse før kontraktstidens utløp.

Lønn i oppsigelsestiden

Fri bil, pendlergodtgjøring etter Skatte-

direktoratets satser og dekning av reiseutgifter mellom hjem og arbeidssted.

Spesielle vilkår

Pensjonsordning som innebærer pensjon fra fylte 60 år og full opptjening etter 30 år.

Pensjon